

VĮ Lietuvos oro uostai

**ĮMONĖS 2019 METŲ AUDITUOTOS FINANSINĖS ATASKAITOS,
PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS
ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS,
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE,**

2020-05-04 Nr. 8F -

Turinys

Nepriklausomo auditoriaus išvada.....	3
Finansinės būklės ataskaita	9
Bendrųjų pajamų ataskaita.....	11
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita 2019 m. gruodžio 31 d.	12
Pinigų srautų ataskaita	13
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	14
1. Bendroji informacija.....	14
2. Apskaitos principai.....	14
3. Nematerialusis turtas.....	30
4. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai.....	31
5. Investicinis turtas	32
6. Atsargos.....	32
7. Sutarčių turtas ir įsipareigojimai.....	33
8. Iš klientų gautinos sumos.....	33
9. Kitos gautinos sumos	33
10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai.....	34
11. Kapitalas.....	34
12. Rezervai.....	35
13. Dotacijos	35
14. Išmokų darbuotojams įsipareigojimai.....	36
15. Paskolos	37
16. Nuoma	37
17. Trumpalaikiai įsipareigojimai	38
18. Pajamos.....	38
19. Sąnaudos.....	39
20. Pelno mokestis	40
21. Finansinės rizikos valdymas	41
22. Susijusių šalių sandoriai.....	43
23. Neapibrėžtumai.....	44
24. Klaidų taisymas.....	44
25. Veiklos tęstinumas	52
26. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui	53

Nepriklausomo auditoriaus išvada

VĮ „Lietuvos oro uostai“ savininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome VĮ „Lietuvos oro uostai“ (toliau – Įmonė) finansinių ataskaitų auditą. Įmonės finansines ataskaitas sudaro:

- 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita,
- tą dieną pasibaigusį metų bendrųjų pajamų ataskaita,
- tą dieną pasibaigusį metų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita,
- tą dieną pasibaigusį metų pinigų srautų ataskaita, ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriaus „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ 1-oje pastraipoje aprašyto dalyko poveikį ir išskyrus 2-oje pastraipoje aprašyto dalyko galimą poveikį, pridėtos finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą vaizdą apie Įmonės 2019 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę ir tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti

- 1) Kaip nurodyta aiškinamojo rašto 2.5 pastaboje, perėjimo prie TFAS metu Įmonė tam tikrus nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų vienetus apskaitė perėjimo datos tikrosiomis vertėmis kaip menama to turto savikaina. Mes atkreipėme dėmesį, kad žemė, kuri buvo įgyta iki perėjimo prie TFAS, 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. apskaityta 53,7 milijonų eurų suma nebuvo apskaitoma perėjimo datos tikrosiomis vertėmis. Žemė buvo apskaitoma savikaina, kuri, mūsų nuomone, neatitiko taikytino 16-ojo TAS Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai įsigijimo savikainos apibrėžimo, todėl turėjo būti apskaitoma perėjimo datos tikrosiomis vertėmis. Mūsų nuomone, apskaityta žemės vertė tikėtina reikšmingai mažesnė nei buvo tikroji vertė perėjimo metu. Dėl šios priežasties, apskaityta žemės vertė 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. tikėtina reikšmingai mažesnė nei tuo atveju, jei perėjimo metu Įmonė būtų apskaičiusi žemę tikrąja verte. Mes neturėjome praktinių galimybių nustatyti šio dalyko kiekybinio poveikio finansinėms ataskaitoms, įskaitant reikiamus koregavimus 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. apskaitytoms žemės, atidėtojo mokesčio turto ir nuosavo kapitalo sumoms.
- 2) Be to, Įmonė 2019 m. gruodžio 31 d. apskaito pastatus ir statinius 13 milijonų eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 9,8 milijonų eurų) suma, kuriuos sudaro:
 - 7,2 milijonai eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 7,7 milijonų eurų) gauti 2014 metais prijungiant VĮ „Kauno aerouostas“ ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“, ir
 - 5,8 milijonai eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 2,1 milijonų eurų) gauti per 2010-2019 laikotarpį kaip savininko įnašas ir apskaityti Vyriausybės nutarimuose dėl kapitalo padidinimo nurodytomis likutinėmis vertėmis.

Mes prašėme Įmonę pateikti šių turto vienetų įsigijimo savikainą pirminio pripažinimo metu pagrindžiančius dokumentus, tačiau dokumentai ar kiti pagrindžiantys įrodymai mums nebuvo pateikti motyvuojant, jog tam reikėtų nepagrįstų pastangų bei kaštų. Mūsų nuomone, turėtų būti įmanoma pateikti pagrindžiančius dokumentus nepatiriant nepagrįstų pastangų bei kaštų. Dėl šios priežasties, mes negalėjome surinkti pakankamų ir tinkamų audito įrodymų apie pastatus ir statinius 2019 m. gruodžio 31 d. apskaitytus 13 milijonų eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 9,8 milijonų eurų) suma, atidėtojo mokesčio turtą bei nepaskirstytąjį pelną 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d., bei tada pasibaigusį metų nusidėvėjimo sąnaudas, pelno mokestį ir grynąjį pelną, taikant alternatyvias procedūras.

Audito atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą „Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą“ (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Dalyko pabrėžimas

Atkreipiame dėmesį į finansinių ataskaitų 24 pastabą, kurioje nurodoma, kad pateikta lyginamoji 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius finansinių metų informacija buvo koreguota. Dėl šio dalyko savo nuomonės nemodifikuojame.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Be skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ aprašytų dalykų nustatėme, kad žemiau aprašytas dalykas yra pagrindinis audito dalykas, kuris turi būti pateiktas mūsų išvadoje.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, bei Investicinio turto pripažinimas (išskyrus skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ aprašytų dalykų poveikį nekilnojamojamam turtui, įrangai ir įrengimams bei investiciniam turtui)

Remiamės finansinėmis ataskaitomis:

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų likutinė vertė finansinės būklės ataskaitoje 2019 m. gruodžio 31 d.: 167 343 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d.: 153 742 tūkst. EUR), Investicinio turto likutinė vertė - 2019 m. gruodžio 31 d.: 2 900 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d.: 2 974 tūkst. EUR);

Reikšmingi apskaitos principai – 2.5 pastaba „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai“, 2.7 pastaba „Investicinis turtas“, 2.20 pastaba „Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas“, 4 pastaba „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai“ ir 5 pastaba „Investicinis turtas“.

Pagrindinis audito dalykas

Kaip dalykas buvo sprendžiamas audito metu

Oro uostų žemė ir infrastruktūra sudaro didžiąją dalį Įmonės nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų

Įmonės veiklos sritis nustato Lietuvos Respublikos Aviacijos įstatymas, pagal kurį oro

Atitinkamais atvejais pasitelkę savo teisės specialistus, be kitų, šioje srityje atlikome šias audito procedūras:

- įvertinome Įmonės pasitelktų teisininkų

uostų žemė ir infrastruktūra priklauso valstybei ir kurio pagrindu žemė ir infrastruktūra perduota Įmonei valdyti, naudoti bei disponuoti patikėjimo teise. Taip pat, pagal Aviacijos įstatymą, Įmonė, kaip oro uosto infrastruktūros valdytoja, privalo modernizuoti ir vystyti oro uosto infrastruktūrą.

Dėl aukščiau išvardintų veiksnių, reikalingas reikšmingas sprendimas nustatant, ar Įmonė kontroliuoja oro uosto infrastruktūros turtą ir ar todėl gali pripažinti šį turtą kaip savo nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus. Įmonė priima reikšmingą sprendimą darydama išvadą, ar:

- remiantis Aviacijos įstatymu, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu ir kitais įstatymais, turtas buvo patikėtas Įmonei neribotam terminui, taip pat ar šio termino neriboja Civilinio kodekso nuostatos;
- Įmonė yra vienintelė oro uosto žemės ir infrastruktūros valdytoja Lietuvoje;
- buvo įvykdyti finansinės atskaitomybės standartuose numatyti taikytini turto pripažinimo kriterijai.

Dėl įtrauktų sumų dydžio, o taip pat dėl sprendimo, kurio reikia, nustatant tinkamą oro uosto turto apskaitą, šią sritį susiejome su reikšmingo iškraipymo rizika, kuriai audito metu skyrimė daugiau dėmesio. Todėl šią sritį nustatėme kaip pagrindinį audito dalyką.

objektyvumą ir profesinę kompetenciją;

- įvertinome Įmonės teisininkų teisinės nuomos dėl Įmonės kaip vienintelės oro uosto infrastruktūros valdytojos nustatymo pagal Lietuvos įstatymų reikalavimus;
- įvertinome Įmonės oro uosto infrastruktūros turtui taikomos apskaitos politikos tinkamumą, atsižvelgiant į:
 - Aviacijos įstatymo, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo ir Civilinio kodekso taikytinas nuostatas;
 - pripažinimo kriterijus numatytus taikytinuose apskaitos standartuose;
 - palyginome panašių verslų ir/arba valstybės kontroliuojamų įmonių nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų apskaitos politikas;
- įvertinome Įmonės atskleidimų, susijusių su reikšmingų sprendimų naudojimu oro uosto infrastruktūros turtą pripažįstant nekilnojamoju turtu, įrangą ir įrengimais, tikslumą ir pilnumą.

Kiti dalykai

Įmonės 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. (kuria remiamasi pateikiant 2018 m. sausio 1 d. finansinės būklės ataskaitą) pasibaigusį metų finansinių ataskaitų auditą, išskyrus koregavimus, aprašytus finansinių ataskaitų 24 pastaboje, atliko kitas auditorius, kuris apie minėtas finansines ataskaitas 2019 m. kovo 22 d. išvadoje pareiškė sąlyginę nuomonę, nes negavo tinkamų dokumentų, kurie galėtų pagrįsti dalies statinių ir pastatų, bei investicinio turto įsigijimo vertes, likutines vertes bei priskyrimą atitinkamoms turto grupėms ir negalėjo įsitikinti ar tas turtas 2018 m. gruodžio 31 d. teisingai apskaitytas pagal taikytinus finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus.

Atlikdami 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį metų finansinių ataskaitų auditą, mes taip pat atlikome koregavimų, aprašytų 24 pastaboje, kuriais buvo koreguota 2018 m. gruodžio 31 d. lyginamoji informacija ir 2018 m. sausio 1 d. finansinės būklės ataskaita, auditą. Išskyrus koregavimus aprašytus finansinių ataskaitų 24 pastaboje, mūsų užduotis neapėmė 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. (čia nepateikiamų) pasibaigusį metų finansinių ataskaitų ar 2018 m. sausio 1 d. finansinės būklės ataskaitos audito, peržiūros ar kitų procedūrų atlikimo. Atitinkamai, mes nepareiškiame nuomonės ar bet kokios kitos formos užtikrinimo apie tas finansines ataskaitas kaip visumą. Tačiau, mūsų nuomone, koregavimai, nurodyti finansinių ataskaitų 24 pastaboje yra tinkami ir tinkamai atlikti.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta metinėje veiklos ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, ar mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą.

Kaip aprašyta aukščiau pateiktame skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ žemė 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. apskaityta 53,7 milijonų eurų suma pateikta su reikšmingais netikslumais. Mūsų vertinimu, ar dėl šio dalyko kita informacija yra reikšmingai iškraipyta sumose ir kituose straipsniuose, įtrauktuose į kitą informaciją, kurie paveikti dėl to, jog žemė nebuvo apskaityta perėjimo prie TFAS datos tikrosiomis vertėmis.

Kaip aprašyta aukščiau pateiktame skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ daliai pastatų ir statinių 2019 m. gruodžio 31 d. apskaitytų 13 milijonų eurų (2018 m. gruodžio 31 d. 9,8 milijonų eurų) suma mes negavome pakankamų ir tinkamų audito įrodymų apie jų apskaitines vertes. Todėl mes negalėjome įvertinti, ar dėl šių dalykų kita informacija nėra reikšmingai iškraipyta sumose ir kituose straipsniuose, įtrauktuose į kitą informaciją, kuriems poveikį darytų šis dalykas.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įmonės metinėje veiklos ataskaitoje, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Įmonės metinė veiklos ataskaita, buvo parengta laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įmonės metinėje veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Įmonės metinė veiklos ataskaita buvo parengta laikantis Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar Įmonė, rengdama metinę veiklos ataskaitą, pateikė socialinės atskaitomybės informaciją. Jei nustatome, kad socialinės atskaitomybės informacija nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą, parengimą ir teisingą pateikimą pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įmonės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įmonę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įmonės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškreipimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškreipimai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės arba klaidų riziką, planuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamą tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškreipimo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klaidojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Įgyjame supratimą apie su auditu susijusias vidaus kontroles tam, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonų dėl įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados yra pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informuojame apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Savininkų sprendimu, 2020 m. sausio mėnesį pasirašyta sutartimi, buvome pirmą kartą paskirti atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Įmonės finansinių ataskaitų auditą yra atnaujinamas kas dvejus metus ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 1 metai.

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Įmonei ir jos Audito komitetui 2020 m. gegužės 4 d.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Įmonei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų audito paslaugų.

„KPMG Baltics“, UAB, vardu

Domantas Dabulis
Partneris pp
Atestuotas auditorius

Vilnius, Lietuvos Respublika
2020 m. gegužės 4 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada esanti šio dokumento 3-8 puslapiuose.

Finansinės būklės ataskaita

	Pastabos	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (koreguota)	2018 m. sausio 1 d. (koreguota)
TURTAS				
Ilgalaikis turtas				
Nematerialusis turtas				
Programinė įranga		536 552	145 469	160 749
Kitas nematerialusis turtas		183 344	191 071	114 572
Ilgalaikio nematerialiojo turto iš viso	3	719 896	336 540	275 321
Ilgalaikis materialusis turtas				
Žemė		53 777 373	53 670 373	53 670 373
Pastatai ir statiniai		86 737 018	86 325 186	66 717 091
Mašinos ir kiti įrengimai		3 642 129	4 579 948	5 027 232
Transporto priemonės		3 549 153	3 156 172	3 205 869
Nebaigta statyba		16 789 001	4 363 520	31 142 600
Kitas materialusis turtas		2 848 279	1 646 672	950 632
Ilgalaikio materialiojo turto iš viso	4	167 342 953	153 741 871	160 713 796
Investicinis turtas	5	2 900 451	2 974 255	3 373 009
Kitas investicinis turtas		-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	20	1 040 446	1 038 672	951 314
Ilgalaikio turto iš viso		172 003 746	158 091 338	165 313 440
Trumpalaikis turtas				
Atsargos	6	317 567	363 210	381 411
Iš klientų gautinos sumos	7, 8	5 733 421	5 711 926	5 869 543
Kitos gautinos sumos	9	564 065	559 102	452 998
Išankstiniai apmokėjimai		9 121	15 324	632 771
Avansinis pelno mokestis		470 521	231 249	579 415
Kitas trumpalaikis turtas		148 520	93 909	101 900
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	10	18 049 994	25 963 628	14 827 872
Trumpalaikio turto iš viso		25 293 209	32 938 348	22 845 910
Turto iš viso		197 296 955	191 029 686	188 159 350

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis. Praėjusių periodų koregavimai atskleisti 24 pastaboje.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaita (tęsinys)

	Pastabos	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (koreguota)	2018 m. sausio 1 d. (koreguota)
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI				
Nuosavas kapitalas				
Įmonės savininko kapitalas	11	26 439 934	21 225 834	21 225 834
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	11	93 276 021	93 169 021	93 169 021
Rezervai	12	942 358	1 112 578	277 415
Privalomasis		919 478	469 638	255 325
Kiti rezervai		22 880	642 940	22 090
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)		14 917 747	9 644 659	5 215 491
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		13 626 957	8 693 345	-
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		1 290 790	951 314	5 215 491
Nuosavo kapitalo iš viso		135 576 060	125 152 092	119 887 761
Po vieno metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai				
Dotacijos, susijusios su turtu	13	36 241 102	39 317 858	43 489 366
Ilgalaikės finansinės skolos	15	12 591 141	13 000 000	13 000 000
Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	16	3 925	-	-
Gauti išankstiniai apmokėjimai		-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas		-	-	-
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	14	115 326	77 881	67 867
Po vieno metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		48 951 494	52 395 739	56 557 233
Per vienus metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai				
Ilgalaikių finansinių skolų einamųjų metų dalis	15	408 859	-	1 579 746
Finansinės skolos		-	-	-
Prekybos skolos	17	3 700 393	4 460 635	4 045 983
Gauti išankstiniai apmokėjimai	17	180 826	109 281	811 318
Pelno mokesčio įsipareigojimas		-	-	437 734
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	14, 17	2 257 637	1 996 767	1 508 704
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	7, 17	6 221 686	6 915 172	3 330 871
Per vienus metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		12 769 401	13 481 855	11 714 356
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso				
		197 296 955	191 029 686	188 159 350

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis. Praėjusių periodų koregavimai atskleisti 24 pastaboje.

Generalinis direktorius

Marius Gelžinis

Finansų departamento direktorė

Ramutė Ribinskienė

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Bendrujų pajamų ataskaita

	Pastabos	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Aviacinės veiklos pajamos		31 480 083	29 447 205
Neaviacinės veiklos pajamos		16 975 411	13 568 228
Pajamų iš viso	18	48 455 494	43 015 433
Kitos pajamos	18	30 423	82 973
Nusidėvėjimas ir amortizacija	19	(6 732 085)	(6 657 797)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	19	(14 919 067)	(12 395 444)
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	19	(4 768 567)	(4 836 204)
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	19	49 262	(692 165)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	19	(1 230 087)	(1 232 847)
Kitos sąnaudos	19	(4 910 121)	(6 416 666)
Veiklos pelnas (nuostolis)		15 975 252	10 867 283
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos		-	-
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	19	(59 555)	(59 090)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		15 915 697	10 808 193
Pelno mokestis	20	(2 288 740)	(2 114 848)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		13 626 957	8 693 345
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje		-	-
Bendrujų pajamų iš viso		13 626 957	8 693 345

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Marius Gelžinis

Finansų departamento direktorė

Ramutė Ribinskienė

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita 2019 m. gruodžio 31 d.

Pastabos	Įmonės savininko kapitalas	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) (koreguota)	Iš viso (koreguota)
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	21 225 834	93 169 021	255 325	22 090	4 264 177	118 936 447
Pirmą kartą taikomų 9-ojo ir 15-ojo TFAS įtaka	-	-	-	-	-	-
Klaidų taisymas	-	-	-	-	951 314	951 314
2018 m. sausio 1 d. likutis (koreguota)	21 225 834	93 169 021	255 325	22 090	5 215 491	119 887 761
Grynasis metų pelnas	-	-	-	-	8 693 345	8 693 345
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	-	-	8 693 345	8 693 345
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno dalis	-	-	-	-	(3 429 014)	(3 429 014)
Kapitalo didinimas	-	-	-	-	-	-
Pervedimai tarp rezervų	-	-	214 313	620 850	(835 163)	-
Pokyčiai susiję su įmonės savininko sprendimais	-	-	214 313	620 850	(4 264 177)	(3 429 014)
2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)	21 225 834	93 169 021	469 638	642 940	9 644 659	125 152 092
Pirmą kartą taikomo 16-ojo TFAS įtaka	-	-	-	-	-	-
2019 m. sausio 1 d. likutis	21 225 834	93 169 021	469 638	642 940	9 644 659	125 152 092
Grynasis metų pelnas	-	-	-	-	13 626 957	13 626 957
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-	-	-
Bendrųjų pajamų iš viso	-	-	-	-	13 626 957	13 626 957
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno dalis	-	-	-	-	(8 524 089)	(8 524 089)
Kapitalo didinimas	5 214 100	107 000	-	-	-	5 321 100
Pervedimai tarp rezervų	-	-	449 840	(620 060)	170 220	-
Pokyčiai susiję su įmonės savininko sprendimais	5 214 100	107 000	449 840	(620 060)	(8 353 869)	(3 202 989)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	26 439 934	93 276 021	919 478	22 880	14 917 747	135 576 060

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius _____

Marius Gelžinis _____

Finansų departamento direktorė _____

Ramutė Ribiskienė _____

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurai, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaita

	Pastabos	2018 m. gruodžio 31 d.	
		2019 m. gruodžio 31 d.	(koreguota)
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas (nuostoliai)		13 626 957	8 693 345
Korekcijos:			
Pelno mokesčio sąnaudos		2 288 740	2 114 848
Nusidėvėjimas ir amortizacija	3,4,5	10 063 438	11 069 747
Dotacijų ir subsidijų amortizacija	13	(3 331 353)	(4 411 950)
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo ir nurašymo rezultatų eliminavimas		230 173	1 907 870
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas		59 555	59 090
Kitų nepiniginų straipsnių eliminavimas		27 936	712 769
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	6	(31 000)	(2 890)
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	8	27 212	(534 061)
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(4 963)	(106 104)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas		6 203	617 447
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		71 545	(702 037)
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		(54 611)	7 991
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)	17	(760 242)	414 652
Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų darbuotojams padidėjimas (sumažėjimas)	14	298 315	498 077
Kitų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		83 815	-
Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(693 486)	3 584 301
Sumokėtas pelno mokestis		(2 529 786)	(2 291 774)
Sumokėtos palūkanos		(54 812)	(53 876)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		19 323 636	21 577 445
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)	3,4,5	(18 932 794)	(5 750 095)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas	3,4,5	49 649	82 973
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(18 883 145)	(5 667 122)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas		-	-
Paskolų (grąžinimas)		-	(1 579 746)
Nuomos įsipareigojimų mokėjimas		(79 890)	-
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka		(8 524 089)	(3 429 014)
Gautos dotacijos	13	254 597	240 442
Įstatinio kapitalo didinimas (sumažinimas)		-	-
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (sumažėjimai)		(4 743)	(5 213)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(8 354 125)	(4 773 531)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		(7 913 634)	11 136 792
Valiutų kurso pasikeitimo įtaka		-	(1 036)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		25 963 628	14 827 872
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	10	18 049 994	25 963 628

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis. Gryniosios skolos suderinimas pateiktas 10 pastaboje.

Generalinis direktorius

Marius Gelžinis

Finansų departamento direktorė

Ramutė Ribinskienė

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

VĮ Lietuvos oro uostai (toliau – Įmonė) yra Lietuvos Respublikoje registruota Valstybės Įmonė. Įmonė įregistruota 1991 m. rugsėjo mėn. 30 d., įmonės kodas 120864074. Jos buveinės adresas yra:

Rodūnios kelias 10a,
02189 Vilnius,
Lietuva.

Įmonės duomenys kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras.

Pagrindinė įmonės veikla – oro uostų eksploatavimas, orlaivių ir keleivių aptarnavimas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus.

Įmonė yra iš valstybės turto įsteigta įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei ir jai perduotą ir jos įsigytą turtą valdo, naudoja bei disponuoja patikėjimo teise. Įmonės akcininką atstovauja susisiekimo ministerija. Įmonė yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.

VĮ „Tarptautinis Vilniaus oro uostas“, VĮ „Kauno aerouostas“ (toliau – KUN) ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“ (toliau – PLQ) buvo reorganizuojamos prijungimo būdu, ir nuo 2014 metų liepos 1 dienos veikia kaip viena įmonė su trimis – Vilniaus, Kauno ir Palangos – filialais.

Reorganizavimas įvykdytas prie Įmonės (kaip po reorganizavimo veiklą tęsiančios įmonės) prijungiant KUN ir PLQ. Reorganizavimo metu taip pat pakeistas Įmonės pavadinimas, kuris nuo reorganizavimo užbaigimo yra VĮ Lietuvos oro uostai. KUN ir PLQ po reorganizavimo pasibaigė, o jų teisės ir pareigos perėjo Įmonei pakeistų įstatų įregistravimo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre dieną.

Įmonės savininko kapitalas 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 26 439 934 eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 21 225 834 eurų).

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonės darbuotojų skaičius buvo 662, iš kurių sudarė 478 VNO ir administracijos darbuotojai, 119 KUN bei 65 PLQ filialų darbuotojai (2018 m. gruodžio 31 d. viso trijų filialų darbuotojų skaičius - 660).

2019 m. Įmonės finansinių ataskaitų auditą atliko UAB „KPMG Baltics“, įmonės kodas 111494971, buveinė registruota adresu Konstitucijos pr. 29, Vilnius, Lietuva.

Finansiniai įmonės metai sutampa su kalendoriniais metais.

Įmonės vadovybė pasirašė šias finansines ataskaitas 2020 m. gegužės 4 d. Įmonės savininkas turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

2. Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Įmonės 2019 m. finansines ataskaitas, pateikiami toliau. Šie apskaitos principai buvo taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jei nenurodyta kitaip.

2.1. Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

Įmonės finansinės ataskaitos už 2019 metus yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (ES). Taikyti apskaitos principai ir skaičiavimo metodai atitinka tuos, kurie buvo taikomi rengiant Įmonės metines finansines ataskaitas už 2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus. Išskyrus toliau nurodytus pasikeitimus, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos principus visiems šiose ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

2.2 Reikšmingi apskaitos politikos pokyčiai

Rengdama šias finansines ataskaitas Įmonė pirmą kartą pritaikė 16-ojo TFAS „Nuoma“ reikalavimus. Kiti nauji standartai, kurie įsigaliojo nuo 2019 m. sausio 1 d., neturi reikšmingos įtakos Įmonės finansinėms ataskaitoms. Standartas įsigaliojo po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais. 16-asis TFAS nurodo, kaip pripažinti, vertinti, pateikti ir atskleisti nuomą abiem sutarties šalims, t. y. klientui (nuomininkui) ir tiekėjui (nuomotojui). Naujasis standartas reikalauja nuomininkams pripažinti daugelį nuomos sandorių finansinėse ataskaitose. Nuomininkai turi vienintelį nuomininko apskaitos modelį pagal visas nuomos sutartis su tam tikromis išimtimis. Įmonė nuomoja savo investicinį turtą ir tokias nuomos sutartis priskiria veiklos nuomai. Įmonė neprivalo daryti nuomos sutarčių, kuriose ji yra nuomotoja, koregavimų dėl perėjimo prie 16-ojo TFAS, išskyrus subnuomos sutartis. Įmonė taiko modifikuotą retrospektyvinį metodą, tad palyginamieji skaičiai nėra perskaičiuoti.

Toliau nurodytas 16-ojo TFAS taikymo poveikis (padidėjimas / sumažėjimas) 2019 m. sausio 1 d.:

	2019 m.
Turtas	
Naudojimo teise valdomas turtas	97 350
Įsipareigojimai	
Teisės į nuomą įsipareigojimai	97 350
Įtaka nuosavam kapitalui	-

Ataskaitiniu laikotarpiu galiojantys Europos Sąjungos paskelbti ir priimti TFAS ir jų aiškinimai

Toliau pateikiami nauji standartai, esamų standartų pakeitimai ir nauji išaiškinimai, patvirtinti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (TASV) bei priimti ES, kurie galioja ataskaitiniu laikotarpiu:

- 9-tojo TFAS „Finansinės priemonės“ pakeitimai – išankstinio apmokėjimo su neigiama kompensacija požymiai (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- 19-ojo TAS „Išmokos darbuotojams“ pakeitimai – nustatyto dydžio išmokų pensijų plano pakeitimas, sumažinimas ar atsiskaitymas (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pakeitimai – ilgalaikiai interesai į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- Įvairių išleistų standartų „TFAS (2015-2017) patobulinimai“ pakeitimai, sudaryti remiantis kasmetiniu TFAS patobulinimo projektu (3-asis TFAS, 11-asis TFAS, 12-asis TAS ir 23-asis TAS) pirmiausia siekiant panaikinti neatitikimus ir išaiškinti terminus (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- 23-asis TFAAK „Pelno mokesčių neapibrėžtumai“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. ar vėliau).

Šių naujų standartų, esamų standartų pakeitimų priėmimas ir išaiškinimai nesukėlė jokių reikšmingų pokyčių įmonės finansinėms ataskaitoms.

- **TASV išleido 2015–2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus**, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Vadovybė įvertino, kad pakeitimas reikšmingos įtakos įmonei neturi.
 - **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ ir 11-asis TFAS „Jungtinė veikla“**
3-iojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra jungtinė veikla, kontrolę, jis turi iš naujo įvertinti prieš tai valdytą šio verslo dalį. 11-ojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra jungtinė veikla, kontrolę, jis neturi iš naujo įvertinti prieš tai valdytos verslo dalies.
 - **12-asis TAS „Pelno mokesčiai“**
Pataisose išaiškinta, kad pelno mokesčio nuo mokėjimų už finansines priemones, kurios priskiriamos nuosavybės priemonėms, rezultatas turėtų būti pripažįstamas pagal tai, kur buvo pripažinti praeities sandoriai ar įvykiai, dėl kurių buvo gautas paskirstytinas pelnas.
 - **23-iasis TAS „Skolinimosi išlaidos“**
Pataisose paaiškintas standarto 14 punktas, t. y., kai ilgo parengimo turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negrąžintų tikslinių paskolų, susijusių su ilgo parengimo turtu, tokios paskolos turi būti įtrauktos į subjekto bendrųjų paskolų fondą.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai

Keletas naujų standartų galioja nuo 2019 m. sausio 1 d. prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, juos leidžiama taikyti anksčiau. Tačiau įmonė, rengdama šias finansines ataskaitas, nusprendė netaikyti naujų standartų ar pataisų iš anksto. Manoma, kad toliau išvardyti peržiūrėti standartai ir išaiškinimai neturės reikšmingos įtakos įmonės finansinėms ataskaitoms.

- **TFAS standartų konceptuali sistema.**
2018 m. kovo 29 d. TASV paskelbė persvarstytą Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus rinkinys sąvokų, kurios taikomos rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas. Josta taip pat gali padėti tiems, kas nori suprasti ir aiškinti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridedamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į persvarstytą Konceptualią sistemą. Jis taip pat skirtas palengvinti įmonėms perėjimą prie persvarstytos Konceptualios sistemos, kai tokios įmonės rengia apskaitos politiką remdamosi Konceptualia sistema ir kai konkrečiam atvejui negali būti pritaikytas nė vienas TFAS. Jeigu rengėjai apskaitos politiką rengia remdamiesi Konceptualia sistema, jie turėtų jos laikytis 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedančiais finansiniais laikotarpiais.

- **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ (pataisos)**

TASV išleido „Verslo apibrėžimas“ pataisas (3-iojo TFAS pataisos), siekdama išspręsti sunkumus, kylančius tais atvejais, kai ūkio subjektas turi nustatyti, ar jis įsigijo verslą, ar turto grupę. Pataisos galioja verslo jungimams, kurie buvo įsigyti pirmame metiniame ataskaitiniame laikotarpyje, prasidedančiame 2020 m. sausio 1 d., ir turtui, kuris įsigijamas tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Galima standartą pradėti taikyti anksčiau. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė įvertino, kad pakeitimas įtakos įmonei neturės.

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: apibrėžimas „materialus“ pataisos. Reikšmingumo“ apibrėžimas“ (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisose paaiškinta reikšmingumo sąvoka ir tai, kaip ji turi būti taikoma. Naujajame apibrėžime nurodoma, kad „<...> Informacija yra reikšminga, jei ją praleidus, klaidingai ar neaiškiai pateikus galima būtų pagrįstai tikėtis, kad bus padaryta įtaka vartotojų sprendimams, kuriuos bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai priima tiesioginiai remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kurios pateikia finansinę informaciją apie konkretų ataskaitas teikiančią subjektą. <...>“ Be to, buvo patobulinti kartu su apibrėžimu pateikiami paaiškinimai. Pataisose taip pat nurodoma, kad reikšmingumo sąvoka nuosekliai vartojama visuose TFAS. Vadovybė įvertino, kad pakeitimas reikšmingos įtakos įmonei neturės.

- **Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma – 9-asis TFAS, 39-asis TAS ir 7-asis TFAS (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais ir turi būti taikomos retrospektyviai. Leidžiama taikyti anksčiau. 2019 m. rugsėjį TASV paskelbė 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisas, kadangi tais pakeitimais siekiama numatyti bendrą lengvatą prieš vykdant tarpbankinės palūkanų normos (IBOR) pakeitimo „1 etapą“. „2 etapas“ bus orientuotas į problemas, kurios gali turėti įtakos finansinei atskaitomybei, kai esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas keičiamas į nerizikingą palūkanų normą (RFR). Šiose paskelbtose pataisose nagrinėjamos problemos, kurios turi įtakos finansinei atskaitomybei laikotarpiu iki esamo palūkanų normos lyginamojo indekso pakeitimo alternatyvia palūkanų norma, ir analizuojamas poveikis, kurį gali sukelti konkretūs apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai, nustatyti 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ ir 39-ajame TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“, kai dėl tokio poveikio būtina atlikti į ateitį orientuotą analizę. Remiantis pataisomis, leidžiama naudotis laikinu atleidimu, taikytinu visiems apsidraudimo sandoriams, kuriems palūkanų normų lyginamojo indekso reforma turi tiesioginės įtakos, kai pagal tokią reformą apsidraudimo apskaita tęsiama neaiškumo laikotarpiu, kol esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas nekeičiamas į alternatyvią beveik nerizikingą palūkanų normą. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ dėl papildomos informacijos apie neaiškumą, kuris atsiranda dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos, atskleidimo. Vadovybė įvertino, kad pakeitimas reikšmingos įtakos įmonei neturės.

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas. Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams ir ilgalaikiams įsipareigojimams“ (pataisos)**

Pataisos įsigalioja 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis siekiama paskatinti nuosekliai taikyti reikalavimus ir padėti įmonėms nustatyti, ar skolos ir kiti įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje turėtų būti priskiriami trumpalaikiams ar ilgalaikiams įsipareigojimams. Pataisos turi įtakos įsipareigojimų pateikimui finansinės būklės ataskaitoje, tačiau jos nekeičia galiojančių reikalavimų dėl turto, įsipareigojimų, pajamų ar sąnaudų vertinimo ar pripažinimo laiko, taip pat ir nekeičia informacijos, kurią įmonės atskleidžia apie tokius straipsnius. Taip pat pataisose paaiškinamas skolų klasifikavimo reikalavimas, kai už tokias skolas įmonė gali atsiskaityti naudodama savo nuosavybės priemones. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė įvertino, kad pakeitimas reikšmingos įtakos įmonei neturės.

2.3. Finansinių ataskaitų valiuta

Įmonė apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra apskaitytos ir pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurai. Įmonės funkcinė valiuta yra euras.

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų Europos centrinio banko valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo finansinės būklės ataskaitos dieną yra apskaitomi pelno (nuostolio) ataskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

2.4. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas įsigytas atskirai iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad įmonė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą nematerialiojo turto naudojimo pobūdį.

Įmonė neturi nematerialiojo turto su neribotu tarnavimo laikotarpiu.

Atskiros turto grupės nustatytos įmonėje:

- a) programinė įranga;
- b) kitas nematerialusis turtas.

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiuoju turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Nematerialus turtas yra amortizuojamas per 3-5 metų laikotarpį.

2.5. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai – tai materialus turtas, kuris laikomas paslaugų tiekimo tikslams ir ketinamas naudoti ilgiau negu vieną ataskaitinį laikotarpį, kurio įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai nustatyti ir kurio vertė didesnė už nustatytą minimalią įsigijimo vertę. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai apskaitomi įsigijimo verte (menama savikaina), atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertinus vertės sumažėjimo nuostolius.

Įmonė 2010 m. sausio 1 d. perėjo prie TFAS. Perėjimo prie TFAS metu įmonė pasirinko tam tikrus nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų vienetų įvertinti tikrosiomis vertėmis ir tas vertes naudojo kaip menama to turto savikaina perėjimo datai. 2014 metų birželio mėnesį reorganizacijos būdu prie Įmonės buvo prijungtos VĮ „Kauno aerouostas“ ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“. Prieš reorganizaciją VĮ „Kauno aerouostas“ ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“ perėjo prie TFAS ir tam tikrus nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų vienetų įvertinto tikrosiomis vertėmis ir tas vertes naudojo kaip to turto menama savikaina perėjimo datai. Reorganizacijos metu prijungtų VĮ „Kauno aerouostas“ ir VĮ „Tarptautinis Palangos oro uostas“ nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai buvo perkelti balansinėmis vertėmis.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius, kapitalizuotas skolinimosi išlaidas ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelno (nuostolio) ataskaitoje. Tais atvejais, kai galima aiškiai įrodyti, jog šių išlaidų dėka padidės ekonominė nauda iš šio ilgalaikio materialiojo turto panaudojimo ir (arba) pailgės jo numatytas ekonominio tarnavimo laikas, išlaidos yra kapitalizuojamos, pridedant jas prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo vertė ir sukauptas nusidėvėjimas sąskaitose yra eliminuojami, o pardavimo pelnas ar nuostoliai apskaitomi pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokius naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	40 – 80 metų
Statiniai	12 – 25 metai
Mašinos ir kiti įrengimai	8 – 15 metų
Transporto priemonės	6 – 15 metų
Kitas materialusis turtas	3 – 15 metų

Naudingo tarnavimo laikas yra reguliariai peržiūrimas užtikrinant, kad nusidėvėjimo terminas atitinka numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį. Turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas remiantis tikėtinu turto naudingumu.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertė bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas nepradėtas naudoti.

2.6. Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Įmonės turto apskaitinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turtą, yra peržiūrima kiekvieną finansinės būklės ataskaitos dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Dar neparengtam naudojimui nematerialiajam turtui atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną

Vertės sumažėjimo testavimo tikslais turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, generuojančias pinigų srautus. Turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto naudojimo vertės ir tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iki jų dabartinės vertės taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartines rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką, susijusią su tuo turtu ar grynuosius pinigus generuojančiu vienetu.

Vertės sumažėjimas apskaitomas tada, kai turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę. Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra įtraukiami į pelną (nuostolius).

Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelno (nuostolio) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.7. Investicinis turtas

Investicinis turtas yra turtas laikomas uždirbti pajamoms iš nuomos ir (arba) iš turto vertės padidėjimo. Investicinis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina įtraukiant sandorio išlaidas. Savikainą sudaro išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su investicinio turto įsigijimu. Pasigaminto turto savikainą sudaro medžiagų savikaina, tiesioginės darbo sąnaudos ir kitos sąnaudos, tiesiogiai susijusios su investicinio turto parengimu naudojimui. Savikainos metodas taikomas investiciniam turtui nesiskiria nuo savikainos metodo taikomo kitam ilgalaikiam materialiajam turtui.

Investicinio turto pripažinimas yra nutraukiamas jį pardavus arba kai investicinis turtas visiškai nustojamas naudoti ir nebesitikima gauti jokios ekonominės naudos iš jo pardavimo ar nuomos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl investicinio turto pripažinimo nutraukimo (apskaičiuoti kaip skirtumas tarp grynujų pardavimo įplaukų ir apskaitinės turto vertės), yra įtraukiami į to laikotarpio pelną (nuostolius), kai investicinio turto pripažinimas yra nutraukiamas. Įmonė taiko savikainos metodą viso investicinio turto apskaitai. To paties turto viena dalis gali būti laikoma tik pajamoms iš turto nuomos ir (arba) turto vertės padidėjimo gauti, o kita dalis naudojama paslaugoms teikti arba administraciniais tikslams.

Investiciniam turtui taikomi nusidėvėjimo metodai ir normatyvai atitinka taikomus ilgalaikiam materialiajam turtui.

2.8. Finansinis turtas

Finansinis turtas yra klasifikuojamas į šias nustatytas grupes: finansinį turtą apskaitomą amortizuota savikaina, finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per kitas bendrąsias pajamas ir finansinį turtą apskaitomą tikrąja verte, kurio pokytis atspindimas per pelną (nuostolį).

Po pirminio pripažinimo finansinis turtas klasifikuojamas pagal aukščiau išvardintas kategorijas, remiantis Įmonės finansiniam turtui taikomu verslo modeliu. Verslo modelis taikomas finansinio turto grupei nustatomas tokiu lygiu, kuris atspindėtų, kaip visa valdoma finansinio turto grupė leidžia pasiekti Įmonės verslo tikslus. Įmonės vadovybės ketinimai dėl atskirų finansinių priemonių nedaro įtakos taikomam verslo modeliui. Valdant finansinį turtą, Įmonė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį.

Finansinio turto valdymo verslo modelis yra faktas, o ne tik pareiškimas. Paprastai stebimas veiksmuose, kurių Įmonė imasi tam, kad pasiektų išsikeltus verslo modelio tikslus. Nustatydama verslo modelį, kurį taikys valdydama finansinį turtą, Įmonė savo sprendimą pateisina ne vienu faktu ar veiksmu, bet atsižvelgdama į visus sprendimo dieną egzistuojančius tiesiogiai susijusius įrodymus.

Įmonė pripažįsta finansinį turtą savo finansinės būklės ataskaitoje tada ir tik tada, kai Įmonė tampa finansinės priemonės sutarties šalimi. Finansinio turto pirkimas ar pardavimas pripažįstamas arba jo pripažinimas nutraukiamas naudojant sandorio datą.

Įmonė pirmą kartą pripažįsta finansinį turtą tikrąja verte, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansinio komponento. Pirmą kartą pripažindama finansinį turtą Įmonė apskaito tikrąja verte. Kai turtas pripažįstamas ne tikrąja verte per pelną (nuostolį), pridėdama su finansinio turto įsigijimu susijusias išlaidas, kai jas galima tiesiogiai priskirti.

Sandorio išlaidas sudaro mokesčiai ir komisiniai, kurių Įmonė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų pasirašiusi finansinės priemonės sutarties. Jei finansinio turto vertė pirminio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos, skirtumas pripažįstamas pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Verslo modelio taikomo valdant finansinio turto grupę požiūriu, finansinis turtas apskaitomas:

Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina

Įmonės gautinos sumos apskaitomos remiantis verslo modeliu pagal kurį, finansinio turto laikymo tikslas - surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kurie gali apimti pinigų srautus, susijusius su pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimu.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Toks turtas yra apskaitomas amortizuota verte, naudojant apskaičiuotos palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelne (nuostolyje) tada, kai sumažėja tokio turto vertė ar jis yra amortizuojamas. Paskolos ir gautinos sumos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina (sumokėto atlygio tikrąja verte). Vėliau trumpalaikės gautinos sumos apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, o ilgalaikės gautinos sumos ir paskolos - amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Apskaičiuotų palūkanų normos metodas yra metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymui per atitinkamą laikotarpį. Apskaičiuotų palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimus grynaisiais pinigais per numatomą finansinio turto ar įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kai įmanoma, per trumpesnį laikotarpį.

Paskolos ir gautinos sumos apskaitomos kaip trumpalaikis turtas, išskyrus tuos atvejus, kuomet jų terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos. Pastaruoju atveju jos priskiriamos prie ilgalaikio turto.

Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinos sumos yra sumos, gautinos iš pirkėjų už suteiktas paslaugas, vykdančią įprastinę verslo veiklą. Jei tikimasi, jog sumos bus gautinos per vienus metus ar trumpesnį laikotarpį (ar per įprastą verslo veiklos laikotarpį, jei vėliau), prekybos gautinos sumos yra klasifikuojamos prie trumpalaikio turto. Kitu atveju, šios sumos klasifikuojamos prie ilgalaikio turto.

Prekybos gautinos sumos po pirminio pripažinimo vertinamos amortizuota savikaina, naudojant apskaičiuotų palūkanų metodą, įskaitant vertės sumažėjimo nuostolius, o prekybos gautinos sumos, kurių terminas trumpesnis nei 12 mėnesių nuo pripažinimo dienos (t. y. neturinčios finansavimo elemento) ir kurios nėra priskiriamos faktoringui, nėra diskontuojamos ir yra vertinamos nominalia verte.

Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai bankų sąskaitose, kasoje, kitos trumpalaikės labai likvidžios investicijos. Šio turto apskaitinė vertė apytikriai atitinka jo tikrąją vertę.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas kai:

- Baigėsi teisių į turto piniginius srautus galiojimo laikotarpis;
- Įmonė išlaikė teisę į pinigų srautus, bet prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- Įmonė perleido savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto arba perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai įmonė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria įmonė yra vis dar susijusi.

Finansinio turto vertės sumažėjimas – numatomas kredito nuostolis

Turto vertės sumažėjimo reikalavimai yra taikomi siekiant pripažinti numatomus kredito nuostolius per visą finansinės priemonės laikotarpį, kuriems reikšmingai padidėjo kredito rizika nuo pirminio pripažinimo. Jei finansinės priemonės kredito rizika nuo pirminio pripažinimo žymiai nepadidėjo, ūkio subjektas įvertina tos finansinės priemonės nuostolių sumą, lygią numatomiems 12 mėnesių kredito nuostoliams.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Įmonė laiko finansinį turtą neįvykdytu, kai sutartyje numatytas mokėjimas yra praėjęs 90 dienų ir yra didesnis nei skolininko sumokėtas avansas. Tačiau tam tikrais atvejais Įmonė taip pat gali laikyti finansinį turtą neįvykdytu, kai vidinė ar išorinė informacija rodo, kad Įmonė greičiausiai negaus visos negrąžintos sutartyje numatytos sumos, prieš pradėdama atsižvelgti į bet kokius Įmonės turimus kredito patobulinimus.

Įmonė stebi kredito rizikos padidėjimą stebėdama skolų vykdymą laiku. Reikšmingas kredito rizikos padidėjimas yra svarstomas, kai skola vėluoja ir nėra priežasčių manyti, kad skola greitai metu bus padengta.

Nustatydama vertės sumažėjimo nuostolius, įmonė taiko šiuos modelius:

- bendras modelis (pagrindinis),
- supaprastintas modelis prekybos gautinoms sumoms.

Numatomas kredito nuostolis (NKL) apskaičiuojamas remiantis „trijų pakopų“ modeliu („bendru modeliu“) vertės sumažėjimui:

1 etapas

Finansinės priemonės, kurių kredito rizika reikšmingai nepadidėjo nuo pirminio pripažinimo, arba kurių finansinė vertė atskaitomybės dieną yra maža. Šiam turtui pripažįstama 12 mėnesių NKL, o palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo bendros turto apskaitinės vertės. 12 mėnesių NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, kurie galimi per 12 mėnesių nuo atskaitinės datos. Tai nėra tikėtini grynąjų pinigų trūkumai per 12 mėnesių laikotarpį, bet visas turto kredito nuostolis, įvertintas tikimybe, kad nuostoliai įvyks per ateinančius 12 mėnesių.

2 etapas

Priskiriamos finansinės priemonės, kurių kredito rizika žymiai padidėjo nuo piminio pripažinimo (išskyrus atvejus, kai ataskaitų sudarymo dieną jų kredito rizika buvo maža), tačiau neturi objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama visą gyvenimą trunkanti NKL, tačiau pajamos iš palūkanų vis tiek apskaičiuojamos pagal bendrąją turto apskaitinę vertę. Gyvenimo trukmės NKL yra tikėtini kredito nuostoliai, atsirandantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per numatomą finansinės priemonės galiojimo laiką.

3 etapas

Apima finansinį turtą, kuris ataskaitos sudarymo dieną turi objektyvių įsipareigojimų neįvykdymo įrodymų. Šiam turtui pripažįstama NKL tarnavimo laikas ir pajamos iš palūkanų apskaičiuojamos nuo grynosios balansinės vertės.

Gautinoms sumoms iš pirkėjų, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, numatomas kredito nuostolis apskaitomas per visą skolos laikotarpį. Gautinų sumų nuvertėjimui įmonė naudoja supaprastintą metodą. Siekiant apskaičiuoti numatomą kredito nuostolį, įmonė atliko toliau išvardintus veiksmus:

- 1) Sugrupavo gautinas sumas pagal nustatytus pirkėjų kriterijus
- 2) Nustatė istorinį blogų skolų kiekį
- 3) Įvertino makroekonominis rodiklius
- 4) Apskaičiavo numatomą kredito nuostolį

Įmonė sugrupavo gautinas sumas pagal šiuos kriterijus:

- Fiziniai arba juridiniai asmenys
- Pagal skolų pradelimo laikotarpį (nepradelstos, pradelstos 1-30 dienų, 31-60 dienų, 61-90 dienų, 91-365 dienų, daugiau nei 365 dienų)

Pagal istorinius duomenis, Įmonė nustatė, kad fiziniai asmenys vidutiniškai neapmoka 10 % nepradelstų skolų. Juridiniai asmenys neapmoka:

- Nepradelstų skolų 1 %
- 1-30 dienų pradelstų skolų 0,50 %
- 31-60 dienų pradelstų skolų 2 %
- 61-90 dienų pradelstų skolų 15 %
- 91-365 dienų pradelstų skolų 50 %
- Daugiau nei 365 dienų pradelstų skolų 100 %

Įmonė peržiūrėjo Lietuvos makroekonominis rodiklius. Rodikliai rodo ekonomikos augimą ir įmonė nenustatė reikšmingų įrodymų, kurie nurodytų artėjančią krizę, dėl kurios galėtų išaugti blogų skolų kiekis. Todėl numatomo kredito nuostolio skaičiavimams įmonė pritaikė istorinius blogų skolų rodiklius.

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Bendrovė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus. Bankų reitingai pateikti 11 pastaboje. Įvertinus aukštus bankų kreditingumo reitingus, įmonė laiko, kad banko bankroto tikimybė yra lygi nuliui.

2.9. Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąją galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo, rinkodaros ir paskirstymo išlaidas. Savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.10. Nuosavas kapitalas

Įmonės savininko kapitalą sudaro įmonės savininko jai perduoto turto, jei tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Privalomasis rezervas sudaromas iš įmonės paskirstytino pelno, taikant įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyto dydžio metinius atskaitymus. Atskaitymai į privalomąjį rezervą sudaro ne mažiau kaip 1/20 paskirstytino pelno. Jie vykdomi tol, kol privalomojo rezervo dydis sudarys 1/10 savininko kapitalo vertės. Nustatytą dydį viršijanti privalomojo rezervo dalis gali būti perskirstyta skirstant įmonės pelną. Privalomasis rezervas naudojamas tik įmonės nuostoliams dengti. Padengus nuostolius, privalomojo rezervo dydis atkuriamas, laikantis šioje dalyje nustatytos tvarkos.

Kiti rezervai yra naudojami šiems tikslams:

- a) investicijoms;
- b) darbuotojų kvalifikacijai kelti;
- c) darbuotojų premijoms, socialiniams, kultūriniais ir panašiams tikslams.

Įmonės turto vertės padidėjimas savininko kapitalo ar turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje registruojamas:

- a) iš įmonės lėšų, tai yra iš nepaskirstytojo pelno ir kitų rezervų (išskyrus privalomąjį rezervą) sukurto turto verte;
- b) iš įmonės savininko turtui įsigyti, sukurti ar jo vertei padidinti skirtų lėšų sukurto turto verte;
- c) įmonės savininko perduoto turto verte.

Nepaskirstytas pelnas (nuostolis) susidaro iš einamųjų metų bendrųjų pajamų iš viso bei praeitų periodų bendrųjų pajamų iš viso atskaičius visus į valstybės biudžetą mokamas pelno įmokas.

2.11. Finansiniai įsipareigojimai

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu skirstomi į gautas paskolas ir mokėtinas sumas. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų bei mokėtinų sumų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtinas sandorio išlaidas. Įmonės finansiniai įsipareigojimai apima prekybos ir kitas mokėtinas sumas, gautas paskolas.

Vėlesnis vertinimas

Finansinių įsipareigojimų vertinimas priklauso nuo jų klasifikavimo, kaip aprašyta toliau.

Paskolos

Gautos paskolos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau gautos paskolos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų įplaukų (atėmus sandorio išlaidas) ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas laikotarpio pelne (nuostolyje) per visą paskolos laikotarpį.

Gautos paskolos yra klasifikuojamos kaip trumpalaikės, išskyrus jei įmonė turi besąlyginę teisę atidėti jų padengimą mažiausiai 12 mėnesių po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Prekybos skolos

Prekybos skolos – tai įsipareigojimai, sumokėti už per įprastinį veiklos ciklą tiekėjų suteiktas prekes arba paslaugas. Prekybos skolos priskiriamos trumpalaikiams įsipareigojimams, jeigu jas reikia padengti per vienų metų arba trumpesnį laikotarpį (arba

per įprastinį veiklos ciklą, jeigu jis yra ilgesnis). Kitu atveju, jos priskiriamos ilgalaikiams įsipareigojimams. Prekybos skolos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau vertinamos amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas pelno (nuostolio) ataskaitoje.

2.12. Dotacijos

Dotacijos gaunamos ilgalaikio turto forma arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek nudėvimas su šia dotacija susijęs turtas ir pelno (nuostolio) ataskaitoje mažinamas atitinkamų sąnaudų straipsnis.

Iš įmonei skirtų lėšų sukurtas turtas laikomas dotacija, kai lėšos skiriamos infrastruktūrai įsigyti ar sukurti, taip pat įmonės valdomos infrastruktūros vertei padidinti, jeigu infrastruktūra, kuri būtų įsigyta, sukurta ar kurios vertė būtų padidinta, priskirtina turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Jeigu Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti ar rekonstruoti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu.

Vyriausybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos panaudotomis dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

2.13. Išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams einamųjų metų savikaina pripažįstama sąnaudomis iš karto pelno (nuostolio) ataskaitoje. Anksčiau patirtos išlaidos pripažįstamos sąnaudomis lygiomis dalimis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Dėl išmokų sąlygų pakeitimo (sumažinimo arba padidinimo) atsiradęs pelnas ar nuostoliai pelno (nuostolio) ataskaitoje pripažįstami iš karto.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Įsipareigojimas fiksuojamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą. Dabartinė išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip ir išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ir nuostoliai pripažįstami iš karto pelno (nuostolio) ataskaitos veiklos sąnaudose ir pardavimo savikainoje.

2.14. Pelno mokestis

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtajį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 %.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu įmonė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai įmonė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 % ataskaitinių metų apmokestinamojo pelno sumos.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtas mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokestinę įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiu, kuriuo bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti finansinės būklės ataskaitos dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek įmonės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2.15. Pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimo principai

Pajamos pagal sutartis su klientais, išskyrus nuomos sutartis, vadovaujantis 15-asis TFAS nuostatomis, pripažįstamos taikant 5 žingsnių modelį:

1 žingsnis – sutarčių su klientais identifikavimas.

Sutartimi pripažįstamas susitarimas tarp dviejų ar daugiau šalių (priklauso nuo pirkimo ar pardavimo sąlygų), kuriuo sukuriamos įgyvendintinos teisės ir vykdytinos prievolės, ir kurio šalis yra klientas. Klientas yra šalis, su įmone sudariusi sutartį už atlygį gauti prekes ar paslaugas. Sutartis su klientu, kuriai taikomas 15-asis TFAS, apskaitoma, kai tenkinami šie kriterijai:

- šalys sutartį patvirtino (raštu, žodžiu ar pagal kitą įprastą verslo praktiką) ir yra įsipareigojusios vykdyti savo atitinkamas prievolės;
- galima identifiкуoti kiekvienos šalies teises dėl perduotinų prekių ar paslaugų;
- galima identifiкуoti mokėjimo sąlygas, numatytas už perduotinas prekes ar paslaugas;
- sutartis yra komercinio pobūdžio;
- įmonė gaus atlygį, teisę į kurį įgis mainais už prekes ar paslaugas, kurios bus perduotos klientui.

2 žingsnis – veiklos įsipareigojimų identifikavimas.

Veiklos įsipareigojimas – sutartimi įtvirtintas pasižadėjimas teikti paslaugas. Jeigu paslaugas galima išskirti, įsipareigojimai pripažįstami atskirai. Kiekvienas įsipareigojimas identifiкуojamas vienu iš būdų:

- paslauga (ar prekių ar paslaugų paketas), kuri yra atskira,
- atskirų paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinys.

3 žingsnis – sandorių kainos nustatymas.

Įmonė, nustatydamą sandorio kainą, atsižvelgia į sutarties sąlygas, LR teisės aktus ir savo įprastą verslo praktiką. Sandorio kaina yra atlygio suma, teisę į kurią įmonė tikisi turėti mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas, išskyrus trečiųjų šalių vardu surinktas sumas (pavyzdžiui, tam tikrus pardavimo mokesčius). Sutartyje su klientu pažadėtas atlygis gali apimti fiksuotas sumas, kintamas sumas arba abiejų tipų sumas.

4 žingsnis – sandorių kainos priskyrimas veiklos įsipareigojimams.

Įmonė, priskirdama sandorio kainą, kiekvienam veiklos įsipareigojimui priskiria tokią sandorio kainos sumą, kuri parodo atlygio sumą, į kurią įmonė tikisi turėti teisę mainais už klientui perduodamas pažadėtas prekes ar paslaugas.

5 žingsnis – pajamų pripažinimas, kai įmonė (į)vykdo veiklos įsipareigojimus.

Įmonė pripažįsta pajamas, kai įvykdo veiklos įsipareigojimą, klientui perduodama pažadėtą prekę ar paslaugą. Veiklos įsipareigojimai įvykdomi per tam tikrą laikotarpį arba tam tikru momentu. Pripažįstama pajamų suma yra lygi sumai, kuri priskirta įvykdytam veiklos įsipareigojimui. Pajamos pripažįstamos, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai tikėtina, kad įmonė gaus su įsipareigojimu susijusią ekonominę naudą, ir pajamų suma gali būti patikimai įvertinta.

2.16. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog įmonė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pardavimai apskaitomi atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas. Pajamos iš prekių pardavimo pripažįstamos pristačius prekes ir perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą. Įmonė pajamas išskiria į aviacinės ir neaviacinės veiklos pajamas. Pajamos yra uždirbamos Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose. Pajamų išskaidymas pagal jų tipą ir oro uostą, kur uždirbtos pajamos, pateiktas 19 pastaboje.

Sutarčių turto įmonė 2019 m. neturėjo. Uždirbant pajamas, įmonė iškart išrašo sąskaitą-faktūrą už suteiktas paslaugas ir gautinos sumos patenka prie iš klientų gautinų sumų. Sutarčių įsipareigojimai sudarė gauti depozitai ir nuolaidų sukaupimai, kurie finansinės būklės ataskaitoje patenka prie kitų trumpalaikių mokėtinų sumų.

Aviacinės veiklos pajamos

Aviacinę veiklą sudaro orlaivių takų, keleivių terminalų, labai svarbių asmenų salės, oro uosto įrangos priežiūra ir valdymas, bagažo administravimas, aviacijos saugumo užtikrinimas bei kita veikla pagal Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos standartus bei rekomendacijas, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir susitarimus oro transporto srityje bei kitų teisės aktų reikalavimus. Pajamos yra pripažįstamos pagal faktinį nutūpusių ir pakilusių orlaivių bei išvykusių keleivių skaičių. Aviacinės pajamos sudaro 64 % visų įmonės pajamų, kurių didžiąją dalį sudaro rinkliavos už naudojimąsi oro uosto paslaugomis (57 % visų įmonės pajamų).

Centrinės infrastruktūros mokesčiai yra apskaičiuojami vadovaujantis 2015-08-25 įsakymu Nr. 1R-226 patvirtintomis Antžeminių paslaugų teikimo VĮ Lietuvos oro uostų filialų valdomuose oro uostuose bendrosiomis sąlygomis.

Centrinės infrastruktūros mokesčius moka antžeminių paslaugų teikėjas arba, jei yra oro uostui pateikti atitinkami dokumentai – tiesiogiai oro bendrovė. Sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės darbo dienos.

Įmonė nustato rinkliavas vadovaudamasi:

- Naudojimosi oro uostais bendrosiomis sąlygomis (VĮ Lietuvos oro uostų generalinio direktoriaus 2018 m. sausio 30 d. įsakymas Nr. 1R-31)
- Lietuvos Respublikos Aviacijos įstatymu (2000 m. spalio 17 d. Nr. VIII-2066),
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. Nr. 3-118 patvirtintu įsakymu „Dėl rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“,
- 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/12/EB dėl oro uostų mokesčių,
- Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumentu Nr. 9082 „ICAO politika dėl rinkliavų už oro uostų ir oro navigacijos paslaugas“.

Rinkliavų mokėjimo tvarka nustatyta naudojimosi oro uostais bendrosiose sąlygose. Oro uosto naudotojai, kurie pradeda naudotis oro uostu ir nori atsiskaityti vieną kartą per mėn., turi sumokėti depozitą, kuris yra grąžinamas naudotojui po pusės metų tinkamo įsipareigojimų vykdymo. Tokiu atveju sąskaitos turi būti apmokamos iki kito mėnesio paskutinės dienos. Taip pat yra numatyta galimybė sudaryti sutartis su bendrąja aviacija dėl periodinio atsiskaitymo, bei sudaryti rašytinį susitarimą su trečiuoju asmeniu dėl atsiskaitymo už oro uosto paslaugas. Kitais atvejais mokama iš anksto, bet ne vėliau nei orlaivui išskrendant iš oro uosto.

Įmonė įvykdo aviacinės veiklos sutarčių įsipareigojimus tuo metu, kai yra pasinaudojama paslauga, pavyzdžiui, klientas pasinaudoja orlaivių taku ar keleivių terminalu. Įmonė turi užtikrinti, kad klientas galėtų pasinaudoti paslauga taip, kaip sutarta paslaugų sutartyje. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai klientui yra suteikiama paslauga.

Aviacinėms veiklos paslaugoms yra taikomos nuolaidos už naujus skrydžių maršrutus, padidintus krovininių skrydžių dažnius, keleivių skaičiaus augimą. Nuolaidos pripažįstamos tuo metu, kai suteikiama paslauga, kuriai taikoma nuolaida. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

Sutarties įsipareigojimas yra pripažįstamas, jei klientas perveda avansą už susijusias prekes ar paslaugas prieš paslaugos suteikimą. Sutarties įsipareigojimai pripažįstami pajamomis, kai Įmonė įvykdo sutarties įsipareigojimus (t. y. perduoda klientui susijusių prekių ar paslaugų kontrolę).

Lojalumo programa

Įmonė taiko toliau nurodytas lojalumo programas:

- Lietuvos oro uostų tinklo skatinimo programa taikoma oro bendrovėms, kurios vykdo skrydžius bent dviejuose VĮ Lietuvos oro uostų valdomuose oro uostuose ir perveža juose programoje numatytas keleivių skaičiaus ribas atitinkantį keleivių skaičių. Programoje numatyto dydžio nuolaida pritaikoma per laikotarpį sumokėtoms rinkliavoms. Lengvata taikoma šioms oro uosto rinkliavoms: išskrendančio keleivio rinkliavai, orlaivio tūpimo rinkliavai, saugumo rinkliavai, orlaivio stovėjimo rinkliavai. Nuolaidos dydis priklauso nuo to, keliuose oro uostuose vykdė skrydžius ir pervežė numatytą keleivių skaičių
- Oro bendrovių veiklos Vilniaus oro uoste skatinimo programa taikoma jei bendras tuo maršrutu vykstančių keleivių skaičius atitinkamais metais padidėjo ne mažiau kaip 5 %. Priemonė taikoma tik toms atitinkamą maršrutą aptarnaujančioms oro bendrovėms, kurių keleivių skaičius šiuo maršrutu einamaisiais metais padidėjo ne mažiau kaip 5 %. Oro bendrovėms, kurios atitinka reikalavimus, grąžinama 90 % išskrendančio keleivio mokesčio, sumokėto už padidėjusią keleivių skaičiaus dalį.
- Oro bendrovių veiklos Palangos oro uoste skatinimo programa taikoma už naujų maršrutų skatinimą ir keleivių srauto plėtros skatinimą.
- Oro vežėjų veiklos Kauno oro uoste skatinimo programa taikoma pagal oro bendrovių grupės ar kelionių organizatoriaus pervežtų keleivių skaičių.

Įmonė pripažįsta sutarties įsipareigojimą, kai oro bendrovės viršija nustatytus lojalumo programų reikalavimus.

Neaviacinės veiklos pajamos

Neaviacinės veiklos pajamas sudaro turto nuomos, automobilių stovėjimo, reklamos, verslo klubo ir kitos pajamos. Didžioji dalis sutarčių turi fiksuotą užmokestį, tačiau dalis sutarčių turi ir kintamą užmokestį pagal apyvartą, kuris negali būti mažesnis, negu sutartyje nustatytas fiksuotas užmokestis. Įmonė įvykdo sutarčių įsipareigojimus ir pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga, išskyrus nuomos paslaugoms. Garantijos paslaugoms nėra taikomos.

Nuomos pajamos

Nuomos pajamos iš pasirašytų veiklos nuomos sutarčių yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingai nuomos galiojimo terminui. Nuolaidos ar kitokio pobūdžio skatinimai, siekiant sudaryti nuomos sutartį, yra pripažįstamos tolygiai per nuomos terminą, nepriklausomai nuo pinigų srautų. Nuomos terminas yra minimalus periodas, kurį nuomininkas privalo nuomotis išsinuomotą objektą. Į nuomos terminą yra įtraukiamas papildomas laikotarpis, kuriam yra nuomininkui suteikta galimybė pratęsti nuomos sutartį, jeigu įmonės vadovybė pagrįstai tiki, jog šia galimybe nuomininkas pasinaudos.

Sutarties nutraukimo pajamos ar kompensacijos už nuomininko padarytą žalą yra apskaitomos tuo metu, kai tikėtina, jog įmonė gaus su sandorio nutraukimu ar patirta žala susijusią ekonominę naudą.

Komunalinių paslaugų pajamos

Klientams, kurie iš įmonės nuomojasi patalpas, įmonė užtikrina komunalinių paslaugų teikimą. Įmonė pati komunalinių paslaugų neteikia, bet pasirūpina, kad paslaugos būtų suteiktos klientui, todėl įmonė veikia kaip tarpininkas. Pajamose apskaitomos tik grynosios pajamos, kurios įmonei lieka kaip komisiniai. Pajamos pripažįstamos tuo metu, kai yra suteikiama paslauga.

2.17. Sąnaudų pripažinimas

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu, ir jos ateinančiais laikotarpiais neduos pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, neįskaitant PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų

2.18. Nuoma

Įmonė pritaikė 16-ąjį TFAS, naudodama modifikuotą retrospektyvųjį metodą, todėl palyginamoji informacija nebuvo patikslinta ir yra toliau teikiama pagal 17-ąjį TAS.

Politika, taikyta iki 2019 m. sausio 1 d.

Sutartims, sudarytoms iki 2019 m. sausio 1 d., įmonė nustatė, ar sutartis yra arba apima nuomą, remdamasi ar:

- susitarimo įvykdymas priklausė nuo atitinkamo turto naudojimo; ir
- susitarimas suteikė teisę naudoti tą turtą. Susitarimas suteikė teisę naudoti turtą, jei buvo įvykdyta viena iš šių sąlygų:
 - pirkėjas turėjo galimybę ar teisę valdyti turtą, gaudamas ar kontroliuodamas daugiau nei nereikšmingą išieigos kiekį;
 - pirkėjas turėjo galimybę ar teisę kontroliuoti fizinę prieigą prie turto, gaudamas ar kontroliuodamas daugiau nei nereikšmingą produkcijos kiekį; arba
 - faktai ir aplinkybės parodė, kad mažai tikėtina, jog kitos šalys sunaudotų daugiau nei nereikšmingą produkcijos kiekį, o vieneto kaina nebuvo nei fiksuota, nei lygi dabartinei produkcijos vieneto rinkos kainai.

Įmonė kaip nuomininkė

Palyginamuoju laikotarpiu įmonė kaip nuomininkė klasifikavo nuomą kaip finansinę nuomą, jei perduodama iš esmės visa su turto nuosavybe teikiama rizika ir nauda. Tokiu atveju iš pradžių nuomojamo turto vertė buvo vertinama kaip mažesnė iš dviejų: tikrosios vertės ir dabartinių minimalių nuomos įmokų vertės. Minimalios nuomos įmokos buvo mokėjimai, kuriuos nuomos laikotarpiu nuomininkas turėjo mokėti, išskyrus nenumatytą nuomos mokestį. Po pirminio pripažinimo turtas apskaitomas vadovaujantis tam turtui taikomais apskaitos principais.

Visa kita nuoma yra laikoma veiklos nuoma ir nuomojamas turtas nėra apskaitomas įmonės finansinės būklės ataskaitoje. Veiklos nuomos mokėjimai pripažįstami pelne (nuostoliuose) tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį. Gautos nuomos lengvatės pripažįstamos kaip sudėtinė bendrų nuomos išlaidų dalis per nuomos laikotarpį.

Įmonė kaip nuomotoja

Kai įmonė veikė kaip nuomotoja, nuomos pradžioje ji nustatė, ar kiekvienu atveju nuoma yra finansinė nuoma ar veiklos nuoma. Siekdama suklasifikuoti kiekvieną nuomos sutartį, įmonė įvertino, ar nuoma perleido iš esmės visą riziką ir naudą, susijusią su pagrindinio turto nuosavybe. Jei taip buvo, tada nuoma buvo finansinė nuoma; jei ne, tada tai buvo veiklos nuoma. Atlikdama šį vertinimą, įmonė apsvarstė tam tikrus rodiklius, pavyzdžiui, ar nuoma sudarė didžiąją turto ekonominio gyvenimo dalį.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Politika, taikyta nuo 2019 m. sausio 1 d.

Nustatymas ar sutartis laikoma nuomos sutartimi yra paremtas informacija sutarties pasirašymo datą. Yra vertinama, ar sutartis yra susijusi su specifiško turto naudojimu bei ar sutartis suteikia teisę naudoti turtą.

Įmonė yra nuomininkė

Sudarius sutartį, Įmonė įvertina, ar sutartis yra nuoma, ar ją sudaro nuoma. Įmonė pripažįsta naudojimo teisės turtą ir atitinkamą nuomos įsipareigojimą atsižvelgiant į visus nuomos susitarimus, kuriuose jis yra nuomininkas, išskyrus trumpalaikę nuomą (apibrėžtą kaip nuoma, kurios nuomos laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių) ir mažos vertės turto nuomą (pavyzdžiui, planšetiniai kompiuteriai ir asmeniniai kompiuteriai, nedideli biuro baldų ir telefonų daiktai). Už šias nuomos sutartis Įmonė pripažįsta nuomos įmokas kaip veiklos sąnaudas tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį, nebent kitas sistemingas pagrindas labiau atspindėtų laiko modelį, per kurį gaunama ekonominė nauda iš nuomojamo turto.

Iš pradžių nuomos įsipareigojimas yra įvertinamas dabartine nuomos įmokų, kurios nebuvo sumokėtos pradinę dieną, verte, diskontuota naudojant nuomos mokesčio tarifą. Jei šios normos neįmanoma lengvai nustatyti, Įmonė naudoja savo skolinimosi normą. Nuomos įmokos, įtrauktos į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotos nuomos įmokos, atėmus visas gautinas nuomos paskatas;
- kintamos nuomos įmokos, priklausančios nuo indekso ar normos, iš pradžių matuojamos naudojant indeksą ar kursą pradžios dieną;
- suma, kurią tikimasi sumokėti nuomininkui pagal likutinės vertės garantijas;
- pirkimo pasirinkimo sandorių vykdymo kaina, jei nuomininkas pagrįstai įsitikinęs, kad pasinaudos pasirinkimo sandoriais; ir
- Baudų, mokamų už nuomos sutarties nutraukimą, sumokėjimas, jei nuomos terminas atspindi pasirinkimo nutraukti nuomos sutartį įgyvendinimą.

Nuomos įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitoje priskiriamas prie mokėtinų sumų. Nuomos įsipareigojimas vėliau įvertinamas padidinant balansinę vertę, kad atspindėtų nuomos įsipareigojimo palūkanas (naudojant apskaičiuotos palūkanų normos metodą), ir sumažinant balansinę vertę, kad atspindėtų atliktas nuomos įmokas.

Įmonė įvertina nuomos įsipareigojimą (ir atitinkamai koreguoja susijusį naudojimo teisės turtą), kai:

- Pasikeitė nuomos terminas arba įvyksta reikšmingas įvykis ar pasikeitė aplinkybės, dėl kurių pasikeitė pirkimo pasirinkimo teisės taikymo vertinimas; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas pagal patikslintą diskonto normą.
- Lizingo įmokos keičiasi dėl indekso ar normos pokyčių arba dėl numatomo įmokos pasikeitimo pagal garantuojamą likutinę vertę; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant nepakeistą diskonto normą (nebent keičiasi nuomos įmokos).
- Nuomos sutartis keičiama, o nuomos modifikavimas nėra apskaitomas kaip atskira nuoma; tokiu atveju nuomos įsipareigojimas yra pakartotinai įvertinamas atsižvelgiant į pakeistos nuomos sutarties terminą, diskontuojant patikslintas nuomos įmokas, naudojant pakeistą diskonto normą. 2019 ir 2018 m. Įmonė tokių pakeitimų neatliko.

Naudojimo teisės turtą sudaro pradinis atitinkamo nuomos įsipareigojimo įvertinimas, nuomos įmokos, sumokėtos sutarties sudarymo dienos pradžioje arba anksčiau, atėmus gautas nuomos paskatas ir visas pradines tiesiogines išlaidas. Vėliau jie yra įvertinami savikaina, atėmus sukaupą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Kiekvienai grupei prisiimant įsipareigojimus dėl išnuomoto turto išmontavimo ir pašalinimo išlaidų, arba atkurti pagrindinį turtą taip, kaip to reikalauja sąlygos ir sąlygos. Atidėjiny yra pripažįstamas ir vertinamas pagal 37 TAS. Tiek, kiek išlaidos yra susijusios su naudojimosi teisės turtu, išlaidos įtraukiamos į susijusį naudojimo teisės turtą, nebent tos išlaidos patirtos gaminti atsargas.

Naudojimo teisė turtas yra nudėvimas per trumpesnį pagrindinio turto nuomos ir naudingo tarnavimo laiką. Jei nuoma perleidžia nuosavybės teises į pagrindinį turtą arba naudojimo teisės turto kaina atspindi tai, kad Įmonė tikisi įsigyti pirkimo pasirinkimo sandorį, susijęs naudojimo turtas yra nudėvimas per turto naudingo tarnavimo laiką. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo nuomos pradžios dienos. Naudojimo teisės turtas pateikiamas prie kito ilgalaikio turto finansinės būklės ataskaitoje.

Kintamos nuomos kainos, nepriklausančios nuo indekso ar normos, neįtraukiamos į nuomos įsipareigojimo ir naudojimo teisės turto vertinimą. Susijusios išmokos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai įvyksta tas išmokas sukėlęs įvykis ar sąlyga, ir yra įtraukiamos į „Kitos išlaidos“ pelno (nuostolių) ataskaitą.

Įmonė yra nuomotoja

Įmonė, kaip nuomotoja, sudaro nuomos sutartis dėl tam tikro savo investicinio turto. Nuoma, kur Įmonė yra nuomotoja, yra klasifikuojama kaip finansinė arba veiklos nuoma. Kai nuomos sąlygos perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir naudą nuomininkui, sutartis klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Visa kita nuoma klasifikuojama kaip veiklos nuoma.

Nuomos pajamos iš veiklos nuomos yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per atitinkamos nuomos laikotarpį. Pradinės tiesioginės išlaidos, patirtos derantis dėl ilgalaikio turto nuomos ir pridėdant nuomojamą turtą, pridėdamos prie išnuomoto turto apskaitinės vertės ir pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per nuomos laikotarpį.

Iš nuomininkų mokėtinos sumos pagal finansinę nuomą pripažįstamos gautinomis sumomis.

2.19. Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Įmonės finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos apima palūkanų pajamas, palūkanų sąnaudas ir užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiamą arba neigiamą įtaką finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams, paskolų administravimo sąnaudas. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant apskaičiuotų palūkanų normos metodą. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo teigiama arba neigiama įtaka finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams apskaitoma grynąja verte kaip finansinės veiklos pajamos arba kaip finansinės veiklos sąnaudos, priklausomai nuo to, ar užsienio valiutos kurso pasikeitimai sudaro grynąjį pelną ar grynąjį nuostolį.

2.20. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima ilgalaikio nematerialiojo amortizaciją ir materialiojo turto nusidėvėjimą, gautinų sumų vertės sumažėjimą, ilgalaikes išmokas darbuotojams ir neapibrėžti įsipareigojimai. Būsimi įvykiai gali pakeisti prielaidas, naudotas atliekant įvertinimus. Tokių įvertinimų pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas.

Vadovybė atlieka įvertinimus apskaitant įmonės kapitalą, kurį sudaro turtas, valdomas patikėjimo teise, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Nekilnojamo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimo nuostoliai apskaitomi pagal 2.6 pastaboje aprašytą apskaitos politiką, kai įmonės vadovybė įvertina, jog turto balansinė vertė viršija atsiperkamąją vertę.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas apskaitomas tiek, kiek įmonės vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

Turtas, valdomas patikėjimo teise

Kaip nurodyta 1 pastaboje, įmonės teisinis statusas yra valstybės įmonė, jos kapitalo struktūrą reglamentuoja LR Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymas, kuriame numatyta, kad įmonei savininko perduotas ir įmonės įgytas turtas nuosavybės teise priklauso savininkui, t. y. valstybei. Pagal LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą įmonė savininko turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. LR Aviacijos įstatymo 33 str. 2 d. nurodyta, kad oro uosto žemę valdo, naudoja ir ja disponuoja turto patikėjimo teise tarptautinį oro uostą valdanti įmonė, vadovaudamasi LR Aviacijos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymu. Įmonės savininko perduotą oro uosto infrastruktūrą įmonė valdo patikėjimo teise, laikydamasi LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatų, įmonės įstatų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Nagrinėjant, ar įmonės patikėjimo teise valdomas turtas turėtų būti apskaitomas pagal 12-ojo TFAAK „Paslaugų koncesijų susitarimai“, vertinama, ar verslo modelis atitinka koncesijos paslaugų taikymo gaires ir teisinius pagrindimus. Įmonės įstatų 7 punkte įtvirtinti įmonės veiklos tikslai, t. y.:

- Eksploatuojant tarptautinius Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus teikti viešąsias paslaugas, užtikrinant strateginį šalies interesą – valdyti ir plėtoti tarptautinių Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūrą, garantuoti aukščiausią skrydžių saugos, aviacijos lygį, siekti verslo vertės augimo ir pelno įmokos pajamingumo;
- Vykdyti kitą veiklą, siekiant tenkinti viešuosius interesus;
- Vykdyti komercinę veiklą.

Įmonės įstatų 9 punkte numatyta, kad įgyvendinant įmonės veiklos tikslus ir misiją, įmonės uždaviniai yra šie:

- Kurti modernią infrastruktūrą, kuri techniniais parametrais, sauga ir teikiamų paslaugų kokybe atitiktų oro vežėjų, keleivių ir kitų oro uostų naudotojų poreikius;
- Užtikrinti saugų, efektyvų ir patikimą įmonės ir jos infrastruktūros veikimą.

Teisės aktuose nėra nustatoma, kam suteikiamos paslaugos, įmonė pati tiesiogiai sudaro sutartis su paslaugų gavėjais. Remiantis LR Aviacijos įstatymo 33 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1098 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos“, įmonė oro uostų žemę nuomojama aukciono būdu arba ne aukciono būdu, jeigu yra tam teisės aktuose nustatytos sąlygos. Pradinis žemės nuomos mokestis, jeigu skelbiamas žemės nuomos aukcionas, arba žemės nuomos mokestis, jeigu žemės nuomos sutartis sudaroma ne aukciono būdu, nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1088 „Dėl Tarptautinių oro uostų žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos ir dydžių aprašo patvirtinimo“.

LR Aviacijos įstatymo 50 str. 3 d. numatyta, kad rinkliavas už naudojimąsi oro uostais ir jų dydžius nustato tarptautinį oro uostą valdančios įmonės vadovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3-118 „Dėl Rinkliavų už naudojimąsi oro uostais nustatymo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Todėl faktinė pagrindinių įmonės teikiamų kainų kontrolė tenka Įmonei. Įmonės savininkas niekaip nereguliuoja visų kitų įmonės teikiamų paslaugų. Turto valdymas patikėjimo teise yra įteisintas įstatymu, nėra sutarties dėl turto valdymo, nėra nustatytas turto valdymo patikėjimo teise pabaigos laikotarpis. Įvertinant minėtas aplinkybes, daroma išvada, kad Įmonės patikėjimo teise turto valdymas neatitinka paslaugų koncesijų susitarimų modelio.

Įvertinus tai, kad pagal TFAS nuostatas turto nuosavybės teisė nėra esminis požymis pripažįstant turtą, o Įmonė yra atsakinga už turto priežiūrą, eksploataciją, remontą ir investicijas į jį, Įmonė turtą kontroliuoja, naudodama jį savo pajamoms uždirbti ar administracinėms reikmėms, t. y. Įmonė, naudodama turtą gauna ir ateityje tikisi gauti ekonominę naudą, turto savikaina yra patikimai įvertinta, Oro uostų patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas turtas yra pripažintas ir apskaitytas Įmonės finansinės būklės ataskaitoje.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas

Kaip nurodyta 2.10 pastaboje, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro Įmonei perduotas turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Kaip aprašyta dalyje anksčiau, tokį turtą pagal LR Aviacijos įstatymo 11 str. ir 33 str. bei LR Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 str. 2 d. sudaro oro uosto žemė ir oro uosto infrastruktūra, kuris yra Lietuvos Respublikos nuosavybė ir perduotas Įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

Įmonė, remdamasi LR valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatyta įmonės nuosavo kapitalo sudėtimi, kurio viena sudedamųjų dalių yra kapitalas, kurį atitinka turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, ir tuo, kad turtas perduotas LR Aviacijos įstatymu ir LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu neribotam laikui be įsipareigojimo jį grąžinti, šį kapitalą apskaito nuosavo kapitalo, o ne įsipareigojimų dalyje, nes šis kapitalas neatitinka TFAS, priimtų taikyti Europos Sąjungoje, įsipareigojimo apibrėžimo. Taip pat ši nuomonė buvo pagrįsta tuo, kad šis kapitalas suteikia tas pačias teises įmonės savininkui kaip ir įprastas kapitalas – teisę į Įmonės nepaskirstytąjį pelną, teisę kontroliuoti ir daryti veiklos bei finansinius sprendimus ir kita.

2.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įmonės padėtį balanso sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.23. Tarpusavio užskaitos ir palyginamieji skaičiai

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomi tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras standartas reikalauja būtent tokio užskaitymo.

2.24. Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta, perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma, naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai, norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma, atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Siekiant nuosekliau ir palyginamiau nustatyti tikrąją vertę taikoma 13-ajame TFAS nustatyta tikrosios vertės hierarchija. Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos kainos aktyviosiose rinkose);
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, įmonė, pakartotinai vertindama skirstymą, nusprendžia, ar perkeliama suma vyko tarp hierarchijos lygių (pagal žemiausio Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip suma, už kurią gali būti apsieista priemonėmis tarp nesusijusių šalių rinkos sąlygomis, išskyrus priverstinio pardavimo ar likvidavimo atvejų). Tikroji vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“ kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių).

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. įmonės finansinio turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, 3 lygio vertinimo metodikai.

2.25. Klaidų taisymas

Ankstesnio laikotarpio klaidos yra informacijos neįtraukimas ar jos netikslumai ankstesniuose laikotarpiuose, atsirandantys dėl nenaudojimo, ar netinkamos informacijos naudojimo, kuri:

- buvo prieinama, kai buvo išleistos to laikotarpio finansinės ataskaitos
- pagrįstai galima tikėtis, kad informaciją buvo galima gauti ir į ją atsižvelgti rengiant finansines ataskaitas.

Tokios klaidos apima matematinių klaidų, apskaitos politikos taikymo klaidų, faktų nepaisymo ar klaidingo aiškinimo ir apgaulės padarinius.

Klaidų gali atsirasti pripažįstant, įvertinant, pateikiant ar atskleidžiant finansinės atskaitomybės elementus. Aptiktos galimos ataskaitinio laikotarpio klaidos ištaisomos prieš patvirtinant finansinę atskaitomybę. Tačiau reikšmingos klaidos kartais neatrandamos iki vėlesnio laikotarpio, ir šios ankstesnio laikotarpio klaidos ištaisomos palyginamojoje informacijoje, pateiktoje to kito laikotarpio finansinėse ataskaitose.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

3. Nematerialusis turtas

	Programinė įranga	Kitas turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:			
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	1 306 573	406 907	1 713 480
Įsigijimai	112 305	145 790	258 095
Perleistas ir nurašytas	(33 038)	(34 903)	(67 941)
Perklasifikavimai	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	1 385 840	517 794	1 903 634
Įsigijimai	499 862	63 812	563 674
Perleistas ir nurašytas	(89 116)	(6 958)	(96 074)
Perklasifikavimai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	1 796 586	574 648	2 371 234
Amortizacija:			
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	1 145 824	292 335	1 438 159
Amortizacija per metus	127 585	67 467	195 052
Perleistas ir nurašytas	(33 038)	(33 079)	(66 117)
Perklasifikavimai	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	1 240 371	326 723	1 567 094
Amortizacija per metus	108 778	71 539	180 317
Perleistas ir nurašytas	(89 115)	(6 958)	(96 073)
Perklasifikavimai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	1 260 034	391 304	1 651 338
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė	160 749	114 572	275 321
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	145 469	191 071	336 540
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	536 552	183 344	719 896

Įmonė neturi viduje sukurto nematerialiojo turto. Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos pelno (nuostolio) ataskaitoje yra įtrauktos į nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų straipsnį.

Dalis Įmonės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. gruodžio 31 d. lygi 1 426 221 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. lygi 1 429 304 EUR), buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojama veikloje.

4. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

	Žemė	Pastatai ir statiniai (koreguota)	Mašinos ir įrengimai	Transporto priemonės	Nebaigta statyba	Kitas materialusis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:							
2017 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)	53 670 373	164 090 747	29 699 224	12 927 823	31 142 600	6 603 247	298 134 014
Įsigijimai	-	340 643	458 124	522 455	3 275 297	904 499	5 501 018
Perleistas ir nurašytas	-	(188 939)	(858 707)	(361 564)	(1 899 623)	(1 011 501)	(4 320 334)
Perklasifikavimai	-	27 218 074	668 163	-	(28 154 754)	268 517	-
2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)	53 670 373	191 460 525	29 966 804	13 088 714	4 363 520	6 764 762	299 314 698
Įsigijimai	107 000	3 992 610	381 851	938 448	17 222 406	1 016 849	23 659 164
Perleistas ir nurašytas	-	(535 311)	(1 717 527)	(890 465)	(29 332)	(1 031 338)	(4 203 973)
Perklasifikavimai	-	3 642 891	114 252	-	(4 767 593)	1 010 450	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	53 777 373	198 560 715	28 745 380	13 136 697	16 789 001	7 760 723	318 769 889
Sukauptas nusidėvėjimas:							
2017 m. gruodžio 31 d. likutis	-	97 373 656	24 671 992	9 721 954	-	5 652 616	137 420 218
Nusidėvėjimas per metus	-	7 923 450	1 506 900	565 199	-	463 113	10 458 662
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(161 767)	(792 036)	(354 611)	-	(997 638)	(2 306 052)
Perklasifikavimai	-	-	-	-	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)	-	105 135 339	25 386 856	9 932 542	-	5 118 090	145 572 827
Nusidėvėjimas per metus	-	7 093 456	1 306 489	528 117	-	804 393	9 732 455
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(405 098)	(1 590 094)	(873 115)	-	(1 010 039)	(3 878 346)
Perklasifikavimai	-	-	-	-	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	111 823 697	25 103 251	9 587 544	-	4 912 444	151 426 936
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė (koreguota)	53 670 373	66 717 091	5 027 232	3 205 869	31 142 600	950 631	160 713 796
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė (koreguota)	53 670 373	86 325 186	4 579 948	3 156 172	4 363 520	1 646 672	153 741 871
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	53 777 373	86 737 018	3 642 129	3 549 153	16 789 001	2 848 279	167 342 953

2019 m. gruodžio 31 d. naudojimosi teisės turtą apskaitė prie kito materialaus turto. Pripažinta įsigijimo savikaina sudarė 97 350 EUR, o nusidėvėjimas 76 826 EUR. Likutinė turto vertė 20 524 EUR. Nuomojamą turtą sudaro transporto priemonės ir kitas materialusis turtas.

Per 2019 metus uždarant nebaigtos statybos objektus buvo nepanaudota ilgalaikio turto sukūrimui išlaidų už 29 332 EUR (2018 m. - 1 899 623 EUR). Ši suma buvo pripažinta sąnaudomis ir apskaityta pelno (nuostolio) ataskaitos kitų sąnaudų straipsnyje.

Per 2019 metus Įmonė nurašė ir likvidavo 357 vnt. nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 2 867 487 EUR. Per 2018 metus Įmonė nurašė ir likvidavo 1 054 vnt. nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 1 683 991 EUR. Nurašyto turto likutinė vertė yra įtraukta į pelno (nuostolio) ataskaitos kitų sąnaudų straipsnį.

Dalis Įmonės materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. gruodžio 31 d. lygi 51 801 770 EUR, (2018 m. - 39 595 276 EUR) buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama veikloje.

Per 2019 metus Įmonė įtraukė į apskaitą turto už 5 321 100 EUR, kurį gavo iš akcininko kaip kapitalo didinimą.

2019 m. Įmonė organizavo 4 aukcionus, jų metu buvo parduota 126 vnt. nenaudojamo turto. 2018 m. Įmonė organizavo 8 aukcionus, jų metu buvo parduota 426 vnt. nenaudojamo turto.

2019 m. Įmonė neatlygintinai perėmė dalį pastato - Centrinės elektros pastotės (unikalus Nr. 5298-8041-9014), vertė perėmimo metu 40 971 EUR. 2018 m. Įmonė iš nuomininkų gavo neatlygintinai turto už 140 900 EUR, kurį apskaitė ir pradėjo eksploatuoti 2018 metais. Kadangi turtas perduotas neatlygintinai ir Įmonė neturi ir ateityje neturės įsipareigojimų dėl šio turto gavimo, jis apskaitytas pelno (nuostolio) ataskaitos neaviacinės veiklos pajamų straipsnyje.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

2018 m. Įmonė įtraukė į apskaitą turtą, kuris buvo įregistruotas Nekilnojamojo turto kadastre ir registre. Turtas buvo identifiкуotas inventorizacijos metu, o turto vertė nustatyta atlikto vertinimo metu ir sudarė 181 885 EUR, kuri buvo nustatyta UAB Auditas ir konsultacijos nekilnojamojo turto vertinimo ataskaitose Nr. 5/2786, 460/2788, 37/2808. Turtas apskaitytas pelno (nuostolio) ataskaitos neaviacinės veiklos pajamų straipsnyje.

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo įkeisto ilgalaikio materialiojo turto. 2018 m. gruodžio 31 d. Įmonės ilgalaikis materialusis turtas, kurio likutinė vertė buvo lygi 17 605 258 EUR buvo įkeistas bankams kaip paskolų užstatas. 2018 m. gruodžio 31 d. paskola, pagal kurią buvo įkeistas turtas, grąžinta (2019-01-17 Hipoteką išregistruota).

5. Investicinis turtas

Įsigijimo vertė:

2017 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)

Įsigijimai

Perleistas ir nurašytas turtas

Perklasifikavimai

2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)

Įsigijimai

Perleistas ir nurašytas turtas

Perklasifikavimai

2019 m. gruodžio 31 d. likutis

Sukauptas nusidėvėjimas:

2017 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)

Nusidėvėjimas per metus

Perleistas ir nurašytas turtas

Perklasifikavimai

2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)

Nusidėvėjimas per metus

Perleistas ir nurašytas turtas

Perklasifikavimai

2019 m. gruodžio 31 d. likutis

2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė (koreguota)

2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė (koreguota)

2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

7 903 669
56 439
(26 297)
-
7 933 811
76 933
(483)
-
8 010 261
4 530 660
455 193
(26 297)
-
4 959 556
150 666
(412)
-
5 109 810
3 373 009
2 974 255
2 900 451

Per 2019 metus Įmonė nurašė 1 vnt. nenaudojamo turto, kurio įsigijimo vertė 190 814 EUR. Nurašyto turto likutinė vertė yra įtraukta į pelno (nuostolio) ataskaitos kitų sąnaudų straipsnį.

	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Investicinio turto nuomos pajamos	12 778 851	9 322 252
Tiesioginės veiklos sąnaudos, kurios generuoja nuomos pajamas	(150 666)	(90 524)
Grynasis pelnas iš investicinio turto	12 628 185	9 231 728

VĮ Lietuvos oro uostai investicinį turtą sudaro pagrindinei veiklai skirti ir nuomai naudojami oro uosto pastatai, įranga bei patalpos. Oro uostai yra specifinė verslo sritis, kuri neturi analogų šalies rinkoje, todėl investicinio turto tikrąją vertę nuolat patikimai nustatyti tampa neįmanoma. Įmonė taiko 40 TAS išimtį ir investicinio turto vertę apskaito savikainos metodu. Savikainos metodas yra taikomas, kai yra aiškių įrodymų, kad ūkio subjektas veikia netipinėmis rinkos sąlygomis, turto nuomos sąlygos reikšmingai skiriasi nuo šalyje esančių pastatų nuomos sąlygų ir palyginamo turto tiesiog nėra. Taip pat šioje verslo srityje nedaug sandorių, kotiruojamos kainos yra pasenusios ir patikimų investicinio turto tikrosios vertės nustatymo būdų nėra. Pabrėžtina, jog tikrosios vertės nustatymo taikant pajamų metodą, šiuo metu nėra galimybės atlikti dėl pernelyg didelio neapibrėžtumo dėl COVID-19 įtakos.

6. Atsargos

	2019 m.	2018 m.
Medžiagos ir atsarginės dalys	342 220	301 307
Kuras ir kt. naftos produktai	71 523	81 448
Maisto prekės	1 557	1 546
Atsargų nukainojimas	(97 733)	(21 091)
	317 567	363 210

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Medžiagų ir atsarginių dalių vertė buvo sumažinta iki grynosios galimo realizavimo vertės įvertinus kiekvieną atsargų vienetą. Atsargų nuvertėjimo nuostoliai apskaityti pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Per 2019 metus Įmonė sunaudavo ir nurašė atsargų už 1 445 185 EUR (2018 m. – 1 428 505 EUR.). Atsargų nurašymai apskaityti pelno (nuostolio) ataskaitoje.

7. Sutarčių turtas ir įsipareigojimai

	2019 m.	2018 m.
Pirkėjų skolos (8 pastaba)	5 733 421	5 711 926
Sutarčių turtas	-	-
Sutarčių įsipareigojimai (17 pastaba)	(5 630 519)	(5 245 735)

Sutarčių turto Įmonė neturi, nes visos paslaugos, išskyrus nuomą, pripažįstamos tuo metu, kai paslauga yra suteikiama.

Sutarčių įsipareigojimai sudaro gautus avansus iš klientų už Įmonės teikiamas paslaugas ir sukaupimus susijusius su lojalumo programa dėl naujų maršrutų skatinimo, papildomų krovinių gabenimo. Sutarčių įsipareigojimo dydis reikšmingai nekito per 2019 m. 1 496 862 EUR sutarčių įsipareigojimo sudaro gauti avansai, 4 133 657 EUR lojalumo programų kaupimai.

Per 2019 m. viso 5 816 390 EUR sutarčių įsipareigojimų buvo pripažinta kaip aviacinės veiklos pajamų mažinimas (per 2018 m. pripažinta 4 034 645 EUR).

8. Iš klientų gautinos sumos

	2019 m.	2018 m.
Pirkėjų skolos	12 478 586	12 505 798
Vertės sumažėjimas tikėtinais nuostoliais	(6 745 165)	(6 793 872)
Iš viso	5 733 421	5 711 926

Rizika buvo įvertinta pagal skolų senatį bei įvertinus tikėtinus pirkėjų grupių nuostolius. Šių sumų nuvertėjimas atspindimas pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Pirkėjų skolų senaties analizė:

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs (įvertinus vertės sumažėjimą)	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs, (įvertinus vertės sumažėjimą)				Iš viso
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	
2018 m. gruodžio 31 d.	3 637 590	1 564 582	370 468	66 309	72 977	5 711 926
2019 m. gruodžio 31 d.	4 361 775	1 077 514	186 945	19 750	87 437	5 733 421

9. Kitos gautinos sumos

Kitas gautinas sumas sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Biudžeto skola įmonei	562 563	557 978
Darbuotojų skolos ir atskaitingi asmenys	1 502	1 124
	564 065	559 102

Kitų gautinų sumų senaties analizė:

	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs,				Iš viso
		Mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	Daugiau nei 90 dienų	
2018 m. gruodžio 31 d.	559 102	-	-	-	-	559 102
2019 m. gruodžio 31 d.	564 065	-	-	-	-	564 065

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Kitų gautinų sumų vertės sumažėjimas vertinamas pagal numatomą kredito nuostolį. 2019 m. ir 2018 m. numatomo kredito nuostolio kitoms gautinoms sumoms pripažinta nebuvo. Kitų gautinų sumų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, dėl jų greito realizacinio periodo.

10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Įmonės pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Pinigai banke	17 973 167	25 611 355
Pinigai kasoje	7 561	12 575
EVP mokėjimai	69 266	339 698
	18 049 994	25 963 628

Pinigų ir pinigų ekvivalentų tikroji vertė 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. apytikriai yra lygi jų apskaitinei vertei.

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingus.

Bankas	Moody's	Standard & Poor's
Citadele bankas	Ba1	-
Luminor Bank AB	Baa1	-
AB SEB bankas	Aa2	A+
Swedbank AB	Aa2	AA-

Grynosios skolos suderinimas

	Finansinės skolos	Dotacijos	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	Iš viso
2018 m. sausio 1 d. grynoji skola	(14 579 746)	(43 489 366)	14 827 872	(43 241 240)
Pagrindinės ir investicinės veiklos pinigų srautai	-	-	15 910 323	15 910 323
Gautos paskolos	-	-	-	-
Paskolų grąžinimai	1 579 746	-	(1 579 746)	-
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka	-	-	(3 429 014)	(3 429 014)
Gautos dotacijos	-	(240 442)	240 442	-
Dotacijų amortizacija	-	4 411 950	-	4 411 950
Valiutų skirtumų įtaka	-	-	(1 036)	(1 036)
Kiti pokyčiai	-	-	(5 213)	(5 213)
2018 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	(13 000 000)	(39 317 858)	25 963 628	(26 354 230)
Pagrindinės ir investicinės veiklos pinigų srautai	-	-	440 491	440 491
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka	-	-	(8 524 089)	(8 524 089)
Gautos dotacijos	-	(254 597)	254 597	-
Dotacijų amortizacija	-	3 331 353	-	3 331 353
Kiti pokyčiai	-	-	(84 633)	(84 633)
2019 m. gruodžio 31 d. grynoji skola	(13 000 000)	(36 241 102)	18 049 994	(31 191 108)

11. Kapitalas

Įmonės savininko kapitalas

2019 m. sausio 1 d. likutis	21 225 834
Kapitalo judėjimas 2019 metais:	
- Turtas perimtas iš VĮ Oro navigacija pagal LR Vyriausybės 2019-02-20 nutarimą Nr. 166.	40 972
- Perduotas turtas pagal Vyriausybės nutarimą 2019-01-09 Nr.6	(35)
- LR Vyriausybės nutarimas dėl Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų savininko kapitalo padidinimo 2019-10-30 Nr.1085	1 659 510
- Perduotas nekilnojamas turtas Vyriausybės nutarimu 2019-12-02 Nr.10-2094	3 521 506
- Perduotas turtas pagal LR Vyriausybės nutarimą 2019-10-02 Nr. 1003	(7 853)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	26 439 934

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas

2019 m.	2018 m.
93 276 021	93 169 021
93 276 021	93 169 021

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

2019 m. Įmonė perėmė 107 000 EUR vertės žemės sklypą iš Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pagal LR Vyriausybės 2018-12-27 nutarimą Nr. 1406.

12. Rezervai

Rezervus sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Privalomasis rezervas	919 478	469 638
Kiti rezervai:	22 880	642 940
-Rezervai, skirti socialiniams, kultūriniais ir panašioms tikslams	22 880	22 090
-Rezervai, skirti investicijoms	-	620 850
	942 358	1 112 578

LR susisiekimo ministro 2018-06-15 įsakymų Nr.3-296 skirstant 2017 m. pelną buvo suformuoti privalomasis ir kiti rezervai. Skirstant 2018 m. pelną buvo panaikintas rezervas, skirtas investicijoms.

Pelno įmoka

Valstybės įmonių pelno įmoka mokama vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymu. 2019 metais Įmonė sumokėjo 8 524 089 EUR pelno įmoką (102 % 2018 metų paskirstytinojo pelno). 2018 metais Įmonė sumokėjo 3 429 014 EUR pelno įmoką (80 % 2017 metų paskirstytinojo pelno).

Pelno paskirstymo projektas

Straipsniai	Pelno paskirstymas 2019 m.
Ankstesnių finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai ataskaitinių finansinių metų pabaigoje)	1 290 790
Grynasis finansinių metų rezultatas – pelnas (nuostoliai)	13 626 957
Paskirstytinas rezultatas - pelnas (nuostoliai – finansinių metų pabaigoje)	14 917 747
Akcininkų įnašai nuostoliams padengti	-
Pervedimai iš rezervų	22 880
Paskirstytinas pelnas (nuostoliai)	14 940 627
Pelno paskirstymas:	
- į įstatymo numatytus rezervus	(747 031)
- į kitus rezervus	(37 352)
- į valstybės biudžetą įmokama pelno įmoka (65 % paskirstytinojo pelno)	(9 711 408)
- kiti	-
Nepaskirstytasis rezultatas – pelnas (nuostoliai – finansinių metų pabaigoje)	4 444 836

13. Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turtu

Informacija apie su Įmonės turtu susijusias dotacijas:

	2019 m.	2018 m.
Likutis sausio 1 d.	39 317 858	43 489 366
ES fondo dotacijos	254 597	240 442
Amortizacija	(3 331 353)	(4 411 950)
Likutis gruodžio 31 d.	36 241 102	39 317 858

Dotacijos pagal likutinę vertę 2019 m. sausio 31 d. susideda iš toliau nurodytų dotacijų, įgyvendinant ES struktūrinės paramos projektus, susijusius su oro uostų infrastruktūros modernizavimu, aplinkosauginių priemonių įgyvendinimu, peronų bei kilimo ir tūpimo takų naujinimu bei keleivių terminalų plėtra. Taip pat dalis dotacijų gauta, įgyvendinant kitus išorės lėšomis finansuojamus projektus.

Didžiausia dalis dotacijų gauta 2017-2018 m., įgyvendinant projektą „Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako bei signalinės žiburių sistemos rekonstravimas, gerinant skrydžio saugos sąlygas“ - 9 567 860 EUR.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Informacija apie 2019 m. gruodžio 31 d. Įmonės gautas dotacijas pateikta toliau:

	Gavimo laikotarpis	Gauta dotacijų	Sukauptas nusidėvėjimas	Likutinė vertė
Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako bei signalinės žiburių sistemos rekonstravimas	2017-2018 m.	9 567 860	1 908 114	7 659 746
Vilniaus oro uosto triukšmo stebėjimo sistemos modernizavimas	2019 m.	254 597	28 321	226 276
Riedėjimo tako ir perono Kauno oro uoste statyba	2015 m.	1 938 696	541 695	1 397 001
Tarptautinio Vilniaus oro uosto tvoros rekonstrukcija	2013-2014 m.	1 299 042	505 183	793 859
Garažo rekonstravimas į priešgaisrinės gelbėjimo stoties pastatą	2013-2014 m.	1 560 129	279 508	1 280 621
Tarptautinio Kauno oro uosto keleivių terminalo išplėtimas (pastatas)	iki 2014-06-30	12 422 578	1 800 324	10 622 254
Kauno oro uosto aerodromo modernizavimas (kilimo-tūpimo takas)	iki 2014-06-30	3 645 737	1 979 116	1 666 621
Vilniaus oro uosto terminalo rekonstravimas (pastatas)	iki 2014-06-30	3 615 339	596 531	3 018 808
Tarptautinio Vilniaus oro uosto perono dangos rekonstrukcija	iki 2014-06-30	5 132 617	2 971 515	2 161 102
Kitos dotacijos	iki 2014-06-30	18 569 789	11 154 976	7 414 814
Viso		58 006 384	21 765 283	36 241 102

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Informacija apie su Įmonės pajamomis susijusias dotacijas:

	2019 m.	2018 m.
Likutis sausio 1 d.	-	-
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (LSA)	24 000	24 000
Dotacijos išlaidoms kompensuoti (Maršrutų plėtra)	400 000	1 000 000
Dotacijų išlaidų atstatymas	(424 000)	(1 024 000)
Likutis gruodžio 31 d.	-	-

Įmonė per 2019 metus gavo 424 000 EUR (2018 m. - 1 024 000 EUR) dotacijų, susijusių su pajamomis, iš valstybės biudžeto pagal programą „Civilinės aviacijos veiklos priežiūra bei skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimas“. Pagal minėtą programą įgyvendintos priemonės:

- labai svarbių asmenų aptarnavimas – 24 000 EUR panaudoti susijusių išlaidų kompensavimui.
- naujų maršrutų skatinimas, keleivių iš/į Lietuvos oro uostus didinimas – panaudota 400 000 EUR.

14. Išmokų darbuotojams įsipareigojimai

Su darbo santykiais susijusius įsipareigojimus sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Pensijiniai kaupimai	111 802	78 573
Ilgalaikiai	81 376	48 679
Trumpalaikiai	30 426	29 894
Jubiliejinų išmokų kaupimai	41 603	34 943
Ilgalaikiai	33 950	29 202
Trumpalaikiai	7 653	5 741
Premijų kaupimai	980 005	937 441
Mokėtinas darbo užmokestis	27 872	29 992
Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	-	6 690
Mokėtinos socialinio draudimo įmokos	269 274	328 845
Mokėtinas darbo užmokestis	-	(135)
Atostogų kaupimai	942 407	658 299
	2 372 963	2 074 648

2019 m. ilgalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 115 326 EUR (2018 m. - 77 881 EUR). Trumpalaikiai įsipareigojimai susiję su darbo užmokesčiu sudarė 2 257 637 EUR (2018 m. - 1 996 767 EUR). Su šių įsipareigojimų apskaitu susijusios sąnaudos įtrauktos į Įmonės išmokų darbuotojams sąnaudas pelno (nuostolio) ataskaitoje.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Pensijiniai kaupimai paskaičiuoti, remiantis šiais rodikliais:

	2019 m.	2018 m.
Diskonto norma, %	0,31	0,31
Darbuotojų kaitos rodiklis, %	15	18,07
Planuojamas metinis atlyginimo padidėjimas, %	3	3

15. Paskolos

Įmonei suteiktos paskolos:

	2019 m.	2018 m.
Ilgalaikės paskolos	12 591 141	13 000 000
- Paskola iš Nordic Investment bank	12 591 141	13 000 000
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	408 859	-
- Paskola iš Nordic Investment bank	408 859	-
Paskolos iš viso:	13 000 000	13 000 000

Paskolų grąžinimo terminai:

	2019 m.	2018 m.
Per 1 metus	408 859	-
Nuo 1 iki 5 metų	4 523 220	3 289 537
Po 5 metų	8 067 921	9 710 463
Iš viso:	13 000 000	13 000 000

Informacija apie gautas paskolas 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pateikta toliau:

Paskolos davėjas	Paskolos suteikimo data	Grąžinimo terminas	Palūkanų norma
Nordic Investment Bank	2017 m. birželio 1 d.	2032 m. gegužės 3 d.	0,65 % + Euribor 6 mėn.

2018 m. gruodžio 31 d. paskola iš keturių bankų (SEB bankas, NORDEA bankas, Swedbank, Danske bankas) buvo grąžinta. Paskolai užtikrinti įkeisto turto hipoteka išregistruota 2019-01-17. Per 2018 m. buvo grąžinta likusi paskolos suma 1 579 746 EUR ir sumokėta 3 863,43 EUR palūkanų, kurios apskaitomos pelno (nuostolio) ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų straipsnyje.

Paskolos iš Nordic Investment bank grąžinimas prasidės 2020 metais. Paskolos sutartyje numatytos finansinės sąlygos, kurias įmonė įsipareigojusi užtikrinti:

- nuosavybės koeficientas didesnis nei 40 %;
- grynosios skolos rodiklio ir EBITDA santykis neturi viršyti 4:1

2019 m. ir 2018 m. Įmonė laikėsi nurodytų sąlygų.

Per 2019 m. buvo priskaičiuota 51 940 EUR palūkanų, kurios apskaitomos pelno (nuostolio) ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų straipsnyje (2018 m. – 50 013 EUR).

16. Nuoma

Nuo 2019 m. sausio 1 d. Įmonė pradėjo taikyti 16-ąjį TFAS, pagal kurį veiklos nuomos sutartys yra apskaitomos kaip finansinė nuoma. Teisė į nuomą apskaityta prie ilgalaikio materialiojo turto ir atskleista 4 pastaboje. Įmonės veiklos nuomos sutarčių įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje patenka į šiuos straipsnius: ilgalaikiai prie mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai, trumpalaikiai prie kitos trumpalaikės mokėtinos sumos. Nuomos skaičiavimams taikoma diskonto norma 3,17 %. Nuomos sutarčių įsipareigojimus sudarė:

	2019 m.	2018 m.
Ilgalaikiai įsipareigojimai	3 925	-
Trumpalaikiai įsipareigojimai	16 407	-
	20 332	-

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Didžiosios dalies nuomos sutarčių galiojimas baigsis 2020 metais. Per vienus metus mokėtinos sumos sudaro 16 407 EUR, nuo metų iki penkių 3 925 EUR.

Trumpalaikė veiklos nuomai ir mažos vertės įrenginių nuomos sutartims pritaikyta 16-ojo TFAS išimtis, todėl ši nuoma apskaitoma veiklos sąnaudose. Įmonė nuomoja automobilius iš darbuotojų, programinės įrangos licencijas ir kitą mažos vertės turtą. Šiam turtui įmonė pasirinko nepripažinti teisės į nuomą.

Veiklos nuomos sąnaudos pripažintos pelno (nuostolio) ataskaitoje:

	2019 m.	2018 m.
Trumpalaikė automobilių nuoma	209 864	277 389
Kito turto nuoma	40 762	151 768
	250 626	429 157

Įmonė nuomotoja

Įmonė, nuomotoja yra sudariusi keletą veiklos nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų įmonės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaikė nuoma.

Gautinas minimalias nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas veiklos nuomos sutartis sudaro:

	2019 m.	2018 m.
Per vienus metus	11 899 839	11 171 975
Nuo vieno iki penkerių metų	56 565 097	53 015 245
Po penkerių metų	-	15 449 692
	68 464 936	79 636 912

Gautinos minimalios nuomos įmokos pateiktos neįvertinus Covid-19 įtakos. Finansinių ataskaitų pasirašymo metu, vyksta derybos su nuomininkais dėl nuomos kainos atnaujinimo. Dėl Covid-19 tikėtinas nuomos pajamų sumažėjimas per vienus metus iki 7 481 874 EUR, nuo vieno iki penkerių metų iki 52 917 735 EUR.

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra tiesiogiai pripažįstamos nuomos pajamomis per visą nuomos laikotarpį ir apskaitomos pelno (nuostolio) ataskaitoje.

17. Trumpalaikiai įsipareigojimai

	2019 m.	2018 m.
Einamųjų metų skola kredito įstaigoms	408 859	-
Skolos tiekėjams	3 700 393	4 460 635
Gauti išankstiniai apmokėjimai	180 826	109 281
Pelno mokesčio įsipareigojimai	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai:	2 257 637	1 996 767
Pensijiniai kaupimai	30 426	29 894
Jubiliejinų išmokų kaupimai	7 653	5 741
Premijų kaupimai	980 005	937 441
Mokėtinas darbo užmokestis	27 872	29 992
Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	-	6 690
Mokėtinos socialinio draudimo įmokos	269 274	328 845
Mokėtinos darbo užmokestis	-	(135)
Atostogų kaupimai	942 407	658 299
Sutarčių įsipareigojimai	5 630 519	5 245 735
Kiti mokėtini mokesčiai valstybės biudžetui	6 089	7 649
Iš valstybės biudžeto gautos sumos kapitalui didinti	567 748	1 659 510
Įsipareigojimai pagal veiklos nuomos sutartis	16 407	-
Kitos mokėtinos sumos	923	2 278
	12 769 401	13 481 855

18. Pajamos

Aviacinės veiklos pajamos

	2019 m.				2018 m.			
	VNO	KUN	PLQ	Viso:	VNO	KUN	PLQ	Viso:
Rinkliavos	24 921 355	1 469 964	2 217 343	28 608 662	23 429 661	1 061 845	1 916 790	26 408 296
Centrinės infrastruktūros pajamos	2 141 340	7 335	54 388	2 203 063	2 206 582	36 870	237 277	2 480 729
Kitos aviacinės pajamos	118 645	286 278	263 435	668 358	325 043	180 328	52 809	558 180
Iš viso:	27 181 340	1 763 577	2 535 166	31 480 083	25 961 286	1 279 043	2 206 876	29 447 205

Aviacinės veiklos pajamos pripažįstamos tik suteikus paslaugą.

Neaviacinės veiklos pajamos

	2019 m.				2018 m. (koreguota)			
	VNO	KUN	PLQ	Viso:	VNO	KUN	PLQ	Viso:
Investicinio turto								
nuomos pajamos	11 033 152	1 466 656	279 043	12 778 851	7 838 167	1 235 252	248 833	9 322 252
Reklamos paslaugos	494 595	78 445	36 947	609 987	381 234	58 164	35 455	474 853
Automobilių stovėjimo								
paslaugos	455 645	651 536	234 080	1 341 261	467 819	584 211	223 767	1 275 797
Greitas aptarnavimas	152 182	-	-	152 182	133 163	-	-	133 163
Verslo klubo paslaugos	947 517	-	-	947 517	827 970	-	-	827 970
Renginių organizavimo								
paslaugos	37 575	8 154	-	45 729	49 218	8 454	5 720	63 392
Leidimų pagaminimas	35 666	18 372	1 022	55 060	40 006	16 794	1 357	58 157
Transporto paslaugos	16 682	17 393	348	34 423	7 599	18 329	4 269	30 197
Mokymų pajamos	51 735	9 355	1 602	62 692	50 770	8 433	1 974	61 177
Lojalumo programos								
pajamos	34 925	-	-	34 925	27 884	-	-	27 884
Kitos neaviacinės								
veiklos pajamos	311 473	217 641	72 780	601 894	492 311	366 533	168 299	1 027 143
Delspinigiai	274 517	19 695	16 678	310 890	225 707	21 997	18 539	266 243
Iš viso:	13 845 664	2 487 247	642 500	16 975 411	11 270 440	2 466 117	730 500	13 568 228

Nuomos pajamos pripažįstamos proporcingai viso nuomos laikotarpio metu. Visos kitos pajamos pripažįstamos tik suteikus paslaugą.

Kitose pajamose įtrauktas turto perleidimo pelnas 2019 m. sudarė 30 423 EUR, 2018 m. – 82 973 EUR.

19. Sąnaudos

Įmonės sąnaudas sudarė:

	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	6 732 085	6 657 797
Išmokos darbuotojas ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	14 919 067	12 395 444
Darbo užmokesčio sąnaudos	13 463 944	8 466 955
Premijos	782 697	1 055 816
Sukauptų atostoginių, pensijų sąnaudos	316 981	77 573
Socialinio draudimo sąnaudos	256 461	2 717 890
Kitos susijusios su darbo užmokesčių sąnaudos	98 984	77 210
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	4 768 567	4 836 204
Turto remonto ir priežiūros sąnaudos	2 775 344	2 963 872
Turto nuoma	40 762	151 768
Komunalinių paslaugų sąnaudos	1 882 468	1 646 743
Aplinkosaugos sąnaudos	69 993	73 821
Mokesčiai išskyrus pelno mokestį	1 230 087	1 232 847
Civilinės aviacijos rinkliavų sąnaudos	621 815	600 144
PVM mokesčio sąnaudos	39 439	108 696
Aplinkos apsaugos mokesčių sąnaudos	63 800	38 067
Valstybės turto mokesčio sąnaudos	424 517	424 517
Kiti mokesčiai, rinkliavos	80 516	61 423
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	(49 262)	692 165
Kitos sąnaudos	4 910 121	6 416 666
Transporto priežiūros sąnaudos	576 035	559 809
Transporto nuoma	209 864	277 389
Komandiruočių sąnaudos	216 888	163 717
Sąnaudos susijusios su personalu	648 566	522 848
Ryšio sąnaudos	220 046	197 154
Kanceliarinės prekių ir paslaugų sąnaudos	10 793	27 151
Draudimo sąnaudos	257 152	249 856
Kitos niekur nepriskirtos sąnaudos	2 770 777	4 418 742
Finansinės veiklos sąnaudos	59 555	59 090
Palūkanų sąnaudos	54 812	53 876
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	4 743	5 214
Iš viso:	32 570 220	32 290 213

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Sąnaudų grupavimas pagal filialus:

	2019 m.				
	VNO	KUN	PLQ	LOU	Viso:
Darbo užmokesčio sąnaudos	6 850 389	2 169 084	1 257 645	4 286 504	14 563 622
Socialinio draudimo sąnaudos	87 204	37 688	21 288	110 281	256 461
Komandiruočių sąnaudos	16 785	16 736	16 234	167 133	216 888
Kitos personalo sąnaudos	189 462	101 604	52 526	403 958	747 550
Turto priežiūros sąnaudos	2 029 169	731 367	234 143	356 700	3 351 379
Turto nuomos sąnaudos	102 742	30 247	25 791	91 846	250 626
Turto nusidėvėjimo sąnaudos	4 120 635	1 728 864	554 937	327 649	6 732 085
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	1 563 017	361 032	111 338	67 127	2 102 514
Operacijų sąnaudos	417 168	67 755	2 114	-	487 037
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	792 012	216 950	124 186	96 939	1 230 087
Draudimo sąnaudos	145	50	-	256 957	257 152
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	104 576	88 202	32 971	91 812	317 561
Kitos finansinės sąnaudos	1 246	2 585	911	-	4 742
Palūkanų sąnaudos	51 940	-	-	2 872	54 812
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	29 032	3 805	1 987	(84 086)	(49 262)
Kitos sąnaudos	952 301	150 007	85 904	858 754	2 046 966
Iš viso:	17 307 823	5 705 976	2 521 975	7 034 446	32 570 220

	2018 m. (koreguota)				
	VNO	KUN	PLQ	LOU	Viso:
Darbo užmokesčio sąnaudos	4 123 111	1 380 934	824 624	3 271 674	9 600 343
Socialinio draudimo sąnaudos	1 242 693	407 949	243 668	823 580	2 717 890
Komandiruočių sąnaudos	16 961	16 096	12 229	118 431	163 717
Kitos personalo sąnaudos	169 599	116 466	64 210	249 782	600 057
Turto priežiūros sąnaudos	2 114 026	796 409	342 470	270 777	3 523 682
Turto nuomos sąnaudos	143 173	37 762	56 566	191 656	429 157
Turto nusidėvėjimo sąnaudos	5 044 679	912 339	484 243	216 536	6 657 797
Komunalinės ir ryšio sąnaudos	1 366 364	349 341	104 214	23 978	1 843 897
Operacijų sąnaudos	413 406	21 134	2 804	-	437 344
Mokesčių ir rinkliavų sąnaudos	425 979	120 465	98 811	587 592	1 232 847
Draudimo sąnaudos	-	-	-	249 856	249 856
Mažaverčio turto įsigijimo sąnaudos	196 745	93 609	80 771	87 038	458 163
Kitos finansinės sąnaudos	6 014	2 231	1 092	55 068	64 405
Palūkanų sąnaudos	53 876	-	-	-	53 876
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	515 328	16 365	-	160 472	692 165
Kitos sąnaudos	2 557 850	108 184	119 725	779 258	3 565 017
Iš viso:	18 389 804	4 379 284	2 435 427	7 085 698	32 290 213

Į palūkanų sąnaudas 2019 m. įtraukta 2 872 EUR palūkanų už veiklos nuomą, kuri apskaityta kaip teisės naudotis turtas. 2018 m. veiklos nuoma buvo apskaitoma kaip įprastos veiklos sąnaudos.

Į kitas sąnaudas pateko nebaigtos statybos nurašymai išlaidoms, kurios nebuvo panaudotos ilgalaikio turto sukūrimui. Per 2019 metus buvo nurašyta 29 332 EUR (2018 m - 1 899 623 EUR).

20. Pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudų (pajamų komponentai):

	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	2 402 529	2 202 206
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	(112 015)	-
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	(1 774)	(87 358)
Pelno mokesčio (pajamos sąnaudos, apskaitytos pelno (nuostolio) ataskaitoje)	2 288 740	2 114 848

Pelno (nuostolio) ataskaitoje pateikta pelno mokesčių sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant pelno mokesčio įstatyme numatytą 15 % pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Pelnas prieš apmokestinimą	15 915 697	10 808 193
Mokestis taikant 15 % tarifą	2 387 355	1 621 229
Neleidžiami atskaitymai	63 345	533 504
Neapmokestinamos pajamos (-)	(49 945)	(39 885)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio korekcijos	(112 015)	-
Pelno mokestis	2 288 740	2 114 848

Atidėtas pelno mokestis susideda iš:

	Finansinės būklės ataskaita		Bendrųjų pajamų ataskaita	
	2019 m.	2018 m. (koreguota)	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Prekybos gautinų sumų sumažėjimas	1 000 317	995 010	5 307	79 681
Atsargų nukainojimas	14 660	3 164	11 496	3 164
Sukauptas darbuotojų socialinis draudimas	246	23 471	(23 225)	3 705
Pensijų, jubiliejų, premijų kaupimai	25 223	17 027	8 196	808
Iš viso atidėtas pelno mokestis :	1 040 446	1 038 672	1 774	87 358
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	-	-	1 774	87 358
Atidėtojo pelno mokesčio turtas (įsipareigojimai)	1 040 446	1 038 672	-	-

21. Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

2019 m. aviacinės rinkliavos sudaro 58 % Įmonės pajamų (2018 m. jos sudarė 60 %). Rinkliavas mokančių partnerių koncentracija yra pakankamai didelė.

Gautinos sumos iš 12 pagrindinių Įmonės pirkėjų 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 77 %, o 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 72 % visų Įmonės iš pirkėjų gautinų sumų. Jeigu 1 % gautinų sumų būtų neatgaunama, Įmonė patirtų papildomai 62 975 EUR sąnaudų.

2019 m. gruodžio 31 d. suformuoti atidėjiniai gautinoms sumoms nurodyti 8 pastaboje. Bankų kreditingumo informacija atskleista 10 pastaboje.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie prekybos gautinų sumų nuostolių tikimybę atsižvelgiant į ateities faktorius:

	Nuostolių tikimybė	Pripažinti nuostoliai
Nepradelstos	1 %	44 597
Pradelsta 1 – 30 d.	0,50 %	5 043
Pradelsta 31 – 60 d.	2 %	3 751
Pradelsta 61 – 90 d.	15 %	792
Pradelsta 91 – 365 d.	50 %	6 562
Pradelsta daugiau nei 365 d.	100 %	6 684 420
Iš viso		6 745 165

Įmonė taiko priemones, kuriomis siekiama nuolat užtikrinti, kad ir paslaugos teikiamos patikimiems klientams ir pardavimai nevirsytų patvirtinto kredito rizikos limitu. Reguliariai kiekvieno kalendorinio mėnesio pradžioje klientai, kurie pavėlavo apmokėti sąskaitą laiku, yra informuojami apie tai priminimo forma. Klientai, kurių mokėjimai vėluoja daugiau kaip 31 dieną, yra informuojami apie tai rašytinės pretenzijos forma. Klientai, kurių mokėjimai ir toliau vėluoja įspėjami pakartotina pretenzija. Skolos, kurių vėlavimas yra didesnis kaip 90 dienų (po 2 pretenzijų išsiuntimo, su teisininkų pagalba pradedamos skolos išieškojimo teisine tvarka procedūros).

Įmonė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vienetų balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones balanse, jeigu tokių yra. Todėl Įmonės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Palūkanų normos rizika

Visos Įmonės paskolos yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką. EURIBOR padidėjus/sumažėjus iki 1 %, Įmonės palūkanų sąnaudos padidėtų arba sumažėtų 130 000 EUR.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Likvidumo rizika

Įmonės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Įmonės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienus metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo (trumpalaikio turto iš viso – atsargos / per vienus metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 1,97 ir 1,95 (2018 m. gruodžio 31 d. – 2,44 ir 2,42).

Toliau pateikta lentelė apibendrina Įmonės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus:

	Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	-	-	227 490	4 657 943	8 394 978	13 052 921
Prekybos skolos	-	3 700 393	-	-	-	3 700 393
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	923	-	-	-	923
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3 701 316	465 443	10 605 778	19 114 719	33 659 765
Paskolos ir įsiskolinimai, kuriems taikomos palūkanos	-	-	-	3 723 950	9 556 461	13 280 411
Prekybos skolos	-	4 460 635	-	-	-	4 460 635
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	2 279	-	-	-	2 279
2018 m. gruodžio 31 d. likutis (koreguota)	-	4 462 914	-	8 426 613	21 759 327	34 648 853

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė yra įsipareigojusi pilnai išnaudoti paskolą gautą iš Nordic Investment Bank. Įmonė per 2020 m. papildomai gaus 16 600 000 EUR paskolą, kurios grąžinimas prasidės nuo 2020 m. lapkričio mėn.

Užsienio valiutos rizika

Įmonės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai 2019 m. ir 2018 m. yra išreikšti eurais, išskyrus pavienius sandorius kitomis valiutomis, todėl reikšmingos užsienio valiutos rizikos nėra.

Finansinio turto ir įsipareigojimų valdymas

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams, neatspindėtiems tikrąja verte, įvertinti buvo naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- kitų gautinų sumų, kito finansinio turto, pinigų ir jų ekvivalentų, skolų tiekėjams ir kitų trumpalaikių mokėtinų sumų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, dėl jų greito realizacinio periodo pagal 3 lygį;
- Ilgalaikių paskolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių paskolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei pagal 3 lygį.

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Įmonės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Įmonė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Įmonė palaikytų aukštus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą.

Įmonė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes.

Įmonė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro Įmonės savininko kapitalas, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas Įmonės savininkui. Įmonės vadovybė nėra nustatčiusi konkretaus siektino įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficiento.

Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatyta valstybės įmonių pelno įmokos, mokamos į valstybės biudžetą, skyrimo tvarka ir dydžiai skirstant Įmonės paskirstytinąjį pelną. Pelno įmoka nėra skiriama, jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- Įmonė yra nemoki ar po į valstybės ar savivaldybės biudžetą sumokėtos pelno įmokos taptų nemoki;
- paskirstytinojo pelno (nuostolių) suma yra neigiama (gauta nuostolių);

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

- įmonės nuosavas kapitalas, įmokėjus į valstybės ar savivaldybės biudžetą pelno įmoką, taptų mažesnis už įmonės savininko kapitalą, turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo bei turtą, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir yra perduotas centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoji valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, atitinkančio kapitalo, privalomojo rezervo ir perkainojimo rezervo sumą.

Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme numatytas reikalavimas, perduodant turtą kitiems asmenims nuosavybės ar patikėjimo teise Vyriausybės sprendimu, Vyriausybei įvertinti dėl tokio įmonės turto perdavimo kylančią riziką tenkinti įmonės kreditorių reikalavimus LR valstybės biudžeto lėšomis.

Vyriausybės tarybos sprendime perduoti įmonės turto dalį kitiems asmenims turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas įmonės turto vertės sumažėjimas.

	2019 m.	2018 m. (koreguota)
Turtas iš viso	197 296 955	191 029 686
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	25 479 793	26 559 736
Įsiskolinimo rodiklis (%)	13	14

22. Susijusių šalių sandoriai

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

2019 m. sausio-gruodžio mėn. Įmonės vadovybei (generalinis direktorius, Vykdomasis direktorius, Komercijos departamento direktorius, Plėtros departamento direktorius, Finansų departamento direktorius, Saugos ir saugumo departamento direktorius, Vilniaus filialo direktorius, Kauno filialo direktorius, Palangos filialo direktorius) priskaičiuotas darbo užmokestis ir kitos išmokos iš viso sudarė 867 983 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. 684 733 EUR). 2019 m. gruodžio 31 d. įmonės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų ar turto perleidimo.

Per 2019 m. atlygis valdybos nariams sudarė 85 913 EUR (2018 m. - 52 171 EUR).

Sandoriai su kitomis susijusiomis šalimis

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Įmonės susijusios šalys – tai valstybės įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina LR Susisiekimo ministerija.

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis įmonėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2019 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Oro navigacija, VĮ	45 837	-	554 110	138 386
Registų centras VĮ	1 836	-	-	4 848
Transporto kompetencijų agentūra VŠĮ	36	5 353	2 483	661 165
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įmonės, įstaigos ir bendrovės	182	307	2 770	3 131
Iš viso:	47 891	5 660	559 363	807 530

Sandoriai su LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtomis įmonėmis, įstaigomis ir bendrovėmis 2018 metais:

	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos	Pardavimai	Pirkimai
Civilinės aviacijos administracija	284	-	3 412	600 144
Oro navigacija, VĮ	61 545	-	593 957	114 139
Registų centras VĮ	2 718	-	-	37 418
Problematika, AB	-	-	-	930
Kitos LR susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įmonės, įstaigos ir bendrovės	208	480	2 479	11 378
Iš viso:	64 755	480	599 848	764 009

23. Neapibrėžtumai

Įmonė nėra suteikusi garantijų tretiesiems asmenims.

Teisiniai ginčai

2019 m. Įmonė dalyvauja kaip kreditorius šiose teisminėse bylose:

- „Bendrovės 1“ bankroto byla. Remiantis bankroto administratoriaus teikiama informacija, bankroto administratorius teikia prašymus teismui pratęsti terminą įmonės likvidavimo procedūrai užbaigti atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu vis dar yra nagrinėjama byla dėl nuostolių atlyginimo pagal bendrovės ieškinį atsakovams. Tikėtina, kad šios bylos nagrinėjimas dar gali užtrukti, nes ji pradėta nagrinėti 2008 metais, o pirmos instancijos sprendimas buvo priimtas tik 2016 m. Pirmosios instancijos sprendimas buvo apskųstas, todėl neįsiteisėjo. Nuo tolimesnio teismo sprendimo priklauso, ar įmonė tenkins kreditorių reikalavimus ir kokia apimtimi.
- „Bendrovės 2“ bankroto byla. Šiuo metu vyksta įmonės turto pardavimas. Pirmame kreditorių susirinkime kreditoriai patvirtino tris turto pardavimo etapus, šiai dienai vyksta antras etapas, todėl šiai dienai nėra paskaičiuota, kiek pajamų gauta iš turto pardavimo. Kitas kreditorių susirinkimas, tikėtina, bus šaukiamas po trečio turto pardavimo etapo. Įmonės vadovybė 2018 m. spalio mėn., vertindama situaciją, dėl galimo Bendrovės nemokumo, ėmėsi veiksmų, kad sumažinti įsiskolinimus. Kreiptasi į Transporto kompetencijų agentūrą dėl kliento veiklos apribojimo, kol bus padengta dalis skolos. 2018 m. lapkričio mėn. Bendrovė padengė įsiskolinimų už 1 008 400 EUR. Paskelbus Bendrovės bankrotą Lietuvos oro uostai 2019 m. vasario 26 d. pateikė Kreditorinį reikalavimą bankroto administratoriui 475 501 EUR sumai.
- „Bendrovės 3“ bankroto byla. Paskutinė bendrovės bankroto administratoriaus ataskaita buvo pateikta 2020-01-13. Remiantis ja, bankroto procese buvo laukiama rezultato Lietuvos Aukščiausiojoje Teisme nagrinėjamos bylos pagal ieškovo, kuris yra bendrovės skolininkas, kasacinį skundą atsakovui dėl daugiau nei 615 tūkst. EUR skolos priteisimo (pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai ieškovo reikalavimus atmetė). Remiantis viešai skelbiama informacija, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020-02-05 nutartimi ieškovo kasacinį skundą atmetė. Bankroto administratoriaus ataskaitoje taip pat nurodoma, kad bendrovei vis dar priklauso debitoriai, kurie nėra įvykdę savo įsipareigojimų bankrutavusiai įmonei, todėl bankroto administratoriaus pastangos yra nukreiptos ir į darbą su bankrutavusios įmonės debitoriais (ataskaitoje nenurodoma skolinių įsipareigojimų suma).

Finansinių ataskaitų sudarymo metu nėra aiški išvardintų bylų baigtis, todėl patikimai įvertinti planuojamų atgauti sumų šiai dienai nėra galimybės. 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. gautinoms sumoms pripažintas pilnas nuvertėjimas.

Ilgalaikės statybų rangos sutartys

Ataskaitiniu laikotarpiu Įmonė pasirašė oro uostų infrastruktūros statybos (rekonstravimo, remonto) ir su jomis susijusias sutartis, kurias įvykdžius turės įsipareigojimą rangovams:

Rangos sutarčių vertės:

	2019 m.	2018 m.
Sutartys, kurios bus įvykdytos per vienus metus	69 511 654	1 914 575
Sutartys, kurios bus įvykdytos nuo vieno iki penkerių metų	130 583 258	55 657 788
Sutartys, kurios bus įvykdytos po penkerių metų	-	-
	200 094 912	36 115 813

24. Klaidų taisymas

2019 m. Įmonė pastebėjo klaidų praėjusiuose laikotarpiuose, todėl buvo koreguojami palyginamieji duomenys. Buvo atlikti šie nurodyti koregavimai:

- Ilgalaikio turto perkėlimas į investicinį turtą. Siekiant teisingai atspindėti Įmonės valdomą investicinį turtą, Įmonė įsivertino turtą, kuris išnuomotas dalimis ir atitinkamai perkėlė iš ilgalaikio materialiojo turto į investicinį turtą pagal tai, kokia dalis turto buvo išnuomota. Ankstesniais laikotarpiais kaip investicinis turtas buvo apskaitytas tik tas turtas, kuris įsigijimo metu buvo naudojamas tik nuomai. Atlikus korekcijas, Įmonės investicinio turto vertė padidėjo 2 140 263 EUR, o pastatų ir statinių atitinkamai sumažėjo.
- Atidėtojo pelno mokesčio patikslinimas. Praėjusiuose laikotarpiuose buvo klaidingai apskaitytas atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas, todėl Įmonė perskaičiavo ir pripažino atidėtąjį pelno mokesčio turtą. 2017 m. pripažintas 951 314 EUR atidėtojo pelno mokesčio turtas, o 2018 m. gruodžio 31 d. 1 038 672 EUR. Didžiąją dalį atidėtojo pelno mokesčio sudaro finansinio turto atidėjiniai. Dėl atliktų korekcijų 2018 m. sausio 1 d. nepaskirstytas pelnas padidėjo 951 314 EUR, 2018 m. ataskaitinių metų pelnas padidėjo 339 476 EUR.

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

- Komunalinių paslaugų pajamų pripažinimo patikslinimas. Įvertinus, kad Įmonė paslaugų teikime veikia kaip tarpininkas, buvo patikslinta, kad pajamomis būtų pripažinta tik Įmonės komisinių dalis. Ankstesniais laikotarpiais komunalinių paslaugų pajamos buvo pilna apimtimi apskaitomos pajamose, o susijusios sąnaudos sąnaudose. Dėl šių koregavimų 2018 m. pajamos ir sąnaudos sumažėjo 898 829 EUR.
- Pelno (nuostolio) ataskaitoje finansinio turto sumažėjimas pavaizduotas atskira eilute. Ankstesniais laikotarpiais buvo atvaizduojama kaip kitos sąnaudos ir finansinės veiklos sąnaudos.
- Atlikti pinigų srautų ataskaitos atvaizdavimo pakeitimai. Siekiant atvaizduoti pinigų srautų ataskaitą pagal TFAS reikalavimus, buvo atskirtos pelno mokesčio sąnaudos, finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų eliminavimas ir patikslintas ilgalaikio turto nurašymų ir pardavimų rezultatas.

Koregavimų poveikis finansinėms ataskaitoms nurodytas toliau.

Finansinės būklės ataskaita 2018 m. sausio 1 d.

	2018 m. sausio 1 d.	Koregavimai	2018 m. sausio 1 d. (koreguota)
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Nematerialusis turtas			
Programinė įranga	160 749	-	160 749
Kitas nematerialusis turtas	114 572	-	114 572
Ilgalaikio nematerialiojo turto iš viso	275 321	-	275 321
Ilgalaikis materialusis turtas			
Žemė	53 670 373	-	53 670 373
Pastatai ir statiniai	69 165 583	(2 448 492)	66 717 091
Mašinos ir kiti įrengimai	5 027 232	-	5 027 232
Transporto priemonės	3 205 869	-	3 205 869
Nebaigta statyba	31 142 600	-	31 142 600
Kitas materialusis turtas	950 632	-	950 632
Ilgalaikio materialiojo turto iš viso	163 162 289	(2 448 493)	160 713 796
Investicinis turtas	924 516	2 448 493	3 373 009
Kitas investicinis turtas	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	-	951 314	951 314
Ilgalaikio turto iš viso	164 362 126	951 314	165 313 440
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	381 411	-	381 411
Iš klientų gautinos sumos	5 869 543	-	5 869 543
Kitos gautinos sumos	452 998	-	452 998
Išankstiniai apmokėjimai	632 771	-	632 771
Avansinis pelno mokestis	579 415	-	579 415
Kitas trumpalaikis turtas	101 900	-	101 900
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	14 827 872	-	14 827 872
Trumpalaikio turto iš viso	22 845 910	-	22 845 910
Turto iš viso	187 208 036	951 314	188 159 350

Finansinės būklės ataskaita 2018 m. sausio 01 d. (tęsinys)

	2018 m. sausio 1 d.	Koregavimai	2018 m. sausio 1 d. (koreguota)
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas			
Įmonės savininko kapitalas	21 225 834	-	21 225 834
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	93 169 021	-	93 169 021
Rezervai	277 415	-	277 415
Privalomasis	255 325	-	255 325
Kiti rezervai	22 090	-	22 090
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	4 264 177	951 314	5 215 491
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	-	-	-
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	4 264 177	951 314	5 215 491
Nuosavo kapitalo iš viso	118 936 447	951 314	119 887 761
Po vieno metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Dotacijos, susijusios su turtu	43 489 366	-	43 489 366
Ilgalaikės finansinės skolos	13 000 000	-	13 000 000
Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	-	-	-
Gauti išankstiniai apmokėjimai	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	-	-	-
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	67 867	-	67 867
Po vieno metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso	56 557 233	-	56 557 233
Per vienus metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Ilgalaikių finansinių skolų einamųjų metų dalis	1 579 746	-	1 579 746
Finansinės skolos	-	-	-
Prekybos skolos	4 045 983	-	4 045 983
Gauti išankstiniai apmokėjimai	811 318	-	811 318
Pelno mokesčio įsipareigojimas	437 734	-	437 734
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	1 508 704	-	1 508 704
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	3 330 871	-	3 330 871
Per vienus metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso	11 714 356	-	11 714 356
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso	187 208 036	951 314	188 159 350

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaita 2018 m. gruodžio 31 d.

	2018 m. gruodžio 31 d.	Koregavimai	2018 m. gruodžio 31 d. (koreguota)
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Nematerialusis turtas			
Programinė įranga	145 469	-	145 469
Kitas nematerialusis turtas	191 071	-	191 071
Ilgalaikio nematerialiojo turto iš viso	336 540	-	336 540
Ilgalaikis materialusis turtas			
Žemė	53 670 373	-	53 670 373
Pastatai ir statiniai	88 465 449	(2 140 263)	86 325 186
Mašinos ir kiti įrengimai	4 579 948	-	4 579 948
Transporto priemonės	3 156 172	-	3 156 172
Nebaigta statyba	4 363 520	-	4 363 520
Kitas materialusis turtas	1 646 672	-	1 646 672
Ilgalaikio materialiojo turto iš viso	155 882 134	(2 140 263)	153 741 871
Investicinis turtas	833 992	2 140 263	2 974 255
Kitas investicinis turtas	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	-	1 038 672	1 038 672
Ilgalaikio turto iš viso	157 052 666	1 038 672	158 091 338
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	363 210	-	363 210
Iš klientų gautinos sumos	5 711 926	-	5 711 926
Kitos gautinos sumos	559 102	-	559 102
Išankstiniai apmokėjimai	15 324	-	15 324
Avansinis pelno mokestis	231 249	-	231 249
Kitas trumpalaikis turtas	93 909	-	93 909
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	25 963 628	-	25 963 628
Trumpalaikio turto iš viso	32 938 348	-	32 938 348
Turto iš viso	189 991 014	1 038 672	191 029 686

Finansinės būklės ataskaita 2018 m. gruodžio 31 d. (tęsinys)

	2018 m. gruodžio 31 d.	Koregavimai	2018 m. gruodžio 31 d. (koreguota)
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas			
Įmonės savininko kapitalas	21 225 834	-	21 225 834
Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	93 169 021	-	93 169 021
Rezervai	1 112 578	-	1 112 578
Privalomasis	469 638	-	469 638
Kiti rezervai	642 940	-	642 940
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	8 353 869	1 290 790	9 644 659
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	8 353 869	339 476	8 693 345
Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	-	951 314	951 314
Nuosavo kapitalo iš viso	123 861 302	1 290 790	125 152 092
Po vieno metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Dotacijos, susijusios su turtu	39 317 858	-	39 317 858
Ilgalaikės finansinės skolos	13 000 000	-	13 000 000
Mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	-	-	-
Gauti išankstiniai apmokėjimai	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	252 118	(252 118)	-
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	77 881	-	77 881
Po vieno metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso	52 647 857	(252 118)	52 395 739
Per vienus metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai			
Ilgalaikių finansinių skolų einamųjų metų dalis	-	-	-
Finansinės skolos	-	-	-
Prekybos skolos	4 460 635	-	4 460 635
Gauti išankstiniai apmokėjimai	109 281	-	109 281
Pelno mokesčio įsipareigojimas	-	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	1 996 767	-	1 996 767
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos	6 915 172	-	6 915 172
Per vienus metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso	13 481 855	-	13 481 855
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso	189 991 014	1 038 672	191 029 686

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Bendrujų pajamų ataskaita

	2018 m.	Koregavimai	2018 m. (koreguota)
Aviacinės veiklos pajamos	29 447 205	-	29 447 205
Neaviacinės veiklos pajamos	14 467 057	(898 829)	13 568 228
Pajamų iš viso	43 914 262	(898 829)	43 015 433
Kitos pajamos	82 973	-	82 973
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(6 657 797)	-	(6 657 797)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos	(12 395 444)	-	(12 395 444)
Ilgalaikio turto priežiūros, remonto ir komunalinės sąnaudos	(5 735 033)	898 829	(4 836 204)
Gautinų sumų ir pirkėjų skolų vertės (sumažėjimas) / sumažėjimo atstatymas	-	(692 165)	(692 165)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	(1 232 847)	-	(1 232 847)
Kitos sąnaudos	(6 948 359)	531 693	(6 416 666)
Veiklos pelnas (nuostolis)	11 027 755	(160 472)	10 867 283
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos	-	-	-
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	(219 562)	160 472	(59 090)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	10 808 193	-	10 808 193
Pelno mokestis	(2 454 324)	339 476	(2 114 848)
Grynasis pelnas (nuostoliai)	8 353 869	339 476	8 693 345
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje	-	-	-
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perklasifikuojamos į pelną (nuostolius) ateityje	-	-	-
Bendrujų pajamų iš viso	8 353 869	339 476	8 693 345

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaita

	2018 m. gruodžio 31 d.	Koregavimai	2018 m. gruodžio 31 d. (koreguota)
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas (nuostoliai)	8 353 869	339 476	8 693 345
Korekcijos:			
Pelno mokesčio sąnaudos	-	2 114 848	2 114 848
Nusidėvėjimas ir amortizacija	11 069 747	-	11 069 747
Dotacijų ir subsidijų amortizacija	-	-	-
Ilgalaikio materialiojo turto pardavimo ir nurašymo rezultatų eliminavimas	(4 411 950)	-	(4 411 950)
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	-	1 907 870	1 907 870
Kitų nepiniginų straipsnių eliminavimas	(2 338 341)	2 397 431	59 090
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	18 201	(21 091)	(2 890)
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	157 617	(691 678)	(534 061)
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	(106 104)	-	(106 104)
Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	617 447	-	617 447
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas	(702 037)	-	(702 037)
Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	7 991	-	7 991
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)	414 652	-	414 652
Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų darbuotojams padidėjimas (sumažėjimas)	498 077	-	498 077
Kitų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	252 118	(252 118)	-
Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	3 584 301	-	3 584 301
Sumokėtas pelno mokestis	(89 568)	(2 202 206)	(2 291 774)
Sumokėtos palūkanos	(53 876)	-	(53 876)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	17 272 144	4 305 301	21 577 445
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)	(5 750 095)	-	(5 750 095)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas	4 388 274	(4 305 301)	82 973
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(1 361 821)	(4 305 301)	(5 667 122)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas	-	-	-
Paskolų (grąžinimas)	(1 579 746)	-	(1 579 746)
Nuomos įsipareigojimų mokėjimas	-	-	-
Į valstybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka	(3 429 014)	-	(3 429 014)
Gautos dotacijos	240 442	-	240 442
Įstatinio kapitalo didinimas (sumažinimas)	-	-	-
Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (sumažėjimai)	(5 213)	-	(5 213)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(4 773 531)	-	(4 773 531)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	11 136 792	-	11 136 792
Valiutų kurso pasikeitimo įtaka	(1 036)	-	(1 036)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	14 827 872	-	14 827 872
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	25 963 628	-	25 963 628

25. Veiklos tęstinumas

VĮ Lietuvos oro uostai (toliau – įmonė) 2019 m. gruodžio 31 d. Įmonės trumpalaikis turtas sudarė 25,3 mln. EUR ir buvo dvigubai didesnis nei trumpalaikiai įsipareigojimai, kurie sudarė 12,8 mln. EUR. Didžiąją dalį Įmonės trumpalaikio turto t. y. 71 % sudarė pinigų likutis. Trumpalaikių įsipareigojimų didžiąją dalį sudaro skolos tiekėjams bei sutarčių įsipareigojimai. Įmonė 2019 m., uždirbo 13,6 mln. EUR pelną, kurį labiausiai lėmė išaugusios neaviacinės veiklos pajamos, kurios lyginat su 2018 metais išaugo 25 %

2019 m. Įmonė sugeneravo 19,3 mln. EUR pinigų srautus iš pagrindinės veiklos. Savo 2020 m. finansinėse prognozėse, parengtose prieš prasidedant tolesniuose paragrafuose aprašytam COVID-19 protrūkiui, Įmonė prognozavo 2020 m. pagerinti savo finansinius rezultatus ir padidinti pinigų srautus iš pagrindinės veiklos. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad su ligos protrūkiu susijusi situacija ir Lietuvos bei kitų pasaulio šalių vyriausybės priimami sprendimai nuolatos keičiasi, o tam tikros toliau nurodytos vadovybės priemonės tebėra įgyvendinamos, jų pasekmės šiuo metu yra neapibrėžtos. Atitinkamai, kyla rizika, kad pasitvirtinus sudėtingam, bet tikėtinam užsitęsusio karantino scenarijui vadovybės planai gali būti nepakankami sumažinti veiklos ir likvidumo rizikas.

2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė koronaviruso protrūkį, Lietuvos vyriausybė atsižvelgdama į susidariusią padėtį pasaulyje sureagavo ir nuo 2020 m. kovo 16 d. šalies mastu paskelbė karantiną. Siekiant sustabdyti koronaviruso protrūkį buvo įvesti apribojimai dėl asmenų tarpvalstybinio judėjimo, apribojimai į šalį norintiems patekti užsienio piliečiams ir tam tikrų pramonės šakų suvaržymai. Oro linijos sustabdė žmonių judėjimą, buvo uždarytos mokyklos, universitetai, restoranai, kino teatrai, muziejai ir sporto įstaigos, sustabdyta ir mažmeninė prekyba, išskyrus maisto parduotuves ir vaistines. Daug Lietuvos įmonių nurodė darbuotojams likti namuose ir apribojo arba laikinai sustabdė veiklą.

Dėl šių įvykių padarytas didesnio masto ekonominis poveikis:

- Lietuvoje sutrikdyta verslo ir ekonomikos veikla, padarytas neigiamas poveikis visoms tiekimo grandinės pakopoms;
- Reikšmingai sutrikdyta veikla tam tikruose verslo sektoriuose Lietuvoje ir rinkose, kurios yra priklausomos nuo užsienio tiekimo grandinės, taip pat į eksportą orientuotuose įmonėse, kurios yra priklausomos nuo užsienio rinkų. Minėtieji veiksniai apima prekybos ir transporto, kelionių ir turizmo, pramogų, gamybos, ir kt. sektorius;
- Padidėjo ekonominis neapibrėžtumas, jį atspinti nepastovios turto kainos ir valiutos keitimo kursai.

Uždarius tarpvalstybines sienas bei apribojus žmonių judėjimą itin reikšmingą įtaką pajuto civilinės aviacijos įmonės, kurioms teko nutraukti planuojamus skrydžius bei neapibrėžtume laukti koronaviruso plitimo pabaigos. VĮ Lietuvos oro uostai veiklai itin ženkliai reikšmę turi oro linijų sustabdymas. Dėl koronaviruso plitimo sukeltų pasekmių Įmonė jau nuo kovo mėn. vidurio negauna didžiosios dalies aviacinių ir neaviacinių pajamų. Įmonės aviacinės ir neaviacinės pajamos tiesiogiai priklauso nuo vykdomų skrydžių ir oro susisiekimu keliaujančių keleivių skaičius. Per 2020 m. kovo mėn. skrydžių iš Įmonės valdomų oro uostų, lyginant su 2019 m. kovo mėn. sumažėjo 34,3 %, o keleivių net 56,6 %. Atsižvelgiant į atnaujintus oro bendrovių planus, tarptautinių aviacijos organizacijų prognozes (ACI Europe, IATA), ekonomikos augimo ir kitas prielaidas bei duomenis, Įmonė prognozuoja, jog karantino arba veiklos sustabdymo laikotarpis tęsis iki gegužės 31 d., o nuo birželio 1 d. prognozuojama, jog skrydžiai atsinaujins. Prognozuojame, jog 2020 m. bendras skrydžių srautas Lietuvos oro uostuose gali sumažėti apie 26 %, o keleivių skaičius apie 60 %, lyginant su 2019 m. duomenimis.

2020 m. kovo 16 d. Lietuvos vyriausybė paskelbė valstybės pagalbos programą, skirtą kovoti su neigiamu COVID-19 protrūkio poveikiu šalies ekonomikai. Tikimasi, kad VĮ Lietuvos oro uostai galės pasinaudoti valstybės teikiama pagalba padėti išsaugoti darbo vietas užtikrindama, kad valstybės lėšomis solidariai prisidės padengiant darbuotojų darbo užmokesčio dalį už dalinės prastovos laiką. Planuojama padengimo dalis – nuo 70 iki 90 %. Įmonė taip pat ketina pasinaudoti mokesčių inspekcijos administruojamų mokesčių mokėjimo atostogomis. Įmonė kreipėsi į LR susisiekimo ministeriją dėl atleidimo nuo pelno mokėjimo įtakos, kuri šiuo metu sudaro 9,7 mln. EUR, kaip nurodyta 12 pastaboje.

Remiantis viešai prieinama informacija apie koronaviruso plitimą, Įmonės vadovybė apsvarstė alternatyvius, bet tikėtinus scenarijus atsižvelgiant į galimą ligos protrūkio vystymąsi ir numatomą poveikį Įmonei bei ekonominei aplinkai, kurioje ji veikia. Prognozuojama, jog Įmonei didžiausią poveikį turės reikšmingai sumažėjęs keleivių bei skrydžių srautas. Šiuo metu Įmonė prognozuoja, jog dėl koronaviruso plitimo grėsmės Įmonė 2020 m. negaus iki 50 % pajamų lyginant su biudžetu. Pajamų sumažėjimas prognozuojamas dėl šių priežasčių:

- Karantino laikotarpiu (įskaitant laikotarpį, kuriam jis gali būti pratęstas) verslo partneriams, kuriuos tiesiogiai paveikė keleivių praradimas ir skrydžiai ar tiesioginės veiklos draudimai, bus atleidžiami nuo patalpų, pastatų, automobilių stovėjimo aikštelių nuomos mokesčio. Pasibaigus karantinui, bus galima atidėti pirmųjų 2 mėnesių nuomos mokesčio mokėjimą 90 dienų;
- Oro vežėjams už Įmonės valdomuose oro uostuose teikiamas paslaugas, Įmonė numatė ilgesnį atsiskaitymo terminą ir taip pat ir aviaciniams partneriams už Įmonės teikiamas paslaugas (numatytas 90 kalendorinių dienų nuo sąskaitos – faktūros išrašymo dienos apmokėjimo terminas vietoj buvusio 30 dienų termino);

2019 M. ĮMONĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(Eurais, jei nenurodyta kitaip)

- Taip pat planuojama vykdyti esamas skatinimo programas oro vežėjams – naujo maršruto ir maršrutų augimo nuolaidų programas, taip pat ir papildomą skrydžių atkūrimo skatinimo programa ir maršrutų tinklo plėtros skatinimo programą Lietuvos oro uostuose.

Taip pat nepaisant ženklaus pajamų sumažėjimo, Įmonė nuolat patiria didelius fiksuotus kaštus, susijusius su oro uosto infrastruktūros išlaikymu ir priežiūra. Nors Įmonė peržiūrėjo visas Įmonės patiriamas sąnaudas ir, pagal galimybes, jas mažino, tačiau karantino laikotarpiu visų Įmonės valdomų oro uostų veikla negali būti stabdoma, nes vyksta keleivių repatriacijos ir krovinių skrydžiai, įskaitant ir medicinos priemonių, skirtų kovai su koronavirusu, gabenimą. Įmonės valdomi oro uostai išlieka Lietuvos transporto mazgu, pro kurį gali būti efektyviausiai ir operatyviausiai pristatomi skubūs Lietuvos Respublikai reikalingi kroviniai, skirti kovai su koronavirusu.

Įmonės vadovybė siekdama sumažinti galimų neigiamų scenarijų rizikas, ėmėsi įgyvendinti toliau numatomas priemones:

- „Darbo iš namų“ paskelbimas karantino laikotarpiu visiems administracijos darbuotojams;
- Įvertinus iki šios dienos turėtą patirtį, susijusią su koronaviruso plitimo prevencija, Įmonės valdomuose oro uostuose šiuo tikslu buvo pritaikytos operacijos, specialiai apmokyti darbuotojai;
- Įmonė peržiūrėjo visas Įmonės patiriamas sąnaudas ir, pagal galimybes, jas mažino;
- Įmonė, atsižvelgdama į susidariusią padėtį bei siekiant užtikrinti pakankamas apyvartines lėšas, kreipėsi į komercinius bankus ir planuoja susitarti dėl trumpalaikės paskolos apyvartinių lėšų finansavimui nuo 2 iki 5 mln. EUR. Žodinis patvirtinimas dėl tokio dydžio paskolos suteikimo yra gautas iš dviejų Lietuvos komercinių bankų ir vieno tarptautinio investicinio banko.
- Nuo kovo 18 d. didžiąjai daliai Įmonės darbuotojų, o nuo kovo 31 d. – visiems Įmonės darbuotojams yra paskelbta dalinė prastova;

Atsižvelgiant į COVID-19 įtaką Įmonės veiklos tęstinumui, Įmonės veiklos planuojami pagrindiniai grynųjų pinigų srautai išlieka teigiami ir pabrėžtina, jog 2019 m. Įmonė buvo sukaupusi pakankamą pinigų likutį – daugiau nei 18 mln. EUR, todėl Įmonė yra pajėgi tęsti veiklą bei vykdyti reikiamus atsiskaitymus. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad su ligos protrūkiu susijusi situacija ir Lietuvos bei kitų pasaulio šalių vyriausybių priimami sprendimai nuolatos keičiasi, todėl koronaviruso pasekmės Įmonės veiklai šiuo metu yra neapibrėžtos. Tačiau vadovybė negali atmesti galimybės, kad prailginti karantino laikotarpiai, priemonių griežtumo didinimas ar tokių priemonių neigiamą įtaką ekonominei aplinkai, kurioje Įmonė veikia, neturės neigiamos įtakos Įmonei, jos finansinei būklei ir veiklos rezultatams vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Vadovybė ėmėsi aukščiau paminėtų veiksmų siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą bei paspartinti oro uostų veiklos atsigavimą. Atitinkamai, kyla rizika, kad užsitęsęs karantino laikotarpis gali lemti, kad vadovybės veiksmai gali būti nepakankami sumažinti veiklos ir likvidumo rizikas, tokiu atveju bus imtasi papildomų priemonių vertinant galimus veiklos scenarijus, kad būtų sušvelnintas tokių įvykių ir jų atsiradimo aplinkybių poveikis.

26. Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Kaip atskleista 25 pastaboje, 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija koronaviruso protrūkį paskelbė pandemija, o Lietuvos vyriausybė 2020 m. kovo 16 d. šalyje įvedė karantiną. Dėl šių įvykių padarytas didesnio masto ekonominis poveikis, kurį įvertino Įmonės vadovybė ir apie šių įvykių galimą poveikį detalčiau atskleidė 25 pastaboje.

Be aukščiau paminėtų, kitų poataskaitinių įvykių, kurie turėtų įtakos finansinėms ataskaitoms ar nebūtų atskleisti metiniame pranešime už metus, pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d., nebuvo.

Generalinis direktorius

Marius Gelžinis

Finansų departamento direktorė

Ramutė Ribinskienė

Vilniaus oro uostas

Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų rekvizitai:

Įmonės kodas 120864074

PVM mokėtojo kodas LT208640716

Tel. +370 5 273 9326

El. p. info@ltou.lt

Rodūnios kelias 10A, 02189 Vilnius

Vilnius, 2019

Lietuvos oro uostų generalinis direktorius Marius Gelžinis

Nuoseklus augimas ir infrastruktūros pralaidumo didinimas – taip trumpai ir tiksliai galima apibūdinti praėjusius 2019-uosius Lietuvos oro uostuose. Per juos pagerinome visus pernykščius rekordus: augo ir keleivių, ir skrydžių skaičius, plėtėsi, atsinaujino ir vis dar keičiasi visų 3 šalies oro vartų infrastruktūra.

2019-aisiais Lietuvos oro uostai įvykdė 62,4 tūkst. skrydžių ir sulaukė 6,5 mln. keleivių. Tai atitinkamai 2 ir 4 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Iš Lietuvos buvo galima tiesiogiai skristi į 29 šalis 92 kryptimis, kurias per metus bent kelis kartus atnaujiname. Vilniaus oro uostas pirmą kartą savo istorijoje perkopė 5 mln., Kauno oro uostas – 1,1 mln., Palangos oro uostas – 338 tūkst. keleivių ribas.

Vienas svarbiausių strateginių įsipareigojimų iš Lietuvos oro uostų – vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą. Tačiau visa tai yra ir bus lygiagrečiai vykdoma atsižvelgiant į darnią plėtrą – tai reiškia integruoti, suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius veiksmus, taip pat kuo plačiau pritaikyti Jungtinių Tautų organizacijos keliamus tikslus organizacijoms. Siekdami visų šių tikslų, tuo pačiu norime keleiviams pasiūlyti konkurencingą kryptį tinklą bei rūpestingą aptarnavimą.

2019-aisiais greta Vilniaus oro uosto įrengta daugiafunkcė stovėjimo aikštelė, netrukus oro uoste duris atvers naujas VIP terminalas su konferencijų centru, organizuojamos ir naujojo keleivių išvykimo terminalo statybos bei perono rekonstrukcijų darbai. Didžiausi šalyje oro vartai plečia savo teikiamų paslaugų spektrą keleiviams, prisitaiko prie strategiškai svarbių skrydžių poreikių: metų viduryje LOT atvėrus reguliariąją kryptį į *London City* oro uostą, Vilnius tapo patogiausiu oro uostu šalyje verslo atstovams, kurie, įlipę į lėktuvą Vilniuje, gali nuvykti į Londono centrinę dalį bei grįžti atgal dar tą pačią dieną.

2019-uosius pradėjome su žinia apie būsimą stambios apimties Kauno oro uosto terminalo plėtrą, o baigėme su naujiena apie itin svarbų sandorį su pasaulyje gerai žinoma kompanija „MAAS Aviation“, kuri Kaune pradeda statyti orlaivių dažymo angara. Tai leis Kauno oro uostui ir toliau stiprinti MRO paslaugų centro pozicijas ne tik šalyje, bet ir imtis lyderystės visame mūsų regione – šiuo metu Kaune intensyviai remontuojami ir prižiūrimi įvairūs orlaiviai, tarp jų – ir karinės aviacijos technika. Nepamiršime ir to, kad Kauno oro uostas 2019-aisiais sparčiausiai augino keleivių apimtį (+15 proc.) ne tik Lietuvos oro uostų tinkle, bet ir tarp visų aplinkinių šalių oro uostų.

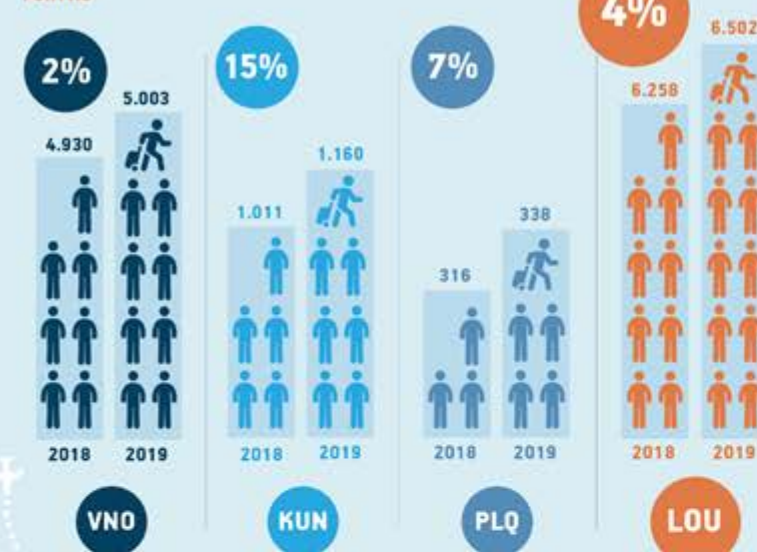
Palangos oro uostas metus palydėjo rekordiniu keleivių skaičiumi ir daugiausia visame tinkle – 12 proc. išaugusių skrydžių rodikliu. Šis regioninis oro uostas tinklui tampa vis svarbesnis ir kasmet vis labiau stiprina savo pozicijas, vežėjai noriai čia atveria kryptis ir giria nepriekaištingą Palangos oro uosto aptarnavimą, partnerystę.

Aviacijos srautų prognozėse vis dažniau paminima, kad per artimiausią dešimtmetį oro srautai pasaulyje padvigubės, todėl pasiruošimas tam – būtinas. Šiais metais buvo paskelbta ir apie naujo oro uosto statybas: ateinančiais metais analizuosime rodiklius ir kartu su aukščiausiais šalies atstovais spręsimė, ar naujieji oro vartai bus pradėti statyti ir kada tai vyks. Šis procesas yra viena iš mūsų 2P strategijos – pasiruošimo ir plėtros dalių: ruošiamės ateičiai ir plečiame esamą infrastruktūrą.

Žinoma, kad visi Lietuvos oro uostų tinklo laimėjimai ir ambicingų, ilgalaikių tikslų realizavimas yra profesionalios mūsų komandos darbo rezultatas. Komandos, kurios darbo principai sutampa su svarbiausiais aspektais visai aviacijai: tai – ypatingas tikslumas, saugumas be jokių kompromisų ir ypač aukšti aptarnavimo kokybės standartai.

LOU 2019 M. AVIACIJOS STATISTIKOS APŽVALGA

KELEIVIŲ SKAIČIUS, TŪKST. POKYTIS

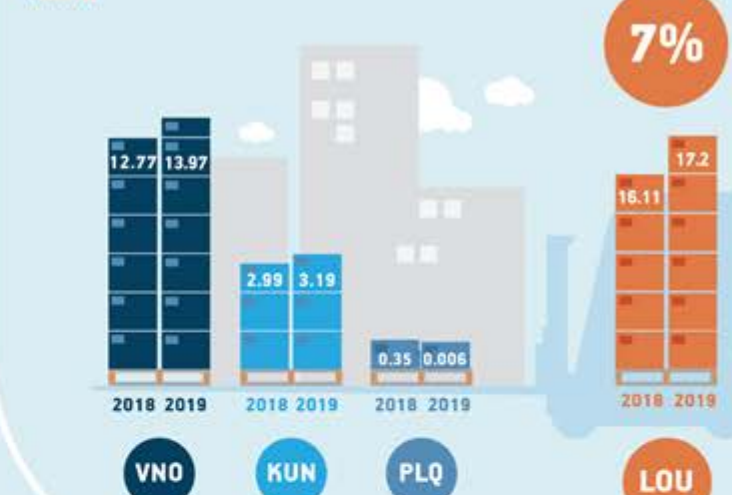
SKRYDŽIŲ SKAIČIUS POKYTIS

LIETUVOS ORO UOSTAI

VNO KUN PLQ

KROVINIAI, TŪKST., T POKYTIS

PASIŪLYTŲ VIETŲ POKYTIS

* - reguliarius skrydžius vykdančios oro bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
 ** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

VIDUTINIS LĖKTUVO UŽPILDYMAS

* - reguliarius skrydžius vykdančios oro bendrovės be žemų kaštų oro bendrovių
 ** - Ryanair, Wizz Air, Norwegian Air Shuttle

KRYPČIŲ SKAIČIUS

TOP 10 ŠALIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

ŠALIS	KELEIVIŲ DALIS
1. JUNGtinė Karalystė	20%
2. Vokietija	10%
3. Norvegija	9%
4. Italija	7%
5. Danija	6%
6. Ukraina	6%
7. Latvija	5%
8. Lenkija	5%
9. Ispanija	4%
10. Airija	3%

TOP 10 KRYPČIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

KRYPČYS	KELEIVIŲ DALIS
1. LONDONAS LTN	10%
2. KOPENHAGA CPH	5%
3. RYGA RIX	5%
4. VARŠUVA WAW	5%
5. LONDONAS STN	4%
6. KIJEVAS KBP	4%
7. FRANKFURTAS FRA	4%
8. OSLAS OSL	4%
9. STOKHOLMAS ARN	3%
10. MASHVA SVO	3%

TOP 10 ORO BENDROVIŲ PAGAL PERVEŽTŲ KELEIVIŲ SKAIČIŲ

ORO BENDROVĖ	KELEIVIŲ DALIS
1. RYANAIR	33%
2. WIZZ AIR	22%
3. AIR BALTIC	9%
4. GETJET AIRLINES	8%
5. LOT POLISH AIRLINES	6%
6. SCANDINAVIAN AIRLINES	4%
7. LUFTHANSA	4%
8. UKRAINE INTERNATIONAL AIRLINES	3%
9. NORWEGIAN AIR SHUTTLE	3%
10. AEROFLOT	3%

Turinys

Santrauka	1
1. Veiklos strategija bei tikslai	2
2. Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai	7
3. Pagrindiniai reikšmingi įvykiai įmonės veiklai per ataskaitinį laikotarpį.....	14
4. Turto valdymo klausimų sprendimas	16
5. Aviacinių paslaugų apžvalga.....	17
6. Neaviacinių paslaugų apžvalga.....	21
7. Savininko kapitalas ir jo pokyčiai	24
8. Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai	25
9. Darbo užmokestis ir personalas	28
10. Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai.....	33
11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo.....	37
12. Įmonės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga	40
13. Rizikos veiksniai ir jų valdymas.....	41
14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų	47
15. Vykdomos socialinės ir aplinkosaugos iniciatyvos.....	48
16. Informacija apie Skaidrumo gairių IV–VIII skyrių nuostatų laikymąsi	61
17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą.....	63

1. Veiklos strategija bei tikslai

Lietuvos oro uostai – nuo 2014 m. Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostus jungianti bei valdanti valstybės įmonė, koordinuotai plėtojanti šių oro uostų veiklą, siūlanti didelę paslaugų įvairovę bei aukštus keleivių ir partnerių aptarnavimo kokybės standartus. Lietuvos oro uostų veiklos ideologija ir strategija yra orientuota į tikslą – „Priartinti pasaulį prie Lietuvos“.

Lietuvos oro uostų tinklas ir jo aprėpties zona (įskaitant laiką, per kurį keleiviai gali pasiekti oro uostus):

Toliau pateikiama pagrindinė informacija apie kiekvieną iš Lietuvos oro uostų tinklą sudarančių oro uostų.

Vilniaus oro uostas (VNO)

Adresas	Rodūnios kelias 10A, Vilnius
Direktorius	Dainius Čiuplys
Darbuotojų skaičius	325
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 515 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	3,5 mln.
2019 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 5,0 mln. Skrydžių skaičius – 47,4 tūkst. Krovinių kiekis – 14,0 tūkst. t Aviacinės veiklos pajamos – 27 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 14 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Stovėjimo aikštelių nuoma Automobilių stovėjimas Reklama Verslo klubas LSA (labai svarbių asmenų aptarnavimas) Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 15 reguliarius skrydžius vykdančių vežėjų. Didžiausi pagal pervežtų keleivių skaičių: 1. Ryanair 2. Wizz Air 3. GetJet 4. airBaltic 5. LOT Polish Airlines
Kryptys	Iš viso – 74 kryptys. Populiariausios: 1. Londonas Lutonas 2. Kijevas 3. Varšuva 4. Ryga 5. Frankfurtas

Kauno oro uostas (KUN)

Adresas	Oro uosto g. 4, Karmėlava
Direktorius	Karolis Matulaitis
Darbuotojų skaičius	119
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	3 250 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	1 mln.
2019 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 1,2 mln. Skrydžių skaičius – 9,9 tūkst. Krovinių kiekis – 3,2 tūkst. t Aviacinės veiklos pajamos – 1,8 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 2,5 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Automobilių stovėjimas Reklama Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 3 vežėjai: 1. Ryanair 2. Wizz Air 3. LOT Polish Airlines
Kryptys	Iš viso – 28 kryptys. Populiariausios: 1. Londonas Lutonas 2. Kopenhaga 3. Dublinas 4. Londonas Stanstedas 5. Alikantė

Palangos oro uostas (PLQ)

Adresas	Liepojos pl. 1, Palanga
Direktorius	Andrius Daujotas
Darbuotojų skaičius	65
Kilimo ir tūpimo tako ilgis	2 300 m
Maksimalus keleivių terminalo pralaidumas	0,3 mln.
2019 m. pagrindiniai veiklos rodikliai	Aptarnautų keleivių skaičius – 0,3 mln. Skrydžių skaičius – 5,2 tūkst. Krovinių kiekis – 6 t Aviacinės veiklos pajamos – 2,5 mln. Eur Neaviacinės veiklos pajamos – 0,64 mln. Eur
Teikiamos neaviacinės paslaugos	Pastatų ir patalpų nuoma Automobilių stovėjimas Reklama Renginių organizavimas Žemės nuoma, kt.
Vežėjai	Iš viso – 7 vežėjai. Didžiausi pagal pervežtų keleivių skaičių: 1. Wizz Air 2. SAS 3. airBaltic 4. Norwegian Air Shuttle 5. Ryanair
Kryptys	Iš viso – 9 kryptys. Populiariausios: 1. Kopenhaga 2. Ryga 3. Londonas Lutonas 4. Oslas 5. Londonas Stanstedas

Įmonės teikiamos paslaugos yra skirstomos į dvi pagrindines grupes: aviacines ir neaviacines (komercines). Aviacinių paslaugų teikėjams priskiriamos aviakompanijos, antžeminio aptarnavimo paslaugų orlaiviams ir keleiviams teikėjai, krovinių ir pašto siuntų operatoriai. Neaviacinių (komercinių) paslaugų teikėjai – oro uoste komercinę veiklą vykdančios įmonės. Įmonė neturi jokių specialiųjų įpareigojimų. Žemiau pateikiama valstybės įmonės Lietuvos oro uostų (toliau – Lietuvos oro uostai, LOU, Įmonė) verslo modelio schema:

Pagrindiniai partneriai	Pagrindinės veiklos	Siūloma vertė	Ryšių palaikymas	Klientų segmentas
Oro vežėjai	Infrastruktūros valdymas ir palaikymas	Užtikrintas augimas (keleivių, skrydžių sk.)	Susitikimai	Žemų kaštų oro linijų bendrovės
Prekybos įmonės	Efektyvus orlaivių valdymas		Renginiai	
Antžeminio aptarnavimo įmonės	Aplinkosaugos kontrolė	Geografinė padėtis (aprėpties zona apima ir kitų valstybių gyventojus)	Parodos	Tradicinės oro bendrovės
MRO įmonės	Orlaivių techninio aptarnavimo koordinavimas		Socialiniai tinklai	
Transporto kompetencijų agentūra			„Online“ užklauskos	
VŠĮ „Investuok Lietuvoje“	Ištekliai	Greitas keleivių aptarnavimas	Pardavimų kanalai	Užsakomuosius skrydžius vykdančios oro bendrovės
LR Vyriausybė	Infrastruktūra	Plati skrydžių geografija	Tiesioginiai pardavimai (B2B) Netiesioginiai pardavimai (B2C)	Krovinių gabenimo skrydžius vykdančios bendrovės
LR susisiekimo ministerija	Orlaivių koordinavimo sistema	Konkurencingi rinkliavų ir infrastruktūros mokesčių dydžiai		Keleiviai
VST, VSAT, muitinė	Personalas			
Lietuvos transporto saugos administracija	Išorės tiekėjai			
Kaštų struktūra		Pajamų struktūra		
Infrastruktūros užtikrinimo ir palaikymo sąnaudos				
Aviacinio saugumo sąnaudos		Aviacinių rinkliavų pajamos		
Personalo išlaidos		Infrastruktūros mokesčių pajamos		
Mokesčių išlaidos		Nuomos pajamos		
Komunalinių paslaugų sąnaudos		Kitos komercinės pajamos		
Kitos sąnaudos				

Būdama didžiausia civilinės aviacijos infrastruktūros paslaugų teikėja Lietuvoje, LOU yra vienas iš Lietuvos ekonomikos vystymosi katalizatorių, pritraukiančių tiesiogines užsienio ar vietinio verslo investicijas ir kuriančių darbo vietas. Taikydami įvairias skatinimo programas oro linijoms, oro uostai pritraukia papildomus skrydžius bei padidina keleivių srautus. Pastaraisiais metais matoma tendencija – LOU kasmet nuosaikiai didina kryptių skaičių ir artėja prie regiono lyderio pozicijos.

Organizacijos misijos teiginyje akcentuojamas ambicingas partnerystės tikslas tarp *klientų, partnerių, akcininkų, kolegų* bei *visuomenės* siekiant suvienyti resursus bendram tikslui pasiekti – priartinti pasaulį prie Lietuvos. Užtikrinant bendrus komercinius ir/ ar socialinius projektus bei programas tarp LOU ir kitų organizacijų, bus siekiama abipusės vertės kūrimo, partnerystės ryšių stiprinimo. Keleiviams akcentuojamos aukštos kokybės paslaugos ir aptarnavimo standartai, kuriais siekiama formuoti teigiamą keleivio nuomonę apie oro uostą ir kurti emociškai patrauklų asmens patyrimą, nuo kurio priklauso konkretaus oro uosto įvaizdis, galimybės pritraukti naujus paslaugų tiekėjus, papildomus keleivių srautus.

1.1 Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys

Lietuvos oro uostai įvardijo pagrindines suinteresuotąsias šalis: klientai, akcininkas, partneriai, kolegos, visuomenė. Siekdama pateisinti suinteresuotųjų šalių lūkesčius įmonė suformulavo misiją, viziją ir strategines kryptis.

MISIJA – PRIARTINTI PASAULĮ PRIE LIETUVOS

Klientams: pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą.

Partneriams: būti atvirais ir nešališkais, kuriant patrauklią verslo aplinką.

Akcininkams: vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.

Kolegoms: veikti vieningai ir ambicingai, valdant skirtingas partnerystes.

Visuomenei: būti Lietuvos klestėjimo ir tvaraus augimo sparnais.

VIZIJA – ĮTVIRTINTA LIETUVOS AVIACIJOS ATEITIS

Klientams: greitas susisiekimas nuo namų iki Europos traukos centrų.

Partneriams: esame patrauklūs visų šakų rinkos lyderiams dėl nuolatinio augimo.

Akcininkams: baigti oro uostų plėtros projektiniai darbai ir užtikrinti jų finansavimo šaltiniai.

Kolegoms: geidžiamiausias darbdavys tarp valstybės įmonių, gyvenantis pagal misiją, viziją ir vertybes.

Visuomenei: LOU matomi kaip aviacijos industrijos lyderis Lietuvoje, generuojantis svarbią BVP dalį.

VERTYBĖS – KŪRYBIŠKUMAS, PASITIKĖJIMAS, SAVININKIŠKUMAS

Kūrybiškumas

Ieškau netradicinių sprendimų, sprendimus randu su esamais resursais, siūlau sprendimų alternatyvas tikslui pasiekti, skatinu kolegų saviraišką: pasisakyti, išbandyti, mokytis.

Pasitikėjimas

Laikausi susitarimų ir vykduo pažadus, laiku ir atvirai komunikuojau apie eigą / veiklą / procesą, savo veiksmams nesukeliu rizikos įmonės reputacijai, kuriu ilgalaikius abipusiškai naudingus santykius.

Savininkiškumas

„Pakeliu šiukšlę nuo kelio“, su įmonės turtu elgiuosi atsakingai, komunikuojau apie problemas ir ieškau sprendimų savo ir kolegų aplinkoje, dalinuosi gerosiomis praktikomis su kolegomis.

STRATEGINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Vidutinės trukmės laikotarpiui LOU nustatė šias pagrindines strategines veiklos kryptis, kurios atitinka įmonės nustatytas vizijas:

- I. Greitas susisiekimas nuo namų iki Europos traukos centrų
- II. Baigti oro uostų plėtros projektiniai darbai ir užtikrinti jų finansavimo šaltiniai
- III. Geidžiamiausias darbdavys tarp VĮ, gyvenantis pagal misiją, viziją ir vertybes
- IV. Esame patrauklūs visų šakų rinkos lyderiams dėl nuolatinio augimo
- V. LOU matomi kaip aviacijos industrijos lyderis Lietuvoje, generuojantis svarbią BVP dalį

1 LENTELĖ. Strateginiai tikslai ir rodikliai

Rodikliai	Rodiklių matavimo vienetai	Planas	Faktas	Atsakingi už įgyvendinimą
		2019	2019	
Lojalių oro uostams keleivių (<i>NPS Promoters</i>) rodiklis	Proc.	56	56	Generalinis direktorius
				Filialų vadovai
Keleivių skaičius	Mln.	6,8	6,5	Generalinis direktorius
				Aviacinių paslaugų vadovas
ROE	Proc.	9,4	10,7	Generalinis direktorius
				Finansų departamento direktorius
Darbuotojų įsitraukimas	Proc.	46	63	Generalinis direktorius
				Personalo skyriaus vadovas

1.2 Svarbiausi įmonės vykdomi projektai:

1.2.1. VNO rekonstrukcijos programa

Šiuo metu VNO turima infrastruktūra nepritaikyta dabartiniam keleivių srautui ir netenkina minimalių keleivių patirties rodiklių, kurie yra kritiniai, siekiant išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapyje pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat sugriežtėjus saugos reikalavimams yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios netelpa dabartinio terminalo patalpose. Šios programos vykdymu taip pat yra atsižvelgiama į Susisiekimo ministerijos lūkestį, jog oro uostai turi užtikrinti pajėgumus, tinkamus aptarnauti visus keleivių ir krovinių srautus.

Programos tikslas yra sukurti infrastruktūrą, kuri būtų pajėgi aptarnauti 2400 kel./val. (viena kryptimi) piko laiku ir daugiau kaip 40 proc. padidinti neaviacinės pajamos per keleivį (lyginant 2018 m. su 2023 m.). Programa apima tris pagrindines infrastruktūros dalis – transporto prieigas („landside access“), terminalą ir aerodromą („airside“). Įgyvendinus programos projektus Vilniaus oro uostas būtų pajėgus aptarnauti keleivių srautus artimiausiu 7–10 metų laikotarpiu.

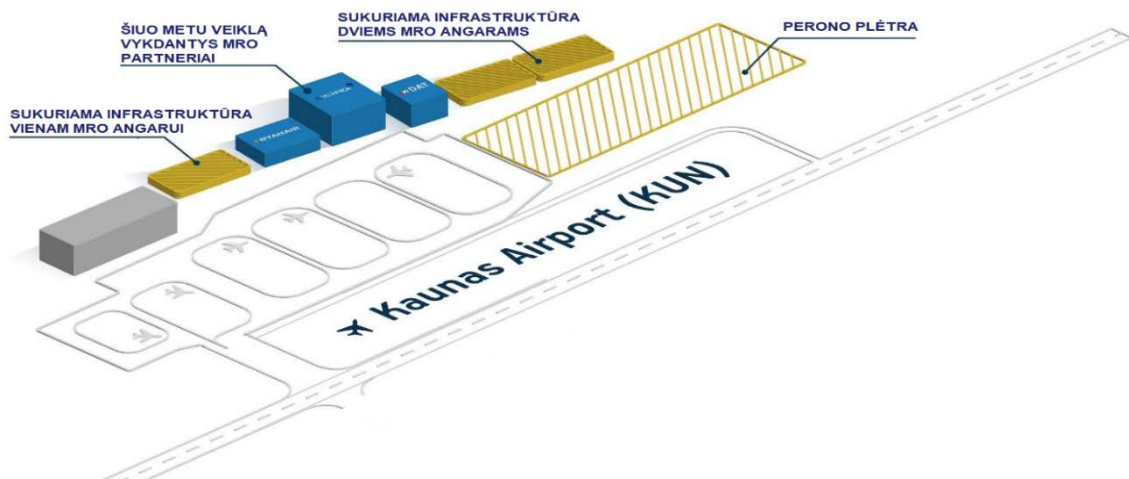
Transporto prieigų dalyje planuojama pertvarkyti terminalo prieigų zoną užtikrinant optimalų transporto srautų pasiskirstymą bei užtikrinti reikiamą parkavimo vietų skaičių šalia terminalo ir jo prieigose.

Terminalą planuojama pertvarkyti bei išplėsti į šiaurinę sklypo pusę. Terminalo pertvarkymas padės išspręsti kritiškiausių terminalo zonų pralaidumą. Didžiausi „butelio kakliukai“ susidaro aviacijos saugumo patikroje, kurios išplėtimas dabartiniame terminalo kontūre yra komplikotas. Didelis dėmesys skiriamas keleivių išvykimo salei, bagažo transportavimo ir rūšiavimo sistemai, laipinimo vartų skaičiaus padidinimui, ne Šengeno patikros postų skaičiaus didinimui tiek atvykime, tiek ir išvykime.

Aerodromo dalyje planuojama įgyvendinti projektus, susijusius su perono išplėtimu, riedėjimo takų atnaujinimu ir rekonstrukcija, bei įrengti paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių sistemą. Visa programa bus įgyvendinta iki 2023 m.

1.2.3. MRO projektas

MRO projektas – tai infrastruktūros Kauno oro uoste paruošimas siekiant pritraukti orlaivių techninės priežiūros, dažymo ir kitas orlaivių remonto ir priežiūros veiklas vykdančias bendroves į Kauno oro uostą. Atsižvelgus į Susisiekimo ministerijos lūkesčius, oro uostai prisidės prie investicinės aplinkos gerinimo ir sukurs palankias sąlygas tokių bazių įkūrimui. Šiuo projektu į Lietuvą siekiama pritraukti 10–50 mln. Eur užsienio kapitalo investicijų bei sukurti daugiau negu 400 aukštos kvalifikacijos, gerai apmokamų darbo vietų. Šių veiklų atsiradimas sukurs ne tik ekonominę naudą oro uostui ir valstybei, bet ir paskatins naujų universitetinių mokslo pakraipų atsiradimą aviacinėje veikloje bei perspektyvas dirbti aukšto lygio kvalifikacijos aviacinėse bazėse.

MRO projektas bus įgyvendintas dviem etapais:

I etapas

Numatyta suprojektuoti ir įrengti apie 7200 kv. m dydžio žemės sklypo dalį 2-ą C kategorijos MRO angarų statybai. Bus iškelti esami komunikaciniai tinklai, nusausinta žemės sklypo dalis, įrengti nauji komunikaciniai tinklai bei rekonstruotas esamas gaisrinės pastatas – įrengiamas priestatas gaisrinės automobiliams statyti, išasfaltuojamas naujas įvažiavimas prie projektuojamo priestato ir įrengiamas naujas kelias gaisrinių automobilių judėjimui iki perono.

II etapas

Numatyta suprojektuoti ir įrengti apie 21000 kv. m dydžio žemės sklypo dalis, 6-ią C kategorijos MRO / dažymo veiklos angarų statybai. Bus įrengti nauji komunikaciniai tinklai ir naujas peronas. Parengti sklypai bus akcionuojami. Laimėjęs dalyvis investuos apie 18 mln. Eur į 6-ią C kategorijos MRO / dažymo veiklos angarų statybą ir sukurs apie 300 gerai apmokamų naujų darbo vietų.

Dalis rengiamo sklypo buvo akcionuota 2019 m. I pusmetį. Laimėjęs dalyvis, orlaivių dažymo įmonė „MAAS Aviation“, pasirašė sutartį ir planuoja investuoti apie 10 mln. Eur į 3-ą C kategorijos MRO angarų statybą ir sukurti iki 150 gerai apmokamų naujų darbo vietų. Šiuo metu paraleliai yra vykdomi oro uosto inžinerinių tinklų infrastruktūros, riedėjimo tako įrengimo bei angaro statybos darbai. Planuojama, kad angaras turėtų pradėti veikti 2020 m. pabaigoje.

2. Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai

Lietuvos oro uostai nuosavybės teise priklauso valstybei. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos (toliau – LR) susisiekimo ministerija. Ji atlieka šias nurodytas funkcijas:

- tvirtina įmonės veiklos strategiją;
- tvirtina įmonės įstatus;
- priima sprendimą pakeisti įmonės buveinę;
- skiria ir atšaukia įmonės vadovą, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, įmonės vardu sudaro ir nutraukia darbo sutartį su įmonės vadovu, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus;
- skiria ir atšaukia valdybos narius;
- tvirtina įmonės metinius turto įsigijimo ir skolinimosi planus, metines pajamų ir išlaidų sąmatas;
- tvirtina įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir pelno (nuostolių) paskirstymą;
- parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti;

- priima sprendimą reorganizuoti įmonę;
- priima sprendimą pertvarkyti įmonę, išskyrus įstatymo nustatytas išimtis;
- priima sprendimus likviduoti įmonę ir atšaukti įmonės likvidavimą;
- paskiria ir atleidžia įmonės likvidatorių.

Įmonės savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija sprendžia kitus LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nurodytus ir įmonės įstatuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

Kolegialus valdymo organas – įmonės valdyba, vienasmenis valdymo organas – įmonės vadovas. Įmonės valdymo struktūra nurodyta 1 priede.

Lietuvos oro uostų valdybą sudaro LR susisiekimo ministro įsakymu paskirti asmenys. 2019 m. valdybą sudarė keturi nepriklausomi ir vienas priklausomas narys.

2 LENTELĖ. Lietuvos oro uostų valdymo organai

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Valdybos pirmininkas*	Tomas Krakauskas, nepriklausomas valdybos narys, UAB „ME Investicija“ („Girteka“ grupė) investicijų valdymo direktorius	Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus universitetas, 2008 Vadybos magistras, ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, 2013
Valdybos nariai*	Andrius Šniuolis, priklausomas valdybos narys, LR susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos departamento vadovas	Aviacijos inžinerijos bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2001 Leitenanto laipsnis, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2002 Oro transporto įmonių organizavimo ir vadybos magistras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2004
	Justina Bučinskaitė, nepriklausoma valdybos narė, UAB „Baltic Consol Line“ generalinė direktorė	Teisės magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2007
	Ramūnas Bagdonas, nepriklausomas valdybos narys, UAB „Telia Lietuva“ žmoniškųjų išteklių vadovas	Verso ir vadybos magistras, Vytauto Didžiojo universitetas, 1998 Tarptautinis verslo administravimo magistras, Baltijos vadybos institutas (BMI), 2002
	Adamus Ilkevičius (iki 2019 11 27), nepriklausomas valdybos narys, AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus pavaduotojas – strategijos ir plėtros direktorius	Menų bakalauras, Atvirasis Izraelio universitetas, 2000 Tarptautinis verslo administravimo magistras, Baltijos vadybos institutas (BMI), 2007
Generalinis direktorius	Marius Gelžinis	Viešojo administravimo magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2017
Vykdomoji direktorė	Laura Joffė	Ekonomikos magistras, Kauno technologijos universitetas, 2003
VNO direktorius	Dainius Čiuplys	Doktorantūros studijos kompiuterių inžinerijos katedroje, Čalmerso technologijos universitete. VLSI tyrimo grupė, 2004 Elektros inžinerijos bakalauras, Kauno technologijos universitetas, 2000
KUN direktorius	Karolis Matulaitis	Ekonomikos bakalauras, ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, 2012
PLQ direktorius	Andrius Daujotas	Jūrininkystė, Pasaulio jūrų universitetas, 2005 m. Transporto inžinerijos bakalauras, Klaipėdos universitetas, 2002
Aviacinių paslaugų skyriaus vadovas	Aurimas Stikliūnas	Vadybos ir verslo administravimo magistras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2011

Vadovybė	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Komercijos departamento direktorius	Justinas Stepšys	Nekilnojamojo turto valdymo magistras, Karališkasis technologijos institutas (Švedija), 2007 Statybos inžinerijos bakalauras, Kauno technologijos universitetas, 2005
Plėtros departamento direktorius	Giedrius Kražauskas	Vadybos ir verslo administravimo magistras, Vilniaus universitetas, 2002 Ekonomikos bakalauras, Vilniaus universitetas, 2000
Saugos ir saugumo departamento direktorius	Vidas Kšanas	Verslo administravimas, Baltijos vadybos institutas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo magistras, Vytauto Didžiojo universitetas, 2008 Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus universitetas, 2003
Finansų departamento direktorius	Evaldas Pocevičius (iki 2019 11 15)	Vadybos magistras, ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, 2013 Vadybos magistras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 2000 Vadybos ir verslo administravimo bakalauras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, 1998
	Ramutė Ribinskienė (nuo 2020 02 03)	Ekonominės kibernetikos specialybė, Vilniaus valstybinis V. Kapsuko universitetas, 1984
Teisės skyriaus vadovė	Jūratė Radvilavičiūtė	Teisės magistras, Vilniaus universitetas, 2013
Personalo skyriaus vadovė	Rūta Baleišienė	Socialinio darbo bakalauras, Vilniaus universitetas, 2004
Strateginės komunikacijos skyriaus vadovas	Marius Zelenius	Kraštotvarkos bakalauras, Klaipėdos universitetas, 2002

* Valdybos kadencija pasibaigė 2020 01 21. Ataskaitos parengimo datai nauja valdyba nesudaryta.

2.1. Valdybos funkcijos

Valdyba:

- nustato Įmonės struktūrą;
- teikia Susisiekimo ministerijai išvadas dėl Įmonės veiklos strategijos projekto, dėl Įmonės paskirstytojo pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, dėl Įmonės metinių pajamų ir išlaidų sąmatų, metinių turto įsigijimo ir skolinimosi planų, taip pat dėl ataskaitinių finansinių metų Įmonės veiklos ataskaitos;
- tvirtina Įmonės darbuotojų apmokėjimo ir skatinimo taisykles;
- pritaria Įmonės veiklos rodiklių projektui;
- pritaria Įmonės pirkimo sandoriams:
- prekių ir paslaugų, kurių kiekvieno sandorio vertė 435 tūkst. Eur be PVM;
- darbų, kurių kiekvieno sandorio vertė 870 tūkst. Eur be PVM;
- pritaria Įmonės turto įkeitimo sandoriams;
- priima sprendimus dėl Įmonės filialų steigimo ir jų veiklos nutraukimo;
- atlieka kitas LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme ir Įmonės įstatuose valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas.

Vykę posėdžiai: 2019 m. įvyko 12 valdybos posėdžių.

2.1.1. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Lietuvos oro uostų plėtros pristatymas; įmonės efektyvumo programos pristatymas; transporto valdymo programos pristatymas; įmonės strateginių projektų, iniciatyvų pristatymas; įmonės investicinių projektų pristatymas; įmonės turto perkainavimo plano pristatymas; sandorių tvirtinimas; atlygio politikos pristatymas; Vilniaus oro uosto rekonstrukcijos programos apžvalgos pristatymai; perimamo VĮ „Oro navigacija“ pastato, planuojamo panaudojimo, susijusių išlaidų pristatymas; finansavimo strategijos pristatymas; vidaus audito pristatymai; atlygio peržiūros pristatymai; Kauno ir Palangos oro uostų darbo naktį ir informacijos apie antžeminį aptarnavimą pristatymas; įmonės 2018 m. metinių veiklos ir finansinių rezultatų pristatymas; aukščiausio lygio vadovų metinių tikslų ir jų rodiklių pristatymas; įmonės I–IV ketvirčių rezultatų pristatymas; įmonės organizacinės struktūros tvirtinimas; papildomų atostogų darbuotojams suteikimo tvarkos pristatymas; aviacinių ir neaviacinių paslaugų skyrių strategijų pristatymas; personalo ir komunikacijos strategijos pristatymas; įmonės 2020 m. biudžeto ir investicijų plano pristatymas ir kt.

2.1.2. Narių posėdžių lankomumas

Bendras narių lankomumo procentas 2019 m. buvo 90 procentų.

3 LENTELĖ. Posėdžių lankomumas

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Sausio 31 d.	5 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Justina Bučinskaitė Andrius Šniuolis	-	5	100 %
2.	Vasario 25 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Justina Bučinskaitė Adamus Ilkevičius	Andrius Šniuolis	5	80 %
3.	Kovo 22 d.	5 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	-	5	100 %
4.	Kovo 26 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Justina Bučinskaitė	Andrius Šniuolis	5	80 %
5.	Balandžio 17 d.	5 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	-	5	100 %
6.	Gegužės 30 d.	4 nariai	Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	Tomas Krakauskas	5	80 %
7.	Birželio 27 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Justina Bučinskaitė	Andrius Šniuolis	5	80 %
8.	Rugpjūčio 23 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	Adamus Ilkevičius	5	80 %
9.	Spalio 8 d.	5 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Adamus Ilkevičius Andrius Šniuolis	-	5	100 %

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
			Justina Bučinskaitė			
10.	Lapkričio 26 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	Adamas Ilkevičius (įteikė atsistatydinimo pareiškimą ir posėdyje nedalyvavo)	5	80 %
11.	Lapkričio 28 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	-	4	100 %
12.	Gruodžio 19 d.	4 nariai	Tomas Krakauskas Ramūnas Bagdonas Andrius Šniuolis Justina Bučinskaitė	-	4	100 %

2.1.3. Gautas atlygis už nario pareigas

Atlygio mokėjimo valdybos nariams tvarką nustato 2015 m. spalio 14 d. LRV nutarimu Nr. 1092 patvirtintas valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašas. Valdybos nariams mokamas valandinis įkainis eurai. Valdybos nario veiklos valandinį įkainį sutarties projekto derinimo metu nustato Susisiekimo ministerija. Šiuo metu valdybos nario valandinis atlygis sudaro 50 Eur.

Pasibaigus ketvirčiui valdybos narys per 10 kalendorinių dienų raštu pateikia įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai valdybos nario veiklos ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie valdybos nario per atitinkamą ketvirtį vykdytą veiklą ir nurodomas šiai veiklai vykdyti skirtas valandų skaičius. Valdybos nariui atlygis skiriamas įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu, atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytą valandų skaičių.

Jeigu vykdant Valdybos nario veiklą reikia patirti pagrįstų kelionės (transporto) išlaidų, Įmonė kompensuoja tokias pagrįstas kelionės išlaidas.

Valdybos nariams per 2019 m. buvo išmokėta 85 913 Eur.

2.1.4. Kadencijų pradžia / pabaiga

Lietuvos oro uostų valdyba paskirta 2016 01 21 susisiekimo ministro įsakymu 4 metų laikotarpiui.

Šiuo metu įmonėje yra renkama nauja valdyba, 2019 m. valdybą sudarė šie nariai:

4 LENTELE. LOU valdybos kadencijos pradžia / pabaiga

Narys	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Tomas Krakauskas	2016 01 21	2020 01 21
Andrius Šniuolis	2017 10 18	2020 01 21
Ramūnas Bagdonas	2017 12 21	2020 01 21
Adamas Ilkevičius	2018 06 27	2019 11 27
Justina Bučinskaitė	2018 11 15	2020 01 21

2.2. Audito komitetas

2019 m. Lietuvos oro uostų valdyba 2019 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 1VN-8 patvirtino audito komitetą. Audito komitetą sudaro trys nariai.

5 LENTELĖ. VĮ Lietuvos oro uostų audito komiteto sudėtis

Komiteto sudėtis	Vardas pavardė	Išsilavinimas
Komiteto pirmininkė	Justina Bučinskaitė, priklausoma komiteto narė, VĮ Lietuvos oro uostų valdybos narė, NVS ir Azijos regiono atstovybės generalinė direktorė, UAB „Baltic Consol Line“ generalinė direktorė.	Tarptautinės teisės magistras, Mykolo Romerio universitetas, 2007
Komiteto nariai	Laura Garbenčiūtė-Bakienė, nepriklausoma komiteto narė; AB „Klaipėdos nafta“, Audito komiteto narė; UAB „Investicijų ir verslo garantijos“, Stebėtojų tarybos narė; VĮ Ignalinos atominė elektrinė, Audito ir rizikų komiteto pirmininkė; UAB „Plungės vandenys“, valdybos narė; Mažų ir vidutinių Lietuvos ir užsienio įmonių portfelis, finansų patarėja (individuali veikla ir UAB „Baltijos ekonomistas“)	Finansų magistras, Vilniaus Gedimino technikos universitetas; Verslo administravimo bakalauras, Kauno technologijos universitetas. ACCA, QIAL, CIA, CPA.
	Aurelija Aukščionė, nepriklausoma komiteto narė; UAB „Rimi Lietuva“, vidaus audito vadovė.	Verslo vadybos ir administravimo magistras, Vilniaus universitetas; Verslo vadybos ir administravimo bakalauras, Vilniaus universitetas.

2.2.1. Kadencijų pradžia / pabaiga

Lietuvos oro uostų valdyba audito komiteto narius paskyrė ketverių metų laikotarpiui. Audito komiteto narių kadencijų pradžia:

6 LENTELĖ. LOU audito komiteto kadencijos pradžia / pabaiga

Narys	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Justina Bučinskaitė	2019 03 26	2020 01 20
Laura Garbenčiūtė	2019 03 26	2023 03 26
Aurelija Aukščionė	2019 03 26	2023 03 26

2.2.2. Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

Audito komitetas:

- stebi finansinės atskaitomybės procesą ir teikia rekomendacijas dėl jo patikimumo užtikrinimo;
- stebi metinių finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą, ypač atkreipiant dėmesį į jo atlikimą, atsižvelgiant į įmonės tikrinimo metu nustatytus finansinių ataskaitų audito trūkumus ir padarytas išvadas;
- peržiūri ir stebi auditoriaus (auditorių) ar audito įmonių nepriklausomumą;
- informuoja valdybos pirmininką ir vadovą apie audito įmonės Audito komitetui pateiktą informaciją apie audito metu iškilusius probleminius klausimus, ypač kai nustatomi reikšmingi vidaus kontrolės, susiję su finansinėmis ataskaitomis, trūkumai;
- informuoja įmonės vadovą apie finansinių ataskaitų audito rezultatus ir paaiškina, kaip šis auditas prisidėjo prie finansinių ataskaitų patikimumo ir koks buvo audito komiteto vaidmuo tai atliekant;
- stebi įmonės vidaus kokybės kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos įmonės finansinei atskaitomybei, veiksmingumą;
- stebi vidaus audito veiksmingumą, nepažeidžiant vidaus audito nepriklausomumo;

- peržiūri ir teikia rekomendacijas valdybai dėl vidaus audito nuostatų, vidaus audito metodikos, rizikų vertinimo paremto vidaus audito plano, metinės ataskaitos, vidaus audito biudžeto bei resursų ir vidaus audito funkcijos vadovo paskyrimo, atleidimo, atlygio ir vertinimo. Susipažįsta su atliktų vidaus auditų išvadomis bei rekomendacijomis ir kartą per ketvirtį informuoja valdybą apie esmines vidaus auditų išvadas bei rekomendacijų įgyvendinimo statusą;
- atlieka kitas pareigas, numatytas teisės aktuose.

Vykę posėdžiai: 2019 m. įvyko 8 audito komiteto posėdžiai.

2.2.3. Pagrindiniai svarstyti klausimai

Nepriklausomo auditoriaus išvados aptarimas; išorės auditorių atrankos procedūros atlikimas ir rekomendacijos, kurių audito įmonę paskirti, teikimas; ilgalaikio turto vertinimo eigos ir rezultatų stebėjimas; VĮ „Oro navigacija“ administracinio pastato perdavimas ir apskaitymas; vidaus audito ir kontrolės skyriaus veiklos vertinimas, nepriklausomumo įtvirtinimas (nuostatų keitimas), metinių, ilgalaikių planų ir veiklos ataskaitų peržiūra, vidaus audito ataskaitų informacijos vertinimas; tarpinių metinių tikslų Vidaus audito ir kontrolės skyriaus vadovui formulavimas; korupcijos prevencijos, saugaus ir etiško elgesio procedūrų efektyvumo vertinimas.

2.2.4. Narių posėdžių lankomumas

Bendras audito komiteto narių lankomumo procentas 2019 m. buvo 100 procentų.

7 LENTELĖ. Posėdžių lankomumas

Eil. nr.	Posėdžio data	Dalyvavusių narių skaičius	Dalyvavo	Nedalyvavo	Iš viso narių	Lankomumo proc.
1.	Balandžio 18 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
2.	Gegužės 20 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
3.	Birželio 17 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
4.	Liepos 22 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
5.	Rugsėjo 24 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
6.	Lapkričio 13 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
7.	Gruodžio 10 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %
8.	Gruodžio 20 d.	3 nariai	Justina Bučinskaitė Laura Garbenčiūtė-Bakienė Aurelija Aukščionė	-	3	100 %

2.2.5. Gautas atlygis už nario pareigas

Atlygio mokėjimo audito komiteto nariams tvarką nustato 2018 m. rugpjūčio 20 d. susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-420 patvirtintas akcinių bendrovių, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra Susisiekimo ministerija, ir Susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų valstybės įmonių valdybų narių, komitetų narių atlygio nustatymo tvarkos aprašas. Remiantis aprašo 26 p. komiteto nario ir komiteto pirmininko veiklos valandinis įkainis – 40 eurų.

Audito komiteto nario metinis atlygis kartu su visais mokesčiais už faktiškai vykdomą audito komiteto nario veiklą negali viršyti 4/75 dalies Įmonės vadovui nustatyto viso metinio atlygio (pastoviosios ir kintamos dalių, metinės premijos ir su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių metinė suma). Į audito komiteto nario atlygį neįskaičiuoti audito komiteto nario, kaip atlygio gavėjo, mokėtini mokesčiai ir įmokos, kuriuos privalo sumokėti Įmonė.

Komitetų narių skiriamas laikas apskaitomas valandų tikslumu, teikiant komiteto pirmininkui ketvirtines ataskaitas, kuriose pateikiama informacija apie komiteto nario per atitinkamą ketvirtį vykdytą veiklą ir nurodomas šiai veiklai vykdyti skirtas valandų skaičius. Komiteto nariams atlygis išmokamas pasibaigus ketvirčiui per 20 darbo dienų.

Audito komiteto nariams per 2019 m. buvo išmokėta 11 695 Eur.

3. Pagrindiniai Įmonės veiklai reikšmingi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

3.1. Baigtos modernios daugiafunkcės automobilių stovėjimo aikštelės statybos

Šalia Vilniaus oro uosto, Rodūnios kelio ir Felikso Vaitkaus gatvių sankryžoje, 2018 m. spalio mėnesį pradėta statyti moderni daugiafunkcė automobilių stovėjimo aikštelė. Projektą Lietuvos oro uostai įgyvendino atsižvelgdami į augančią automobilių stovėjimo vietų paklausą Vilniaus oro uoste. Naujoji aikštelė leido patenkinti augančius kokybinius poreikius ir beveik padvigubinti oro uosto valdomų stovėjimo vietų skaičių. 4 aukštų ir 32 tūkst. kv. m ploto automobilių stovėjimo aikštelėje keleiviams įrengta 999 naujų automobilių stovėjimo vietų, gerokai pagerėjo šių paslaugų kokybė.

3.2 Vilniaus oro uosto lėktuvų stebėjimo aikštelė

Vilniaus oro uosto teritorijoje atidaryta šalyje analogų neturinti orlaivių stebėjimo aikštelė. Nuo šiol kiekvienas į orlaivius norintis pažvelgti galės tai daryti saugiai ir nemokamai. Lietuvoje tokia aikštelė – pirmoji ir vienintelė, įkurta geriausiai oro uosto kilimo ir tūpimo takus atveriančioje zonoje, pietinėje Vilniaus oro uosto dalyje. Aikštelė yra sudaryta iš dviejų dalių: antžeminės ir pakeltos, kuri specialiai pritaikyta fotografų poreikiams, tačiau tinka ir tiesiog orlaivių stebėjimui. Orlaivių stebėjimas visame pasaulyje jau yra tapęs visuotiniu reiškiniu, o tam skirtos specialios vietos kasmet suburia lėktuvų stebėtojus: išskirtinių vaizdų ieškančius fotografus, menininkus ar tiesiog aviacijos mėgėjus.

3.3. Naujasis VIP terminalas su konferencijų centru

2019 m. III ketvirtį pradėtos naujo labai svarbių asmenų (VIP) terminalo su konferencijų centru statybos. Per 9 mėnesius šiaurinėje oro uosto teritorijoje iškilus modernus, A+ energinės klasės, dviejų aukštų su požemine dalimi pastatas. Naujojo VIP terminalo su konferencijų centru projektas apima ne tik pastato, bet ir automobilių aikštelių, privažiavimų bei lauko inžinerinių tinklų, perimetro tvorų pertvarkymą ir naują įrengimą. Pastato pirmajame aukšte numatyta įrengti VIP svečiams skirtą aviacijos saugumo patikrą, valstybės sienos patikros procedūrų patalpas, keletą laukimo salių, bus įrengta ir virtuvė, tualetai, registracijos zona, bagažo patalpos. Antrame pastato aukšte veiks unikalią patirtį Vilniuje galintis pasiūlyti 300 vietų konferencijų centras su svečiams atsiveriančiu vaizdu į peroną. Pastato rūsyje projektuojamos techninės bei pagalbinės patalpos. Sutarties vertė yra 3,6 mln. Eur.

3.4. Įmonės veiklos efektyvinimo programa

LOU didelį dėmesį savo veikloje skiria procesų valdymui ir siekia identifikuoti vertės nekuriančias veiklas, išgryninti vertę kuriančias veiklas, plėtoti veiklos standartizavimą, didinti tikslų rezultatyvumą bei veiklos efektyvumą, išmokyti taikyti veiklos procesų analizės metodus bei matuoti procesus, skatinti darbuotojų įsitraukimą į nuolatinį veiklos gerinimą ir problemų kėlimą, kelti vidinių ir išorinių klientų pasitenkinimą, skatinti bendradarbiavimą tarp filialų. 2019 m. pradėjo diegti *Lean* metodus (įrankius), įskaitant darbuotojų įsitraukimą į metodų taikymą praktikoje. Kiekvienam taikomam metodui išskirti tikslai, rodikliai bei siektinos reikšmės projekto metu.

Lean metodai bus diegiami trijuose filialuose, t. y. Vilniuje, Kaune ir Palangoje, kiekvienam suplanuotam diegti metodui planuojama apmokyti 80 darbuotojų (skirtingų lygių vadovų) bei paruošti 20 vidinių *Lean* ambasadorių, kurių atsakomybė apmokyti darbuotojus ir padėti taikyti *Lean* gerąsias praktikas organizacijoje.

2019 m. pasirengtas *Lean* diegimo planas 2020-2023 m., sudaryta *Lean* diegimo struktūra, paskirstytos rolės ir atsakomybės. 2019 m. buvo suorganizuoti pirmieji *Lean* įvadiniai mokymai skirtingų lygių vadovams, kuriuose dalyvavo 89 proc. dalyvių. Taip pat 2019 m. buvo pateiktos 80 vnt. *Kaizen* idėjų, iš kurių 32 vnt. buvo įgyvendintos.

3.5. Įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę

Siekiant didinti veiklos efektyvumą ir atsižvelgiant į EBPO pateiktas rekomendacijas ekonominę veiklą vykdančias valstybės įmones pertvarkyti į bendroves, LOU kartu su Susisiekimo ministerija 2017 m. pradėjo LOU pertvarkymo į AB projekto įgyvendinimą. Pagal parengtą pertvarkymo į akcinę bendrovę veiksmų planą buvo planuojama visus veiksmus atlikti iki 2019 m. I ketvirčio pabaigos. Tačiau siekiant įgyvendinti efektyvų LOU pertvarkymo į AB procesą, reikalingi tam tikrų įstatymų, reglamentuojančių oro uostų turto valdymą (pavyzdžiui, Aviacijos įstatymo, Transporto veiklos pagrindų įstatymo), pakeitimai. Įstatymų pakeitimų projektai yra parengti, tačiau šiuo metu dar nėra priimti Seime. Pertvarkymo procesas bus tęsiamas Seimui priėmus atitinkamus įstatymų pakeitimus.

3.6. Keleivių patirties gerinimas

Dažnesni partnerių kokybiniai patikrinimai, kurie buvo vykdomi nuo 2019 m. pradžios, bei darbuotojų mokymai darė įtaką geresnei keleivių patirčiai visuose trijuose oro uostuose. Tai atspindi išvykstančiųjų keleivių sociologinis (NPS) tyrimas. 2019 m. bendras lojalių Lietuvos oro uostams keleivių kiekis siekia net 56 procentus ir 1 procentiniu punktu viršija 2018 m. buvusį rodiklį.

ACI (*Airport Council International*) vykdomos ASQ (*Airport Service Quality*) programos 2019 m. keleivių vertinimų rezultatais, Vilniaus oro uostas keleivių vertinimu pasiekė 4,1 balų rodiklį (5 balų vertinimo sistemoje). Iš viso šioje oro uostų kokybės vertinimo programoje dalyvauja daugiau kaip 350 pasaulio oro uostų. Tarp 2–5 milijonus keleivių per metus aptarnaujančių Europos oro uostų esame 12-oje vietoje (tarp 21 oro uosto). Šioje programoje Vilniaus oro uostas dalyvauja nuo 2016 m. IV ketvirčio ir tai yra geriausias iki šiol pasiektas rezultatas, įvertinant ir tai, kad Vilniaus oro uosto prieigose 2019 m. vyko intensyvūs darbai (rekonstruojama Rodūnios gatvė). Įtakos pagerėjusiam rezultatui turėjo aukštesni keleivių įvertinimai dėl darbuotojų mandagumo, belaidžio interneto kokybės, sutrumpėjęs laukimo laikas eilėje prie pasų kontrolės bei gerėjanti tualetų ir terminalo švara.

3.7. Vilniaus oro uosto „Duty free“ zonos pertvarkymas

Prekybinės zonos pertvarkymo projektas buvo pradėtas 2017 m. Per 2018 m. iš esmės pertvarkytos VNO išvykimo terminale esančių parduotuvių erdvės. Naujos „Duty free“ parduotuvės keleivius džiugina ne tik moderniu interjeru, bet ir įvairesniu prekių asortimentu. 2018 m. rugsėjį veiklą pradėjo centrinė – didžiausia – parduotuvė, kuri apima daugiau kaip 800 kv. m plotą ir yra suplanuota pažangiausiuose oro uostuose taikomu „walk-through“ principu. Daug dėmesio skiriama Lietuvoje pagamintų prekių pasiūlai. 2019 m. pirmąjį pusmetį veiklą pradėjo atsinaujinusios ir likusios 4 parduotuvės.

4. Turto valdymo klausimų sprendimas

4.1. Nekilnojamojo turto valdymas

Šiuo metu Lietuvos oro uostai patikėjimo teise valdo 281 turtinį vienetą. 2019 m. buvo atnaujinti dalies nekilnojamojo turto kadastriniai matavimai, atlikti individualūs turto vertinimai, spręsti užsitęsę nekilnojamojo turto registravimo klausimai.

8 LENTELĖ. Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomas nekilnojamas turtas 2019 12 31

Objektų tipai	VNO	KUN	PLQ	Bendras
Pastatai, patalpos	41	37	20	98
Inžineriniai statiniai	49	19	18	86
Inžineriniai tinklai	17	28	22	67
Sklypai	7*	2	2	11
Oro uostų	12	3	3	18
Kelių	4	8	4	16
Geležinkelių	1	-	-	1

*Vienas žemės sklypas VNO yra valdomas panaudos pagrindais.

2018 m. atlikus nekilnojamojo turto inventurizaciją buvo inicijuotas Lietuvos oro uostų nenaudojamo nekilnojamojo turto perdavimas centralizuotam valstybės turto valdytojui. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 16 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 163 „Dėl viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ VĮ Turto bankui buvo perduoti VNO nenaudojami ir Rodūnios kelio 24, 26 ir 28 Vilniuje gyvenamiesiems namams suskystintas dujas tiekiantys inžineriniai tinklai – požeminiai suskystintų dujų rezervuarai ir dujų tinklai – mažo slėgio dujotiekis su įvadais.

Taip pat 2019 m. vasario 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 166 „Dėl valstybės nekilnojamojo turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise“ VĮ Lietuvos oro uostams buvo perduota dalis VĮ „Oro navigacija“ patikėjimo teise valdyto nekilnojamojo turto ir Lietuvos transporto saugos administracijos patalpų, esančių administraciniame pastate šalia VNO keleivių terminalo.

VĮ Lietuvos oro uostai teisės aktuose nustatytai veiklai vykdyti yra suteikusi patalpų panaudą Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos teritorinėms muitinėms, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM ir Viešojo saugumo tarnybai prie VRM. Žemės panauda yra suteikta Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai. 2019 m. pasibaigus dalies panaudos gavėjų panaudos sutartims, VĮ Lietuvos oro uostai derino naujos panaudos suteikimą ir sutarčių pasirašymą.

4.2. Kilnojamojo turto valdymas

Siekiant efektyviau valdyti kilnojamąjį turtą, 2019 m. įvyko 4 vieši VĮ Lietuvos oro uostų turto pardavimo aukcionai. Aukcionuose buvo parduodami VNO, KUN, PLQ nereikalingi ir nenaudojami kilnojamieji daiktai (lengvieji ir krovininiai automobiliai, specialios paskirties automobiliai, baldai, įvairi įranga ir kt.).

9 LENTELĖ. 2019 m. gautos pajamos už parduotą kilnojamąjį turtą

Aukciono vieta	Data	Oro uosto turtas	Dalyvių skaičius	Pasiūlyta vnt.	Parduota vnt.	Suma, be PVM
KUN	2019 05 22	VNO, KUN, PLQ	31	165	47	13 492
KUN	2019 06 05	VNO, KUN, PLQ	2	118	35	1 608
KUN	2019 10 30	VNO, KUN, PLQ	11	74	42	9 525
KUN	2019 11 13	VNO, KUN, PLQ	2	29	2	5 798
Viso					126	30 422

Nepavykus viešuosiuose turto pardavimo aukcionuose parduoti dalies kilnojamojo turto, t. y. aviacijos saugumo įrangos ir įvertinant gerą jos būklę, VĮ Lietuvos oro uostai, siekdama užtikrinti efektyvų ir racionalų valstybės turto panaudojimą, aviacijos saugumo įrangą pasiūlė perimti Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos aviacijos muziejui.

2019 m. spalio 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1003 „Dėl valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto perdavimo“ aviacijos saugumo įranga buvo perduota Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos aviacijos muziejui.

Taip pat 2018 m. VĮ Lietuvos oro uostai inicijavo Vilniaus oro uoste kabėjusio lėktuvo modelio-maketo „Lituanika“ perdavimą Lietuvos aviacijos muziejui. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 6 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto perdavimo Lietuvos aviacijos muziejui“ modelis-maketas „Lituanika“ buvo perduotas muziejui ir yra / bus eksponuojamas S. Girėno tėviškėje Vytogaloje.

10 LENTELĖ. Patikėjimo teise perduotas ilgalaikis materialusis turtas ir trumpalaikis materialusis turtas

Institucija/ Įstaiga	Perduotas turtas	Vnt.
Kalėjimų departamentas prie LR TM	Arkiniai, rankiniai ir batų metalo iešikliai	28
Lietuvos aviacijos muziejus	Arkiniai ir rankiniai metalo iešikliai	6
Lietuvos aviacijos muziejus	Modelis-maketas „Lituanika“	1

5. Aviacinių paslaugų apžvalga

5.1. 2019 m. aviacijos apžvalga pasaulyje

2019 m. – iššūkių kupini metai, dėl ko keleivių skaičiaus augo lėčiau nei ankstesniais metais. Keleivių skaičius pasaulyje augo 4,2 proc., kai 2018 m. augimas siekė 6,3 proc., o 2017 m. 8,6 proc.

Lėtesniam nei planuota keleivių skaičiaus augimui didelę įtaką turėjo „Boeing 737MAX“ krizė, šiuo metu mūsų oro uostuose skrydžius vykdančios oro vežėjos laukia 308 vnt. šio modelio orlaivių pristatymo. Dėl nustatytų saugumo problemų bei sustabdytos šių orlaivių gamybą iki kol nebus išspręstos techninės šio tipo orlaivių problemos, oro vežėjos negali vykdyti suplanuotos plėtos. Įtaką taip pat daro ir auganti naftos kaina – 2019 m. naftos kaina už barelį siekė 65 dolerius, tai yra 5 proc. daugiau negu 2018 m. ir beveik 50 proc. daugiau nei 2006 m. Vidutiniškai naftos kaina visų oro bendrovių išlaidose 2019 m. sudarė 24 proc., žemų kaštų oro bendrovių išlaidose – 40 proc. Šios papildomos sąnaudos lemia augančias skrydžių bilietų kainas.

5.2. 2020 m. aviacinės prognozės pasaulyje

2019m. pab. IATA 2020 metais prognozavo 4 proc. keleivių skaičiaus augimą pasaulyje ir 2 proc. krovinių augimą. 2020 m. II pusmetyje planuota, kad bus leista atnaujinti skrydžius „Boeing 737MAX“ modelio orlaiviams, tai turėjo leisti vežėjams atnaujinti suplanuotą plėtrą ir tikslus.

Nepaisant optimistinių prognozių 2019 metų pabaigoje, 2020 m. pradžioje COVID19 viruso protrūkis Europoje smarkiai paveikė aviacijos sektorių. Prasidėjus oro erdvės ribojimams, dar kovo mėn. pradžioje Pasaulio aviakompanijos neteko ~200 mlrd. dolerių ir 32% viso keleivių srauto. Plintant virusui, visos aviakompanijos pradėjo stabdyti skrydžius arba mažinti jų dažnius. ICAO (Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija) prognozuoja du galimus aviacijos sektoriaus atsigavimo po COVID19 viruso scenarijus pirmam 2020 m. pusmečiui:

1. Scenarijus V – staigus kritimas, bet staigus atsigavimas nuo 2020 m. gegužės mėn. (Pasaulyje: pasiūlytos vietos -37 %, prarasti keleiviai 401 mln. keleivių, prarastos pajamos 88 mlrd. JAV dol.; Europoje: pasiūlytos vietos -38 %, prarasti keleiviai 184 mln. keleivių, prarastos pajamos 32 mlrd. JAV dol.)

2. Scenarijus U – staigus kritimas, ilgesnė stagnacija, staigus atsigavimas nuo 2020 m. birželio mėn. (Pasaulyje: pasiūlytos vietos -47 %, prarasti keleiviai 526 mln. keleivių, prarastos pajamos 116 mlrd. JAV dol.; Europoje: pasiūlytos vietos -50%, prarasti keleiviai 244 mln. keleivių, prarastos pajamos 42 mlrd. JAV dol.)

IATA (International Air Transport Association) skelbia, kad aviacijos industrija Europoje neteks 46% keleivių srauto ir 76 mlrd. USD pajamų. ACI (Airport Council International) pateikta atsistatymo prognozė (lentelė žemiau) atitinka rinkos situaciją ir Lietuvos oro uostų prognozę.

11 LENTELĖ. ACI prognozė ir srauto atsigavimo scenarijai.

	bal-20	geg-20	birž-20	liep-20	rugp-20	rugs-20	spal-20	lapkr-20	gruod-20
Optimistinis	-72%	-54%	-41%	-30%	-19%	-13%	-9%	-6%	-5%
Bazinis	-83%	-71%	-55%	-45%	-32%	-24%	-18%	-13%	-9%
Pesimistinis	-90%	-81%	-68%	-60%	-50%	-44%	-37%	-32%	-27%

Kadangi aviakompanijos mažina pasiūlytų vietų skaičių 75%-90% arba visiškai sustabdo skrydžius, kai kurios Europos valstybės (Prancūzija, Olandija, Norvegija, Suomija, Italija, Jungtinė Karalystė ir kt.) pažadėjo suteikti finansinę paramą savo aviakompanijoms. Latvijos Vyriausybė planuoja skirti Air Baltic 150 mln. eurų paramą, Norvegija pasiūlė 547 milijonus eurų aviakompanijoms skraidančioms iš Norvegijos oro uostų, Norwegian Airlines gaus pusę šios sumos – 274 milijonus eurų. Šiuo metu aviakompanijos siekia uždirbti pajamas ir kitais būdais, vykdo repatriacinius skrydžius, gabena krovinius ir taip išlaiko lėktuvus aktyvius. Atsiranda atvejų, kuomet aviakompanijos išnaudoja keleivinius lėktuvus salone pridėdamos krovinių, pvz. United Airlines iš Čikagos skrido į Heathrow, iš San Francisko į Amsterdamą, iš Hiustono į Frankfurtą. SAS pradėjo skraidyti maršrutu Stokholmas - Čikaga priimdami tik krovinius. Tokius krovinius maršrutus keleiviniais lėktuvais vykdo ir daugelis Azijos vežėjų. Tokie maršrutai tinkamiausi toms aviakompanijoms, kurios savo parkuose turi 777-300ER modelio lėktuvus. ASM (Airport Strategy & Marketing) organizacija teigia, kad po šios krizės aviakompanijos privalės efektyvinti išlaidas, t. y. įvertinti kiekvieną kryptį ir kiekvieną „HUB“ oro uostą. Jų manymu didžiausias atsigavimas bus pelningiausiuose oro uostuose. Planuojama, kad daugelis orlaivių užsakymų bus atšaukti tam, kad aviakompanijos galėtų išnaudoti esamus parkus ir užsisakyti naujus – efektyvesnius orlaivius. Remiantis esama ir planuojama įtaka aviacijos industrijoje bus neišvengiami aviakompanijų bankrotai ir konsolidacija, tačiau esant tinkamai paramai laukiamas pilnas keleivių srautų atsigavimas per 1-2 metus iki 2019 metų lygio.

5.3. Lietuvos oro uostų rezultatai**11 LENTELĖ. TOP 10 vežėjų pasiskirstymas LOU 2019 m.**

Oro bendrovė	Užimama rinkos dalis
Ryanair	33 %
Wizz Air Hungary	22 %
AIR BALTIC CORPORATION S.A.	9 %
GetJet	8 %
LOT Polish Airlines	6 %
SAS-Scandinavian Airlines	4 %
LUFTHANSA GERMAN AIRLINES	4 %
Ukraine International Airlines	3 %
Norwegian Air Shuttle	3 %
Aeroflot Russian Airlines	3 %

12 LENTELĖ. Pagrindinės skrydžių kryptys LOU 2019 m.

Oro uostas	Keleivių dalis proc.
London Luton	10 %
Copenhagen	5 %
Riga International	5 %
Warsaw Chopin	5 %
London Stansted	4 %
Kiev Boryspil	4 %
Frankfurt am Main	4 %
Oslo Gardermoen	4 %
Stockholm Arlanda	3 %
Moscow Sheremetyevo	3 %

5.3.1. Lietuvos oro uostai

2019 m. rezultatams didžiausią įtaką turėjo rinkoje įvykę neprognozuojami įvykiai:

- „Boeing 737MAX“ krizė (VNO – atšauktas 51 „Turkish Airlines“ skrydis (-10 tūkst. keleivių), PLQ – LOT skrydžius į Varšuvą vietoj gegužės mėn. pradėjo vykdyti tik liepos 1 d., oro bendrovės atideda plėtrą Lietuvos oro uostuose dėl nepakankamo orlaivių parko).
- „Sukhoi Superjet 100“ orlaivio incidentas (VNO atšaukti 32 skrydžiai dėl įvykio Maskvos oro uoste (-6 tūkst. keleivių).
- „Wizz Air“ kryptių tinklo konsolidavimas Rytų Europos oro uostuose (VNO atšauktos 6 kryptys (-200 tūkst. keleivių), KUN sumažintas dažnis į Londono Lutono oro uostą (-8 tūkst. keleivių).

Nepaisant kilusių iššūkių, dėl nuoseklaus ilgalaikio įdirbio ir sėkmingų derybų su oro vežėjais (naujos kryptys didino keleivių skaičių +2 proc.), taip pat esamų kryptių plėtros (keleivių skaičius esamose kryptyse augo +2 proc.) , sėkmingai pavyko pasiekti Pasaulinio keleivių skaičiaus augimo lygį. Pažymėtina, jog visi Lietuvos oro uostai 2019 m. pasiekė rekordinį keleivių skaičių – 6 502 tūkst. +4 proc. lyginant su ankstesniais metais, tuo tarpu skrydžių skaičius siekė 62 tūkst. +2 proc. lyginant su ankstesniais metais.

5.3.2. Vilniaus oro uostas

Vilniaus oro uoste keleivių skaičius 2019 m. siekė 5 003 tūkst. +2 proc. lyginant su ankstesniais metais, skrydžių skaičius: 47 tūkst. +1 proc. lyginant su ankstesniais metais. 2019 m. „Wizz Air“ VNO atšaukė 6 kryptis, kas lėmė 200 tūkst. keleivių sumažėjimą. Nepaisant „Wizz Air“ atšauktų kryptių ir nepaprastų aplinkybių aviacijos rinkos, Vilniaus oro uoste pavyko sėkmingai išlaikyti keleivių ir skrydžių skaičiaus augimą. Tai rodo, kad Lietuvos oro uostų rinka turi nemažai potencialo tolimesniam augimui. Vilniaus oro uostas gali didžiuotis, kad kiekvienais metais pasiūlo naujų kryptių. Taip pat auga ir orlaivių užpildymo rodikliai, kas parodo esamų kryptių paklausos augimą.

- Bendras užpildymo rodiklių augimas +3 proc.
- Atidarytos 5 naujos kryptys (Charkovas, Londono Sitis, Madagaskaras, Eilatas, Sautendas), 4 kryptių dažniai padidinti (Stambulas, Stokholmas, Viena, Tel Avivas).
- Veiklą pradėjo vykdyti naujas oro vežėjas, priklausantis „Ryanair“ grupei – „Laudamotion“.

5.3.3. Kauno oro uostas

Dėl 2018 m. pabaigoje ir 2019 m. atidarytų naujų kryptių, naujų nereguliarių skrydžių, Kauno oro uoste keleivių skaičius pasiekė 1 161 tūkst. +15 proc. lyginant su ankstesniais metais, taip pat didėjo ir skrydžių skaičius, kuris siekė 10 tūkst. +5 proc. lyginant su ankstesniais metais. Pagrindinės priežastys:

- Iš Vilniaus buvo perkeltos 2 „Ryanair“ kryptys (Niurnbergas ir Kelnas), kurios taip pat prisidėjo prie keleivių ir skrydžių skaičiaus augimo.
- Bendras užpildymo rodiklių augimas +1 proc.
- Atidarytos 6 naujos kryptys (Niurnbergas, Kelnas, Eilatas, Antalija, Zakintas, Varna).
- Pirmą kartą KUN istorijoje buvo pradėti vykdyti užsakomieji kelionių organizatoriaus „Itaka“ skrydžiai.

5.3.4. Palangos oro uostas

Dėl didėjančių populiariausių kryptių dažnių ir orlaivių Palangos oro uostas išlaiko spartų augimą. Keleivių skaičius 2019 m. pasiekė 338 tūkst. ir lyginant su 2018 m. padidėjo 7 proc. Skrydžių skaičius Palangos oro uoste siekė 5 tūkst. ir padidėjo +12 proc. lyginant su praėjusiais metais. Pagrindinės priežastys, lėmusios šį augimą:

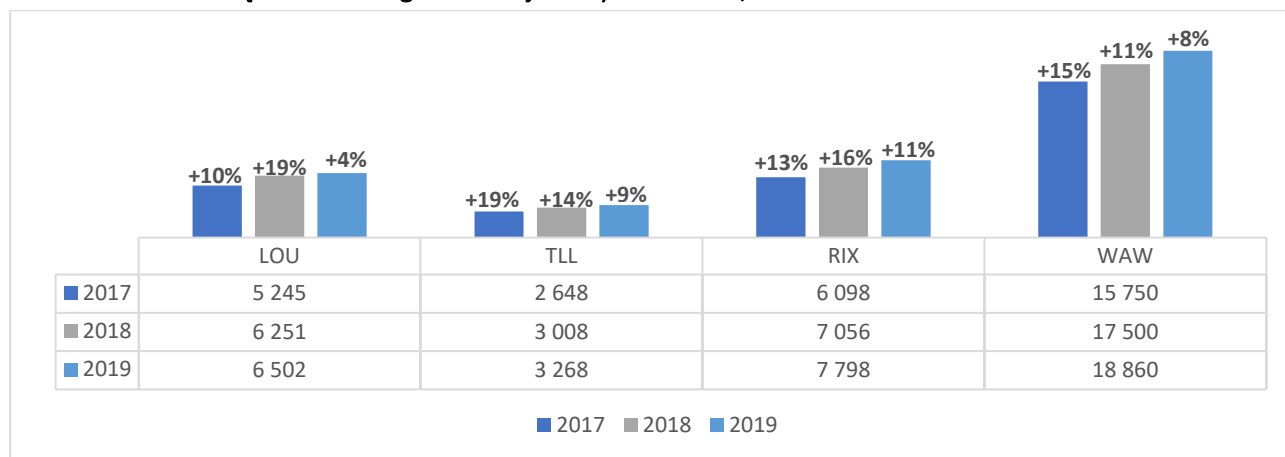
- „airBaltic“ padidino skrydžių dažnį į Rygą iš 12 į 14 savaitinių.
- SAS skrydžius į Kopenhagą vykdė didesniais orlaiviais (skrydžiai vykdyti ir „Airbus 321“ orlaiviu).
- Atidarytos 2 naujos kryptys (Dortmundas, 2 savaitiniai skrydžiai, Bergenai, 2 savaitiniai skrydžiai).
- Bendras užpildymo rodiklių augimas +1 proc.

5.4. Aplinkinių rinkų apžvalga

Žemiau pateikiamas 2019 m. keleivių skaičiaus augimas bei palyginimas su artimiausiais oro uostais:

- Lietuvos oro uostai, 6 502 tūkst. keleivių (+4 proc.);
- Rygos oro uostas, 7 798 tūkst. keleivių (+11 proc.);
- Talino oro uostas, 3 268 tūkst. keleivių (+9 proc.);
- Varšuvos oro uostas, 18 860 tūkst. keleivių (+6 proc.).

1 GRAFIKAS. Keleivių skaičiaus augimas Baltijos šalyse 2019 m., tūkst.

13 LENTELĖ. Krypčių ir aviakompanijų skaičius regiono oro uostuose 2019 m.

	LOU	VNO	KUN	PLQ	RIX	TLL	WAW
Krypčių skaičius	92	74	28	9	117	43	177
Reguliarių aviakompanijų skaičius	15	15	3	7	14	12	38

14 LENTELĖ. Palyginamieji rodikliai su konkuruojančiais oro uostais 2019 m., tūkst.

Oro uostas	Keleivių skaičius	Skrydžių skaičius	Krovinių kiekis, t.
LOU	6 502	62	17
VNO	5 003	47	14
KUN	1 160	10	3
PLQ	338	5	0,006
RIX	7 798	87	27
TLL	3 268	48	11
WAW	18 860	n/d	n/d

n/d – nėra duomenų

Rygos oro uostas pabrėžia, kad didžiausią įtaką keleivių skaičiaus augimui turėjo išaugęs jungiamaisiais skrydžiais vykstančių keleivių srautas. „airBaltic“ pervežė daugiau nei 5 mln. keleivių, taip sudarydami daugiau nei 50 proc. viso Rygos oro uosto srauto. Eliminavus jungiamaisiais skrydžiais vykstančių keleivių srautą Rygos oro uoste, sugeneruotą oro bendrovės „airBaltic“, kuris sudaro apie 25 proc. viso keleivių srauto ir lyginant tik tiesiogiai atvykstančius ir išvykstančius keleivius, Lietuvos oro uostai lenkia Rygos oro uostą beveik 1 mln. keleivių. Tai rodo, jog Lietuvos oro uostų keleivių rinka yra gerokai didesnė nei kitų Baltijos šalių. Talino oro uostas išlaikė augimą dėl atidarytų naujų krypčių ir augančių esamų krypčių užpildymo. Varšuvos oro uostas augo dėl LOT sėkmingų tolimųjų maršrutų, oro uosto augimas gruodį siekė net 12 proc.

5.5. 2020 m. Lietuvos oro uostų prognozė

2019 metais buvo planuojamas visiems trims oro uostams ne mažesnis nei Pasaulinio keleivių srauto augimas. Pagrindinė įtaka planuota dėl 2020 m. naujai atidaromų kryptių ir didinamų dažnių bei vykdomų derybų dėl naujų kryptių paskelbimo. Prognozuotas keleivių skaičiaus augimas: LOU +6 proc.; VNO +4 proc.; KUN +5 proc.; PLQ +37 proc. Pagrindinės augimo prielaidos: VNO planuota, kad bus paskelbtos 8 naujos kryptys, 4 kryptimis papildomi dažniai; KUN buvo planuojamos paskelbti 2 naujos kryptys, 1 papildomas dažnis; PLQ buvo paskelbtos 2 naujos kryptys, 1 papildomas dažnis. Tačiau 2020 metais dėl pasaulį sukausčiusios COVID-19 pandemijos prognozuojami tiek keleivių tiek skrydžių srautai sumažėjo. Planuojama, kad LOU bendras metinis keleivių srauto sumažėjimas sieks apie 53 proc., o metinis skrydžių srautas prognozuojama, jog sumažės apie 27 proc. lyginant su patvirtintu planu.

6. Neaviacinių paslaugų apžvalga

LOU neaviacinių paslaugų pasiūla per pastaruosius metus sparčiai plėtėsi. Bendradarbiaujant su vietiniais ir tarptautiniais partneriais, panaudojant esamą bei sukuriant naują infrastruktūrą, visuose oro uostuose buvo pasiūlyta įvairių naujų paslaugų. LOU neaviacinių komercinių paslaugų paketą sudaro tokios veiklos:

- Pastatų ir patalpų nuoma;
- Automobilių stovėjimas;
- Verslo klubas (tik VNO);
- LSA aptarnavimas (tik VNO);
- Reklamos paslaugos;
- Žemės nuoma;
- Greitoji keleivių patikra (tik VNO);
- Renginių organizavimas;
- Lojalumo programa (tik VNO).

6.1. Pastatų ir patalpų nuoma

Komercinių patalpų, tokių kaip parduotuvės, kavinės, automobilių nuomos biurai, valiutos keityklos ir pan., nuoma yra itin svarbi ir daug vertės kurianti LOU veikla. Didžiausią LOU neaviacinių pajamų dalį sudaro nuomos pajamos, gautos iš prekybinės veiklos parduotuvėse, esančiose išvykimo salėse, t. y. ten, kur išvykstantis keleivis praleidžia daugiausia laiko, jau yra praėjęs visas oro uosto procedūras ir tikisi surasti lauktuvių savo artimiesiems ar dovanų verslo partneriams. Apsilankymas neapmuitinamų prekių („Duty free“) parduotuvėse daugeliui keleivių yra neatsiejamas kiekvienos kelionės potyris.

2019 m. Vilniaus oro uoste užbaigti prekybinių patalpų plėtros projektai, tad visi operatoriai turėjo progą sklandžiai vykdyti veiklą ir auginti pardavimo pajamas. Tai atspindėjo ir LOU nuomos veiklos rezultatai – lyginant su 2018 m., nuomos pajamos augo 45 proc.

Metų pradžioje Vilniaus oro uoste veiklą pradėjo naujas maitinimo operatorius, atstovaujantis stipriam Lietuvoje prekės ženklui, kuris nuo pirmų veiklos mėnesių demonstravo puikius rezultatus ir parodė, jog keleiviai vertina laiko patikrintus ir jiems pažįstamus prekės ženklus.

Taikant gerąją praktiką, nuo 2019 m. visuose LOU pradėtas taikyti nuomininkams skirtas kokybės kontrolės ABC modelis. Vadovaujantis šiuo modeliu, nuomininkai pagal patikrinimų rezultatus yra paskirstomi į tris lygius (A, B ir C). Taip pat reguliariai įgyvendinami slapto pirkėjo tyrimai, parodantys aptarnavimo spragas, kurias ne visada įmanoma užfiksuoti atliekant oficialius patikrinimus.

2019 m. parengti komercinių patalpų plėtros strateginiai planai, kurie bus pradėti įgyvendinti nuo 2020 m., drauge su planuojama terminalų plėtra.

6.2. Automobilių stovėjimas

Automobilių stovėjimo paslaugos visuose trijuose filialuose sudaro antrą pagal dydį neaviacinių pajamų segmentą. Šių paslaugų pardavimai itin priklauso nuo oro uosto atstumo iki miesto centro, viešojo transporto prieinamumo, keleivių segmentacijos ir, žinoma, konkurencinės aplinkos. VNO automobilių stovėjimo aikštelės nuomos pagrindu valdo privatus operatorius, o KUN ir PLQ aikštelės administruoja savarankiškai.

2019 m. VNO užbaigta statyti daugiaaukštė automobilių stovėjimo aikštelė su automobilių nuomos centru, kuri beveik dvigubai išplėtė VNO parkavimo vietų pasiūlą, o Kauno oro uoste išplėsta verslo partnerių darbuotojams skirta P3 aikštelė, taip suteikiant kokybiškesnes paslaugas oro uosto klientams. Pasiūlytos 1285 naujos parkavimo vietos.

6.3. Verslo klubas ir LSA aptarnavimas (tik VNO)

Verslo klubas, labai svarbių asmenų (LSA) aptarnavimas, greitoji keleivių patikra, lojalumo programa – tai paslaugos, orientuotos į dažnai darbo ar verslo reikalais keliaujančius arba išskirtinio komforto pageidaujančius keleivius.

Siekiant gerinti Verslo klubo paslaugų kokybę, 2019 m. pirmą ketvirtį buvo išplėtos patalpos ir atnaujintas interjeras. Interjero pokyčiai padėjo pritraukti partnerystei stiprų lietuvišką prekės ženklą, o išplėtos patalpos, atnaujinti baldai bei rekonstruota tualetų zona padėjo kokybiškai aptarnauti rekordinį skaičių keleivių. Metinis verslo klubo pajamų augimas – 14 proc.

2019 m. pabaigoje pradėtas statyti naujas Vilniaus oro uosto VIP terminalas su konferencijų centru. Planuojama, kad naujasis terminalas pradės veiklą 2020 m. pirmoje pusėje. Modernus terminalas leis vienu metu aptarnauti keletą delegacijų, o antrame aukšte esanti konferencijų salė leis aptarnauti ypač dideles VIP grupes.

6.4. Reklamos paslaugos

Reklama oro uoste leidžia pasiekti konkrečias tikslines vartotojų grupes ir efektyviai ištransliuoti komunikacines žinutes, tad į LOU nuolat kreipiasi įmonės ir reklamos agentūros, ieškančios naujų, nestandartinių erdvių savo reklaminėms kampanijoms.

2019 m. užbaigtas naujų reklaminių priemonių diegimas visuose LOU, kuris buvo įgyvendintas atsižvelgiant į tarptautinių konsultantų „Wildstone Airports“ studiją. Daugiau kaip 100 ekranų ir kitų reklamos priemonių įrengta matomiausiose oro uostų vietose, o projekto metu įdiegtas rekordinio dydžio vidaus ekranas tapo tiek pajamų generavimo šaltiniu, tiek ir Vilniaus oro uosto wow efekto kūrėju. Metinis reklamos pajamų augimas – 28 proc.

2020 m. I ketvirtį bus užbaigta interaktyvi reklamos priemonių rezervavimo sistema, prie kurios prisijungęs pirkėjas galės apžiūrėti, išsirinkti ir užsakyti reklamos priemones keliais mygtuko paspaudimais.

6.5. Žemės nuoma

Žemės nuoma yra dar daug potencialo turinti neaviacinė veikla. Planuojama, kad per artimiausius metus LOU valdomose teritorijose veiklą galės pradėti 3–4 nauji investuotojai, vykdantys krovinių tvarkymo, logistikos, bendrosios aviacijos, antžeminio aptarnavimo, viešbučių-apgyvendinimo bei kitas su aviacija susijusias veiklas. Tam yra rezervuotos atskiros oro uosto teritorijos dalys, kurioms ieškoma potencialių investuotojų, o juos suradus bus skelbiami žemės nuomos aukcionai.

2019 m. paskelbtas aukcionas ir sudaryta sutartis su orlaivių dažymo veiklą vykdančiu operatoriumi, kuris Kauno oro uoste veiklą pradės 2021 m. pradžioje ir pasiūlys daugiau nei 100 aukštą pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų.

6.6. Greitoji keleivių patikra (tik VNO)

Vilniaus oro uostas keleiviams siūlo greitesnį ir patogesnį būdą atlikti aviacinio saugumo keleivių patikrą, t. y. greitoji keleivių patikra (angl. *fast track*). Dedikuota aviacinio saugumo keleivių patikra yra skirta privilegijų kortelių turėtojams bei kitiems skubantiems asmenims. Už papildomą mokestį keleivis gali greičiau nei įprastai praeiti keleivių patikrą aviacijos saugume. Metinis greitosios patikros pajamų augimas – 14 proc.

6.7. Renginių organizavimas

Lietuvos oro uostai, ieškodami galimybių padidinti neaviacinės veiklos pajamas, plėtoja komercinių renginių organizavimo veiklą. Oro uostų erdvėse vyksta konferencijos, įmonių renginiai, filmavimai, fotosesijos, automobilių pristatymai ir kt. Bendradarbiaujame su visais pagrindiniais renginių organizatoriais.

Naujame VIP terminale ir konferencijų centre numatyta įrengti daugiau nei 600 kv. m erdvę, skirtą šiuolaikiškai konferencijų salei, kurioje vienu metu galės tilpti 300 žmonių, ji bus konkurencinga tiek vietinėje, tiek tarptautinėje rinkoje.

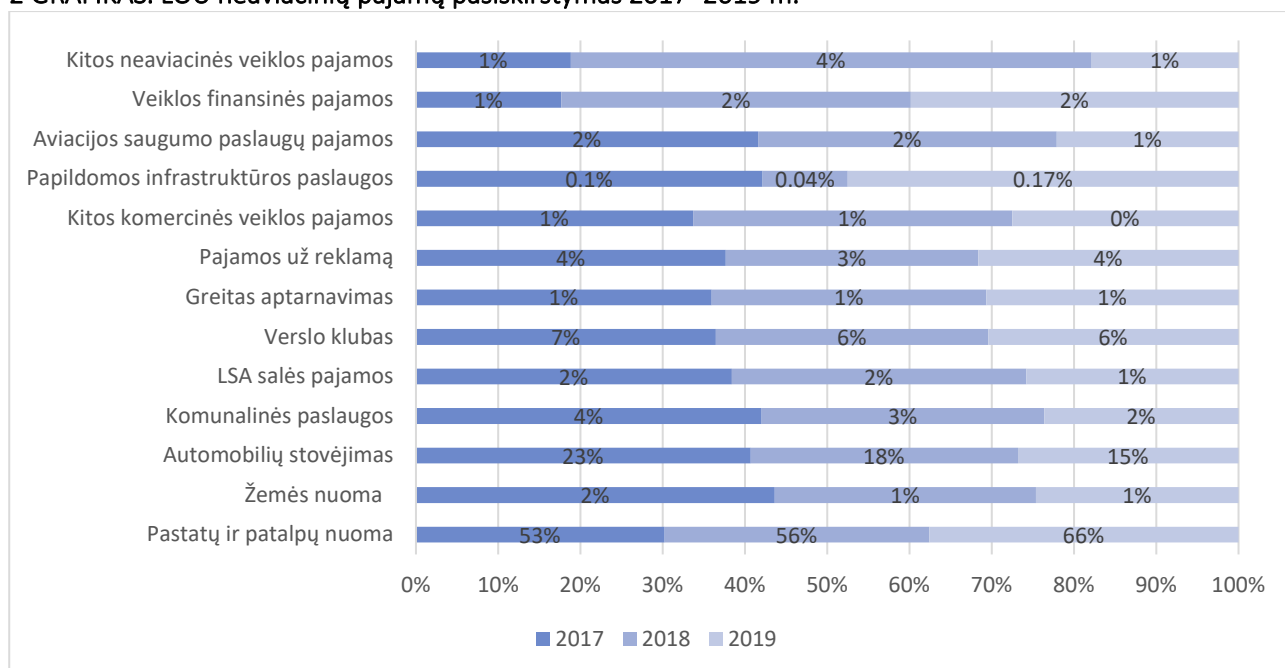
6.8. Lojalumo programa (tik VNO)

Reguliariai per Vilniaus oro uostą keliaujantiems siūlome lojalumo programą – privilegijų kortelę, kuri vieneriems kalendoriniams metams jos turėtojui suteikia galimybę neribotai naudotis greitąja keleivių patikra bei verslo klubu, taip pat 2 kartus pasinaudoti automobilių stovėjimo paslauga BLIC (į paslaugą įeina stovėjimo vieta ir automobilio plovimas).

Prie oro uosto lojalumo programos jungiasi ir mūsų partneriai, kurie privilegijų kortelių turėtojams suteikia specialias nuolaidas apsiperkant oro uoste veikiančiose parduotuvėse, valgant kavinėse ir pan. 2020 m. planuojama daugiau dėmesio pardavimų skatinimui skirti per lojalumo programos korporatyvinius partnerius – kelionių agentūras ir organizatorius. Metinis lojalumo programos pajamų augimas – 25 proc.

2019 m. LOU neaviacinės veiklos pajamos sudaro 16,98 mln. Eur. Daugiausia neaviacinės veiklos pajamų LOU gauna iš pastatų ir patalpų nuomos bei automobilių stovėjimo. Pajamų pasiskirstymas pagal veiklas detalizuotas žemiau esančiame grafike.

2 GRAFIKAS. LOU neaviacinių pajamų pasiskirstymas 2017–2019 m.

Oro uostų siekiamybė yra padidinti neaviacinės veiklos pajamų dalį bendroje pajamų struktūroje. Taikydami įvairias skatinimo programas oro linijoms, oro uostai pritraukia papildomus skrydžius bei padidina keleivių srautus. Šių programų rezultatai turi teigiamą poveikį ir neaviacinių pajamų didėjimui.

15 LENTELĖ. Neaviacinių pajamų dalis bendrose oro uostų pajamose 2019 m.

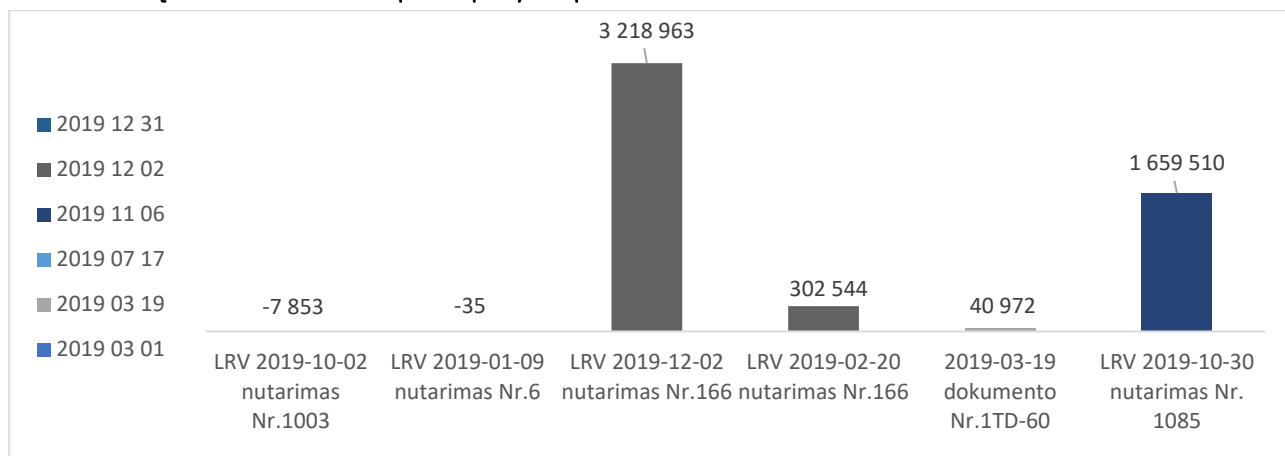
Oro uostai (iki 10 mln. keleivių) ar jų regionai	Neaviacinių pajamų dalis bendrose pajamose, proc.
Pasaulinis vidurkis	39,9 %
LOU	35,03 %
VNO	33,75 %
KUN	58,51 %
PLQ	20,22 %

LOU bendras aviacinių / neaviacinių pajamų pasiskirstymas sparčiai vežasi pasaulinius standartus, o 2020 – 2023 m. suplanuoti komerciniai projektai ir paslaugų plėtra leis dar padidinti neaviacinių pajamų apimtį.

7. Savininko kapitalas ir jo pokyčiai

Įmonės savininko kapitalas 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 26 439 934 Eur. Per 2019 m. įvykę įstatinio kapitalo pokyčiai pateikiami grafike žemiau:

3 GRAFIKAS. Įmonės savininko kapitalo pokyčiai per 2019 m.

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas 2019 m. pab. sudarė 93 276 021 Eur.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 15 straipsnio 9 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 1 dalį, taip pat siekdama, kad už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių akcijas būtų gaunami dividendai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, kad Valstybės įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos privalo užtikrinti, kad iš valstybės įmonių paskirstytino pelno į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą būtų įmokama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatyto dydžio pelno įmoka. Dividendams už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį išmokėti skiriama pelno dalis turi būti ne mažesnė nei 60 proc. bendrovės paskirstytino pelno.

16 LENTELĖ. Pelno paskirstymo procentas.

Nuosavo kapitalo grąža	Iki 1 %	1–3 %	3–5 %	5–10 %	10–15 %	Didesnė nei 15 %
Dividendams išmokėti skiriama paskirstytino pelno dalis ne mažesnė kaip:	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %

Taigi vadovaujantis 2016 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ pakeitimu Nr. 786, pelno paskirstymo projektas:

- 2019 m. pelno paskirstymo projekte numatyta suma sudaro 65 proc. ataskaitinių finansinių metų paskirstytino pelno. Taigi, skiriama pelno įmoka išmokėjimui Valstybei planuojama sudarys 9,7 mln. Eur (2018 m. pelno paskirstyme nurodyta pelno įmoka sudarė 8,5 mln. Eur).

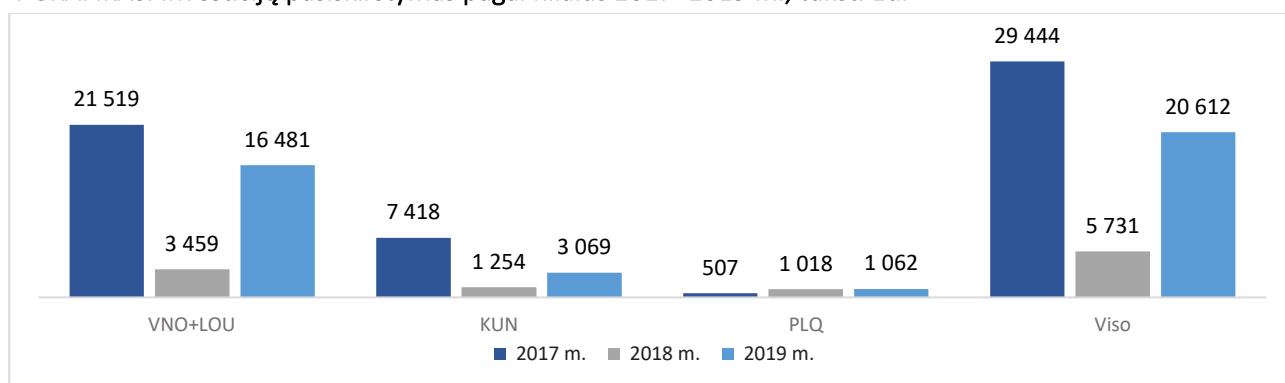
8. Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai

8.1. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį

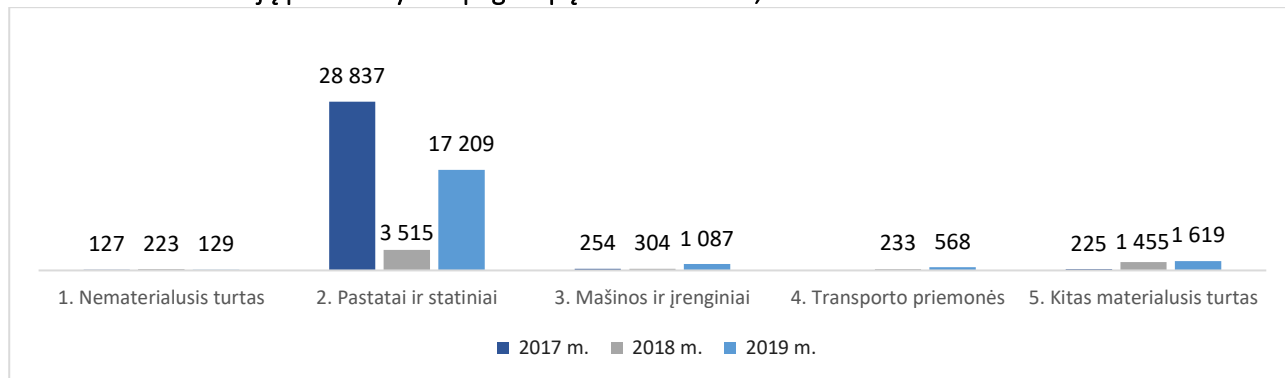
Įgyvendinami projektai ir įsigyjamas ilgalaikis turtas įmonėje skirti gerinti ir plėsti oro uostų teikiamas paslaugas, modernizuoti infrastruktūrą, užtikrinti skrydžių saugą bei optimizuoti veiklos procesus.

LOU per 2019 m. investavo 20 612 tūkst. Eur (2018 m. – 5 731 tūkst. Eur). Investicijų pasiskirstymas pagal tipą bei filialus pateikiamas 4 grafike.

4 GRAFIKAS. Investicijų pasiskirstymas pagal filialus 2017–2019 m., tūkst. Eur

5 GRAFIKAS. Investicijų pasiskirstymas pagal tipą 2017–2019 m., tūkst. Eur

LOU per 2019 m. daugiausia investavo į pastatų ir statinių kategoriją, daugiausia investicijos sudaro įgyvendinant Vilniaus programos priemones, iš jų: daugiaaukštės automobilių stovėjimo aikštelės statyba ir įrengimas (9,2 mln. Eur), VIP terminalo statyba (2,0 mln. Eur), transformatorinių atnaujinimas (0,93 mln. Eur), orlaivių stebėjimo aikštelės įrengimas (0,13 mln. Eur).

Vykdam transporto programą buvo įsigyta aerodromo priežiūros technika, įsigytas spec. priešgaisrinis gelbėjimo automobilis, kuris papildė Palangos filialo technikos parką.

Didelis dėmesys buvo skirtas kondicionavimo įrangai, keleivių patikros bei bagažo aptarnavimo įrangai, modernizuota radijo sistemos įranga, užbaigtas reklamos priemonių atnaujinimo projektas visuose filialuose.

2019 m. planuota įgyvendinti investicijų už 38 860 tūkst. Eur. Planas įvykdytas 53 %. Didžioji dalis planuotų investicijų persikėlė į 2020 m., 2019 m. atliekant tik parengiamuosius darbus (projektavimą, poreikio detalizavimą, viešuosius pirkimus kt.).

2019 m. LOU investicijos buvo įgyvendinamos naudojant: įmonės lėšas – 197 tūkst. Eur, valstybės biudžeto lėšas – 568 tūkst. Eur, ES lėšas – 255 tūkst. Eur.

ES lėšomis finansuotas projektas „Vilniaus oro uosto triukšmo stebėjimo sistemos modernizavimas“, kurio metu Vilniaus oro uoste atnaujintos stacionarios bei mobiliosios triukšmo matavimo stotys bei įdiegta programinė įranga. Bendra projekto vertė 303 tūkst. Eur. Projektas įgyvendintas 2018–2019 m.

8.2. Vykdomi ir planuojami projektai

Įmonėje projektai įgyvendinami, laikantis šių principų:

- Investicijų atsiperkamumas vertinamas pagal kaštų naudos analizę;
- Investicijų atsiperkamumo trukmė 7–10 metų;
- Būtinybė atitikti skrydžių saugos ir aviacijos saugumo reikalavimus;
- Savalaikė ir tinkama reakcija į rinkos pokyčius bei atsirandančias galimybes;
- Siekis mažinti neigiamą poveikį aplinkai, tausoti išteklius;
- Turimos infrastruktūros išnaudojimas komercinių paslaugų plėtrai;
- Tolesnės įmonės veiklos plėtra, keleivių patirties gerinimas ir pasitenkinimo didinimas.

Planuojamų įgyvendinti projektų sąrašas nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas. Įmonė siekia pasinaudoti ES finansinės paramos galimybėmis projektams įgyvendinti, taip pat pritraukti kitus finansavimo šaltinius planuojamoms investicijoms. Įmonės projektų, kurie pradėti įgyvendinti per 2019 m. ir bus įgyvendinami 2020 ir vėlesniais metais, sąrašas pateikiamas žemiau.

Įmonės pradėti ir įgyvendinami projektai vykdomi siekiant užtikrinti atitikimą įmonės misijoms: *klientams* – pasiūlyti konkurencingą kryptių tinklą, paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą; *akcininkui* – vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą.

17 LENTELĖ. Pradėtų ir įgyvendinamų projektų sąrašas

Eil. Nr.	Oro uostas	Projektas / programa
1	VNO	VNO keleivių terminalo modernizavimas
2	VNO	Oro uosto perono rekonstravimas gerinant skrydžių saugą (šiaurinis peronas)
3	VNO	Riedėjimo tako F rekonstravimas, esamo priešgaisrinės stoties pastato griovimas gerinant skrydžių saugos sąlygas
4	KUN	Kauno oro uosto terminalo plėtra
5	PLQ	Tarptautinio Palangos oro uosto kilimo ir tūpimo tako rekonstravimas skrydžių saugai užtikrinti
6	VNO	Riedėjimo takų rekonstravimas (dabartinių riedėjimo takų rekonstrukcija)
7	PLQ	Tarptautinio Palangos oro uosto perono ir kilimo ir tūpimo tako rekonstravimas
9	VNO, KUN, PLQ	VNO, KUN, PLQ vaizdo stebėjimo sistemų modernizavimas

Investicinių projektų verčių pagal kiekvieną projektą neatskleidžiame dėl konkurencijos poreikio viešuosiuose pirkimuose.

LOU Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politika nustato pagrindinius principus, kuriais turi būti vadovaujamasi atrenkant ir vertinant investicijas, kad jos atitiktų LOU valdybos patvirtintą strateginį veiklos planą. Lentelėje žemiau nurodyti minimalūs investicinio projekto finansiniai kriterijai, kuriais LOU vadovaujasi vertindami investicinius projektus.

18 LENTELĖ. LOU investicijų vertinimo kriterijai

	Pagal formulę
IRR	Ne mažiau nei WACC (iki mokesčių)
Nuosavo kapitalo grąža	Ne mažiau nei 7,9 (po mokesčių)*
NPV	Teigiamas

* Strateginiame veiklos plane numatytas ROE (arba alternatyviai Bendrovės valdybos vėliau patvirtintina rodiklio reikšmė).

LOU vykdo ne tik investicinius projektus, šie projektai būtini veiklos tęstinumui užtikrinti bei galiojančioms, veiklą reglamentuojančioms normoms, atitikti (angl. *compliance*). Įgyvendinant tokio tipo projektus, sprendimo priėmimui taip pat lyginami alternatyvūs variantai (įskaitant ir galimą neigiamų NPV lyginimą skirtingose alternatyvose). Išimtiniais atvejais, kai vystomas įmonei strategiškai reikšmingas projektas, nauja veikla, reikalaujama grąža gali būti mažesnė nei pirmiau nurodytoje lentelėje, tačiau tokiu atveju, priklausomai nuo projekto vertės, argumentuotas sprendimas priimamas: įmonės vadovybės (LOU generalinis direktorius, LOU valdyba) arba investicinio komiteto.

LOU Investicinis komitetas (toliau – IK) veikia siekdamas apdairiai ir kolegialiai valdyti bendrovės turtą, pritraukdamas reikiamas kompetencijas priimti gerai išanalizuotus investicinius sprendimus, atsižvelgdamas į įmonės tikslus ir strategiją.

LOU Investicinis komitetas tvirtina:

- Investicijas į turtą (CAPEX) – kai planuojamos investicijos yra daugiau nei 50 tūkst. Eur be PVM;
- Turto pirkimą – kai pirkimo suma yra daugiau nei 100 tūkst. Eur be PVM;
- Turto pardavimą – kai pardavimo suma yra daugiau nei 100 tūkst. Eur be PVM.

Inicijuojami investiciniai ir veiklos užtikrinimo projektai, siekiant užtikrinti projektų palyginamumo principą, rengiami naudojantis standartizuotomis formomis bei skaičiuoklėmis. Inicijavus projektą pagal Investicijų vertinimo ir projektų valdymo politiką, vėliau kiekvieną mėnesį yra vykdoma projekto eigos bei projekto esminių sąlygų stebėseną, kurią atlieka Projektų komitetas. Būtina teikti projektą IK patvirtinimui ar projekto pakeitimui, jei projekto esminės sąlygos pasikeičia daugiau nei vieną kartą. Esminės sąlygos suprantamos kaip sąlygos, kurios reikšmingai daro įtaką projekto ateities grynųjų pinigų srautams (pajamoms ir išlaidoms) bei esminiai pokyčiai apimtyje ir laike.

Projekto inicijavimo paraiškoje ir pakeitimuose patvirtinami šie apribojimai: projekto biudžetas, laikas, rezultatai (apimtis) ir naudos (tiek finansiniai, tiek nefinansiniai teigiami poveikiai įmonės veiklos rezultatams, planuojami dėl projekto įvykdymo).

Projektų pabaigos ataskaitos taip pat yra vertinamos investiciniame komitete identifikuojant, ar projektas įgyvendintas pagal patvirtintus projekto apribojimus. Užbaigtų projektų naudų stebėsena yra atliekama kiekvienam projektui individualiai (planuotos naudos, kurios IK patvirtinamos inicijavimo formose, yra lyginamos su faktinėmis naudomis) įvertinant, kaip sklandžiai buvo vykdomas projektas, ir teikiant rekomendacijas įmonės procesų tobulinimui. Rengiant 2020–2023 m. strateginį planą tik dalis investicijų buvo apsvaistytos ir patvirtintos pagal pirmiau patvirtintą tvarką, todėl šioje veiklos ataskaitoje nėra detalizuojamos planuojamos naudos.

2020–2023 m. LOU numatomos investicijos pagal turto grupes:

19 LENTELĖ. LOU 2020–2023 m. planuojamos investicijos, tūkst. Eur

Investicijos	2020	2021	2022	2023	2020–2023
VNO	59 221	60 800	22 478	10 911	153 410
Vilniaus programa	51 094	56 847	21 844	10 682	140 468
Transporto programa	5305	420	500	100	6325
Kita	2822	3532	134	129	6617
KUN	6872	13717	1396	195	22179
Transporto programa	1 979	40	500	180	2 699
Kita	1 310	527	16	15	1 868
Kauno programa	3 582	13 149	880		17 611
PLQ	1 814	18 218	1506	45	21 582
Transporto programa	120	220	773	35	1148
Palangos programa	736	17266	582		18 584
Kita	958	731	150	10	1 850
LOU centrinis padalinys	1 605	557	567	195	2 924
Kita	1 605	557	567	195	2 924
Viso	69 512	93 291	25 946	11 346	200 095

9. Darbo užmokestis ir personalas

2016 m. LOU sukurta Žmogiškųjų išteklių valdymo strategija, kurios tikslas – didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą kuriant teigiamą darbo aplinką. Siekiant šio tikslo nustatyti tokie ilgalaikiai žmogiškųjų išteklių valdymo tikslai:

- **Aukštas** darbuotojų įsitraukimas (kiekvienais metais darbuotojų įsitraukimo indeksas lyginant su praėjusiais metais turi didėti arba bent išlikti toks pats);
- **Efektyvus** darbuotojų gebėjimų ir įgūdžių panaudojimas atliekant pagrindines (angl. *core*) įmonės veiklas;
- **Konkurencingo** atlygio užtikrinimas;
- **Vadovai**, gebantys visiškai valdyti esminius personalo valdymo elementus (vykdyti atrankas, nustatyti atlygį, planuoti ugdymą ir pan.);
- **Įmonės įvaizdis ir kultūra**, įgalinantys pritraukti savo srities profesionalus.

Siekiant užtikrinti ilgalaikių tikslų žmogiškųjų išteklių srityje įgyvendinimą, atliekamos šios veiklos:

- Vadovų bei svarbiausių organizacijai pareigybių rezervo kūrimo bei išlaikymo veiksmai;
- Vidiniu įmonės tinklu (intranetu) bei kitomis vidinės komunikacijos priemonėmis skatinamas didesnis darbuotojų aktyvumas ir įsitraukimas į įmonės veiklą;
- Nuo 2019 m. visi darbuotojai įtraukti į naują kintamo atlygio sistemą;
- Stiprinamas organizacijos kaip geidžiamo darbdavio įvaizdis.

VĮ Lietuvos oro uostai turi patvirtintus darbo apmokėjimo nuostatus, kurie nusako įmonės atlygio politikos principus. Nustatant atlygį vadovaujamasi šiais principais:

- teisingumo – teisingai atlyginti darbuotojams už darbą;
- visuotinumą – Įmonės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems Įmonės darbuotojams;
- nediskriminavimo – Įmonės darbo apmokėjimo nuostatai taikomi visiems Įmonės darbuotojams nepaisant jų amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, kalbos, socialinės padėties, religijos ar įsitikinimų;
- aiškumo – kiekvienas darbuotojas žino savo atlygio režius bei Įmonės atlygio politiką;
- palyginamumą – pareigybių atlygiai lyginami su Lietuvos darbo rinkos atlygiais;
- nuoseklumo – sprendimai dėl atlygių priimami argumentuotai ir nuosekliai, nedaromi savavališki neargumentuoti sprendimai.

Sprendimus dėl atlygio politikos atnaujinimo ar keitimo priima Įmonės viduje įsteigtas Atlygio komitetas. Įmonės darbo apmokėjimo nuostatuose aptartos šios sudedamosios atlygio dalys:

- bazinis darbo užmokestis;
- kintamas darbo užmokestis;
- priemokos ir premijos;
- papildomos naudos.

Siekiame, kad bazinis darbuotojų darbo užmokestis atitiktų Lietuvos darbo rinkos situaciją, galimybę gauti kintamą darbo užmokestį skatintų darbuotojus siekti aukštų rezultatų, papildomos naudos – suteiktų galimybę rinktis pagal kiekvieno individualius poreikius.

VĮ Lietuvos oro uostų 2019 m. darbo užmokesčio fondas – 14 820 tūkst. Eur (2018 m. – 12 318 tūkst. Eur). 2019 m. darbo užmokesčio fondas 20,31 proc. didesnis nei 2018 m. Darbo užmokesčio fondas 2019 m. sudarė 45 % visų įmonės sąnaudų, 57 % veiklos sąnaudų (2018 m. atitinkamai 38 % ir 48 %). Per 2019 m. įmonėje buvo sukurta 12 naujų etatų.

20 LENTELĖ. Darbo užmokesčio dydžiai pagal pareigybes.

Kategorija	2017 m.**		2018 m.**		2019 m.	
	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis, Eur
Generalinis direktorius*	1	7 801	1	8 244	1	7 953
Filialo, departamento direktorius	9	6 205	8	6 266	8	6 187
Skyriaus, tarnybos, grupės vadovas	32	2 324	32	2 672	34	2 860
Vyr. specialistas, pamainos vadovas	58	1 457	58	1 433	60	1 679
Specialistas, vadybininkas	142	1 429	148	1 588	148	1 766
Ugniagesys	64	779	73	873	79	1 116
Inspektorius, patrulis	252	824	253	893	247	1 142
Kiti darbuotojai	71	829	71	905	78	1 078

* Tame skaičiuje įskaičiuota Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu VĮ Lietuvos oro uostų generaliniam direktoriui nustatyta mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio kintamoji dalis: 2019 m. pirmą ketvirtį nustatyta 50 proc., nuo antro ketvirčio – 40 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies kintamoji dalis), 2018 m. 50 proc. mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio kintamoji dalis.

** 2019 m. įvykus mokesčių reformai didžioji dalis darbdavio mokesčių buvo perkelti į darbuotojų darbo užmokestį, todėl lentelėje pateikti 2018 m. darbo užmokesčio dydžiai padauginti iš 1,289 koeficiento, kad 2018 m. informaciją būtų galima palyginti su 2019 m.

21 LENTELĖ. Priedų ir kintamo darbo užmokesčio išmokėjimas (neatskaičius mokesčių).

	2017 m.*		2018 m.*		2019 m.	
	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur	Darbuotojų skaičius	Išmokėta suma, Eur
Priedai darbuotojams už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos	51	14 791	142	64 502	116	48 610
Kintamas darbo užmokestis darbuotojams už pasiektus veiklos rezultatus	252	52 408	472	362 289	501	561 989
Metinė kintamo atlygio dalis darbuotojams už įmonės veiklos rezultatus	597 500		152 587**		733 774	

* 2019 m. įvykus mokesčių reformai didžioji dalis darbdavio mokesčių buvo perkelti į darbuotojų darbo užmokestį, todėl lentelėje pateiktos 2018 m. išmokėtos sumos padaugintos iš 1,289 koeficiento, kad 2018 m. informaciją būtų galima palyginti su 2019 m.

** 2018 m. kintamas atlygis buvo išmokėtas direktoriams už įmonės 2017 m. rezultatus, 2019 m. kintamas atlygis buvo išmokėtas visiems įmonės darbuotojams už 2018 m. rezultatus, todėl išmokėta suma 2019 m. yra ženkliai išaugusi.

Priedus už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą bei už papildomų užduočių atlikimą 2019 m. gavo 18,3 proc. mažiau darbuotojų ir išmokėta suma mažesnė 24,6 proc. nei 2018 m. Kintamą darbo užmokestį už pasiektus veiklos rezultatus 2019 m. gavo 6,1 proc. daugiau darbuotojų ir išmokėta suma didesnė 55,1 proc. nei 2018 m.

2019 m. išmokėta generalinio direktoriaus kintama atlygio dalis už 2018 m. rezultatus buvo nustatyta vadovaujantis kriterijais pagal LR susisiekimo ministro 2018 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. 3-31:

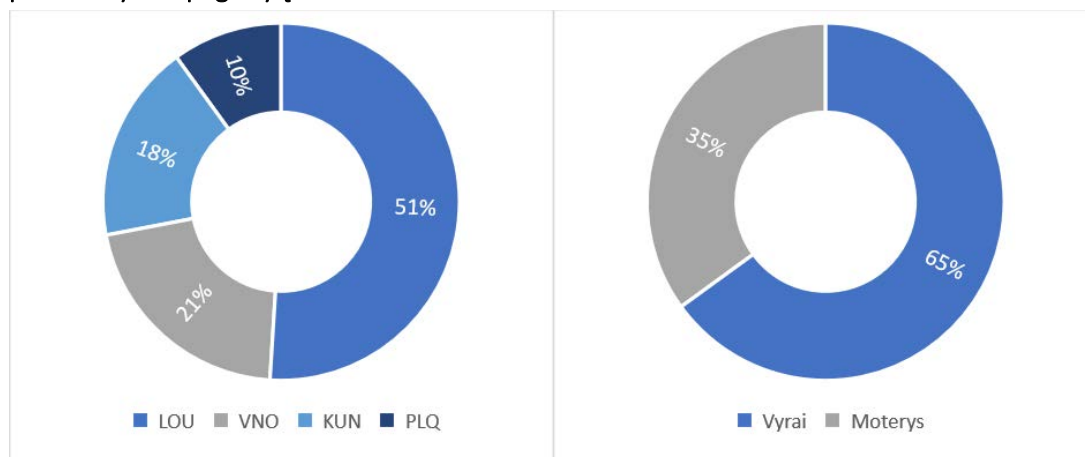
22 LENTELĖ. Generalinio direktoriaus kintamo atlygio išmokėjimo kriterijai.

Eil. Nr.	Rodikliai	Kintamos atlygio dalies dydis, %	Iš viso 2019 m.	I ketv.	II ketv.*	III ketv.*	IV ketv.*
1.	ROE, %	20	≥9,4	≥1,0	≥4,7	≥8,5	≥9,4
2.	Keleivių skaičius, tūkst.	10	≥6760,91	≥1336,48	≥3192,31	≥5146,41	≥6760,91
3.	Lojalių oro uostams keleivių (NPS Promoters) rodiklis, %	10	≥56	≥54	≥54	≥54	≥56
4.	Darbuotojų įsitraukimas, %	10	≥46	43	43	43	46

* Rodiklių dydžiai nurodyti kaupiamuoju būdu nuo metų pradžios.

VĮ Lietuvos oro uostuose tiek 2019 m. gruodžio 31 d., tiek 2018 m. gruodžio 31 d. darbuotojų skaičius (faktinis) buvo toks pat – 642 neskaitant vaiko priežiūroje esančių darbuotojų. 2019 m. vidutinis darbuotojų skaičius padidėjo 3,7 proc. ir siekė 646 (2018 m. – 623).

6 GRAFIKAS. 2019 m. faktinis darbuotojų skaičius pagal įmonės struktūrinius padalinius ir darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį.

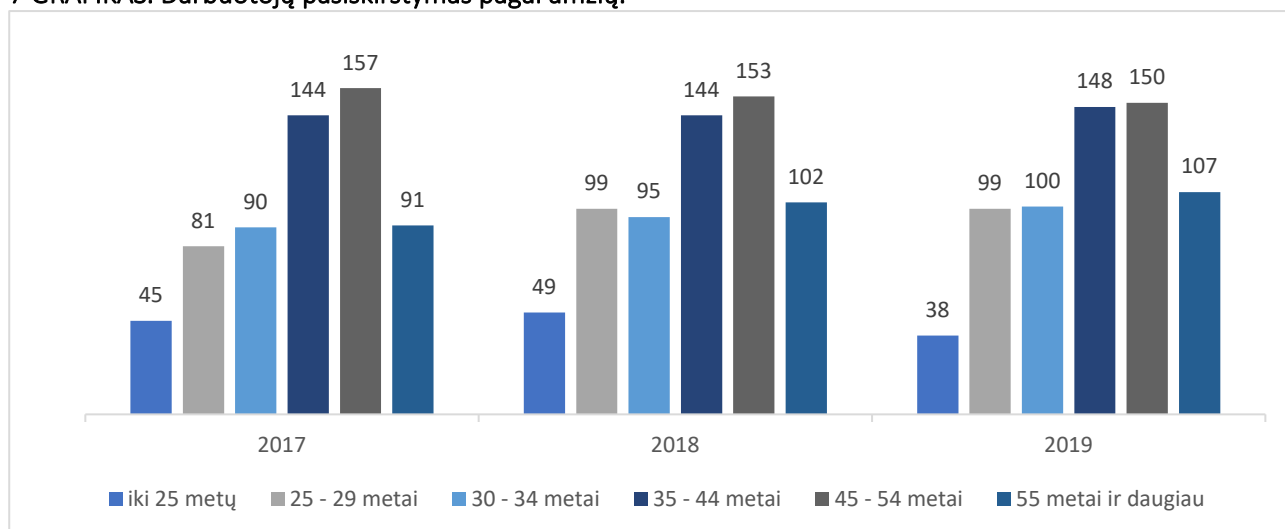
2019 m. vyrų skaičius padidėjo 1 proc., moterų – pamažėjo 1,8 proc., tačiau proporcijos bendrame darbuotojų skaičiuje liko tos pačios kaip 2018 m.: vyrai sudaro 65 proc. visų dirbančiųjų, moterys – 35 proc.

23 LENTELĖ. Faktinio darbuotojų skaičiaus palyginimas.

Filialas	2017 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
LOU	100	328	329
VNO	323	132	134
KUN	120	116	115
PLQ	65	66	64
Viso įmonėje	608	642	642

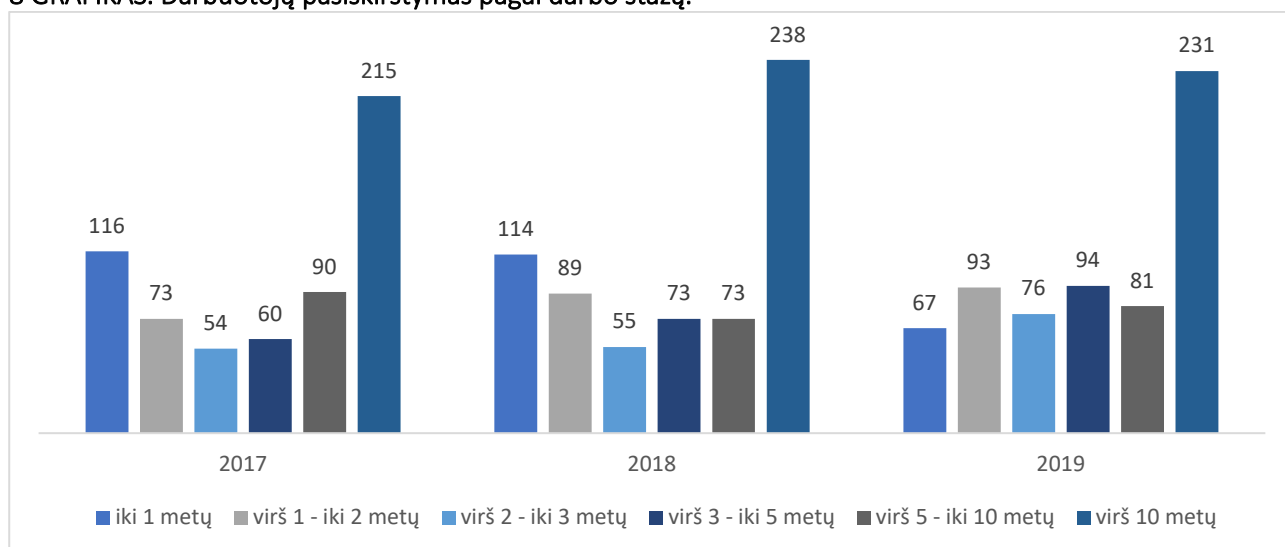
Įmonėje didžioji dalis darbuotojų yra 35 – 54 metų, 2019 m. gruodžio 31 d. šios amžiaus grupės darbuotojų iš viso buvo 46,4 proc. (2018 m. gruodžio 31 d. – 46,3 proc.). Jaunų darbuotojų (iki 25 m.) 2019 m. lyginant su 2018 m. sumažėjo 22,4 proc.

7 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių.

2019 m. dirbančiųjų virš 10 metų darbuotojų – 36 proc. (2018 m. – 37 proc.), tuo tarpu dirbantys iki 1 metų sudarė 10 proc. (2018 m. – 18 proc.).

8 GRAFIKAS. Darbuotojų pasiskirstymas pagal darbo stažą.

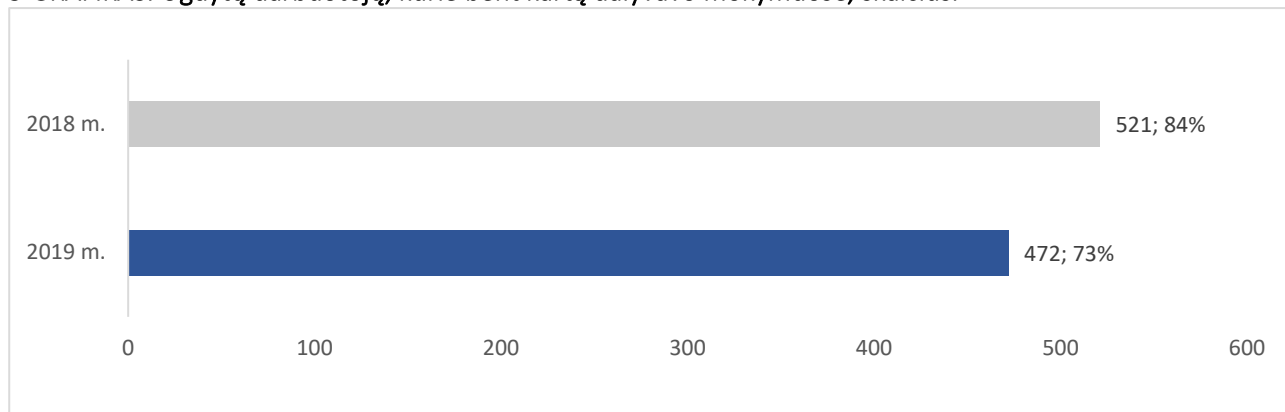

VĮ Lietuvos oro uostų darbuotojų ugdymo politika formuojama siekiant užtikrinti, kad darbuotojai turėtų reikiamas žinias ir įgūdžius, reikalingus Įmonės tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į Įmonės strategines kryptis, didžiausias dėmesys skiriamas šių sričių mokymams:

- *Klientų aptarnavimas* – siekiant užtikrinti vienodą paslaugų kokybę ir keleivių pasitenkinimą visuose oro uostuose;
- *Efektyvus valdymas (Lean, procesų valdymas ir pan.)* – siekiant efektyvinti Įmonės veiklą, plėsti teikiamas paslaugas;
- *Pardavimai* – siekiant nuoseklaus oro uostų tinklo augimo;
- *Lyderystė* – siekiant abipusės vertės tarp darbuotojų ir Įmonės kūrimo.

Darbuotojų ugdymas planuojamas tiek dalyvaujant išoriniuose renginiuose Lietuvoje bei užsienyje, tiek ir stiprinant vidinius Įmonės resursus – vidiniais lektoriais, bei e. mokymais.

9 GRAFIKAS. Ugdytų darbuotojų, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose, skaičius.

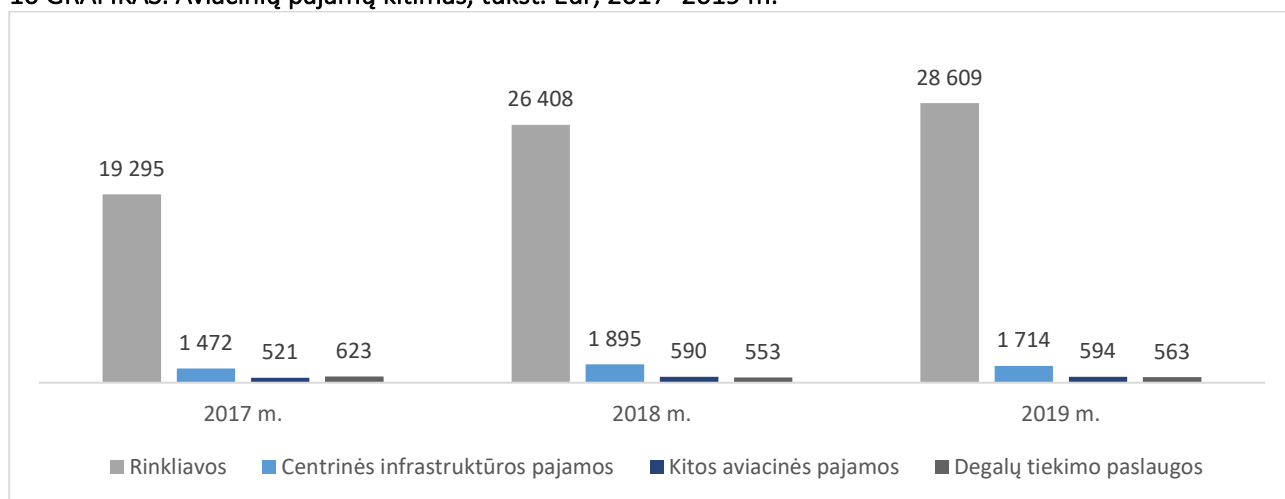

2019 m. ugdytų darbuotojų, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose, skaičius 11 proc. mažesnis nei 2018 m. Iš viso per 2019 m. ugdytų darbuotojų skaičius, kurie bent kartą dalyvavo mokymuose, buvo 472 (kas sudaro 73 proc. Įmonės tų metų vidutinio darbuotojų skaičiaus), atitinkamai per 2018 m. – 521 darbuotojai (kas sudaro 84 proc. Įmonės tų metų vidutinio darbuotojų skaičiaus).

10. Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai

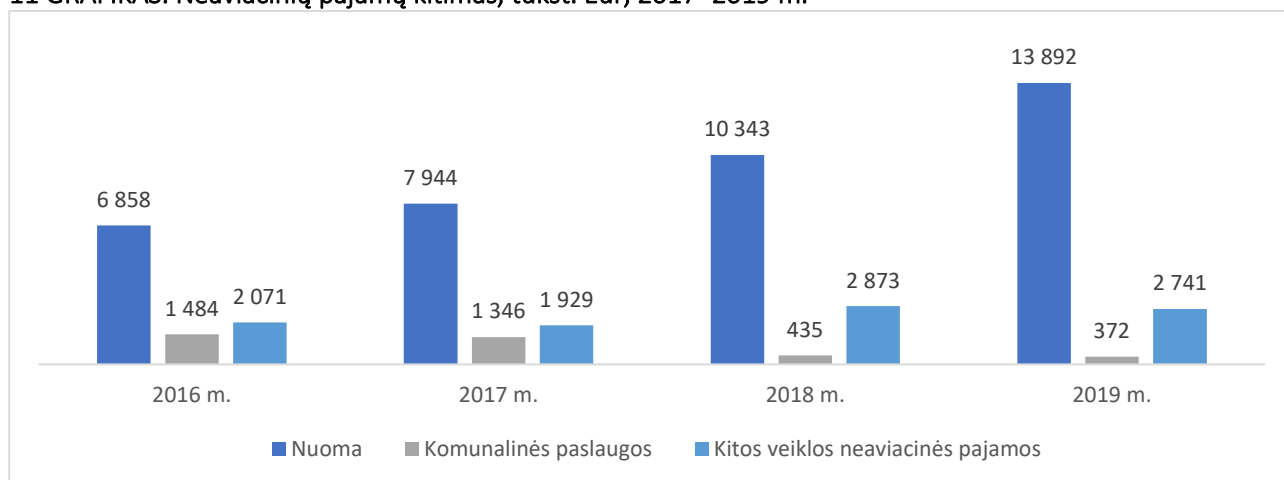
Pastaraisiais metais yra pastebimas pastovus augimas tiek aviacinių, tiek neaviacinių pajamų.

10 GRAFIKAS. Aviacinių pajamų kitimas, tūkst. Eur, 2017–2019 m.

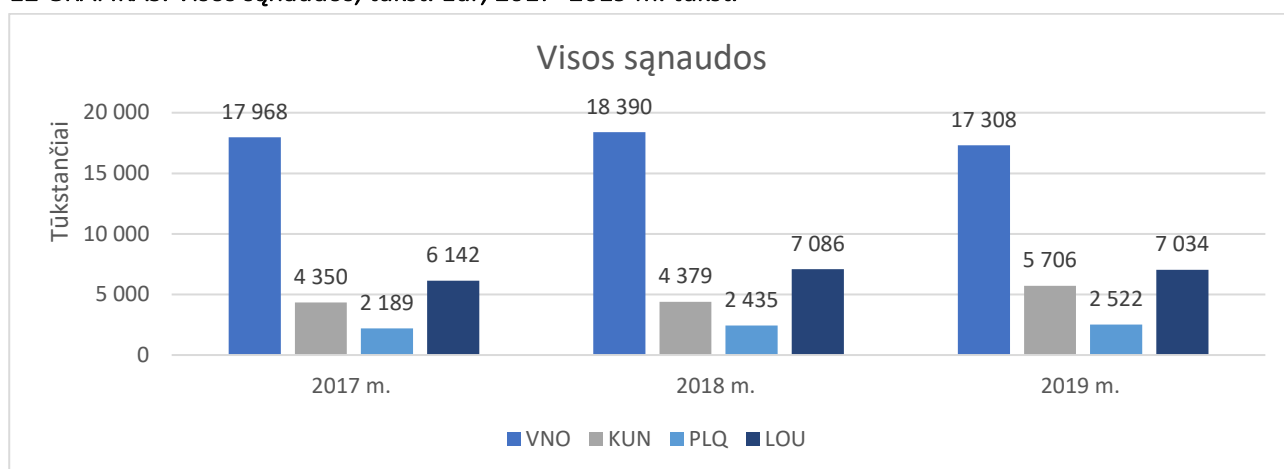
VĮ Lietuvos oro uostų aviacinių pajamų struktūra nuo 2017 m. kito nežymiai. Didžiausią dalį aviacinėse pajamose sudarė išvykstančio keleivio rinkliava (2019 m. 55 proc., 2018 m. 54 proc., 2017 m. 50 proc. nuo visų aviacinių pajamų), antroje vietoje – orlaivių tūpimo rinkliava (2019 m. 31 proc., 2018 m. 32 proc., 2017 m. 35 proc. nuo visų aviacinių pajamų). 2019 m. lyginant su 2018 m. 35 proc. išaugo surenkama orlaivių stovėjimo rinkliava dėl padidėjusio šių paslaugų poreikio bei didėjusių aviacinių rinkliavų. 10 grafike matyti, kad analizuojamu periodu taip pat nuosekliai augo kitos aviacinės pajamos. Šioje grupėje labiausiai išaugo orlaivių aptarnavimo pajamos. 2020 m. VĮ Lietuvos oro uostų aviacinių rinkliavų dydžių nekeitė, todėl 2020 m. dar bus matomas nuoseklus aviacinių pajamų augimas, daugiausia lemiamas didėjančio keleivių srauto. Tuo tarpu centrinės infrastruktūros pajamos, nors 2019 m. sumažėjo dėl peržiūrėtų mokesčių dydžių, planuojama, jog 2020 m. bus fiksuojamas apie 4 proc. augimas.

11 GRAFIKAS. Neviacinių pajamų kitimas, tūkst. Eur, 2017–2019 m.

11 grafike matyti, kad pagrindinį neviacinių paslaugų augimą sudaro didėjantis nuomos surinkimas. 2019 m. 45 proc. daugiau surenkama už pastatų ir patalpų nuomą (2018 m. buvo 42 proc. augimas). Nemažai įtakos nuomos pajamų surinkimui turėjo parkavimo aikštelių nuoma. Šios pajamų grupės kategorija 2019 m. išlaikė stabilų augimą. 2019 m. pabaigoje baigtas vystyti naujas ilgalaikio parkavimo aikštelės projektas oro uosto prieigose, tikimasi, jog 2020 m. projekto įgyvendinimas leis užtikrinti augantį stovėjimo aikštelių poreikį Vilniaus oro uoste bei užtikrins nuosekliai augančias šios grupės pajamas. Palangos ir Kauno oro uostuose parkavimo aikštelių trūkumo nėra. Didelę įtaką nuomos pajamų didėjimui turėjo pasirašytos naujos nuomos sutartys. Dėl šios priežasties padidėjo pajamos gaunamos tiek iš fiksuotos, tiek iš kintamos nuomos dalies.

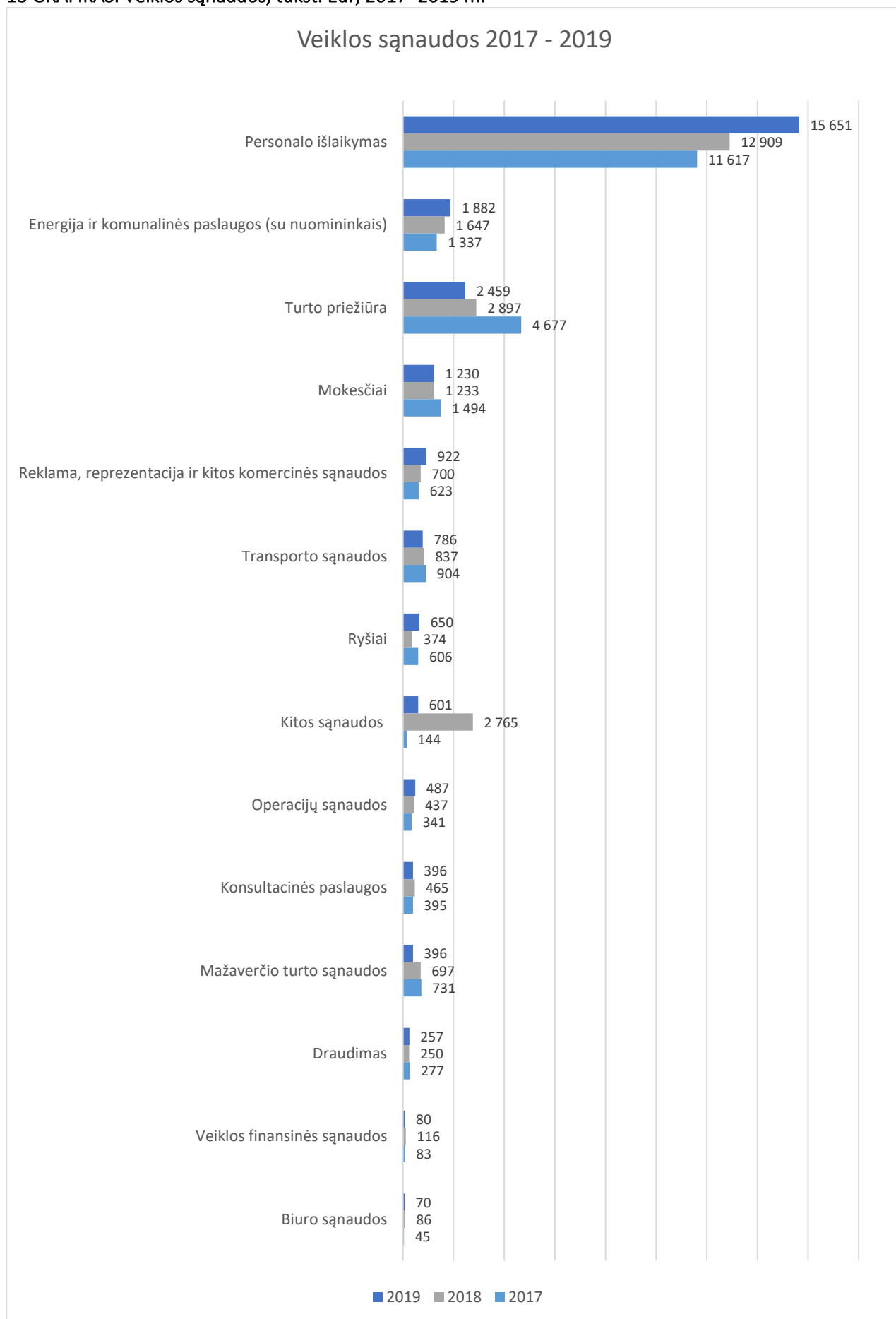
12 GRAFIKAS. Visos sąnaudos, tūkst. Eur, 2017–2019 m. tūkst.

VĮ Lietuvos oro uostai vykdo nuolatinę biudžeto kontrolę, todėl didžiausias augimas buvo matomas tose sąnaudų srityse, kuriose įmonė gali daryti mažą įtaką. Oro uostų veikloje didžiausią dalį sąnaudų sudaro personalo išlaikymas. Pastaraisiais keliais metais Lietuvoje gerokai augo atlyginimai, tai buvo jaučiama ir VĮ Lietuvos oro uostuose. Siekiant sumažinti darbuotojų kaitos rodiklius, įmonė buvo priversta peržiūrėti didžiosios dalies darbuotojų atlyginimus.

Pateikiama detali informacija apie atskirų sąnaudų grupių pasiskirstymą bei pokytį per 2017–2019 m.

13 GRAFIKAS. Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur, 2017–2019 m.

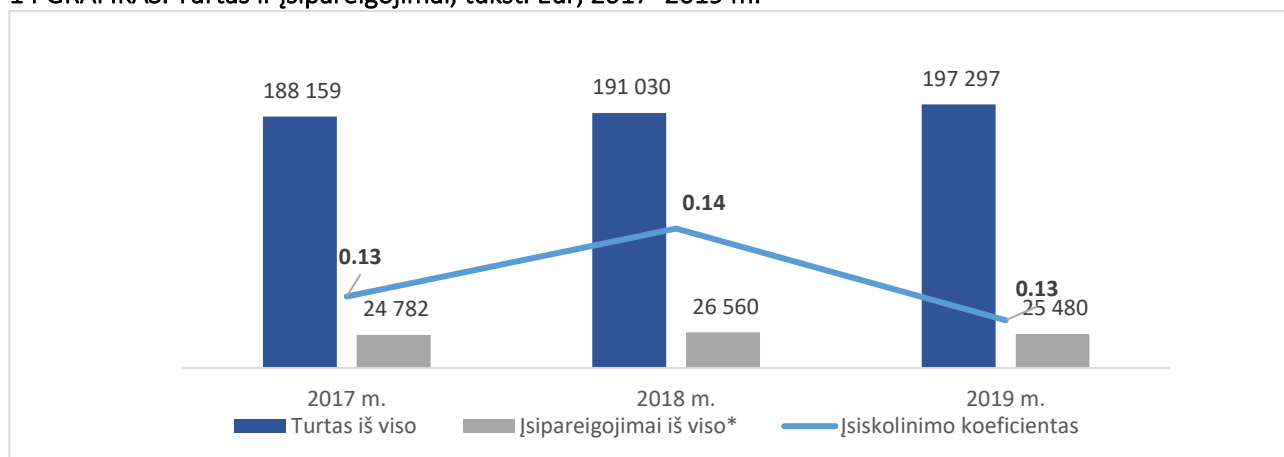

- Personalo išlaikymas: pastaraisiais metais buvo stebimas pastovus darbuotojų skaičiaus augimas 2019 m. 3,7 proc. (2018 m. 5 proc.). Papildomas personalas būtinas siekiant suvaldyti planuojamą oro uostų plėtrą, užtikrinti kokybišką aptarnavimą augant keleivių srautams. VĮ Lietuvos oro uostai per paskutinius du metus susidūrė su sparčiu atlyginimu augimu. Atlyginimai buvo didinami atsižvelgiant į Lietuvos darbo rinką bei poreikį pasitelkti naujus bei išlaikyti esamus kritinius darbuotojus. Sparčiai augant atlyginimams Lietuvoje darbo užmokesčio fondas augo ir bendrose veiklos sąnaudose sudarė 57 proc. 2018 m. (2018 m. – 38 proc., 2017 m. – 48 proc.).
- Energija ir komunalinės paslaugos kitimo priežastys susijusios su didėjančiomis energijos kainomis. 2019 m. stebėtas 15 proc. augimas dėl išaugusios elektros kainos.
- Turto priežiūra: įmonės turto priežiūros išlaidos kiekvienais metais yra panašios, tačiau 2019 m., lyginant su 2018 metais, 15 proc. sumažėjo dėl pastatų remonto ir aerodromo priežiūros sąnaudų poreikio sumažėjimo. 2017 m. turto priežiūros sąnaudos buvo stipriai išaugę lyginant su kitais metais dėl kilimo tępimo tako rekonstrukcijos ir tuo metu vykusio laikino Vilniaus oro uosto veiklos perkėlimo į Kauno oro uostą.
- Mokesčiai: įmonė įtakos mokesčių sąnaudų eilutei beveik neturi. 2019 m. sudarė 51 proc. nuo visos mokesčių sumos sudarė TKA išlaikymo mokestis (2018 m. 49 proc.), Valstybės turto naudojimo mokestis siekė 35 proc. (2018 m. 34 %). Kiti mokesčiai, aplinkos taršos, PVM ir kitos rinkliavos sudaro tik nedidelę mokesčių dalį ir jų kitimas nėra toks reikšmingas.
- Reklamos ir reprezentacijos sąnaudos: 2019 m. gautos didesnės pajamos lemė ir padidėjusias sąnaudas, gerokai išaugo išlaidos reprezentacijai bei reklamos paslaugoms. 2019 m. buvo vykdomas intensyvus maršrutų plėtros populiarinimas ir dažnas dalyvavimas parodose.
- Transporto sąnaudos: 2019 m. transporto sąnaudos buvo 6 proc. mažesnės negu 2018 m. Didžiausią įtaką taupymui turėjo sumažėjusios išlaidos transporto nuomai ir kurui.
- Ryšiai: kitos ryšių sąnaudos gerokai išaugo 2019 m. lyginant su 2018 m., nes buvo diegiamos naujos, modernesnės bei efektyvesnės ryšių sistemos, kurios užtikrins sklandesnį oro uostų sistemų veikimą.
- Kitos sąnaudos: 2019 m. sumažėjusios 80 proc., kitos sąnaudos didžiąja dalimi susidarė iš 2019 m. I pusmetyje Vilniaus oro uoste nurašyto nebenaudojamo arba sunaikinto turto, todėl buvo pastebimai išaugusi kitų sąnaudų kategorija, lyginant su praėjusiais laikotarpiais, išskyrus 2018 m. 2018 m. kitos sąnaudos išaugo dėl UAB „Small planet airlines“ skolos, kuri buvo apskaityta kaip abejotina skola.
- Operacijų sąnaudos: 2019 m. 37 proc. didesnės orlaivių palydos sąnaudos (2018 m. 42 proc.), ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo sąnaudos 2019 m. augo 12 proc. (2018 m. 27 proc.). Pagrindinės priežastys, lėmusios tokį operacijų sąnaudų didėjimą: didėjusios paslaugų teikimo kainos, ribota konkurencija vykdant viešuosius pirkimus ir atnaujinant sutartis.
- Konsultacinės paslaugos: 2017–2019 m. laikotarpiu konsultacinės sąnaudos kito nežymiai, tačiau 2019 m. pastebima teisinių konsultacijų sąnaudų sumažėjimas, taip pat 2019 m. oro uostas nesinaudojo verslo plėtros konsultacijomis.
- Mažaverčio turto sąnaudos: šią sąnaudų dalį sudaro turto (inventoriaus) nuoma, mažavertis turtas bei darbo drabužiai, uniformos. 2019 m. šios kategorijos sąnaudos sumažėjo 43 proc., didžiausią įtaką sumažėjimui turėjo sumažėjusios turto nuomos sąnaudos.
- Biuro sąnaudos: 2019 m. kanceliariinių prekių sąnaudos sumažėjo tris kartus lyginant su ankstesniais metais. Biuro išlaikymo sąnaudos lyginant su 2018 m. didėjo 24 proc.

10.1. Įmonės turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas

Iš žemiau pateikto 14 grafiko matyti, kad įmonės turtas lyginant su praeitais metais padidėjo 3 proc. (2018 m. 2 proc.). Įsipareigojimai mažėjo 6 proc. (2018 m. mažėjo 4 proc.). Dėl to įsiskolinimo rodiklis sumažėjo iki 0,13.

14 GRAFIKAS. Turtas ir įsipareigojimai, tūkst. Eur, 2017–2019 m.

*iš įsipareigojimų iš viso sumos yra eliminuojama dotacijų susijusių su turtu suma.

Detalesnė informacija apie turto ir nuosavo kapitalo pokyčius pateikiama įmonės finansinių ataskaitų rinkinyje – aiškinamojo rašto dalyje.

10.2. Įmonės pagrindiniai finansiniai rodikliai

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami VĮ Lietuvos oro uostų pagrindiniai finansiniai rodikliai ir jų kaita per 3 metus

24 LENTELE. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Rodiklis	Skaičiavimas	2017	2018	2019
Pajamos, tūkst. Eur	Bendros įmonės pajamos, įskaitant finansinės ir kitos veiklos pajamas	33 130	43 098	48 486
Aviacinės veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su aviacine veikla susijusios pajamos	21 910	29 447	31 480
Neaviacinės veiklos pajamos, tūkst. Eur	Visos su neaviacine veikla susijusios pajamos	11 220	13 651	17 006
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	Sąnaudos, susijusios su įmonės valdymu, administravimu, pardavimų organizavimu ir kt.	24 222	25 413	25 867
Visos sąnaudos, tūkst. Eur	Visos įmonės sąnaudos įskaitant nusidėvėjimą, finansinės veiklos sąnaudas	30 210	32 290	32 570
EBITDA, tūkst. Eur	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją	8 908	17 686	22 619
EBITDA marža, proc.	Pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją / [pajamos]	27%	41%	47%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	Įmonės grynasis pelnas po mokesčių	2 482	8 693	13 627
Veiklos pelningumas, proc.	Veiklos pelnas (EBIT) / pajamos	9%	26%	33%
Grynasis pelningumas, proc.	Įmonės grynasis pelnas po mokesčių / pajamos	7%	20%	28%
Turto grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / turtas	1,33%	4,55%	6,91%
Likvidumas, kartai	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai	1,95	2,44	1,98
Nuosavybės grąža, proc.	Grynasis pelnas (nuostolis) po mokesčių / nuosavas kapitalas	2,37%	7,39%	10,73%
Turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / turtas	0,18	0,23	0,25
Ilgalaikio turto apyvartumas, kartai	Pardavimo pajamos / ilgalaikis turtas	0,20	0,27	0,28
Skolos ir nuosavo kapitalo santykis	[Ilgalaikės finansinės skolos + trumpalaikės finansinės skolos] / [nuosavas kapitalas]	0,12	0,10	0,10
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	Nuosavas kapitalas / visas turtas	0,64	0,66	0,69
Skolos ir EBITDA santykis*	(Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai - pinigai ir pinigų ekvivalentai) / EBITDA	1,12	0,03	0,33
Pelno mokestis, tūkst. Eur	Pelno mokestis	438	2 115	2 289
Dividendai, tūkst. Eur	Priskaičiuota dividendų suma	3 429	8 524	9 711

* iš įsipareigojimų iš viso sumos yra eliminuojama dotacijų susijusių su turtu suma.

11. Metinė pajamų ir išlaidų apžvalga dėl ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo

Vadovaujantis 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru 8 straipsnio 6 dalimi, VĮ Lietuvos oro uostai atliko ribotos judėsenos asmenų surinkto mokesčio ir su šia pagalba susijusių išlaidų apžvalgą.

Specialus mokestis pagalbos finansavimui yra taikomas visiems VNO oro vežėjams ir yra mokamas už kiekvieną išvykstantį ir atvykstantį keleivį, išskyrus keleivius, keliaujančius tranzitu ir vaikus iki dvejų metų amžiaus.

Oro vežėjai, iš / į VNO vykdantys reguliarius skrydžius ir / ar turintys galiojančias aviacinių paslaugų sutartis su oro uostu, rinkliavas kas mėnesį moka tiesiogiai oro uostui pagal sąskaitą, išrašytą remiantis operatyvinio valdymo grupės, apskaitos skyriui pateiktais įvykdytų skrydžių duomenimis.

2019 m. Vilniaus oro uoste buvo surinkta:

25 LENTELĖ. Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo pajamos

Pavadinimas	Suma, Eur
RJA atvykstančio keleivio mokestis	278 487,18
RJA išvykstančio keleivio mokestis	275 088,36
Iš viso	553 575,54

Lietuvos oro uostai savo apskaitoje yra atskyrę savo veiklas, tarp jų veiklą, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims (toliau – RJA). Apskaitoje yra atskirtos sąskaitos: pajamos ir išlaidos nuo kitų veiklų pajamų ir išlaidų sąskaitų. 2019 m. gauta 553 575,54 Eur pajamų už veiklą, susijusią su pagalba neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims.

Vadovaujantis generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 13 d. patvirtintu įsakymu Nr. 1R-9 VĮ Lietuvos oro uostai vykdydami savo veiklą Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostuose (toliau – Oro uostai) teikia aviacines ir neaviacines paslaugas (toliau – Paslauga), patiria išlaidas, susijusias su Paslaugų teikimu ir jų gerinimu. Siekiant atskirti Oro uostuose bei jų padaliniuose teiktų paslaugų pajamas ir sąnaudas LOU Apskaitos sistemoje nurodoma Paslauga, žymima veiklos kodu, bei struktūrinis padalinys, žymimas padalinio kodu. Kiekvienai paslaugai turi būti sistemingas, aiškus ir skaidrus pajamų ir sąnaudų priskyrimas, kuris leidžia nustatyti Oro uosto Paslaugų įkainius, stebėti Paslaugų pelningumus, efektyvinti veiklą. Pajamų ir sąnaudų priskyrimo Paslaugoms metodai:

Tiesioginis priskyrimas – padalinio ir veiklos kodo priskyrimas atliekamas pateikiant dokumentus (sąskaitas faktūras (SF), pažymas apie sąnaudų priskyrimą bei paskirstymą ir pan.) apskaitos skyriui.

Netiesioginis priskyrimas – paskirstomos netiesioginės sąnaudos pagal „atrastą ryšį“, t. y. nešiklius (angl. *cost drivers*) tarp Paslaugos ir sąnaudų išlaikant objektyvumo, priežastingumo, pastovumo, skaidrumo principus.

Ši tvarka numato tiesioginio pajamų ir sąnaudų priskyrimo principus bei netiesioginio sąnaudų priskyrimo Paslaugoms principus vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO's *Policies on Charges for Airports and Air Navigation Services, Doc. No. 9082*) rekomendacijomis dėl Oro uostų mokesčių nustatymo, įskaitant mokesčių susiejimo su išlaidomis principus.

Kiekvienai paslaugai priskiriamos tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos:

$$Paslauga = TS + \sum (NS_n * N)$$

S – oro uosto sąnaudos, patiriamos teikiant atitinkamą Paslaugą, ir investicijų nusidėvėjimas, susijęs su paslaugos teikimu ir jos gerinimu

TS – tiesiogiai priskirtos sąnaudos apskaitos sistemoje

NS – netiesioginės sąnaudos, priskirtos kaštų centrams

n – kaštų centras, paskirstomas RJA ir kitoms veikloms: ADMIN

N – nešiklis

Žemiau pateiktoje 26 lentelėje pateikiame detalią informaciją dėl patirtų sąnaudų, susijusių su Vilniaus oro uoste ribotos judėsenos asmenų ir asmenų su negalia aptarnavimu.

26 LENTELĖ. Ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių aptarnavimo pajamos ir sąnaudos per 2019 m.

Suma	KELEIVIS_RJA	
	Prieš paskirstymą	Po paskirstymo
Grynasis pelnas (nuostoliai)	104 241,86	(67 390,34)
Pajamos	553 575,54	553 575,54
Pardavimo pajamos	553 575,54	553 575,54
Finansinės veiklos pajamos	-	-
Sąnaudos	449 333,68	620 965,88
Veiklos sąnaudos	444 704,48	609 826,88
Personalo išlaikymas	-	127 673,10
Ryšiai	-	3 150,75
Energija ir komunalinės paslaugos	7 220,36	8 806,83
Draudimas	-	2 603,81
Mokesčiai	-	3 973,63
Transporto sąnaudos	-	5 792,00
Turto priežiūra	1 428,88	7 824,36
Konsultacinės paslaugos	-	2 771,58
Reklama, reprezentacija ir kitos komercinės sąnaudos	-	4 051,34
Operacijų sąnaudos	428 353,79	428 353,79
Biuro sąnaudos	-	448,45
Mažaverčio turto sąnaudos	-	2 313,52
Veiklos finansinės sąnaudos	7 700,00	7 911,79
Kitos sąnaudos	1,45	4 187,94
Nusidėvėjimas	4 629,20	11 261,38
Finansinė ir inv. veikla	-	(122,38)

Priskirto nusidėvėjimo šiai veiklai identifikuoti negalime, kaip minėta, pagal galiojančią paskirstymo metodiką yra pagal kiekvieną veiklą generuojančią pajamas priskiriama dalis apskaičiuoto turto nusidėvėjimo, kuris nėra tiesiogiai priskirtas konkrečiai veiklai.

2019 m. iš RJA veiklos patirtas 67 390,34 Eur nuostolis. Rinkliava buvo apskaičiuota remiantis oro uosto generalinio direktoriaus patvirtinta šios rinkliavos nustatymo metodika. Metodika užtikrina, kad ilguoju laikotarpiu oro uostas negali uždirbti pelno ar patirti nuostolio iš šios veiklos. Visas šios veiklos rezultatas bus perkeltas į ateinančių laikotarpių rinkliavos skaičiavimą.

12. Įmonės veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga

12.1. Materialiniai resursai, infrastruktūra

Įmonės materialiniai resursai, kurie naudojami įmonės tikslų bei uždavinių įgyvendinimui, yra įmonės ilgalaikis turtas, kurį sudaro nematerialus turtas ir materialus turtas: žemė, pastatai ir statiniai, transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, investicinis turtas, kitas turtas. LOU ilgalaikis materialus turtas 2020–2023 m. sudarys vidutiniškai 96 proc. viso įmonės valdomo ilgalaikio turto vertės.

Pagrindinę LOU valdomo ilgalaikio turto dalį sudaro žemės sklypai, terminalai, aerodromo statiniai, administracinės patalpos bei automobilių stovėjimo aikštelės. Oro uostų infrastruktūros pajėgumai ir esami ištekliai detalizuoti toliau esančioje lentelėje.

27 LENTELĖ. LOU infrastruktūros pajėgumai ir esami ištekliai

Pajėgumai	Matavimo vnt.	VNO	KUN	PLQ
Kilimo ir tūpimo takų skaičius	vnt.	1	1	1
Kilimo ir tūpimo takų bendras plotas	m ²	165 150	189 600	119 000
Perono bendras plotas	m ²	365 700	229 950	179 600
Orlaivių aikštelių skaičius	vnt.	54	24	16
Keleivių terminalų bendras plotas	m ²	34 742	7 327	4 696
Administracinės paskirties pastatų bendras plotas	m ²	1 500	6 314	392
Maksimalių KTT vykdomų operacijų skaičius	operacijos/val.	26	18	12
Terminalų metinis pajėgumas	mln. keleivių/m.	3,5	0,8	0,3
Registracijos stalų skaičius	vnt.	28	9	6
Laipinimo vartų skaičius	vnt.	10	4	4
Patikros linijų skaičius	vnt.	8	4	2
Patikros pralaidumas	keleivių/val.	1050	640	208
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas	vnt./val.	900	720	120
Atvykimo bagažo konvejerių atidavimo skaičius	vnt.	5	1	2
Atvykimo bagažo konvejerių sistemos pajėgumas	vnt./val.	1 350	1 200	2x120
Trumpalaikio, ilgalaikio ir komercinio parkavimo vietų skaičius (įvertinus konkuruojančias įmones)	vnt.	2010 + 1848**	1063 + 300**	398
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	vnt.	6	2	2
Patikėjimo teise valdomi žemės sklypai	ha	343,1	437,8	161,3

* PLQ administracinės patalpos yra keleivių terminalo pastate

** Su aplinkiniais konkurentais

LOU technologinė infrastruktūra yra išsidėsčiusi trijuose įmonės filialuose. VNO yra įkurtas centrinis duomenų centras, prie kurio jungiamasi per bendrą kompiuterinį tinklą. Technologinę infrastruktūrą sudaro apie 100 informacinių sistemų, apie 120 vnt. virtualių ir apie 10 vnt. fizinių serverinių, apie 100 vnt. tinklo įrangos ir apie 280 kompiuterizuotų darbo vietų.

Atsižvelgiant į esamą infrastruktūros ir technologijų situaciją LOU, esamas technologijų rinkos ir plėtros tendencijas, kintančius keleivių poreikius ir įpročius, konkurentų veiklą ir griežtėjančius oro uostų veiklą reguliuojančių institucijų reikalavimus, infrastruktūros ir technologijų palaikymas bei plėtra LOU ateityje gali pareikalausiti ženklių investicijų.

Artimiausiu metu yra planuojama VNO oro uosto rekonstrukcijos programa. Esama infrastruktūra nepritaikyta dabartiniam keleivių srautui ir netenkina minimalių keleivių patirties rodiklių, kurie yra kritiniai, siekiant išplėsti Lietuvos pasiekiamumo žemėlapij pritraukiant naujas aviakompanijas bei naujas kryptis ir išlaikyti keleivių prieaugio galimybes. Taip pat, sugriežtėjus saugos reikalavimams, yra būtina atnaujinti bagažo transportavimo ir jo patikros sistemas, kurios netelpa dabartinio terminalo patalpose.

Žemiau esančioje 28 lentelėje pateikiamas esamos situacijos Vilniaus oro uoste palyginimas su *International Air Transport Association* (IATA) kokybės standartu.

28 LENTELĖ. VNO pralaidumo ribos

Indikatoriai	Esama situacija	IATA kokybės standartas	Siekiamas reikšmė
Registracijos stalai (vienetai)	28	30	32
Aviacijos saugumo ir aptarnavimo plotas (kv. m/ asmeniui)	0,65	1,00	1,20
Patikros linijos (vienetai)	8	-	14
Pasų kontrolė ir išvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,89	1,00	1,05
Pasų kontrolė ir atvykimo aptarnavimo zona (kv. m/ asmeniui)	0,54	1,00	1,15
Bagažo transportavimo ir patikrinimo sistemos pajėgumas (vnt./val.)	900	1427	1500
Orlaivių stovėjimo aikštelės (vienetai)	28	-	34
Išlaipinimo / išlaipinimo rankovė (vienetai)	6	-	7

Po rekonstrukcijos programos įgyvendinimo bus pasiekti IATA kokybės standartai bei užtikrintas būtinas infrastruktūros pralaidumas piko metu.

13. Rizikos veiksniai ir jų valdymas

LOU, kaip ir bet kuri kita organizacija, susiduria su neapibrėžtomis situacijomis, todėl tik tikslingi ir išankstiniai veiksmai, atsakingas planavimas gali užtikrinti, kad pavojai bus suvaldyti ir neturės iš viso arba turės tik mažiausią galimą įtaką įmonei. Tuo tikslu LOU rizikų valdymui skiriamas pakankamas dėmesys ir reikalingi resursai, užtikrinamas vadovybės įsitraukimas ir nustatomos aiškios procedūros bei atsakomybės.

LOU rizikos grupuojamos ir valdomos pagal COSO ERM (angl. *Enterprise Risk Management*) modelį. Išskiriamos tokios rizikų grupės:

- I. **Strateginės rizikos**, darančios tiesioginę įtaką įmonės tikslų ir uždavinių įgyvendinimui
- II. **Operacinės rizikos**, susijusios su efektyviu resursų panaudojimu
- III. **Patikimumo rizikos**, susijusios su informacijos ir ataskaitų patikimumu, nepertraukiamos veiklos užtikrinimu
- IV. **Atitikties rizikos**, susijusios su atitikimu teisės aktų ir kt. veiklą reglamentuojančių dokumentų reikalavimams

Vadovaujantis minėtu modeliu identifikuotos rizikos, kurios turi didžiausią pasireiškimo tikimybę, ir jų valdymo priemonės pateikiamos toliau esančioje lentelėje. Rizikos yra nuolatos stebimos ir vertinamos, rizikų sąrašas – pildomas ir atnaujinamas.

29 LENTELĖ. Rizikos ir jų valdymas

Rizika	Rizikos poveikis	Rizikos valdymas	Atsakingi už rizikos valdymą
STRATEGINĖS RIZIKOS			
Naujo oro uosto plėtros projektas	Jei bus priimtas sprendimas statyti naują oro uostą, tai koreguotų LOU investicijų planus ir veiklos apimtį. Tai turėtų reikšmingos įtakos LOU finansiniams rezultatams ir darbuotojų motyvacijai.	Išsamiai išanalizuoti galimas rizikas, numatyti jų valdymo priemones ir užtikrinti aktyvų rizikų valdymą Parengti LOU ilgalaikės plėtros strategijas ir patvirtinti jas įmonės valdyboje.	<ul style="list-style-type: none"> Generalinis direktorius Vykdomoji direktorė
Investicinių projektų įgyvendinimo vėlavimai	Gali sutrikti oro uostų veikla, sumažėti klientų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis, gali būti neišnaudojamos galimybės plėsti aviacinių ir neaviacinių paslaugų apimtį.	Užtikrinti vieningų projektų valdymo principų laikymąsi Investuoti į projektų vadovų kompetencijų kėlimą Planuojant projektus numatyti laiko rezervą galimiems vėlavimams	<ul style="list-style-type: none"> Plėtros departamento direktorius

		Planuojant projektų įgyvendinimą įvertinti galimas sąsajas su kitais projektais	
Neišnaudojamos galimybės neaviacinių pajamų didinimui	Gali būtų negauta dalis pajamų iš neaviacinės veiklos, o tai neigiamai paveiktų LOU finansinius rezultatus	Nustatyti aiškius ir ambicingus tikslus neaviacinėms pajamoms pasiekti Parengti išsamius planus ir strategijas dėl pajamų didinimo Skatinti konkurenciją organizuojant konkursus	<ul style="list-style-type: none"> Komercijos departamento direktorius
Oro uostų projektinių pajėgumų viršijimas	Dėl spartaus skrydžių ir keleivių skaičiaus augimo gali būti išnaudoti visi vidiniai techniniai resursai, kurie turėtų neigiamą poveikį keleivių patirčiai, aviakompanijų aptarnavimo greičiui ir finansiniam srautui.	Savalaikis projektų vykdymas kuris leidžia padidinti projektinius pajėgumus bei užtikrinti potencialią aviacijos plėtrai. Parengti veiksmų planą, kaip bus valdoma situacija dėl projektinių pajėgumų didinimo iki tol kol bus įgyvendinti plėtos planai.	<ul style="list-style-type: none"> Plėtos departamento direktorius Filialų direktoriai
Geopolitinės aplinkos nestabilumas	Pasitvirtinus Brexitui, manoma, jog sumažės „bazuojamų“ orlaivių skaičius Jungtinėje Karalystėje, o tai sumažintų keleivių srautus iš JK į Lietuvą ir atvirkščiai.	Didinti skrydžių žemėlapį į kitas šalis mažinant procentinę skrydžių koncentraciją į Jungtinę Karalystę	<ul style="list-style-type: none"> Generalinis direktorius Aviacinių paslaugų skyrius

OPERACINĖS RIZIKOS

Ne iki galo veikiantis funkcijų centralizavimo-decentralizavimo modelis	Galimas veiklų dubliavimas ir neefektyvus resursų panaudojimas arba dalis veiklų gali būti neįgyvendintos, laiku nesant aiškos atsakomybės už veiklų įgyvendinimą.	Atlikti funkcijų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę, taikyti korekcinis veiksmus pagal poreikį Peržiūrima atsakomybių matrica ir tvirtinama pagal poreikį	<ul style="list-style-type: none"> Vykdomoji direktorė
Žemas darbuotojų įsitraukimas	Darbuotojai gali neskirti pakankamai pastangų KAS įgyvendinimui ir keleivių poreikių tenkinimui.	Aiškiai identifikuoti veiksnius, darančius didžiausią įtaką atskirų darbuotojų grupių įsitraukimui Sudaryti ir įgyvendinti konkrečius darbuotojų įsitraukimo didinimo planus	<ul style="list-style-type: none"> Personalo skyrius
Ne iki galo išnaudotos nekritinių funkcijų perdavimo trečiosioms šalims (angl. <i>outsourcing</i>) galimybės	Nėra sudaromos visos sąlygos organizacijos koncentracijai į kritinių funkcijų įgyvendinimą ir ne iki galo išnaudojamos galimybės pasiekti aukštesnę nekritinių funkcijų kokybę nedidinant kaštų.	Atlikti nekritinių funkcijų perdavimo trečiosioms šalims galimybių įvertinimą Nustatyti konkrečius reikalavimus perduodamų funkcijų paslaugų kokybės lygiui (angl. SLA)	<ul style="list-style-type: none"> Vykdomoji direktorė
Vėluojantys viešieji pirkimai	Atitinkamai gali vėluoti ir visos kitos veiklos, kurių įgyvendinimui reikia įsigyti prekes, paslaugas ar darbus.	Kontroliuoti viešųjų pirkimų iniciavimą plane numatytu laiku Skirti didelį dėmesį pirkimų dokumentacijos kokybei Planuojant pirkimus, juos sujungti, stengtis sudaryti ilgalaikes sutartis Organizuojant konkursus užtikrinti tiekėjų konkurenciją	<ul style="list-style-type: none"> Viešųjų pirkimų skyriaus vadovas

PATIKIMUMO RIZIKOS

Netikslus biudžeto sudarymas ir (arba) biudžeto nesilaikymas	Įtraukus į biudžetą nepagrįstas sąnaudas ir / arba neįtraukus būtinų sąnaudų, nesilaikant planinių pajamų ir sąnaudų tikslų gali būti neracionaliai panaudotos organizacijos lėšos, neužtikrinama maksimali grąža savininkui.	Užtikrinti biudžeto planavimo proceso laikymąsi Nustatyti konkrečius reikalavimus išlaidų pagrįstumui siekiant įtraukti jas į biudžetą Atlikti periodinę biudžeto įgyvendinimo kontrolę, esant pagrįstam poreikiui – tikslinti biudžetą	<ul style="list-style-type: none"> Finansų departamento direktorius
--	---	---	--

TKA nustatytų neatitikčių nepašalinimas laiku	Nepašalinus neatitikčių laiku gali būti apribota oro uosto veikla. Tai sukeltų keleivių nepasitenkinimą, sumažintų pajamas ir pakenktų organizacijos įvaizdžiui.	Paskirti už trūkumų šalinimą atsakingus asmenis Sudaryti detalius trūkumų šalinimo planus ir skirti pakankamus išteklius planų įgyvendinimui Atsakingai kontroliuoti trūkumų šalinimo priemonių įgyvendinimą	<ul style="list-style-type: none"> Filialų direktoriai
ATITIKTIES RIZIKOS			
Aviacijos saugos ir saugumo reikalavimų nesilaikymas	Nesilaikant saugos ir saugumo reikalavimų gali būti apribota oro uosto veikla.	Oro uostų saugos ir saugumo reikalavimus nustatančios dokumentacijos parengimas, suderinimas ir laikymosi užtikrinimas Periodinių auditų atlikimas „Slapto keleivio“ tyrimų vykdymas	<ul style="list-style-type: none"> Oro uostų saugos ir saugumo departamento direktorius Filialų direktoriai
Aplinkosauginių reikalavimų nesilaikymas	Oro uostams nesilaikant aplinkosaugos reikalavimų gali būti ribojama veikla, taikomos finansinės nuobaudos. Tai taip pat gali neigiamai paveikti oro uostų įvaizdį visuomenėje.	Atlikti atitikties aplinkosaugos reikalavimams vertinimus ir nustatyti korekcines priemones Skirti pakankamus resursus aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimui	<ul style="list-style-type: none"> Plėtros departamento direktorius

VĮ Lietuvos oro uostai susiduria su daugeliu rizikų, kurias yra identifikavusi ir aprašiusi VĮ Lietuvos oro uostų 2020–2023 m. strateginiame veiklos plane. Pagrindinės rizikos, į kurias įmonė gali greitai reaguoti, yra valdymo, teisinės, finansinės, kokybinės ir kitos rizikos.

Rizikos mažinimui įmonė yra įsteigusi Vidaus audito ir kontrolės skyrių, kuris atlieka organizacijos veiklos auditus (laikantis nustatyto vidaus audito reglamentavimo), kurių metu sistemingai ir visapusiškai vertinamas įmonės vidaus kontrolės efektyvumas. Skyriaus darbas planuojamas sudarant trijų metų strateginį ir metinį veiklos planus. Planai sudaromi visų pirma orientuojantis į sudėtingiausias, rizikingiausias bei didžiausią reikšmę turinčias įmonės veiklos sritis. Tuo pačiu skyrius geba prisitaikyti prie besikeičiančių organizacijos aplinkybių ir gali atlikti neplaninius patikrinimus esant tokiam poreikiui.

Teisinių rizikų valdymą, t. y. esamų ir galimų teisinių rizikų identifikavimą ir jų sprendimų siūlymą arba pasekmių vertinimą atlieka įmonėje įsteigtas teisės skyrius. VĮ Lietuvos oro uostai taip pat yra sudariusi sutartį su tarptautine draudimo kompanija dėl įmonės vadovų draudimo, todėl tuo pačiu valdoma ir finansinė rizika, susijusi su teisinėmis rizikomis.

Veiklos pertraukimo rizikos valdymas. Aviacijos saugos ir saugumo darbuotojai formuoja aviacijos saugumo politiką, centralizuotai vykdo aviacijos saugumo, aerodromo ir priešgaisrinės saugos mokymus, kokybės kontrolės funkcijas. Aviacijos saugumo pagrindinis tikslas – užtikrinti aviacijos saugumo reikalavimų įgyvendinimą, apsaugant civilinę aviaciją nuo neteisėtos veikos aktų. Aviacijos saugumo valdymas atliekamas griežtai laikantis nacionalinių, Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) ir Europos Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių aviacijos saugumo priemonių įgyvendinimą. Šių reikalavimų nesilaikymas gali nulemti oro uostų veiklos ribojimus ar net visišką sustabdymą. Aviacijos saugumo funkcijas atlieka Civilinės aviacijos administracijos sertifikuoti oro uostų darbuotojai. Ši veikla ir su ja susijusi rizika yra mažinama vykdant nuolatinius pakartotinius mokymus. Periodiškai atliekami vidaus taip pat ir išorinės priežiūros institucijos auditai bei eliminuojami neatitikimai.

Finansinės rizikos valdymas. Finansų valdymas oro uoste susideda iš nuoseklaus ir ne trumpesnio kaip 4 metų planavimo (sąnaudų / investicijų / pajamų / mokesčių ir kt.). Įmonė, planuodama pinigų srautus iš pagrindinės veiklos, įvertina galimas rizikas bei užsitikrina finansavimo šaltinius prieš pradėdama didesnio masto investicijas.

Finansinės rizikos įvardijamos kaip palūkanų normos kilimas, valiutų kursų svyravimas, finansavimo sąlygų pasikeitimas. Palūkanų normos kilimas neturi didelės įtakos įmonės veiklai šiuo metu, nes įmonės finansinės skolos sudaro 13 mln. Eur, t. y. 9,6 proc. visos nuosavybės.

Įmonėje visi atsiskaitymai vykdomi eurai. Tai taip pat yra apibrėžta oro uosto bendrosiose sąlygose bei kitose sutartiniuose įsipareigojimuose (sutartyse). Oro uosto pasirašyta dabartinė finansavimo sutartis yra tokio tipo, jog tarptautinis bankas neturi teisės vienašališkai keisti finansavimo sąlygų.

Nesisteminių finansinių rizikų valdymas:

Įmonė kas kelerius metus peržiūri bendrąsias oro uosto naudotojų sąlygas bei vertindama galimas rizikas nustato / pakoreguoja, jei reikia, atsiskaitymo politiką. Tokiu būdu net bankrutuojant didelėms aviakompanijoms nėra patiriami įmonei reikšmingi nuostoliai (*Small planet airlines BUAB* atvejis).

Įmonė taip pat yra apdraudusi savo civilinę atsakomybę, turtą, darbuotojus, tad suvaldoma su netikėtumais susijusi rizika.

Įmonės išorės aplinkos veiksnių, lėmusių jos veiklos rezultatus, analizei buvo naudotas PESTEL modelis, kuris padeda struktūrizuoti ir strategiškai įvertinti įmonės veiklos aplinką ir atkreipti dėmesį į svarbiausius veiksnius, lėmusius jos veiklos rezultatus. Apibendrinus įmonės išorės aplinkos veiksnių, lėmusių jos veiklos rezultatus, analizės rezultatus, buvo išskirti šie pagrindiniai veiksniai.

13.1. Politiniai veiksniai („Political“)

Lietuvoje valstybės įmonėms taikoma dividendų politika taikoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ 1997 m. sausio 14 d. Nr. 20 (įskaitant vėlesnius pakeitimus). Šis nurodymas apriboja įmonės plėtros galimybes, nes didžiąją dalį uždirbto pelno VĮ Lietuvos oro uostai sumoka dividendais, o didesnei plėtrai reikalinga skolintis iš bankų. 2018 m. pabaigoje VĮ Lietuvos oro uostai atliko vertinimą, kokio išorės finansavimo reikės įvykdyti 10 metų investicijų programą. Šiuo metu planuojama, kad ilguoju laikotarpiu plėtros investicijoms reikės skolintis iki 144,6 mln. Eur.

Ankstesniu laikotarpiu Europos oro uostai turėjo galimybes pasinaudoti ES parama vykdydami dideles plėtros investicijas, tačiau šiuo metu tai yra ribojama Sanglaudos fondų reglamentu.

LR susisiekimo ministerija prisideda prie VĮ Lietuvos oro uostų saugumo sričių gerinimo suteikdama progą pasinaudoti VIP (Valstybės kapitalo investicijų programa) programos lėšomis. Nuo 2020 m. nėra planuojama naudotis šia programa.

Susisiekimo ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, IV prioriteto „Darni ir konkurencinga ekonomikos plėtra“ 4.4 krypties „Infrastruktūros jungčių su ES plėtra“ 4.4.2 darbo „Darnios susisiekimo infrastruktūros plėtojimas“ 9 priemonę „Veiksmingos maršrutų plėtros schemos parengimas ir taikymas siekiant didinti pasiekiamumą oro transportu ir tiesioginių skrydžių į Lietuvos oro uostus skaičių“, kartu su VĮ Lietuvos oro uostais skatina naujus skrydžius (kryptis), jų dažnius bei taip prisideda prie šalies pasiekiamumo gerinimo (Pagalbos teikimo tikslas – teikti Taisyklėse numatytais atvejais ir tvarka pagalbą oro vežėjams, pagalbos sutartyje įsipareigojusiems oro transportu vežti keleivius naujais maršrutais ir didinti keleivių skaičių iš (į) valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomų (-us) Lietuvos oro uostų (-us)).

13.2. Ekonominiai veiksniai („Economic“)

Tvarus šalies ir pasaulio ekonomikos vystymasis didino verslo ir turistinių kelionių skaičių, krovinių pervežimą oro transportu. Augantis Lietuvos ir kitų šalių BVP ir gyventojų perkamoji galia didina verslo bei turistinių kelionių poreikį. Populiarėjanti internetinė prekyba prisideda prie aviakompanijų, teikiančių krovinių pervežimo paslaugas oro transportu, skrydžių skaičiaus didėjimo. Žemos naftos kainos leidžia aviakompanijoms mažinti bilietų ir krovinių transportavimo paslaugų kainas. Dėl šių priežasčių oro transportas darosi vis labiau populiarus ir prieinamas galutiniam vartotojui.

Lietuvos, kaimyninių bei kitų šalių aviakompanijų veiklos plėtra. VĮ Lietuvos oro uostai taip pat deda dideles pastangas, kad Lietuvos rinkoje paslaugas teiktų kuo daugiau aviakompanijų, atsirastų naujų skrydžių krypčių ir taip būtų gerinamas Lietuvos pasiekiamumas ne tik žemų kainų, bet ir tradicinėmis aviakompanijomis, skrendančioms į didžiuosius Europos oro uostus. Naujos skrydžių kryptys ir didėjantys reisų skaičiai didina įmonės aviacines ir neaviacines pajamas.

Lietuvoje gerėjanti verslo aplinka, nuolatos didėjantis darbo užmokestis, darbuotojų trūkumas tiesiogiai prisideda prie Lietuvos oro uostų veiklos apimčių didėjimo. Didėjant darbo užmokesčiui bei vartojimui Lietuvoje sparčiai auga skrydžių paklausa tiek verslo klientų segmente, tiek reguliarių keleivių. VĮ Lietuvos oro uostai nuolatos seka ekonomikos tendencijas bei į tai atsižvelgdama planuoja ilgalaikę plėtrą.

Ekonomikos svyravimai turi didelę įtaką oro uostų veiklai. Bet koks didesnis nuosmukis stipriai sumažina oro uosto veiklos apimtį, mažėjantis vartojimas pirmiausiai pasireiškia per mažėjantį keleivių skaičių. Ekonomikos augimas lemia didėjantį keleivių srautą ir dažniausiai jis sukelia staigų infrastruktūros trūkumą, kuriam pasiruošti ir reaguoti nėra pakankamų tiek finansinių, tiek laiko resursų.

13.3. Socialiniai veiksniai („Social“)

Besikeičiantis emigracijos ir imigracijos lygis Lietuvoje daro įtaką tam tikrų skrydžių krypčių populiarumui ir tendencijoms (pvz., skrydžiai į Jungtinę Karalystę ir iš jos, į Norvegiją ir iš jos, į Ukrainą ir iš jos ir t. t.). Pagal Lietuvos statistikos departamento pateikiamus preliminarinius duomenis 2019 m. emigravo 29 273 gyventojų (2 933 gyventojais mažiau nei 2018 m.), o imigrantų skaičius preliminariai siekė 40 067 (11 153 daugiau nei 2018 m.).

13.4. Technologiniai veiksniai („Technological“)

Įmonė šiuo metu įgyvendina daug pakeitimų, tai leidžia padidinti oro uosto pralaidumą iš esmės nekeičiant oro uosto išplanavimo. Oro uosto sklandi veikla leidžia užtikrinti, kad skrydžiai nevėluotų dėl oro uosto kaltės. Labai augant keleivių skaičiui, nėra galimybės greitai įgyvendinti didelės apimties infrastruktūrinius projektus, todėl daug dėmesio skiriama technologinių sprendimų pritaikymui, taip pagerinant arba iš esmės išsprendžiant pralaidumo ar kitas problemas.

13.5. Aplinkosaugos veiksniai („Environmental“)

VĮ Lietuvos oro uostai, siekdama atitikti Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus bei būti socialiai atsakinga įmone, vis daugiau dėmesio ir resursų skiria aplinkosauginiams veiklos vykdymo aspektams. Įmonės daromas poveikis aplinkai yra stebimas, matuojamas ir taikomos atitinkamos prevencinės arba poveikio mažinimo priemonės. Pagrindiniai 2019 m. atlikti darbai ir įgyvendinti projektai aplinkosaugos srityje:

1. LOU aktyviai įsitraukė į savo iniciatyva pradėtą teisės aktų, reglamentuojančių orlaivių keliamo triukšmo lygius ir apsaugą nuo triukšmo poveikio, pakeitimo procesą, kurio rezultatas – 2019 m. birželio 6 d. Seime patvirtinti ir nuo 2020 sausio 1 d. įsigalioję naujasis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir Aviacijos įstatymo pakeitimai, įteisinantys Triukšmo apsauginės zonos (TAZ) nustatymą aplink aerodromus bei prievolę kompensuoti už triukšmą mažinančių priemonių įsirengimą į TAZ patenkančiuose pastatuose.

Buvo parengtas poįstatyminis dokumentas – *Perspektyvinių triukšmo žemėlapių rengimo, derinimo, tvirtinimo, viešinimo ir triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimo išlaidų kompensavimo taisyklės* – bei pradėta jo derinimo su institucijomis procedūra.

2. Vykdomas Vilniaus oro uosto triukšmo valdymo planas 2019–2020 m.: 2019 m. įsigaliojo keletas naujų operacinių pakeitimų ir apribojimų, siekiant valdyti orlaivių keliamą triukšmą: reikalavimas nakties metu orlaiviams laikytis nustatyto standartinio išskridimo maršruto, kuris nustatytas virš mažai apgyvendintų miesto teritorijų; padidintas reikalavimas aukščiui, kurį pasiekus orlaiviui leidžiama atlikti pirmąjį posūkį; toliau nuo miesto perkeltas taškas, kurį pasiekus orlaiviams leidžiama atlikti pirmąjį posūkį; į rytus nuo tankiai apgyvendintų rajonų pasuktas vienas iš instrumentinio leidimosi maršrutų ir kt.
3. Inicijuotas ir pradėtas vykdyti projektas triukšmo monitoringo sistemų atnaujinimui Kauno ir Palangos oro uostuose: patvirtintinas projektas bei jo finansavimas, parengta pirkimo techninė specifikacija, atlikti kiti paruošiamieji darbai.
4. Parengtas Vilniaus oro uosto CO₂ mažinimo planas ir pasiektas ACI organizacijos *Airport Carbon Accreditation* (ACA) programos 2-asis *Reduction* lygis; apskaičiuotas dėl Kauno ir Palangos oro uostų veiklos išmetamas CO₂ kiekis, parengtos ir akredituoto vertintojo patvirtintos ataskitos, bei pradėta dalyvauti ACI ACA programos 1-ajame *Mapping* lygyje.
5. Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose įvykdytas plačios apimties vandens ir dirvožemio užterštumo tyrimo projektas, kurio metu buvo imami mėginiai tiek iš paviršinių, tiek iš giluminių dirvožemio ir vandens sluoksnių, siekiant nustatyti užterštumą medžiagomis, būdingomis specifinei oro uostų veiklai (ypatingas dėmesys buvo skiriamas užterštumui nuledinimo medžiagomis). Remiantis tyrimo rezultatais, pradėtas vykdyti paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių Vilniaus oro uoste įrengimo projektas: patvirtintinas projektas bei jo finansavimas, atlikti kiti paruošiamieji darbai.
6. Buvo tęsiamas Kauno oro uosto raketų bazės užterštos teritorijos sutvarkymo (išvalymo) projektas; gautas papildomas finansavimas darbams, kai buvo nustatyta, jog užterštumas ir jo paveiktas teritorijos plotas yra didesnis, nei buvo numatyta teritorijos tvarkymo plane.
7. Parengta Vilniaus miesto savivaldybės triukšmo prevencijos veiksmų plano 2019–2023 m. oro uosto keliamo triukšmo ir jo mažinimo priemonių dalis; dalyvauta derinimo ir viešinimo procedūrose.

13.6. Teisiniai veiksniai („Legal“)

Plėtros projektai, jų inicijavimas bei įgyvendinimas užtrunka ilgą laikotarpį, todėl VĮ Lietuvos oro uostai negali greitai reaguoti į ekonomikos pokyčius bei išaugusias trumpalaikes paklausas dėl Valstybės įmonei bei perkančiajai organizacijai taikomų reikalavimų. Investicijos ir plėtros projektai yra planuojami ne trumpesniam kaip 7–10 metų laikotarpiui.

Pagrindinis trikdys greitai įmonės reakcijai į rinkos pokyčius yra ilgai trunkantys (pagal teisinį reglamentavimą) procesai, įvairūs techninių projektų derinimai, projektavimai bei viešieji pirkimai. Įmonė savo ruožtu kiek įmanoma stengiasi standartizuoti įmonės veiklos procesus, juos efektyvinti bei taip sudaryti sąlygas atlikti tuos pačius procesus greičiau. Įmonė matuoja vidinių procesų atlikimo rodiklius, juos aptaria bei atlieka korekcinis veiksmus procesų tobulinimui.

Teisinis reguliavimas oro uostų veikloje taip pat remiasi EB direktyvomis bei ICAO bei IATA keliamais reikalavimais. VĮ Lietuvos oro uostai periodiškai vykdo susitikimus su oro uostų naudotojų komitetu, kuriame vadovaudamasi nustatytomis gairėmis (EB direktyvose) sprendžia įvairius klausimus, pristato plėtros projektus, įmonės taikomą kainodarą, jos pokyčius ir kt. VĮ Lietuvos oro uostų veikla prilyginama monopoliiui, todėl įmonės viduje nuolatos vykdomi įvairūs vidaus audito tyrimai, siekiant užtikrinti, kad nebūtų taikoma diskriminacija ar iškreipiama rinka. Įmonės prioritetas yra vienodos konkurencinės aplinkos sukūrimas bei prieinamumo skatinimas. VĮ Lietuvos oro uostai vykdo rinkos konsultacijas, viešųjų pirkimų viešinimą, kas leidžia didinti konkurenciją viešuosiuose pirkimuose, o tokiu būdu įsigyti prekes ar darbus žemesnėmis kainomis.

14. Svarbūs įvykiai po finansinių metų

2020 m. sausio 15 d. LR susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-11 buvo patvirtintas 2020–2023 m. strateginis veiklos planas. Buvo nustatyti įmonės siektini strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai:

30 LENTELĖ. Strateginiai tikslai 2020–2023 m.

Strateginės kryptys	Strateginiai tikslai	Rodikliai	Rodiklių matavimo vienetai	Siekiamos reikšmės				Atsakingi už įgyvendinimą
				2020	2021	2022	2023	
Greitas susisiekimas nuo namų iki Europos traukos centrų	Pasiūlyti konkurencingą krypčių tinklą ir paslaugų įvairovę bei rūpestingą aptarnavimą	Krypčių skaičius	Vnt.	98	102	107	112	Aviacinių paslaugų skyrius vadovas
		Lojalių oro uostams keleivių (<i>NPS promoters</i>) rodiklis	Proc.	57	58	58	61	Generalinis direktorius, Filialai
		VNO ASQ indeksas (5-balėje skalėje, 5 – puikus, 1 – blogas įvertinimas)	Balas	4,1	4,12	4,14	4,3	VNO filialas
Baigti oro uostų plėtros projektiniai darbai ir užtikrinti jų finansavimo šaltiniai	Vystyti saugią ir efektyvią infrastruktūrą	ROE*	Proc.	7,9	8,4	8,2	9,8	Generalinis direktorius, Finansų departamento direktorius
		Keleivių skaičius	mln.	6,9	7,2	7,7	8,3	Generalinis direktorius, Aviacinių paslaugų skyrius vadovas
		Projektų vykdymas laiku	Proc.	≥80	≥80	≥80	≥80	Plėtros departamento direktorius
		Pajamos	mln. Eur	51,9	55,9	61,6	69,3	Komercijos departamento direktorius Aviacinių paslaugų skyrius
		Bendras saugios veiklos lygis ALoSP	Proc.	≥87,6	≥89,6	≥91,6	≥93,6	Oro uostų saugos ir saugumo departamento direktorius
		Aviacijos saugumo lygis ALoSecP	Proc.	≥80,43	≥83,43	≥85,43	≥87,43	Oro uostų saugos ir saugumo departamento direktorius
Geidžiamiausias darbdavys tarp VJ, gyvenantis pagal misiją, viziją ir vertybes	Veikti vieningai ir ambicingai valdant skirtingas partnerystes	Darbuotojų įsitraukimo indeksas	Proc.	63	65	70	72	Generalinis direktorius, Personalo skyriaus vadovas
		Tikslų vykdymas	Proc.	85	85	85	85	Personalo skyriaus vadovas
Esame patrauklus visų šakų rinkos lyderiams dėl nuolatinio augimo	Būti atvirais ir nešališkais kuriant patrauklią aplinką verslui	Partnerių pasitenkinimo indeksas („vyksta sklandus bendradarbiavimas“, 5-balėje skalėje 4 ir 5 įvertinimai)	Proc.	80	85	90	90	Komercijos departamento direktorius

Strateginės kryptys	Strateginiai tikslai	Rodikliai	Rodiklių matavimo vienetai	Siekiamos reikšmės				Atsakingi už įgyvendinimą
				2020	2021	2022	2023	
		Patrauklumo indekso aviaciniams partneriams augimas	Proc.	2	2	2	2	Aviacinių paslaugų skyrius vadovas
LOU matomas kaip aviacijos industrijos lyderis Lietuvoje, generuojantis svarbią BVP dalį	Būti Lietuvos augimo ir klestėjimo sparnais	CSR and sustainability ataskaitos vertinimas	Balas	A	A	A+	A+	Vykdomoji direktorė

* ROE dydis apskaičiuotas vertinant nuosavybę prieš turto perkainojimą.

14.1. COVID-19 įtaka įmonės veiklos tęstinumui

2020 m. Kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė koronaviruso protrūkį, Lietuvos vyriausybė atsižvelgdama į susidariusią padėtį pasaulyje sureagavo ir nuo 2020 m. kovo 16 d. šalies mastu paskelbė karantiną. VĮ Lietuvos oro uostai atliko veiklos tęstinumo vertinimą dėl šiuo metu aviacijos sektorių sukausčiosios COVID-19 pandemijos. Įmonė prognozuoja, jog 2020 m. metinis keleivių srauto sumažėjimas sieks apie 53 proc. nuo patvirtinto plano. Bendras pajamų sumažėjimas apie 44 proc., planuojamas sąnaudų sumažėjimas apie 20 proc., planuojama įgyvendinti tik 67 proc. planuotų investicijų. Nors įmonės vadovybė siekdama sumažinti galimų neigiamų scenarijų rizikas, ėmėsi įgyvendinti įvairias priemones, tačiau neišvengiamai bus nepasiekti 2020 m. planuoti rezultatai bei rodikliai t. y. grynas pelnas, ROE, EBITDA ir kiti finansiniai rodikliai. Detalesnis aprašymas dėl COVID-19 įtakos įmonės veiklos tęstinumui pateikiamas įmonės finansinių ataskaitų rinkinyje.

15. Vykdomos socialinės ir aplinkosaugos iniciatyvos

15.1. Įmonių socialinė atsakomybė

VĮ Lietuvos oro uostai siekį tarptautiniu lygmeniu vadovautis darnaus vystymosi principais deklaravo 2016 m. spalio 31 d. Oro uostų tvarumo deklaracijoje, pasirašytoje kartu su kitais tarptautiniais oro uostais – Čikagos, Dalaso, Romos, Amsterdamo Šipholio, Niujorko Džono F. Kenedžio (JFKIAT), Londono Hitrou, Londono Getviko ir kitais. Pagrindinis šios deklaracijos siekis – stiprinti tvarių ir atsparių oro uostų sistemą visame pasaulyje bendradarbiavimu, skaidrumu, inovacijomis ir dalyvavimu.

LOU pozicija – savo veikloje vadovautis darnaus vystymosi (angl. *sustainability*) principais ir integruotai valdyti bei suderinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius veiksnus – taip pat buvo įtvirtinta LOU Strateginiame veiklos plane. Patys bendriausi darnaus vystymosi tikslai yra patvirtinti Jungtinių Tautų Organizacijoje (toliau – JTO). 2015 m. rugsėjo 25 d. šiuos tikslus JTO narės, tarp jų ir Lietuva, įsipareigojo įgyvendinti per ateinančius 15 metų – iki 2030-ųjų. 17 darnaus vystymosi tikslų nukreipti į tris pagrindinius aspektus – ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį. LOU, atsižvelgdami į vykdomą veiklą, išskiria sritis, kuriose daro poveikį:

31 LENTELĖ. LOU sritys, kuriose daromas poveikis

Sritis	Poveikio laukas
Aplinkosauginė	<ul style="list-style-type: none"> Triukšmas Poveikis gruntui ir gruntiniam vandeniui CO₂ Atliekos
Socialinė	Tikslinių grupių (klientai, darbuotojai, aplinkinės bendruomenės, partneriai): <ul style="list-style-type: none"> Socialinė gerovė Žmogaus teisių užtikrinimas
Ekonominė ir teisinė	Kova su korupcija ir kyšininkavimas

LOU atsižvelgdama į šias sritis ir plėtodama savo socialinę atsakomybę remiasi JTO Darnaus vystymosi tikslų standartais (angl. *UN Sustainable Development Goals*, sutr. *SDG*).

Iš JTO iškeltų 17 darnaus vystymosi tikslų, LOU koncentruojasi ties 10, įgyvendindami konkrečias Įmonės socialinės atsakomybės iniciatyvas aplinkosaugos, darbuotojų ir socialinės, žmogaus teisių bei kovos su korupcija ir kyšininkavimo srityse.

15.2. Aplinkos apsauga

(© JTO)

15.2.1. Įmonės politikos aplinkosaugos srityje

Pagrindiniai dokumentai, kuriais vadovaujasi Įmonė, veikdama šioje srityje, yra:

1. 2015 m. gruodžio mėnesį Įmonės Vilniaus filialo direktoriaus patvirtinta Vilniaus oro uosto aplinkosaugos politika;
2. 2018 m. sausio 8 d. Įmonės generalinio direktoriaus patvirtinta Lietuvos oro uostų aplinkosaugos strategija 2018–2028 m. (toliau – Aplinkosaugos strategija).

Aplinkosaugos strategija Įmonė siekia stebėti ir gerinti Įmonės aplinkosauginę situaciją septyniose srityse: triukšmo, energijos ir klimato kaitos, gamtinių išteklių, atliekų, laukinės gamtos ir bioįvairovės, bendruomenės ir komunikacijos bei aplinkosaugos valdymo. Kadangi Aplinkosaugos strategija sudaryta dešimties metų laikotarpiui, kasmet bus nusprendžiama, kuriems tikslams Įmonė skirs daugiausia dėmesio. Aplinkosaugos strategijoje įtvirtintų tikslų pasiekimui įvertinti yra nustatomas KPI (angl. *key performance indicator*), kuris įtraukiamas į Įmonės Plėtros departamento arba netgi ir į Įmonės metinių KPI sąrašą.

2019 m. buvo skirti daugiausia triukšmo valdymo temai, kuri išliks tokia pat svarbi ir 2020 m. – du iš numatomų KPI aplinkosaugai yra susiję su triukšmu.

Be tvaraus ir subalansuoto požiūrio į aplinką bei oro uostų veiklos sąlygojamą poveikį aplinkai, neįmanoma ne tik oro uostų plėtra, bet ir šiuo metu vykdomos veiklos palaikymas. Oro uostams keliamas pagrindinis tikslas – pasiekiamumas, kurio įgyvendinimas nulemia augantį skrydžių bei keleivių skaičių, infrastruktūros plėtrą bei dar didesnes aplinkosaugines pasekmes. Oro uostai yra strateginis ir labai gerai matomas objektas, kurio veiklos aplinkosauginius aspektus reglamentuoja ne tik Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktai, tačiau ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumentai, industrijos standartai, o oro uostų veiklą stebi tiek nevyriausybinių organizacijų, tiek visuomenė. Tokiomis aplinkybėmis, siekdama būti aplinkosaugine prasme sąmoninga organizacija ir sėkmingai vykdyti bei plėsti savo veiklą, Įmonė įsipareigojo identifikuoti bei strategiškai spręsti aplinkosauginius klausimus, tuo pačiu siekdama didinti veiklos efektyvumą, taupyti išteklius bei gerinti įvaizdį ir santykius su suinteresuotomis šalimis.

15.2.2. Rezultatai

Pagrindiniai 2019 m. atlikti darbai ir įgyvendinti projektai aplinkosaugos srityje:

1. LOU aktyviai įsitraukė į savo iniciatyva pradėtą teisės aktų, reglamentuojančių orlaivių keliamo triukšmo lygius ir apsaugą nuo triukšmo poveikio, pakeitimo procesą, kurio rezultatas – 2019 m. birželio 6 d. Seime patvirtinti ir nuo 2020 sausio 1 d. įsigalioję naujasis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir Aviacijos įstatymo pakeitimai, įteisinantys Triukšmo apsauginės zonos (TAZ) nustatymą aplink aerodromus bei prievolę kompensuoti už triukšmą mažinančių priemonių įsirengimą į TAZ patenkančiuose pastatuose. Buvo parengtas poįstatyminis dokumentas – *Perspektyvinių triukšmo žemėlapių rengimo, derinimo, tvirtinimo, viešinimo ir triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimo išlaidų kompensavimo taisyklės* – bei pradėta jo derinimo su institucijomis procedūra.
2. Vykdomas Vilniaus oro uosto triukšmo valdymo planas 2019–2020 m.: 2019 m. įsigaliojo keletas naujų operacinių pakeitimų ir apribojimų, siekiant valdyti orlaivių kelių triukšmą: reikalavimas nakties metu orlaiviams laikytis nustatyto standartinio išskridimo maršruto, kuris nustatytas virš mažai apgyvendintų miesto teritorijų; padidintas reikalavimas aukščiui, kurį pasiekus orlaiviui leidžiama atlikti pirmąjį posūkį; toliau nuo miesto perkeltas taškas, kurį pasiekus orlaiviams leidžiama atlikti pirmąjį posūkį; į rytus nuo tankiai apgyvendintų rajonų pasuktas vienas iš instrumentinio leidimosi maršrutų ir kt.
3. Inicijuotas ir pradėtas vykdyti projektas triukšmo monitoringo sistemų atnaujinimui Kauno ir Palangos oro uostuose: patvirtintinas projektas bei jo finansavimas, parengta pirkimo techninė specifikacija, atlikti kiti paruošiamieji darbai.
4. Parengtas Vilniaus oro uosto CO₂ mažinimo planas ir pasiektas ACI organizacijos *Airport Carbon Accreditation* (ACA) programos 2-asis *Reduction* lygis; apskaičiuotas dėl Kauno ir Palangos oro uostų veiklos išmetamas CO₂ kiekis, parengtos ir akredituoto vertintojo patvirtintos ataskaitos, bei pradėta dalyvauti ACI ACA programos 1-ajame *Mapping* lygyje.
5. Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose įvykdytas plačios apimties vandens ir dirvožemio užterštumo tyrimo projektas, kurio metu buvo imami mėginiai tiek iš paviršinių, tiek iš giluminių dirvožemio ir vandens sluoksnių, siekiant nustatyti užterštumą medžiagomis, būdingomis specifinei oro uostų veiklai (ypatingas dėmesys buvo skiriamas užterštumui nuledinimo medžiagomis). Remiantis tyrimo rezultatais, pradėtas vykdyti paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių Vilniaus oro uoste įrengimo projektas: patvirtintinas projektas bei jo finansavimas, atlikti kiti paruošiamieji darbai.
6. Buvo tęsiamas Kauno oro uosto raketų bazės užterštos teritorijos sutvarkymo (išvalymo) projektas; gautas papildomas finansavimas darbams, kai buvo nustatyta, jog užterštumas ir jo paveiktas teritorijos plotas yra didesnis, nei buvo numatyta teritorijos tvarkymo plane.
7. Parengta Vilniaus miesto savivaldybės triukšmo prevencijos veiksmų plano 2019–2023 m. oro uosto keliamo triukšmo ir jo mažinimo priemonių dalis; dalyvauta derinimo ir viešinimo procedūrose.

2020 m. numatomi darbai:

1. Pradėti triukšmo monitoringo sistemų atnaujinimo Kauno ir Palangos oro uostuose projekto įgyvendinimą.
2. Apskaičiuoti Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų CO₂ emisijas ir parengti CO₂ stebėsenos ataskaitas, atitinkančias ACI organizacijos *Airport Carbon Accreditation* reikalavimus (VNO – 2 lygiui, KUN ir PLQ – 1 lygiui), bei vykdyti Vilniaus oro uosto CO₂ mažinimo plane numatytas priemones, rengiantis pereiti į ACI organizacijos *Airport Carbon Accreditation* programos 3-ąjį *Reduction* lygį.
3. Kas pusmetį paskelbti naujienlaiškį apie įmonės aplinkosauginę situaciją ir priemones jos gerinimui bei rezultatus įmonės internetiniame puslapyje.

4. Įgyvendinti Triukšmo valdymo plane, pasirašytame su VĮ „Oro navigacija“, numatytas priemones, parengti Plano pabaigos ataskaitą ir atnaujintą Planą 2021–2022 m.
5. Pradėti vykdyti nuledinimo medžiagomis užterštų paviršinių nuotekų surinkimo sistemos ir valymo įrenginių Vilniaus oro uoste įrengimo projektavimo ir derinimo darbus.
6. Baigti Kauno oro uosto raketų bazės užterštos teritorijos sutvarkymo (išvalymo) darbus.

15.2.3. Rodikliai

Aplinkosauga yra labai plati sritis, apimanti visus oro uostų veiklos aspektus, todėl Aplinkosaugos strategijoje numatyta net 10 KPI:

1. O gyventojų didžiausio triukšmo zonoje aplink oro uostą, kur triukšmo lygis siekia 70 dBA ir daugiau;
2. nedidėjančios arba mažėjančios viršnorminio triukšmo zonos (kuriose dienos triukšmas viršija 65 dBA, o nakties triukšmas viršija 55 dBA) – KUN ir PLQ atveju zonos praktiškai nedidėja, netgi nesiimant aktyvių veiksmų; VNO atveju rodiklis tiesiogiai susijęs su 2019–2020 m. triukšmo valdymo plane numatytų priemonių įgyvendinimu, todėl rezultatas bus matomas tik įgyvendinus jame numatytas priemones;
3. mažėjantis energijos sunaudojimas, MJ/PAX (lyginant su praėjusiais metais);
4. kasmet mažėjanti CO₂ emisija vienam keleiviui, kg CO₂/PAX (lyginant su praėjusiais metais) – rodiklis mažėja kasmet: 2014 m. buvo 2,88 kg CO₂/PAX, 2015 m. – 2,52 kg CO₂/PAX; 2016 m. – 2,39 kg CO₂/PAX; 2017 m. – 2,33 kg CO₂/PAX; 2018 m. – 1,77 kg CO₂/PAX.
5. sumažėjęs sunaudojamo vandens kiekis, l/PAX;
6. mažesnis susidarančių atliekų, tenkančių vienam keleiviui, kiekis, kg/PAX;
7. didesnis perdirbimų / antrą kartą panaudojamų atliekų kiekis, proc.;
8. nedidėjantis arba mažėjantis paukščių susidūrimo su orlaiviais įvykių skaičius, tenkantis 1000 skrydžių;
9. pranešimų aplinkosaugine tematika skaičius/metus;
10. susitikimų su suinteresuotosiomis šalimis skaičius/metus;

15.2.4. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas

Pagrindinė aplinkosauginė rizika yra susijusi su triukšmu ir išskirtina Vilniaus oro uosto atžvilgiu – ribines vertes viršijantis triukšmas artimiausiose gyvenamosiose teritorijose – ir dėl to galimi oro uosto operacijų apribojimai (pvz., gana realus – skrydžių naktį uždraudimas, kas nulemtų apie 40 proc. pajamų netekimą). Kadangi Vilniaus oro uostui niekada nebuvo nustatyta Sanitarinės apsaugos zona (pagal iki 2020 m. sausio 2 d. galiojusį reglamentavimą, oro uostams nustatoma teritorijoje, kurioje triukšmas viršija ribines vertes) su atitinkamais apribojimais, aplink oro uostą plėtėsi gyvenamosios teritorijos, daugėjo jose gyvenančių ir triukšmo poveikį jaučiančių žmonių skaičius. Daugėja užklausų ir iš toliau nuo oro uosto esančių teritorijų, kurios nepapuoia į viršnorminio triukšmo zonas. Pagrindinės sprendimo kryptys šioms rizikoms suvaldyti:

1. įsigaliojus naujam teisiniam reglamentavimui, aplink oro uostą bus nustatoma ir registruojama triukšmo apsauginė zona, į kurią patenkantys gyventojai galės likti, tačiau turės galimybę įsirengti papildomas triukšmą izoliuojančias priemones. Šių priemonių kompensavimas bus oro uostų atsakomybė, tačiau tokiu būdu bus užtikrinta tolesnė Vilniaus oro uosto veikla be apribojimų;
2. atnaujinta, techniškai tvarkinga ir patikima triukšmo monitoringo sistema, leidžianti nustatyti ir išnagrinėti triukšmo ribines vertes viršijusius atvejus, nustatyti pažeidėjus ir pan.;
3. parengto bendro su VĮ „Oro navigacija“ triukšmo valdymo plano vykdymas, kurio sėkmingas įgyvendinimas leistų sumažinti viršnorminio triukšmo zonas ir / arba veikiančių gyventojų skaičių.

15.2.5. Kitos iniciatyvos aplinkosaugos srityje

Įmonės darbuotojai noriai prisideda prie akcijos „Darom“.

Įmonė prie socialinės atsakomybės prisideda ir vykdydama „žaliuosius“ pirkimus – 2019 m. buvo įvykdytas transporto priemonių nuomos pirkimas, kuriuo nustatyti aplinkosaugos reikalavimai automobiliams, pasirinktos hibridinės, elektrinės transporto priemonės, taip pat įsigytos oro uosto valymo paslaugos, taikant aplinkosauginius kriterijus bei paslaugos teikimo metu taikant ekologiškas, aplinkai draugiškas priemones.

15.3. Socialiniai ir personalo klausimai

(© JTO)

15.3.1. Įmonės politikos socialinėje ir personalo srityse ir jų įgyvendinimas

Vienas iš pagrindinių Įmonės tikslų šioje srityje yra įtvirtintas Įmonės Strateginiame veiklos plane 2020–2024 m. – geidžiamiausias darbdavys tarp VĮ, gyvenantis pagal misiją, viziją ir vertybes. Siekiant įgyvendinti šį tikslą bei vykdyti įsipareigojimus suinteresuotoms šalims, numatyti šie ilgalaikiai žmogiškųjų išteklių valdymo tikslai bei kryptys:

- **(Suinteresuota šalis – Klientai)** Atrasti darbuotojus kuriančius vertę klientams ir padėti jiems augti
- **(Suinteresuota šalis – Akcininkas)** Kurti efektyvias personalo valdymo sistemas, siekiant geriausio rezultato
- **(Suinteresuota šalis – Kolegos)** Kurti komandą, kuriai smagu kartu nuversti kalnus
- **(Suinteresuota šalis – Partneriai)** Kurti rūpestingos bendruomenės kultūrą
- **(Suinteresuota šalis – Visuomenė)** Kurti darbuotojų gerovę, kad jie galėtų kurti vertę Lietuvai

Įmonės Strateginiame veiklos plane taip pat numatyti pagrindiniai rodikliai padedantys įgyvendinti strateginį tikslą – aukštas darbuotojų įsitraukimas ir ambicingas tikslų įgyvendinimas. Taip pat matuojami ir kiti rodikliai bei atliekami veiksmai siekiant ugdyti darbuotojus bei skatinti juos siekti karjeros įmonės viduje. Kuriama tokia organizacinė kultūra, kuri leistų pritraukti ir išlaikyti profesionalius darbuotojus. Remiantis Įmonės tikslais, kiekvienais metais Įmonės Personalo skyriui ir atskiriems darbuotojams yra formuojami asmeniniai tikslai.

Įgyvendinant strateginiame plane numatytus tikslus, vadovaujamosi Įmonės vertybėmis, kurios buvo išgrynintos remiantis Įmonės misija bei įsipareigojimais suinteresuotoms šalims ir aprašytos kartu su darbuotojais:

Kūrybiškumas

Ieškau netradicinių sprendimų, sprendimus randu su esamais resursais, siūlau sprendimų alternatyvas tikslui pasiekti, skatinu kolegų saviraišką: pasisakyti, išbandyti, mokyti.

Pasitikėjimas

Laikausi susitarimų ir vykduo pažadus, laiku ir atvirai komunikuoju apie eigą / veiklą / procesą, savo veiksmais nesukeliu rizikos įmonės reputacijai, kuriu ilgalaikius abipusiškai naudingus santykius.

Savininkiškumas

„Pakeliu šiukšlę nuo kelio“, su įmonės turtu elgiuosi atsakingai, komunikuoju apie problemas ir ieškau sprendimų savo ir kolegų aplinkoje, dalinuosi gerosiomis praktikomis su kolegomis.

15.3.2. Rezultatai

Įmonės Strateginiame veiklos plane 2019–2023 m. buvo numatyta, kad 2019 m. darbuotojų įsitraukimo rodiklis turi būti didesnis arba lygus 46 proc. Rezultatas – pasiektas darbuotojų įsitraukimas, sudarantis 63 proc. (20 proc. daugiau nei 2018 m.).

15.3.3. Rodikliai

Pagrindinis Įmonės Strateginiame veiklos plane 2020–2023 m. iškeltas darbuotojų įsitraukimo rodiklis įvertina Įmonės pastangas vykdant veiklas, nukreiptas į darbuotojų gerovės kūrimą. Tai darbuotojų pildomas klausimynas, kuris įvertina darbuotojų nuomonę apie Įmonės įvaizdį, veiklos procesus, vadovus, atlygio politiką, bendradarbiavimą, mokymąsi ir tobulėjimą bei kitas sritis.

Papildomai nuolat stebima ir daugiau rodiklių, susijusių su darbuotojais. 2019 m. kvalifikaciją kėlė (mokymuose dalyvavo) 73 proc. Įmonės darbuotojų. Įmonės darbuotojams buvo organizuoti 7 renginiai, kurie buvo skirti Įmonės veiklai ir rezultatams pristatyti, burti komandas, pasidalinti patirtimi ir naujovėmis. Taip pat metų eigoje buvo organizuojami renginiai atskiroms komandoms, darbuotojai gali dalyvauti iniciatyvose, susijusiose su klientų aptarnavimo gerinimu, idėjų teikimu, kolegų darbo stebėjimu ir pan. Įmonė skatina darbuotojus tobulėti ir palaiko karjeros siekius – 2019 m. 9 proc. Įmonės darbuotojų džiaugėsi vidine karjera.

Nuolat stebimas darbuotojų savanoriškos kaitos rodiklis – jis 2019 m. siekė 8 proc. Taip pat analizuojamos darbuotojų išėjimo iš darbo priežastys siekiant, kad jos nebūtų susijusios su organizacinėmis priežastimis (darbo aplinka, mikroklimatas, vadovo kompetencija ir pan.).

15.3.4. Pagrindinės rizikos

Pagrindinės rizikos, kylančios personalo srityje, yra susijusios su:

- Augančiu darbo rinkos mobilumu, t. y. darbuotojai dažniau keičia darbo vietas, kas gali lemti didesnę Įmonės darbuotojų kaitą, kuri darytų įtaką kasdienių operacijų atlikimui.
- Egzistuojančiu neigiamu viešojo sektoriaus kaip darbdavio įvaizdžiu, kas galėtų lemti Įmonės kaip darbdavio nepatrauklumą ir trukdyti prisitraukti profesionalių kandidatų.

15.3.5. Kitos iniciatyvos socialinėje ir personalo srityse

Vienoda atlygio politika. Įmonės darbuotojams taikoma atlygio politika remiasi teisingumo, visuotinio, aiškumo ir nuoseklumo principais. Įmonėje pareigybės yra suskirstytos į lygius pagal darbui atlikti reikalingas žinias, atsakomybę ir problemų sprendimą. Visiems darbuotojams, esantiems tame pačiame pareigybių lygyje, atlygio rėžiai yra vienodi. Konkretūs atlygiai yra nustatomi lyginant juos su Lietuvos Respublikos darbo rinkos situacija.

Lygios galimybės. 2019 metais Įmonė prisijungė prie „Lygių galimybių sparnų“ standarto, ir jos pasiekimai buvo įvertinti 2 sparnais. Įmonė rūpinasi esamais darbuotojais, kad nepaisant jų šeiminės padėties, lyties, amžiaus ir kitų skirtumų ar laikinų iššūkių asmeniniame gyvenime visi turėtų galimybę įsitraukti į darbinę veiklą. Įmonėje įvestas lankstus darbo grafikas ir galimybė dirbti iš namų, suteikiamos papildomos atostogų dienos, skiriama finansinė parama reikiamu metu, pavyzdžiui, gimus vaikui, kompensuojamos vaikų stovyklos, vaikų su negalia sanatorijos.

Apie lygių galimybių pažeidimus galima anonimiškai pranešti savikontrolės sistemos pagalba: pildant formą internetu, rašant laišką el. paštu arba siunčiant tradicinį laišką, skirtą vidiniam specialistui, atsakingam už tokių pranešimų nagrinėjimą. Procese, iki pat sprendimo priėmimo, užtikrinamas maksimalus situacijos ir pranešėjo konfidencialumas.

Socialiniai projektai. 2019 m. Įmonė dalyvavo mentorystės programose, pavyzdžiui, SOPA susitikimuose-mokymuose, kuriuose pasakojo, kaip integruotis į darbo rinką. Įmonė bendradarbiauja su Užimtumo tarnyba ir padeda žengti pirmuosius žingsnius karjeroje, pavyzdžiui, vykdant projektą „Moksleiviai į vyriausybę“, moksleiviams suteikiama praktikos oro uostuose galimybė, po kurios labiausiai motyvuotiems siūloma prisijungti prie komandos. Į socialines ir šviečiamąsias iniciatyvas įtraukiama visa įmonė – iki 650 darbuotojų.

Darbuotojų sauga ir sveikata. Įmonėje organizuojami privalomi profilaktiniai sveikatos patikrinimai. Darbuotojai, dirbantys lauko sąlygomis, privalomai skiepijami nuo erkinio encefalito. Taip pat kasmet Įmonėje organizuojamas skiepijimas nuo gripo. 2019 m. Įmonėje nuo gripo paskiepyti 78 darbuotojai, nuo erkinio encefalito – 151 darbuotojas. Visi Įmonės darbuotojai yra apdrausti nuolat galiojančiu nelaimingų atsitikimų draudimu.

Nelaimingi atsitikimai darbe. Nelaimingų atsitikimų ar profesinių ligų, taip pat incidentų (įvykių), dėl kurių darbuotojai patirtų žalą sveikatai, 2019 m. buvo 3.

Darbo taryba. 2018 m. kovo mėnesį Įmonėje buvo organizuoti darbo tarybos rinkimai. Juose dalyvavo 75 proc. Įmonės darbuotojų, kurie turėjo galimybę balsuoti už 15 savo kandidatūrą teikusių Įmonės darbuotojų. Suskaičiavus visus darbuotojų balsus darbo taryba sudaryta iš 9 daugiausia balsų surinkusių kandidatų. Išrinkus darbo tarybą buvo pasirašytas bendradarbiavimo su darbdaviu susitarimas. Taryba renkama trims metams.

Socialiniai partneriai. Įmonėje veikia 4 profesinės sąjungos: VĮ Tarptautinio Vilniaus oro uosto profesinė sąjunga, VĮ Lietuvos oro uostų darbuotojų profesinė sąjunga, profesinė sąjunga IEVA, Valstybinių ir privačių įmonių profesinės sąjungos VĮ Lietuvos oro uostai Palangos filialo skyrius. Šiuo metu įmonė neturi pasirašiusi kolektyvinės sutarties su profesinėmis sąjungomis.

Papildomos naudos darbuotojams. Kiekvienais metais darbuotojai gali rinktis jų poreikius labiausiai atitinkančias papildomas naudas:

1. kuro kompensavimas,
2. mobiliųjų telefonų ir ryšio paslaugų kompensavimas;
3. III pakopos pensijų kaupimas;
4. sveikatos draudimo paslaugų paketų pasirinkimas.

Sportinė veikla ir kitos iniciatyvos. Įmonė skatina sveiką darbuotojų gyvenseną, sportinę veiklą ir rūpinimąsi fizine bei protine sveikata. Įmonės darbuotojai turi galimybę bet kuriuo metu naudotis Įmonės patalpose įrengtomis sporto salėmis. Įmonės darbuotojams organizuojant stalo teniso turnyrus, protmūšius, dalyvaujant krepšinio turnyruose, Įmonė aprūpina darbuotojus reikiamomis priemonėmis, apranga, įsteigia prizus varžybų dalyviams. Taip pat Įmonėje organizuojami įvairūs renginiai, tokie kaip metinė konferencija, vadovų susitikimai su darbuotojais, kalėdinis renginys, komandiniai atskirų departamentų, skyrių susibūrimai.

Lietuvos oro uostai didžiuojasi viena iš vidinių iniciatyvų, kurią vadina „Šešėliavimu“ – jos metu įmonė skatina darbuotojus vieną dieną turėti savo šešėlį – išbandyti profesijas ar darbus, kurių dar nėra bandę, susipažinti su kito kolegės veikla, atsakomybėmis. Šis projektas vyksta jau trejus metus ir padeda įmonei paneigti mitus, pavyzdžiui, stereotipus apie lyčių pasiskirstymą darbuose, skatina kolegas išbandyti naujas profesijas.

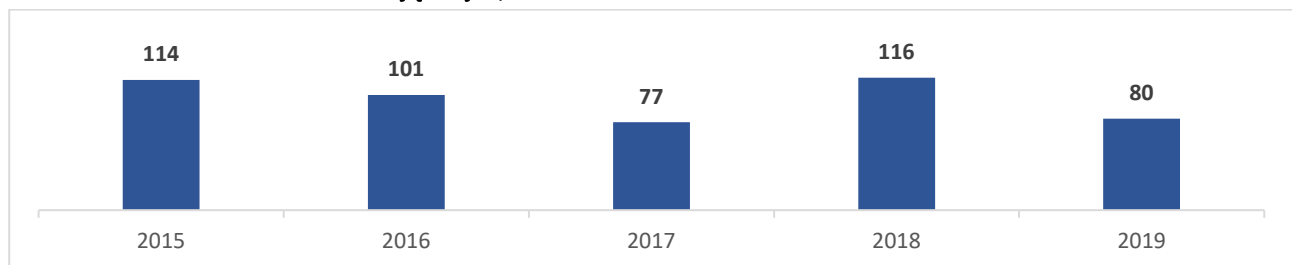
Kliento dienos organizavimas. Įmonėje kasmet kalėdiniu laikotarpiu yra organizuojama „Kliento diena“. Tai diena, kai Įmonės darbuotojai kartu su partneriais dirba oro uostų terminaluose, bendrauja su keleiviais teikia jiems informaciją, staigmenas ir kalėdines dovanėles, mažinant kelionės metu patiriamą stresą ir kuriant jaukią oro uosto atmosferą, taip pat padeda kolegoms, dirbantiems terminale. 2019 m. gruodžio mėn. šioje iniciatyvoje dalyvavo apie 100 Įmonės darbuotojų, partneriai ir svečiai.

Potyrių erdvė. Kelerius metus veikęs Kino teatras Vilniaus oro uoste 2019 m. rudenį perdarytas į potyrių erdvę. Tai edukacinis-patyrimų projektas „Potyrių erdvė – tikrumo degustacijos“, kurį Vilniaus oro uostas įgyvendino kartu su įmone AMRES ART. Gyvenant vartotojiškame, pakaitalų užpildytame pasaulyje, mūsų pojūčiai praranda aštrumą, tampa skurdesni – taip mažiname savo gebėjimą jausti aplinką, kurti ir netgi priimti teisingus sprendimus. AMRES ART Potyrių erdvė „Tikrumo degustacijos“ sukuria vaizdinių, aromatų, tekstūrų pasaulį, kuriame karaliauja potyriai. Lytėdami, uosdami, žiūrėdami, klausydami erdvės lankytojai (keleiviai, darbuotojai, partneriai) atranda daugybę naujų aplinkos atspalvių, stiprina kūno pajautą, padeda nurimti protui ir mėgautis „čia ir dabar“ akimirka. Vilniaus oro uoste AMRES ART Potyrių erdvė padeda nurimti skubančiam keliautojui, mažina kelionės metu patiriamą streso lygį.

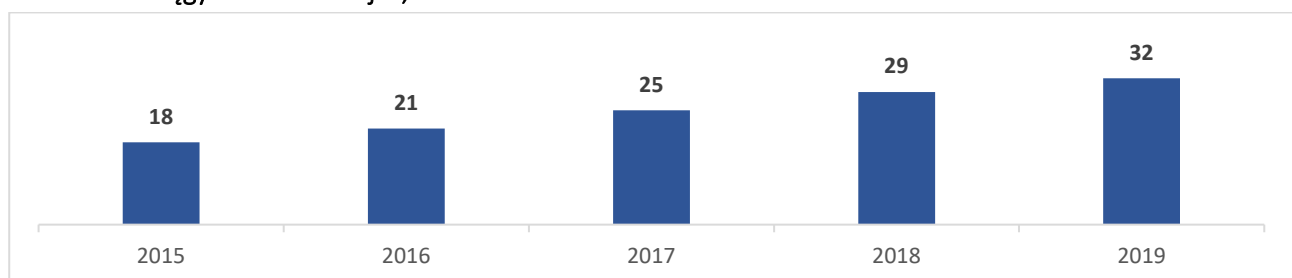
Pagalba streso ištiktiems keleiviams. Kiekviename oro uoste yra sudaryta savanorių darbuotojų grupė, kuri ekstremaliųjų situacijų atvejais būtų kviečiama dirbti su streso ištiktais keleiviais bei jų artimaisiais. Tokiems darbuotojams periodiškai vedami teoriniai ir praktiniai mokymai apie tai, kaip dirbti su streso ištiktais žmonėmis ir tokių žmonių patiriamomis stresinėmis situacijomis. 2018 metais 213 operatyvinių darbuotojų iš Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų dalyvavo mokymuose, kurių trukmė 8 ak. val. - „Sudėtingų situacijų ir streso valdymas“. 2019 m. šiuose mokymuose dalyvavo dar 45 darbuotojai.

Idėjos. Darbuotojai skatinami teikti idėjas, kaip galėtų patobulinti, pagerinti ir palengvinti savo kasdienį darbą. Įgyvendinus tokias pasiūlytas idėjas darbuotojai gali gauti papildomą paskatinimą. Per 2019 m. Įmonės darbuotojai pateikė 80 idėjų, iš kurių 32 jau įgyvendintos. Už pasiūlytas ir įgyvendintas idėjas 17 darbuotojų išmokėti paskatinimai, iš viso sudarantys 3510 Eur (bruto).

15 GRAFIKAS. Pateiktos darbuotojų idėjos, 2015–2019 m.

16 GRAFIKAS. Įgyvendintos idėjos, 2015–2019 m.

Naujų darbuotojų pritraukimas. Įmonėje organizuojami renginiai bei ekskursijos studentams, siekiant jiems papasakoti apie Įmonės veiklą ir paskatinti domėtis darbu joje. Įmonės darbuotojai taip pat gali rekomenduoti naujus kolegas į laisvas pozicijas ir, šioms rekomendacijoms pasiteisinus, – gauti papildomą paskatinimą.

15.4. Žmogaus teisių užtikrinimas

(© JTO)

15.4.1. Įmonės politikos žmogaus teisių srityje ir jų įgyvendinimas

Žmogaus teisių užtikrinimo klausimai Įmonėje labiausiai aktualūs atliekant keleivių saugumo patikrą ir užtikrinant neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių teises. Pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės yra įtvirtintos 1950 m. priimtoje Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – EŽTK). Įgyvendindama JTO 2006 m. priimtos Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2006, pagal kurį neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims turi būti sudaromos panašios galimybės keliauti oro transportu kaip ir kitiems piliečiams, Įmonė yra parengusi ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo technologiją, o kiekviename oro uoste atskirai patvirtinti ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo kokybės standartai.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 1107/2006 nuostatų laikymąsi kontroliuoja Civilinės aviacijos administracija (nuo 2019 m. – Lietuvos transporto saugos administracija), kuri Įmonėje kasmet atlieka auditus. Įmonė iš savo pusės stebi, ar nepažeidžiamos neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų teisės. Stebėjimas vykdomas nagrinėjant gautus keleivių skundus ir jų kiekius, kokybinius reikalavimus paslaugos teikimui, kurie yra numatyti atitinkamuose kokybės standartuose ir gaunant keleivių įvertinimą per apklausas, tiesioginius interviu.

Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostai, įgyvendindami Lietuvos Respublikos ir tarptautinių teisės aktų aviacijos saugumo procedūrų reikalavimus, vadovaujasi oro uostų Aviacijos saugumo programomis ir 2017 m. vasario 27 d. patvirtinta Įmonės aviacijos saugumo mokymo programa. Visi oro uostai turi patvirtintus pagalbos kokybės standartus. Vilniaus oro uoste papildomai patvirtinta tarnybų, aptarnaujančių ribotos judėsenos asmenis, sąveikos technologija.

2018 m. spalio 3 d. drauge su kitomis tarptautinėmis įmonėmis („Swedbank“, „Western Union“, „Barclays“, „Telia“ ir kitomis) Įmonė pasirašius Lietuvos „Įvairovės chartiją“ ir toliau buvo aktyvi šios organizacijos narė.

„Įvairovės chartija“ (angl. *Diversity Charter*) – Europos Komisijos iniciatyva, kurios tikslas yra mažinti diskriminaciją ir skatinti įvairovę bei lygias galimybes darbo vietoje. Lietuva tapo dvidešimt antrąja Europos Sąjungos valstybe, kurioje pradeda veikti ši iniciatyva, o Įmonė buvo viena iš pirmųjų, pasirašiusi šį dokumentą ir tapusi ambasadore.

Lietuvos oro uostai yra vartai į šalį, kur sutinkami patys įvairiausi keliautojai. Žmonių įvairovė ir skirtumai Įmonei labai svarbūs. Norėdama, kad visi keliautojai jaustųsi laukiami ir priimami, Įmonė stengiasi, jog visuose keleivių aptarnavimo etapuose, o ypač patikros metu, būtų gerbiama žmonių įvairovė ir skirtumai, puoselėjamas vienodas ir nediskriminuojantis požiūris bei užtikrinamos žmogaus teisės. Įgyvendindama šį tikslą, Įmonė organizuoja įvairias veiklas, kad užtikrintų pagarbą kiekvieno religijai, kultūrai ar papročiams. Į visų oro uostų aviacijos saugumo darbuotojų mokymų programą yra įtraukta informacija apie įvairių religijų pagrindinius papročius, religinius daiktus ir tradicijas.

15.4.2. Rezultatai

2019 m. Įmonėje pasiekti šie rezultatai žmogaus teisių srityje:

1. 2019 m. visuose trijuose oro uostuose (Vilniaus, Kauno, Palangos) aptarnauta 11 495 specialiųjų poreikių turinčių keleivių.
2. 2019 m. atnaujinant atvykimo pandusą, į patogesnę, geriau matomą vietą buvo perkelta pagalbos iškvietimo stotelė. Taip pat buvo atnaujinta ribotos judėsenos asmenų palydos pasitikimo vieta. Dabar ji geriau pastebima, atpažįstama.
3. 2019 m. gegužės - liepos mėn. tiesioginio interviu būdu Vilniaus ir Kauno oro uostuose atlikta specialiųjų poreikių turinčių keleivių apklausa, kurioje dalyvavo 85 specialiųjų poreikių turintys keleiviai. Specialiųjų poreikių keleiviams teikiama palydėjimo paslauga nebe pirmą kartą keliaujant pasinaudojo 52 proc. Vilniaus, 42 proc. Kauno oro ir 60 proc. Palangos oro uostų keleiviai. Kiti paslaugą užsakė pirmą kartą. 99 proc. apklausoje dalyvavusių specialiųjų poreikių keleivių yra patenkinti pagalbos paslaugos užsakymo tvarka Vilniaus ir Kauno oro uostuose.
4. Įvertinus darbuotojų, teikiančių paslaugas specialiųjų poreikių turintiems asmenims, profesionalumą ir mandagumą, buvo gauti tokie rezultatai:
 - 4.1. 76 proc. Vilniaus oro uosto keleivių įvertino labai gerai (5 balai) ir likę 24 proc. gerai (4 balai);
 - 4.2. 82 proc. Kauno oro uosto keleivių įvertino labai gerai (5 balai), 9 proc. gerai (4 balai) ir 9 proc. vidutiniškai (3 balai);
 - 4.3. 60 proc. Palangos oro uosto keleivių įvertino labai gerai (5 balai) ir 40 proc. – gerai (4 balai).
5. Įvertinus laukimo laiką, kol atėjo specialiųjų poreikių keleiviui paslaugą teikiantis darbuotojas, gauti tokie rezultatai:
 - 5.1. Vilniaus oro uoste 83 proc. specialiųjų poreikių turinčių keleivių pagalbos paslaugų laukė iki 5 min, 14 proc. – iki 10 min., kiti likę – iki 15 min.
 - 5.2. Kauno oro uoste 64 proc. specialiųjų poreikių turinčių keleivių pagalbos paslaugų laukė iki 5 min, 23 proc. – iki 10 min., likę 14 proc. ilgesnį laiką.
 - 5.3. Palangos oro uoste 40 proc. specialiųjų poreikių turinčių keleivių pagalbos paslaugų laukė iki 5 min, likę 60 proc. – iki 10 min. laiko.
6. Per 2019 m. mokymuose apie tinkamą specialiųjų poreikių keleivių aptarnavimą dalyvavo ir žinių testus išlaikė 345 darbuotojai.

15.4.3. Rodikliai

Užtikrinant tinkamą neįgaliųjų keleivių ir ribotos judėsenos asmenų aptarnavimą, vadovaujantis dokumento Politinės ataskaitos civilinės aviacijos palaikymo srityje (angl. *ECAC Policy statement in the field of civil aviation facilitation*) Nr. 30 I dalies 5 skirsniu ir jos atitinkamais priedais, Įmonėje kiekviename oro uoste yra nustatyti neįgaliųjų ar ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo kokybės rodikliai.

Vilniaus oro uoste nustatyti tokie kokybės rodikliai:

1. išvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, iš anksto įsigijusiems bilietus ir pranešusiems apie pagalbos poreikį bei pobūdį bei atvykusiems į atvykimo / išvykimo vietą laiku;
 - 1.1. ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas atvykimo / išvykimo vietose ne ilgesnis nei 5 minutės;
 - 1.2. visi be išimties ribotos judėsenos keleiviai privalo būti įsodinti į orlaivį, nebent tai neįmanoma dėl nenugalimų aplinkybių;
2. išvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, iš anksto neįsigijusiems bilietų ir pranešusiems apie pagalbos poreikį bei pobūdį tik iš atvykimo / išvykimo taško;
 - 2.1. ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas atvykimo / išvykimo vietose ne ilgesnis nei 10 minučių;
3. atvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, kai informacija apie pagalbos poreikį iš išvykstanto oro uosto gaunama orlaiviui pakilus (ne vėliau kaip 30 min. iki orlaiviui tupiant Vilniaus oro uoste);

- 3.1. ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas orlaivyje ne ilgesnis nei 5 minutės po kitų keleivių išlaipinimo;
4. atvykstantiems ribotos judėsenos keleiviams, kai informacija apie pagalbos poreikį iš išvykstamo oro uosto negauta orlaiviui pakilus ir apie pagalbos poreikį sužinota tik iš antžeminį aptarnavimą atliekančios bendrovės orlaiviui stovint orlaivių stovėjimo aikštelėje;
- 4.1. ribotos judėsenos keleivio laukimo laikas orlaivyje ne ilgesnis nei 10 minučių po kitų keleivių išlaipinimo.

15.4.4. Pagrindinės rizikos

Pagrindinės rizikos, galinčios kilti žmogaus teisių srityje, yra netinkamas specialiųjų poreikių turinčių keleivių poreikių patenkinimas, jų diskriminavimas ar patyčios. Siekiant suvaldyti šią riziką, esamiems ir naujiems darbuotojams vedami periodiniai mokymai apie negalią ir įvairių negalių turinčių keleivių tinkamą aptarnavimą. Yra rengiami ir 2020 m. planuojami įdiegti elektroniniai šios temos mokymai, leisiantys pasiekti dar didesnę darbuotojų bei partnerių dalyvių kiekį ir tokiu būdu užtikrinti greitesnę ir dažnesnę informacijos sklaidą.

Tikimybė sugadinti keleivio neįgaliojo vežimėlį ir žalos atlyginimo kaštai (vežimėlių kainos gali siekti iki 10–15 tūkst. Eur). Siekiant suvaldyti šią riziką, reikalingos aiškos oro uosto ir antžeminio aptarnavimo įmonių, teikiančių ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo paslaugas, atsakomybės aptarnaujant ribotos judėsenos asmenis ir jų įrangą. Taip pat reikalingi mokymai darbuotojams apie įrangos tinkamą eksploatavimą, perspėjimai apie rizikas, žinių užtvirtinimo testai po mokymų.

15.4.5. Kitos iniciatyvos žmogaus teisių srityje

Bendradarbiavimas su „Maisto banku“. Siekiant prisidėti prie maisto nešvaistymo iniciatyvos, įmonė yra įrengusi specialius konteinerius. Juose keleiviai palieka maisto produktus, kurių negali su savimi pasiimti į orlaivį. Vėliau surinkti maisto produktai yra ne išmetami, o paaukojami „Maisto bankui“.

Oro uostų prieigos pritaikytos neįgaliesiems ir ribotos judėsenos keleiviams.

Įmonė taip pat rūpinasi ir neįgaliųjų ar ribotos judėsenos asmenų atvykimu į oro uostus. Įmonė bendradarbiauja su Maltos ordino pagalbos tarnyba, Nacionaliniu socialinės integracijos institutu, teikiančiu paslaugą „Socialinis taksi“, kurių pagalba neįgalieji specialia transporto priemone Vilniaus, Kauno arba Palangos oro uoste gali būti atvežami iki pat keleivių išvykimo terminalo. Palangos oro uostas papildomai bendradarbiauja su VšĮ Socialinių paslaugų informacijos centru, teikiančiu transportavimo ir palydos paslaugas neįgaliesiems bei gulintiems / sėdintiems ligoniams.

2019 m. balandžio mėn., minint pasaulinę autizmo supratimo dieną, Lietuvos oro uostai, bendradarbiaudami su Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“ pristatė specialią mokomąją vaizdo priemonę - vaizdo filmuką, padedantį vaikams su autizmo spektro sutrikimais bei jų šeimoms pasiruošti kelionei lėktuvu.

2019 metais bendrovė parengė iš išplatino savais bei masinės komunikacijos kanalais 35 edukacines žinutes, kuriomis buvo siekiama edukuoti klientą, kad būdamas geriau informuotas jaustųsi saugiau bei patirtų mažiau streso.

Vykdant viešuosius pirkimus, pirkimo sąlygose numatomas reikalavimas tiekėjams užtikrinti bent minimalų atlygį darbuotojams. Atvejais, kai dėl per mažos pasiūlymo kainos, kyla įtarimų, LOU imasi papildomų veiksmų įsitikinti ar potencialus tiekėjas užtikrina minimalų atlygį savo darbuotojams ir per mažą kainą neteikiama darbuotojų atlygio sąskaita.

15.5. Kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimai

(© JTO)

15.5.1. Įmonės politikos kovos su korupcija ir kyšininkavimo srityje ir jų įgyvendinimas

Įmonė pasisako už nulinę toleranciją korupcijai. VĮ Lietuvos oro uostų darbuotojų etikos kodekse įtvirtinta nuostata, kad Įmonėje skatinama sąžininga verslo politika be korupcijos ir skaidrus bendravimas su visais verslo partneriais ir institucijomis. Darbuotojų etikos kodeksas bendrus Įmonės tikslus iškelia aukščiau asmeninių bei skatina Įmonės darbuotojus visuomet užkirsti kelią interesų konfliktams, neužsiimti Įmonės interesams prieštaraujančia veikla bei vengti situacijų, kuriose būtų galima suabejoti darbuotojų sąžiningumu.

Pagrindinės Įmonės politikos kovos su korupcija ir kyšininkavimo srityje yra:

1. Įmonės generalinio direktoriaus 2017 m. rugsėjo 13 d. patvirtintas Įmonės korupcijos prevencijos politikos aprašas (toliau – Aprašas), kuris reglamentuoja bendrąsias korupcijos netoleravimo Įmonėje nuostatas, korupcijos prevencijos politikos pagrindinius principus, Įmonėje taikomas korupcijos prevencijos priemonės, jų įgyvendinimo koordinavimą bei kontrolę.
2. Įmonės generalinio direktoriaus 2019 m. gegužės 13 d. patvirtinta VĮ Lietuvos oro uostų kovos su korupcija programa bei jos įgyvendinimo priemonių planas 2019–2020 m. (toliau – Kovos su korupcija programa).

Korupcijos prevencijos politika Įmonėje įgyvendinama vadovaujantis teisėtumo, privalomumo, sąveikos, pastovumo ir viešumo principais. Kiekvienas Įmonės darbuotojas įsipareigoja laikytis korupcijos prevencijos apraše numatytų korupcijos netoleravimo nuostatų, principų, pagal kompetenciją vykdyti korupcijos prevencijos priemones, vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų bei jam patikėtas funkcijas vykdyti sąžiningai ir skaidriai.

Kovos su korupcija programos tikslas – sukurti veiksmingą, kryptingą ir nuoseklią korupcijos prevencijos ir antikorpucinio švietimo sistemą Įmonėje. Siekiant užtikrinti Kovos su korupcija programos pagrindinio tikslo pasiekimą, iškeliami tikslai ir numatomi uždaviniai šiems tikslams pasiekti:

1. Tikslas – teisinio reglamentavimo gerinimas ir geresnio valdymo užtikrinimas, siekiant mažinti korupcijos apraiškų tikimybę. Siekiant šio tikslo 2019 m. buvo įgyvendinamos korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo 2018 m. metu numatytos priemonės bei atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas 2019 m. ;
2. Tikslas – nulinės tolerancijos skatinimas, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą. Siekiant pasiekti šį tikslą 2019 m. visuomenė buvo informuojama apie Įmonės veiklą nukreiptą prieš korupciją, mokymų bei diskusijų metu ugdoma antikorpucinė kultūra ir aplinka Įmonėje, atlikti tyrimai, analizės, darbuotojų apklausos, skirtos vykdyti korupcijos prevencijos monitoringo funkcijas ir kt.

Kovos su korupcija programai įgyvendinti buvo parengtas Kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planas 2019–2020 m., kuriame buvo numatytos konkrečios įgyvendinimo priemonės, jų vykdymo terminai, vykdytojai, laukiami rezultatai. Šio plano įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja Įmonės generalinio direktoriaus už korupcijos prevencijos sistemos įdiegimą ir praktinį įgyvendinimą paskirtas Saugos ir saugumo departamento korupcijos prevencijos ir vindikacijos specialistas, kuris pasibaigus metams, informuoja Susisiekimo ministeriją apie priemonių, kurios buvo perkeltos iš susisiekimo ministro patvirtinto plano, vykdymo eigą, veiksmingumą, problemas, susijusias su priemonių vykdymu.

15.5.2. Rezultatai bei rodikliai

Kiekviena konkreti Kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių plane numatyta priemonė vertinama pagal programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytus laukiamus rezultatus. 2019 m. buvo įgyvendintos visos Kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių plane 2019–2020 m. numatytos priemonės, pvz.: pagal Susisiekimo ministerijos pateiktus kriterijus atlikti vidiniai tyrimai apie vykdytus viešuosius pirkimus, tobulinta viešų ir privačių interesų derinimo kontrolės sistema, vykdyta darbuotojų apklausa dėl tolerancijos korupcijai, darbuotojams vykdyti mokymai antikorupcinei kultūrai skatinti, atnaujinti teisės aktai reglamentuojantys informacijos saugos taisykles bei stiprinta informacijos naudojimosi kontrolė, atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas 2019 m., tiek Įmonės tinklapyje, tiek ir vidiniame intranete viešinta informacija apie veiklą, nukreiptą prieš korupciją ir kt.

15.5.3. Pagrindinės rizikos

Kiekvienais metais Įmonės generalinio direktoriaus už korupcijos prevencijos veiklą paskirtas atsakingas asmuo – Saugos ir saugumo departamento korupcijos prevencijos ir vindikacijos specialistė, atlieka Įmonės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymą ir vertinimą. Šio vertinimo tikslas – nustatyti Įmonės veiklos sritims įtaką darančius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, nustatyti veiklos sritis, kurios turi daugiausia korupcijos rizikos veiksnių ir pasiūlyti prevencijos priemones šiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar šalinti.

2019 m. Įmonės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas apėmė: materialinių vertybių skirtų VĮ Lietuvos oro uostų darbuotojų funkcijoms vykdyti naudojimo bei neaviacinių paslaugų valdymo sritis. Atlikus analizę, buvo pateiktos konkrečios rekomendacijos, skirtos stiprinti teisės aktų laikymosi kontrolės mechanizmą bei užtikrinti teisės aktų nustatytų reikalavimų savalaikį vykdymą.

Dažnai korupcijos rizikos kyla viešųjų pirkimų proceso metu. Dėl šios priežasties Įmonėje yra patvirtintas pagrindinių galimų korupcijos rizikų viešuosiuose pirkimuose, sąrašas ir gavus informacijos, apie galimai kilusias šias rizikas konkrečiame pirkime, imamasi prevencinių priemonių ir veiksmų.

15.5.4. Kitos iniciatyvos kovos su korupcija ir kyšininkavimo srityje

2019 m. buvo atlikta Įmonės darbuotojų anoniminė apklausa dėl tolerancijos korupcijai. Apibendrinus rezultatus nustatyta, kad VĮ Lietuvos oro uostuose yra netoleruojama korupcija (tą nurodė 97 proc. atsakiusių respondentų). Lyginant su ankstesniais metais, netolerancija korupcijai padidėjo 4 proc. Atsakydami į klausimą: Ar pranešumėte jei jums siūlytų atlygį, dovaną tiesioginiam vadovui, vadovybei ar kitam kompetentingam subjektui, teigiamai atsakė 96 proc. apklaustųjų, t.y. net 12 proc. daugiau nei ankstesniais metais.

Įmonės vidiniame tinkle darbuotojai nuolat informuojami apie korupcijos prevencijos veiklą Įmonėje. Taip pat 2019 m. Įmonės darbuotojai dalyvavo mokymuose apie privačių interesų deklaravimą, korupcijos rizikų viešuosiuose pirkimuose valdymą, „nulinę“ dovanų politiką ir kt.

2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo VĮ Lietuvos oro uostuose tvarkos aprašas bei buvo paskirtas atsakingas asmuo už šių vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų administravimą. Įmonėje yra sudaryta galimybė pranešti apie Įmonėje rengiamą, daromą ar padarytą nusikalstamą veiką, administracinį nusižengimą ar darbo pareigų pažeidimą, taip pat šturkštų privalomų profesinės etikos normų pažeidimą ar kitą grėsmę viešajam interesui keliantį arba jį pažeidžiantį teisės pažeidimą el. paštu pranesk@ltou.lt, užpildžius intranete ar interneto svetainės www.ltou.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“ patalpintą pranešimo apie pažeidimą formą, paštu arba atvykus į Įmonę. Per 2019 m. buvo gauti 8 pranešimai apie galbūt padarytą pažeidimą, atlikti (atliekami) gautos informacijos patikrinimai bei imtasi prevencinių priemonių kilusioms rizikoms valdyti. Pažymėtina, jog pranešti apie galimus pažeidimo atvejus Įmonėje turi galimybę ne tik Įmonės darbuotojai, bet ir kiti asmenys.

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Įmonėje vystomas tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir dalijimasis gerąja praktika korupcijos prevencijos srityje.

Įmonėje yra patvirtintos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi įmonėje metodinės rekomendacijos.

16. Informacija apie Skaidrumo gairių II–III skyrių nuostatų laikymąsi

Veiklos ataskaitas, finansinių ataskaitų rinkinius VĮ Lietuvos oro uostai rengia vadovaudamasi Skaidrumo gairių aprašo nuostatomis, patvirtintomis LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (ir vėlesniais jo pakeitimais) (toliau – Skaidrumo gairės) ir Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatyme nustatytais reikalavimais. Įmonės interneto svetainėje (<http://www.ltou.lt>) bei įmonės filialų internetinėse svetainėse skelbiama Įmonės misija, vizija, vertybės, strateginiai tikslai ir uždaviniai, informacija apie esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, įmonės vadovų ir jo pavaduotojų mėnesinę algą, skrydžių bei keleivių statistika. VĮ Lietuvos oro uostai šioje veiklos ataskaitoje pateikta informacija užtikrina visų LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarime Nr. 1052 nurodytų skaidrumo gairių laikymąsi. Informacija apie Skaidrumo gairių II – III skyrių nuostatų laikymąsi pateikiama lentelėje apačioje:

32 LENTELĖ. Skaidrumo gairių laikymosi suvestinė.

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
II. skyrius Valstybės valdomos įmonės informacijos atskleidimas			
5. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie duomenys ir informacija:			
	5.1. – 5.14. Pavadinimas; kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie įmonę; buveinė (adresas); teisinis statusas, jeigu valstybės valdoma įmonė pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi; valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas ir nuoroda į jos interneto svetainę; veiklos tikslai, vizija ir misija; struktūra; vadovo duomenys; valdybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma valdyba; stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys, jeigu pagal įstatus sudaroma stebėtojų taryba; komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys, jeigu sudaromi komitetai; valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) valstybės valdomos bendrovės įstatiniame kapitale; informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus;	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	6. Siekiant viešumo dėl valstybės valdomose įmonėse sudaromų valdymo ir priežiūros organų, taip pat komitetų narių profesionalumo, skelbiami šie Aprašo 5.8–5.11 papunkčiuose nurodytų asmenų duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis. Jeigu Aprašo 5.9–5.11 papunkčiuose nurodytas asmuo yra	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
	išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys, tai papildomai nurodoma prie jo duomenų.		
	7. Valstybės valdomos įmonės interneto svetainėje turi būti skelbiami šie jos dokumentai:		
	7.1. – 7.6. įstatai; valstybei atstovaujančios institucijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių valstybės valdomoje įmonėje nustatymo; veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi; atlyginimų politiką, apimančią valstybės valdomos įmonės vadovo darbo užmokesčio ir valstybės valdomoje įmonėje sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą, detaliau apibūdintą Bendrovių valdysenos kodekse, nustatantis dokumentas; valstybės valdomos bendrovės metiniai ir tarpiniai pranešimai, valstybės įmonės metinės ir tarpinės veiklos ataskaitos už ne trumpesnę kaip 5 metų laikotarpį; ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados.	+	Visa vieša informacija apie įmonę skelbiama įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
III. skyrius Finansinių ataskaitų rinkinių, pranešimų ir veiklos ataskaitų rengimas			
	14. Valstybės valdomos įmonės apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus.	+	įmonės finansinės ataskaitos ruošiamos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.
	15. Be metinių finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės valdoma bendrovė rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį, o valstybės įmonė – 3, 6 ir 9 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius.	+	įmonė rengia metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir 3, 6, 9 ir 12 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius ir skelbia juos įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	16. Valstybės valdoma bendrovė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą. Valstybės įmonė, pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriama viešojo intereso įmonėms, be metinės veiklos ataskaitos, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą.	+	įmonė rengia metinę veiklos ataskaitą ir 6 mėnesių tarpinę veiklos ataskaitą ir skelbia jas įmonės internetiniame tinklapyje http://www.ltou.lt
	17. Valstybės valdomos bendrovės metiniame pranešime arba valstybės įmonės metinėje veiklos ataskaitoje, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme arba Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama:		
	17.1. trumpas valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas;	+	informacija apie valstybės valdomos įmonės verslo modelį pateikiama 1 skyriuje „veiklos strategija bei tikslai“ ir 2 skyriuje „Įmonės valdymo struktūra, valdymo organai“.
	17.2. informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo arba metinės veiklos ataskaitos parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę valstybės valdomos įmonės veiklai;	+	informacija apie pagrindinius įvykius, turinčius esminės reikšmės valstybės valdomos įmonės veiklai, įvykusius per ataskaitinį laikotarpį ir po jo, pateikiama 3 skyriuje „Pagrindiniai reikšmingi įvykiai įmonės veiklai per ataskaitinį laikotarpį ir 14 skyriuje „Svarbūs įvykiai po finansinių metų“;
	17.3. valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai;	+	informacija apie valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimą rezultatai pateikiami 1 skyriuje „veiklos strategija bei tikslai“.
	17.4. pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai;	+	informacija apie įmonės pasiektus rodiklius pateikiama 10 skyriuje „Įmonės veiklą apibūdinantys pagrindiniai rezultatai ir finansiniai rodikliai“.

	Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo punktas (Aprašas)	Vykdymas	Pastabos
	17.5. specialiųjų įpareigojimų vykdymas;	-	įmonė specialiųjų įpareigojimų nevykdo.
	17.6. investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus;	+	informacija apie investicijas per ataskaitinį laikotarpį, didžiausius vykdomus ir planuojamus projektus pateikiama 8 skyriuje „Įmonės investicijos, didžiausi vykdomi ir planuojami investicijų projektai“.
	17.7. valstybės valdomoje įmonėje taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas;	+	informacija apie įmonėje taikomus rizikų valdymo politikos įgyvendinimą pateikiama 13 skyriuje „Rizikos veiksniai ir jų valdymas“.
	17.8. dividendų politikos įgyvendinimas valstybės valdomose bendrovėse;	+	informacija apie įmonės dividendų politiką pateikiama 7 skyriuje „Savininko kapitalas ir jo pokyčiai“.
	17.9. atlyginimų politikos įgyvendinimas;	+	įmonės taikoma atlygio politika pateikiama 9 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.
	17.10. bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius;	+	informacija apie bendrą metinį darbo užmokesčio fondą ir vidutinį mėnesinį nustatytąjį (paskirtąjį) darbo užmokestį pagal pareigybių grupes pateikiama 9 skyriuje „Darbo užmokestis ir personalas“.
	17.11. informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama kodėl.	+	informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi nurodoma 16 skyriuje „Informacija apie skaidrumo gairių II ir III skyrių nuostatų laikymąsi“.
	18. Valstybės valdomoms bendrovėms ir valstybės įmonėms, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais.	+	informacija apie vykdomas socialines, aplinkosaugos, personalo, žmogaus teisių užtikrinimo ir kovos su kyšininkavimu iniciatyvas bei politikas pateikiama 15 skyriuje „Vykdomos socialinės ir aplinkosauginės iniciatyvos“.

Taip pat siekdami padidinti skaidrumą VĮ Lietuvos oro uostai viešina savo veiklos rezultatus per įvairias žiniasklaidos priemones. VĮ Lietuvos oro uostai informuoja apie savo oro uosto veiklą suinteresuotas šalis, bendradarbiauja su įvairiomis organizacijomis, viešina savo planuojamus įgyvendinti plėtros projektus. Oro uostas taip pat bendradarbiauja su oro uostų naudotojų komitetu, kuriam yra pristatomi veiklos rezultatai, kainodaros politika, plėtros projektai ir kita svarbi informacija.

VĮ Lietuvos oro uostai 2019 m. ėmėsi iniciatyvos organizuoti renginį, kuriame buvo kviečiami dalyvauti tiekėjai, kuriems buvo pristatomos planuojamos investicijos, tokiu būdu siekiama ne tik padidinti skaidrumą bet ir konkurenciją viešuosiuose pirkimuose.

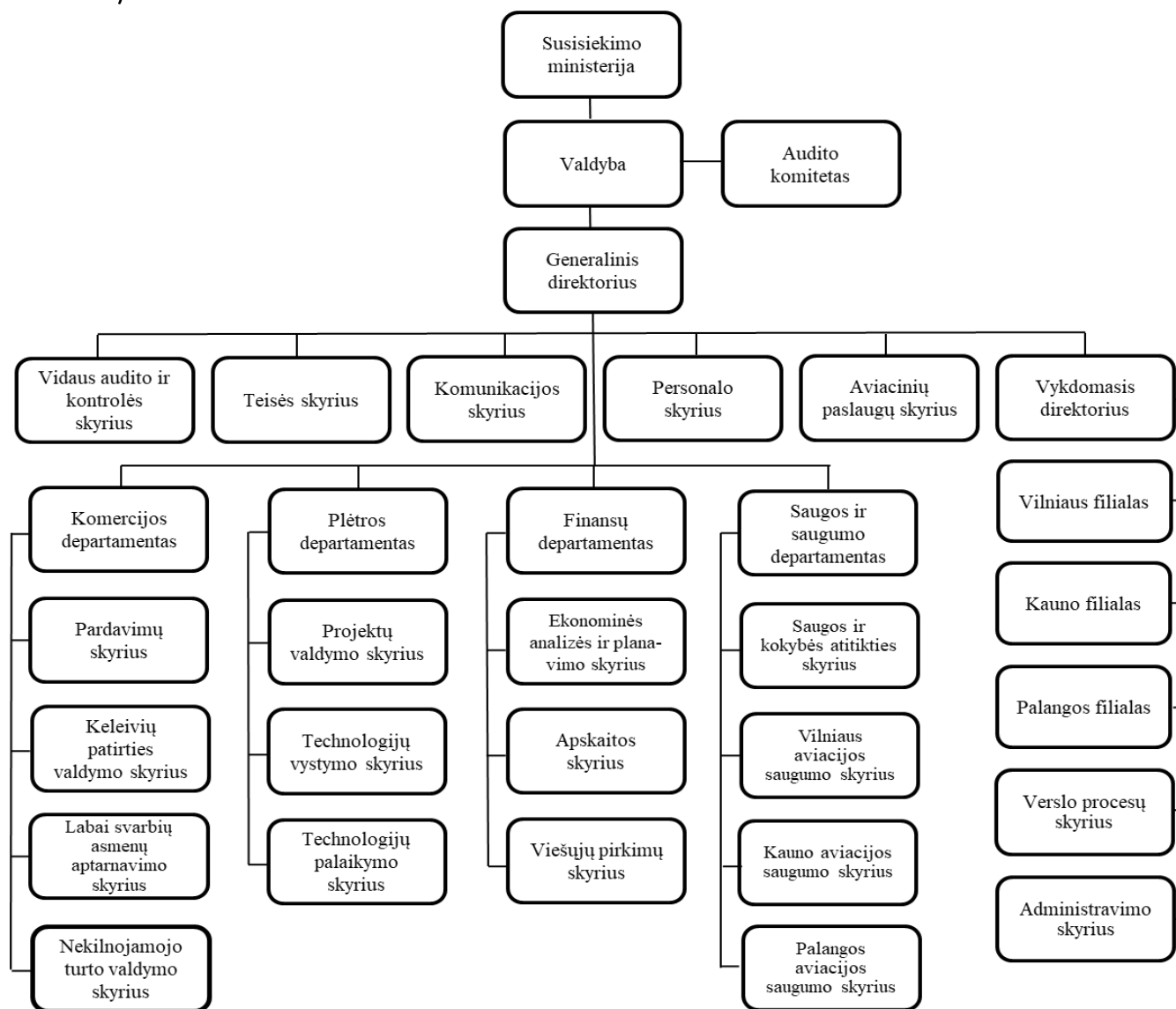
17. Informacija apie atliktą metinių finansinių ataskaitų auditą

Vadovaujantis LR valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu savininko teises įgyvendinanti institucija – LR susisiekimo ministerija parenka atestuotą auditorių ar audito įmonę įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti. UAB „KPMG Baltic“ VĮ Lietuvos oro uostus audituoja pirmus metus.

33 LENTELĖ. Duomenys apie auditorių ir finansinių ataskaitų rinkinį.

Auditą atlikęs subjektas	UAB „KPMG Baltic“
Atlyginimas už audito atlikimą	75 000 Eur be PVM
Nuoroda į auditoriaus išvadą	http://www.ltou.lt/lt/lietuvas-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Nuoroda į audituotą finansinę atskaitomybę	http://www.ltou.lt/lt/lietuvas-oro-uostai/veikla/ataskaitos/
Veiklos ataskaita skelbiama adresu	http://www.ltou.lt/lt/lietuvas-oro-uostai/veikla/ataskaitos/

1 Priedas. Įmonės organizacinė valdymo struktūra

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	VĮ Lietuvos oro uostai, Rodūnios kelias 10 A, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	2019 m. LOU audituotos ataskaitos LT 20200504
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-05-05 Nr. 8F-399
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ramutė Ribinskienė, Finansų departamento direktorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-04 15:06:49
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2020-03-14 - 2025-03-13
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Marius Gelžinis, Generalinis direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-04 15:13:22
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-04 - 2023-06-03
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Domantas Dabulis, Auditorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-04 16:11:31
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-09 - 2021-11-08
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Svajūnė Klemkienė, Dokumentų valdymo specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-05-05 09:24:50
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016

Sertifikato galiojimo laikas	2019-04-30 - 2024-04-28
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Signa Web v1.8-SNAPSHOT
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Dokumentas turi klaidų
Paieškos nuoroda	